

AFDELING KNIP & PLAK
(met groot gemak).

VIETNAM

Dossier V

Map 1

***Vietnam, Laos, Cambodja,
Thailand, Birma en Maleisië***

31 oktober 1969-6 februari 1970

www.MinisterieVanPropaganda.org

Vietcong opnieuw in aanval

SAIGON, 8 nov. (AFP) - Vietcong-eenheden hebben voor het eerst sedert het grote „Tet” offensief van vorig jaar, aanvallen gedaan op Zuidvietnamese strijdkrachten die de hoofdstad Saigon verdedigen.

Twee posten van de militaire politie in het zevende district van Saigon kregen aanvallen te verduren van Vietcong-infanterie. Ongeveer 60 Vietcong-strijders vielen een politiepost op vijf kilometer ten zuidwesten van het centrum van de hoofdstad aan met lichte wapens, waardoor twee verdedigers werden gewond. Een op korte afstand gelegen tweede post werd door ongeveer 30 tegenstanders aangevallen. Bij deze aanval maakten de aanvallers een radio-installatie en enkele geweren buit. Een verdediger sneuvelde en vijf werden gewond.

In geheel Zuid-Vietnam is de strijd opgeblaaid. De Noordvietnamezen en de Vietcong voerden 68 storingsaanvallen uit, waarvan de helft in de Mekongdelta waar Zuidvietnamese stellingen met artillerie- en mortiergranaten werden bestookt. Sommige beschietingen zijn gevolgd door infanterieaanvallen.

De verliezen aan Amerikaanse en Zuidvietnamese zijde worden licht genoemd. Aan de zijde van de tegenstander sneuvelden meer dan honderd man, althans volgens Amerikaanse en Zuidvietnamese opgaven.

PATHET LAO WI

Amerikanen voeren vers.

VIENTIANE, — Luitenant Morgan J. Donahue van de Amerikaanse luchtmacht, 25 jaar oud, en afkomstig uit Miami, Florida, stortte op 13 december van het vorig jaar met een B-57 bommenwerper neer bij Xieng diep in het gebied van Laos, dat wordt beheerst door de communistische Pathet Lao.

Onlangs bracht ik een bezoek aan kolonel Sot Pettrasi van de Pathet Lao, om hem een foto te laten zien van Donahue en om inlichtingen in te winnen over het mogelijke lot van de jonge officier. De kronkelwegen van de Laotiaanse politieke ontwikkeling hebben de absurde toestand geschapen, dat kolonel Pettrasi bevel voert over een honderd man sterke compagnie van Pathet-Lao-troepen in het hartje van Vientiane, de zetel van de koninklijke regering, die zich daar ophouden op een afgesloten terrein, dat natuurlijk nauwlettend bewaakt wordt. Dit Pathet Lao-contingent wordt verondersteld een soort persoonlijke lijfwacht te vormen voor de Pathet Lao-leider prins Soevannavong, die nominaal nog steeds vice-premier is. Maar Soevannavong nam in '63 met de Pathet Lao de wijk naar het oerwoud.

„Ik kan daarover geen inlichtingen geven”, zei Pettrasi toen ik hem de foto van Donahue liet zien.

„Natuurlijk hebben wij sommige Amerikanen gevangen genomen, maar ik kan niet zeggen hoeveel. We hebben voor hen geen speciaal kamp maar we houden hen gevangen in de dorpen waar ze zijn neergestort of omhooggehaald door ons afweergeschut. Ik kan u verzekeren dat ze op menselijke wijze worden behandeld.

Herhaaldelijk onderstreepte kolonel Pettrasi, dat de Amerikaanse bombardementen en andere operaties in Laos „flagrante schendingen” zijn van de in 1962 in Genève gesloten overeenkomsten inzake een wapenstilstand in Laos. Kolonel Pettrasi haalde enkele zinsneden aan uit die overeenkomsten, waarbij de VS, Noord- en Zuid-Vietnam en elf andere ondertekenende regeringen zich verbonden „zich te onthouden van alle directe en indirecte inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van het koninkrijk Laos”.

Komedie

Ik vroeg kolonel Pettrasi of hij er van op de hoogte was dat de koninklijke regering in gevangenis in en rond Vientiane 92 Noordvietnamezen gevangen houdt, die naar het schijnt door de regeringstroepen werden gevangen genomen. Sommige van deze gevangenen zouden bekend hebben tot het Noordvietnamese leger te behoren. Kolonel Pettrasi moest er om lachen: „Wat een komedie!”, zei hij, „dat zijn Zuidvietnamezen, die men hier op de

markt heeft opgepakt en waar men nu alleen maar voor propaganda mee te voorschijn komt!”

Nadat ik het terrein van kolonel Pettrasi's compagnie had verlaten begaf ik me naar de Amerikaanse ambassade om mijn onderzoek naar het lot van luitenant Donahue voort te zetten. Ik vroeg aan de zegsman van de ambassade: „Wat deed deze officier in een B-57-bommenwerper boven het gebied van de Pathet Lao?” De zegsman antwoordde: „Ik kan daar geen commentaar op geven, behalve een aanhaling van ons officiële standpunt „op verzoek van de koninklijke regering van Laos voert de Amerikaanse luchtmacht sinds 1964 verkenningsvluchten uit boven Laos geëscorteerd door gevechtsvliegtuigen. Deze verkenningsvliegtuigen worden herhaaldelijk door communistische strijdkrachten beschoten. In overeenstemming met de koninklijke regering van Laos hebben de escorterende vliegtuigen het recht hef voor te beantwoorden”.”

Speculaties

Ik wees er op, dat ik zelf had gezien, dat drie formaties F4 Phantom gevechtbommenwerpers, in totaal negen Amerikaanse vliegtuigen, terugkeerden uit de richting van de Vlakte der Kruiken, waar die week hevig was gevochten, en dat andere Amerikaanse straaljagers in de lucht brandstof tankten ook in de richting van de Vlakte der Kruiken. Negen supersonische straaljagers is toch wel wat veel voor een verkenningsvlucht, merkte ik op. „Zo lang u onze officiële verklaring aanhoudt zijn wij in journalistieke speculaties niet geïnteresseerd”, zei de zegsman der ambassade.

Bij mijn vertrek gaf hij me een officiële Amerikaanse brochure mee, waarin wordt verklaard dat er 48.000 Noordvietnamese geregelde strijdkrachten meevechten met de Pathet Lao, niet alleen adviseurs maar zelfs complete eenheden. Dat aantal mag misschien wat hoog lijken, maar ik heb andere aanwijzingen, waaruit valt op te maken dat dit aantal wel eens juist kan zijn.

Het heeft in feite niet veel zin een opsomming te geven van alle uitvluchten en vierkante leugens, waartoe beide partijen in het Laotiaanse conflict zich door hun propaganda-politiek gedwongen zien. Noord-Vietnam levert vast en zeker troepen en materiaal om de Pathet Lao te helpen bij haar opstand tegen de wettige regering.

Maar de Amerikanen leverden ook wapens en geld aan de rechtse generaal Phoemi Nosovan toen deze in opstand kwam tegen de wettige regering, die de Amerikanen zelf erkend hadden.

De laatste slarden Laotiaanse „neutraliteit” zijn verscheurd en beide groepen „neutralisten” zijn nu geheel opgegaan in de strijdvoerende groepingen. De Pathet Lao met haar Noordvietnamese „adviseurs” heeft de laatste maanden vrijwel het gehele neutrale gebied veroverd.

Maar zij zijn ook zeer actief in de andere helft, die nu nog formeel onder controle staat van de koninklijke regering in Vientiane. Door hinderlagen, het opblazen van bruggen en nachtelijke aanvallen zijn de verbindingen over de weg in het door de regering beheerste gebied praktisch onderbroken. Geen weg verder dan twintig kilometer buiten Vientiane kan als veilig beschouwd worden.

Maar deze uitbreiding van het door de communisten „bevrijde” gebied is nog maar de helft van de oorlogssituatie. De andere helft wordt uitgevochten ver achter de linies van de Pathet Lao, in de woeste bergen en oerwouden van noord- en oostelijk Laos, en daarbij zijn verwonderlijk genoeg de guerrilla's Amerikanen.

De guerrilla-troepen zijn stamleeden van de minderheden, die tezamen ongeveer de helft van de bevolking van Laos uitmaken: Yaos, Shans, zwarte Tais, witte Tais maar voornamelijk de Meos, de opium verbouwende bergbewoners

Schuilnamen

Hun gevechtshandelingen worden verricht vanuit bases, die op de geheime Amerikaanse legerkaarten worden aangeduid met schuilnamen als „Lima 54”, „PS 22” of „I S 14”. Deze namen veranderen voortdurend. Gewoonlijk zijn het aanduidingen voor een ruwe, uit het oerwoud vrijgekapt, landingsbaan of een als zodanig gebruikt stuk vervallen weg. Hier landen de stoutmoedige piloten van Air America en Continental Air, twee luchtlijnen gefinancierd door de CIA, en brengen op die manier munitie, wapens en CIA-agenten in burger over. Op deze wijze wordt, zij 't met de grootste moeite, de fictie in stand gehouden, dat er geen Amerikaanse troepen in de strijd betrokken zijn.

Veel van de ontwikkelingen in deze vreemde en duistere oorlogvoering kan worden verklaard door de opium-hand-

Thieu dreigt met aftreden

De Zuidvietnamese president, Thieu, heeft vrijdag gezegd te zullen aftreden als zijn drastische, en fel bekritiseerde versoberingsprogramma wordt afgewezen.

In een televisierede ter gelegenheid van de nationale feestdag riep hij de bevolking op ervoor te zorgen dat het land geen buitenlandse hulp meer nodig zal hebben.

Thieu betoogde dat de vorige week aangekondigde belastingverhogingen vooral betrekking hebben op luxegoederen. Vooral stedelingen, buitenlanders en Vietnamezen die naar het buitenland gaan worden erdoor getroffen. (De brandstoffenprijzen worden bijv. verdubbeld tot verdrievoudigd.)

Daartegenover staat dat het leger doeltreffender zal worden georganiseerd dat de regering haar personeel, autopark en huizenbezit zal inkrimpen.

Thieu sprak alleen over binnenlandse kwesties. Hij repte niet over de komende rede over Vietnam van president Nixon, op drie november. De Zuidvietnamese minister van buitenlandse zaken heeft echter gezegd dat Nixon een nieuw initiatief bekend zal maken waarover de VS en Saigon overeenstemming hebben bereikt. (Thieu zei woensdag nog dat hij niet wist wat Nixon zou gaan zeggen.)

Intussen heeft het Amerikaanse ministerie van defensie meegedeeld dat kolonel Rheault, voormalig commandant van de Amerikaanse Speciale eenheden („groene baretten”), op eigen verzoek met groot verlof gaat. Rheault was deze zomer met enkele andere „baretten” beschuldigd van moord op een Vietnamese burger, waarschijnlijk een dubbelspion, maar de zaak werd na veel geharrewar gesedoneerd. (Reuter-AFP)

Nixon: geheim tijdschema voor totale terugtrekking

Vervolg van pag. 1

Geheimhouding van het tijdschema voor terugtrekking achtte Nixon nodig omdat de aftocht afhankelijk blijft van drie factoren: voortgang bij de onderhandelingen in Parijs, waar de vijand indien hij het schema zou kennen geen aanleiding zou hebben om te praten; de omvang van vijandelijke gevechtsactiviteit en de vooruitgang bij de opleiding van de Zuidvietnamezen.

Dat het schema nu meer optimistisch was dan in juni — en dat wegens de door Nixon vermelde vermindering v van de infiltratie en gevechten en de snellere training van Zuidvietnamezen — toonde dat het niet verstandig was een schema te „bevriezen”. De president waarschuwde dat, indien de vijandelijke activiteiten toenemen, het schema daaraan moet worden aangepast. „Indien ik concludeer dat grotere vijandelijke activiteit onze in Vietnam overblijvende strijdkrachten in gevaar brengt, zal ik niet aarzelen sterke en effectieve maatregelen te nemen om het hoofd te bieden aan die situatie. „Dit was geen dreiging toch een politiek die hij als opperbevelhebber ter bescherming van de troepen verplicht was te voeren.

Twee wegen

Er zijn maar twee wegen, aldus de president: „Een onmiddellijke overhaaste aftocht ongeacht de gevolgen, of wij kunnen doorgaan bij ons zoeken naar vrede door een overeenkomst na onderhandeling indien mogelijk, of door tenuitvoerlegging van ons plan voor „vietnamië” indien nodig, een plan volgens hetwelk wij al onze strijdkrachten uit Vietnam zullen terugtrekken volgens een schema dat overeenkomt met ons programma naarmate de Zuidvietnamezen sterk genoeg worden om hun eigen vrijheid te verdedigen.”

De president begon met vast te stellen dat vele Amerikanen het vertrouwen verloren in wat hun regering hen over de politiek in Vietnam vertelt. Toen hij aan het bewind kwam, aldus de president, werd hem de onmiddellijke aftocht voorgesteld als enig middel om te voorkomen dat „Johnsons oorlog Nixons oorlog” wordt.

„Dat zou een populaire en gemakkelijke koers zijn geweest aangezien

de oorlog immers was begonnen onder mijn voorganger. Maar ik moest denken aan wat mijn besluit voor gevolgen zou hebben voor de volgende generatie en de vrijheid van Amerika en de wereld. Snelle aftocht zou de communisten in staat stellen de slachting te herhalen die plaatsvond toen zij het Noorden vijftien jaar geleden overnamen. Zij vermoordden toen 50.000 mensen en honderdduizenden stierven in concentratiekampen.”

Nixon herinnerde voorts aan de 3.000 vermoorden in Hué vorig jaar. Plotselinge aftocht zou een nachtmerrrie voor de hele natie worden, speciaal voor de anderhalf miljoen katholieken die in 1954 naar het zuiden vluchtten. Het zou een ramp van zeer grote afmetingen zijn, aldus Nixon: „Een natie kan niet groot blijven indien het zijn geallieerden verraadt en vrienden teleurstelt. Onze nederlaag en vernedering in Vietnam zou ongetwijfeld roekeloosheid aandoen bij die grote machten die hun doelen van wereldheerschappij nog niet hebben opgegeven. Dat zou geweld uitlokken in het Midden-Oosten, Berlijn en ten slotte zelfs op het Westelijk halfrond.”

Vredesvoorstellen

Nixon recapituleerde zijn vredesvoorstellen van 14 mei: volledige aftocht van alle vreemde troepen binnen een jaar, een bestand onder internationaal toezicht, vrije verkiezingen waarbij de communisten aan de organisatie ervan deelnemen en Saigon belooft de resultaten te aanvaarden. Onderhandeling over alle voorstellen ook die van de tegenpartij behalve over het recht van Zuid-Vietnam om de eigen toekomst te bepalen.

Bij zijn plan was de president uitgegaan van de goede raad van een Aziatische vriend: dat de Verenigde Staten een ander land moeten helpen bij verdediging van zijn vrijheid maar de oorlog niet zelf moeten voeren. Ook waren de principes van Guam — over de afnemende militaire betrokkenheid in Vietnam — een leidraad geweest.

De Verenigde Staten zullen hun verdragsverplichtingen nakomen. Zij zullen een nucleair schild geven indien een nucleaire macht een natie in Azië bedreigt. Bij andere agressie zullen de Verenigde Staten militaire en technische hulp geven indien daarom wordt gevraagd, maar de hoofdverantwoordelijkheid van de verdediging aan de bedreigde overlaten.

Als onderdeel van zijn plan noemde de president: verandering van de bevelen aan de troepen (verdediging in plaats van zoeken naar de vijand) vermindering van de operaties van de luchtmacht met twintig procent, grote aandacht voor training van de Zuidvietnamezen, terugtrekking van 60.000 Amerikanen voor 15 december.

Aan het eind van zijn rede deed de president een beroep op de jeugd. Hij verklaarde hun idealisme en wens naar vrede t/ delen en appelleerde aan hun patriotisme. Ten aanzien van de demonstraties meende Nixon rustig maar streng: „Ik zou mijn ambtseed breken indien ik de politiek van deze natie liet Dieteren door een minderheid die tracht haar visie aan het land op te dringen door demonstraties op straat. Wanneer een luide minderheid, al is het doel nog zo goed, het van de rede en de meerderheid in deze natie wint, dan heeft dit land geen toekomst als een vrije gemeenschap.”

Zie ook De Toestand op pag. 5.

Aarzelende kruisvaart

4 nov 63 met Nixon

VOLGENS verwachting was de toespraak, die president Nixon vannacht over Vietnam heeft gehouden, vrijwe geheel bestemd voor binnenlands gebruik. Geen nieuw voorstel aan de tegenpartij (zoals in de rede van 14 mei, of in die van president Johnson), alleen een uitleg van de politiek van geleidelijke terugtrekking uit het conflict voor „de grote, zwijgende meerderheid van mijn mede-Amerikanen.”

Nixon gaf een overzicht van de inspanningen van zijn regering ter vermindering van de strijd en om tot een vergelijk met de vijand te komen, tegen het contrast van de onontwarbare moeilijkheden waarin de regering Johnson verwikkeld was geraakt.

Hij wees op de successen in de deëscalatie. Op de terugtrekking voor 15 dec. van 60.000 man. Op de toenemende „Vietnamisering”

nemen. De „duiven” in het Congres, die nog kortgeleden de verwachting uitspraken, hetzij uit werkelijk optimisme, hetzij om Nixon onder druk te zetten, dat de president een eenzijdig bestand of verdere terugtrekkingen bekend zou maken, zijn teleurgesteld, naar men aan mag nemen ook omdat zij Nixon kennelijk niet hebben kunnen beïnvloeden.

De reactie van Hanoi en van het Bevrijdingsfront is niet moeilijk te voorspellen. Niet alleen omdat hun harde houding door het enige werkelijke nieuws dat Nixon vertelde over de geheime contacten — nog eens is geïllustreerd, maar ook omdat zij al vooraf hebben gezegd de toespraak als propaganda te zullen beschouwen als niet aan hun twee kernvoorwaarden wordt voldaan: totale Amerikaanse terugtocht (volgens een „openbaar” tijdschema) en vervanging van het bewind in Saigon door een coalitie waaraan ook het Front zou moeten deelnemen.

De regering in Saigon, die nog steeds een militaire overwinning nastreefde, is opgelucht omdat geen tijdslimiet voor de aanwezigheid van de VS is gesteld. De militante boeddhisten van Zuid-Vietnam, die despil zouden moeten vormen van een, ook door Washington wenselijk geachte, verbreding van het regime, en die de laatste tijd weer meer van zich doen horen (al of niet in samenspraak met de populaire generaal Minh die in '63 dictator Diem afzette, en zojuist een lang politiek stilzwijgen heeft verbroken), zijn echter teleurgesteld, juist omdat er geen tijdschema bekend is gemaakt.

DE TOESTAND

van de strijd — het overdragen van gevechtstaken aan het Zuid-vietnamese leger, waardoor, zelfs als geen akkoord met de communisten wordt bereikt, een Amerikaanse aftocht binnen een paar jaar mogelijk moet zijn. Op de vermindering van de gevechtsactiviteit, te danken aan minder offensieve instructies aan het Amerikaanse leger, minder bombardementen, en minder Noordvietnamese infiltraties.

De laatste twee punten zijn, als maatstaven voor de mogelijkheid van verdere troepenterugtrekking, redenen tot optimisme (met het derde criterium, voortgang bij het Parijse vredesoverleg, is het minder gunstig gesteld). Een terugtocht waarvoor de president ook thans geen tijdschema bekend wilde maken, omdat dit de prikkel tot onderhandeling voor de communisten weg zou nemen, en waarin hij zich een pauze voorbehoudt als de militaire situatie dit nodig maakt.

HET is mogelijk dat Nixons oproep tot steun beantwoord zal worden. Volgens de jongste opiniepeilingen staat 58 pct van de Amerikanen achter een geleidelijke retraite. Of de president er ook in zal slagen om, gelijk hij volgens sommigen beoogde, een wig te drijven in de binnenlandse oppositie — tussen radicale protesteers en „verantwoordelijke duiven” — staat echter te bezien.

De protestebewegingen hebben al laten weten dat de afwezigheid van enige beleidswijziging in de rede hun kracht slechts zal doen toe-

PRESIDENT Nixon heeft alle vragen opengelaten. Niet alleen wordt men in het inzeekre gelaten over het geheime tijdschema (dat wel degelijk zou bestaan), men weet ook niet of op het punt van algehele terugtrekking eindelijk overeenstemming binnen Nixons regering is bereikt (recentelijk zei minister van defensie Laird nog dat zelfs na beëindiging van de oorlog tussen 20.000 en 50.000 Amerikaanse „adviseurs” in Vietnam zouden blijven).

En deze onzekerheden zijn slechts onderdelen van tegenstrijdigheden in Nixons nieuwe Aziatische politiek, volgens welke de Aziaten voor hun eigen veiligheid moeten zorgen en daarin geen gevechtsbijdrage van de VS kunnen verwachten, maar die, zoals ook in de rede van vannacht bleek, toch nog plaats biedt voor retoriek (alleen retoriek?) over Amerika als beschermer tegen het onmenselijke communisme. Kruisvaart en terughoudendheid zijn moeilijk te rijmen.

Amerika wil weg uit Vietnam

... maar
Nixon
zegt
niet
wanneer

PRESIDENT NIXON
.....ontmoedigend"...

WASHINGTON, 4 nov. (AFP, Reuter, UPI) — President Richard Nixon heeft vanmorgen vroeg, om half drie Nederlandse tijd, in zijn langverwachte radio- en TV-rede over Vietnam gezegd, dat hij alle Amerikaanse gevechtstroepen uit Zuid-Vietnam zal terugtrekken. Hij heeft daarvoor een geheim plan. De president heeft de tegenstanders van de oorlog echter ernstig teleurgesteld, doordat hij weigerde zich te binden aan een vast tijdschema. De eis tot een onmiddellijke en volledige terugtrekking legde hij naast zich neer. Ook zullen de Verenigde Staten geen eenzijdig staakt-het-vuren afkondigen. Al met al betekent dit dat de oorlog voorlopig op de oude voet wordt voortgezet, met dien verstande dat de Zuid-vietnamezen steeds meer de taak van de Amerikanen zullen moeten overnemen.

In het verleden heeft Nixon de terugtrekking van 60.000 Amerikanen uit Vietnam aangekondigd. Half december zal de Amerikaanse militaire sterkte op 484.000 man zijn gekomen. Algemeen was verwacht dat de president minstens nieuwe terugtrekkingen bekend zou maken. Hij deed dat echter niet. De tegenstanders van de oorlog moesten het doen met de mededelingen over Nixons geheime plan, dat is opgesteld in samenwerking met de regering in Saigon. Nixon zei te geloven dat het zal slagen.

Waarschuwing
Nixon legde de gehele verantwoordelijkheid voor de impasse bij de vredesbesprekingen in Parijs op de

schouders van de tegenstanders (de Vietcong en Noord-Vietnam). Hij zei dat hij zich niet kon vastleggen op een tijdschema, omdat het gevaar bestaat dat de tegenstander dan zijn militaire activiteiten zal opvoeren. Nixon waarschuwde Hanoi dat hij krachtige maatregelen zal nemen, als de geallieerde troepen in gevaar worden gebracht, terwijl de terugtrekking plaatsvindt volgens het „geheime plan“.

Massamoorden
Een overhaast vertrek van alle Amerikanen uit Vietnam zou een ramp zijn, aldus Nixon, niet alleen voor Zuid-Vietnam, maar ook voor de Amerikanen en de zaak van de vrede. „Een dergelijke stap zou de communisten onvermijdelijk in staat stellen de massamoorden te herhalen, die volgden op hun machtsovername in het noorden vijftien jaar geleden. Zij vermoordden toen meer dan vijftigduizend mensen en honderdduizenden stierven in slavenkampen.“
„Wij zagen een voorspel van hetgeen in Zuid-Vietnam zou gebeuren toen de communisten vorig jaar de stad Hué binnentrokken“, aldus Nixon. „Tijdens hun korte bewind heerste daar een bloedige terreur, waarbij zo'n drieduizend burgers werden doodgeschoten.“

Somber
Over het vredesoverleg in Parijs was Nixon zeer somber. „Er is geen enkele vooruitgang geboekt, met uitzondering van een akkoord over de vorm van de conferentietafel“. De tegenstander zal geen enkele bereidheid tonen samen te werken bij het streven naar vrede. „omdat hij ervan overtuigd is dat hij alleen maar hoeft te wachten op onze volgende concessie, en de daarop volgende, totdat hij alles krijgt wat hij wil hebben.“

onderhandelingen. Het antwoord kwam drie dagen voor Ho's dood. De Noordvietnamese president eiste onmiddellijke terugtrekking van alle Amerikanen. Ook andere contacten — via Russen — hebben niet tot resultaten geleid.

Infiltraties

Nixon erkende dat zijn verslag over Vietnam ontmoedigend is, „maar het Amerikaanse volk heeft er recht op de waarheid te kennen en zowel het goede als het slechte nieuws te horen“. Hij erkende ook dat de infiltratie van Noordvietnamese troepen in Zuid-Vietnam in de afgelopen drie maanden met tachtig procent is teruggelopen. Dat geldt ook voor de omvang van de militaire activiteiten van de tegenstander.

Een overhaaste terugtrekking zou een ramp zijn, aldus Nixon. Het zou de eerste militaire nederlaag zijn in de geschiedenis van Amerika. Het vertrouwen in het Amerikaanse leiderschap in Azië en in de gehele wereld zou ineenstorten. „Dit zou geweld doen losbarsten overal waar Amerikaanse verplichtingen de vrede helpen handhaven: in het Midden-Oosten, in Berlijn en mogelijk zelfs op het westelijk halfrond. Dat zou uiteindelijk meer mensenlevens kosten.“

Nixon wees erop dat onder zijn regering een begin is gemaakt met de terugtrekking van Amerikaanse troepen. Hij deed een beroep op de vaderlandsliefde van zijn landgenoten en vroeg hen hem te helpen bij de uitvoering van zijn plan voor vrede in Vietnam.

„Laat ons verenigd zijn voor vrede. Laat ons ook verenigd zijn tegen de nederlaag. Want laten wij goed begrijpen: Noord-Vietnam kan de Verenigde Staten niet verslaan of vernederen. Alleen Amerikanen kunnen dat.“

Verzet in V.S. tegen oorlog zal zeker toenemen

WASHINGTON, 4 nov. (Reuter, UPI) — De tegenstanders van het Amerikaanse optreden in Vietnam zijn ernstig teleurgesteld over de rede van president Nixon van gisteren. De president kan er zeker van zijn dat het parlementaire en buitenparlementaire verzet tegen zijn beleid in de komende weken en maanden aanzienlijk zal toenemen.

Op 15 oktober werd in geheel Amerika de zogenaamde M-Day (M staat voor moratorium) gehouden, die een groot succes werd. Deze maand zal opnieuw zo'n actie worden georganiseerd, maar dan twee dagen: op 13 en 14 november. In december duurt de actie drie dagen, in januari vier, en zo elke maand één dag langer.

De organisatoren van het verzet zijn ervan overtuigd dat grote delen van het Amerikaanse volk, die ontevreden zijn over Nixons rede, deze maand opnieuw aan de actie zullen deelnemen.

Vervolg op pagina 6

President Nixon heeft met zijn toespraak van vannacht niet voor een sensatie gezorgd. Tot gisteravond moest men nog rekening houden met de mogelijkheid dat hij met een opzienbarend plan zou komen voor een spoedig einde van de Vietnamese oorlog. Maar wie dat gehoopt had, zal vandaag teleurgesteld zijn. Het einde van de oorlog is niet in zicht.

Nixon zegt dat hij een geheim plan heeft voor terugtrekking van alle Amerikaanse militairen uit Vietnam, maar hij geeft geen tijdschema. Niemand had verwacht dat Nixon gezegd zou hebben dat de Amerikanen tot in eeuwigheid in Vietnam zouden blijven. Zijn toezegging dat zij ooit allemaal zullen verdwijnen was dus nauwelijks nieuws. Vóór het einde van dit jaar zullen weliswaar zestigduizend man worden teruggetrokken, maar er blijven er nog altijd 484.000 over. Dagelijks sterven Amerikanen op de slagvelden van deze oorlog zonder uitzicht.

De Amerikaanse troepen in Vietnam zouden op korte termijn vervangen moeten worden door Zuidvietnamese troepen. Maar die troepen staan onder bevel van een regering van bedenkelijk allooi. Het is verbijsterend te vernemen dat president Thieu gisteravond nog gezegd heeft: „De overwinning is nabij en er is geen reden de strijd tegen de communisten te verliezen“. Met dit soort holle leuzen komt de vrede niet dichterbij.

Zal Johnsons oorlog straks als de geschiedenis ingaan als Nixon oorlog? In Amerika zullen de priesters toenemen, en die senatoren die Nixon tot nog toe de gunst van de twijfel schonken, zullen nu zijn beleid harder aanvallen. President Nixons redevoering opent geen enkel nieuw perspectief. De impasse blijft. Tot op zekere hoogte kan men begrip hebben voor zijn argumentatie tegen een snelle terugtrekking uit Vietnam. Maar het alternatief van een eindeloos voortduren van deze oorlog is voor steeds meer Amerikanen onaanvaardbaar.

VEEL BIJVAL VOOR PRESIDENT NIXON

Stapels telegrammen op het bureau van president Nixon, bijna allemaal bijvalsbetuigingen

MANSFIELD OVER REDE NIXON:

„Oorlog vergissing van ergste soort”

WASHINGTON, 5 nov. (AFP, Reuter, UPI) — Zoals verwacht kon worden is een lange stroom positieve zowel als negatieve reacties losgekomen op de rede van president Nixon over Vietnam. De president zelf liet stralend van enthousiasme, journalisten naar zijn kantoor komen om hen duizenden telegrammen te tonen, waarmee zijn bureau was overdekt. Dat waren allemaal bijvalsbetuigingen, zei hij, afkomstig van de „zwijgende meerderheid”, tot wie hij zich speciaal had gericht.

De „zwijgende meerderheid” is volgens Nixon het grootste deel van het Amerikaanse volk, dat niet demonstreert en zich ook niet op andere wijze laat horen, maar het wel eens is met zijn Vietnamese politiek. „Het is bij ons zoeken naar vrede zeer belangrijk te beseffen dat het land achter ons staat”, aldus de president. „Ik wil ronduit stellen dat deze steun van meer invloed kan zijn op een snelle beëindiging van de oorlog dan wat anders ook — de bekwaamste diplomatie, de beste opleiding, militaire tactiek en de rest.”

Een kanker

Enkele vooraanstaande leden van het Congres waren heel wat minder enthousiast. Senator Mike Mansfield, leider van de Democratische meerderheid in de Senaat, zei teleurgesteld: „Ik had op meer gehoopt, ik had voor meer gebeden.” Hij noemde de oorlog een kanker, een drama, dat het hart van Amerika verteert, een vergissing die niet moet worden overgenomen en die moet worden gecorrigeerd.

Zuidoost-Azië nooit van belang zijn geweest voor de veiligheid van de Verenigde Staten.”

Senator Edward Kennedy zei: „Da Amerikanen hebben er recht op meer van hun leider te krijgen dan een simpele herhaling van al het voorgaande. Het is moeilijk een volk te vragen eensgezind een standpunt te steunen, dat niet verschilt van wat ons land al eerder heeft verdeeld.” Kennedy zei dat het geheime vredesplan, waar Nixon over heeft gesproken, waarschijnlijk helemaal niet bestaat. „Wat wij doen hangt af van wat Hanoi doet en dat is geen plan.”

Lage dunk

Senator J. William Fulbright, leider van de senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen, zei dat Nixons rede „blijk gaf van een zeer lage dunk van de intelligentie van het Amerikaanse volk.” Nixon heeft „Johnsons oorlog” overgenomen. Hij is kennelijk niet van plan de strijd „erg veel” af te zwakken en lijkt te zinspelen op een Korea-achtige situatie. Amerikaanse troepen zullen nog jarenlang in Vietnam gelegerd kunnen blijven.

Fulbright had in de rede niets ontdekt wat „volledige terugtrekking binnen anderhalf of twee jaar verzekert.” Hij noemde de toespraak wel „zeer belangrijk”, omdat de regeringspolitiek nu duidelijk is. Dit beleid weerspiegelt de gedachten van ex-president Johnson en diens minister van buitenlandse zaken, Dean Rusk.

Honderd leden van het Huis van Afgevaardigden (vijftig Democraten en vijftig Republikeinen) hebben een resolutie ingediend, waarin wordt gevraagd om steun voor de president. Tien andere leden van het Huis kondigden aan dat zij de politiek van Nixon zullen aanvallen. Zij voelen zich „dien ontnoedigd.”

Enkele andere politieke zegslieden in Washington vroegen zich af wat de betekenis was van de stapels telegrammen, die Nixon de journalisten liet zine. Enkel uren voordat de president sprak had het partijbestuur van de Republikeinen de trouwe partij-aanhangers opgeroepen naar de president te luisteren en hem vervolgens te schrijven of een telegram te sturen. Ook anderen hadden het volk opgeroepen telegrammen te sturen.

De organisatoren van de tweede grote protestbetoging van dit najaar, op 13 en 14 november, menen dat hun actie noodzakelijker is dan ooit. Nixon zo stellen zij, heeft de realiteiten van Vietnam en de stemming onder het Amerikaanse volk verkeerd beoordeeld. Het tweedaagse „moratorium” zal op 15 november worden afgesloten met een massale „mars tegen de dood” naar het Witte Huis in Washington. De organisatoren verwachten 2200.000 mensen.

Nixons rede is ook beluisterd door de soldaten in Vietnam. In het Amerikaanse legerkamp bij Ban Me Thot steeg een bulderend gelacht op onder de soldaten, toen zij hun president hoorden zeggen dat de resultaten van de oorlog zichtbaar beginnen te worden. „Dat klinkt hier humoristisch”, zei eerste luitenant James Srinver uit Denver.

Het hoeft geen betoog dat Nixon rede in de communistische hoofdstede Moskou, Peking en Hanoi zeer ongunstig is ontvangen. Radio-Peking zei over Nixon: „Deze imperialistische leider, die doodt zonder blikken en blozen, zal zijn slagmes nooit meer leggen.” Tass sprak van een propaganda-manoeuvre. De delegaties van Noord-Vietnam en de Vietcong in Parijs hebben de rede volledig verworden, hun eis herhalend dat alle Amerikaanse troepen onmiddellijk uit Zuid-Vietnam worden teruggetrokken.

Den Uyl vraagt regeringsverklaring over Vietnam

Handwritten notes in red ink, possibly indicating a date or reference number.

Drs. J. M. den Uyl, voorzitter van de PvdA-fractie in de Tweede Kamer, heeft Kamervoorzitter mr. F. J. F. M. van Thiel vanochtend gevraagd de regering op korte termijn een schriftelijke uiteenzetting te verzoeken inzake haar standpunt over Vietnam.

IN WASHINGTON

Vietnam-mars verboden

WASHINGTON, 6 nov. (Reuter, UPI) — De Vietnam-rede van president Nixon heeft de tegenstanders van de oorlog gesterkt in hun overtuiging dat zij hun verzet moeten intensiveren. De aandacht concentreert zich op 13 en 14 november. Op die dagen zullen overal in het land grote demonstraties worden gehouden. De climax daarvan moet worden een „Mars tegen de dood” op 15 november naar het Witte Huis. Gisteren heeft het ministerie van justitie deze mars verboden.

De organisatoren hadden gezegd dat minstens 200.000 betogers aan deze mars zouden deelnemen. Een aantal van hen was van plan ongeregelde demonstraties te beginnen, aldus het ministerie van justitie. Daarom is de mars verboden. Wel mag men een „kleine symbolische parade houden”.

De mars had moeten beginnen bij het Capitool en zou langs het Witte Huis naar het standbeeld van Washington trekken, waar een massabijeenkomst zou worden gehouden. De organisatoren hebben nog niet beslist of zij zich aan het verbod van de regering zullen houden. Als men beslist de mars gewoon doorgang te laten vinden, ondanks het verbod, zullen zeker grote moeilijkheden ontstaan.

De drie Vietnam-comité's, die de mars organiseren, zijn bereid het aantal deelnemers terug te brengen van

200.000 tot 60.000 à 70.000. Tweeduizend vrijwillige ordebewakers zullen langs de route de orde handhaven.

Geen „hearings”

Een opmerkelijke ontwikkeling is dat de senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen, waarvan J. William Fulbright voorzitter is, president Nixon de gunst van de twijfel heeft gegeven. De commissie, waarvan de meeste leden felle tegenstanders van de oorlog zijn, heeft opnieuw een aantal „hearings” over Vietnam uitgesteld. Het staat vast dat deze discussies met deskundigen, door de televisie uitgezonden, zeer nadelig voor de regering zouden zijn geweest.

Enkele leden van de commissie zelden tegen verslaggevers, dat het niet opportuun zou zijn de regering te bestoken, nu president Nixon opecht probeert de loop van de oorlog te veranderen. Zij menen dat Nixons programma van terugtrekking van de troepen en „Vietnamisering” van de oorlog een eerlijke kans verdient. Nixon zei in zijn rede dat hij alle Amerikaanse grondstrijdkrachten uit Zuid-Vietnam wil terugtrekken. Hij weigerde echter een tijdschema daarvoor bekend te maken.

Vietnamisering

Over de „Vietnamisering” van de oorlog zei gisteren de Zuidvietnamese vice-president Nguyen Cao Ky, dat alle Amerikaanse gevechtstroepen eind 1970 zullen zijn vervangen door Zuidvietnamezen. Tegen het eind van 1971 zouden ook alle Amerikaanse ondersteuningseenheden het land kunnen verlaten.

In Parijs is vernomen dat de leider van de Amerikaanse onderhandelingsdelegatie, Henry Cabot Lodge, ontslag wil nemen omdat hij teleurgesteld is over de impasse waarin het gesprek zich bevindt.

Nixon

Vervolg van pagina 1

Ted Johnson, leider van het „New Mobilization Committee to End the War in Vietnam” (New Mobe) zei: „De rede is duidelijk een krachtige stimulans voor onze pogingen om grote aantallen mensen naar Washington te brengen. Mensen die wellicht nog twijfelden, zijn er nu van overtuigd dat de enige manier om iets te bereiken is te komen.”

Johnson noemde Nixons rede „een bijna onbegrijpelijke teleurstelling”, omdat iedereen had verwacht dat de president tenminste de terugtrekking van nieuwe groepen Amerikanen zou bekendmaken.

Congres

In het Congres blijven de meningen verdeeld. De „duiven” zijn teleurgesteld, de „haviken” juichen de rede toe. Senator George McGovern, een Democraat, kwam met een scherpe reactie. Hij noemde Nixons beleid „de zelfde oude, vermoeide politiek, die reeds heeft geleid tot de dood van 40.000 Amerikanen”.

Senator J. William Fulbright, voorzitter van de senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen en een van de felste opposanten van de oorlog in Vietnam, wilde geen commentaar geven voordat hij de tekst van de rede grondig heeft bestudeerd.

Senator Jacob K. Javits van New York, een Republikein, zei: „Nixon was welsprekend, maar er is niets veranderd. Ik ben teleurgesteld.” De president kreeg daarentegen enthousiaste steun van senator Barry Goldwater van Arizona, de man die in 1964 de Republikeinse presidentskandidaat tegenover Johnson was. Goldwater noemde Nixons rede „een van de eerlijkste redevoeringen die een leider van de uitvoerende macht ooit heeft gehouden. Ik ben het voor honderd procent eens met zijn conclusies.”

Politieke waarnemers in Washington zelden dat de president, in termen van de binnenlandse politiek, duidelijk heeft gekozen voor de „harde lijn”.

In Saigon waren de eerste reacties gunstig, omdat de president zich niet heeft vastgelegd op een tijdschema voor de terugtrekking van de Amerikaanse troepen. Later op de dag wordt een verklaring verwacht van president Van Thieu.

Gisteren zei Thieu, dat het „dom” zou zijn nu te pleiten voor een neutraal Zuid-Vietnam, want „de overwinning is nabij en er is geen reden de strijd tegen de communisten te verliezen.”

WASHINGTON, 4 nov. (AFP) — Het hoofd van de Amerikaanse Nationale Garde, generaal Winston Wilson, heeft de 500.000 Nationale Gardisten opgeroepen hun steun te betuigen aan de regering.

In zijn oproep, die zonder precedent is in de geschiedenis van de Nationale Garde, verzoekt generaal Wilson de gardisten om in hun auto met groot licht te rijden, voor hun huis 's nachts een lamp te laten branden en de Amerikaanse vlag te hijsen.

Podgorni kritisch over Amerikaans Vietnambeleid

Nieuwsdienst Le Monde/NRC

MOSKOU, 7 nov. — Alleen al het feit dat het gisteren in het Congrespaleis uitgebrachte „rapport” ter gelegenheid van de verjaardag van de Oktoberrevolutie was toevertrouwd aan Podgorni, deed verwachten dat het geen explosief document kon zijn. De bliksemschichten van de Sowjetstaat zijn nu eenmaal niet in handen van de president van het presidium van de Opperste Sowjet.

Het rapport bevat erg weinig verrassingen. Men vindt er een even voorzichtige als klassieke uiteenzetting in van de binnen- en buitenlandse politiek. In het binnenland gaat het economisch triumfalisme gepaard met het aan de kaak stellen van de gevaren van de bourgeois-ideologie. In het buitenland worden de gebruikelijke thema's van de Sowjetunie op getrouwe wijze ontwikkeld, evenwel met enige nuances die wellicht de moeite waard zijn te worden opgemerkt.

Inzake Duitsland sprak het staats-hoofd over de betrekkingen van de Sowjetunie met de bondsrepubliek onmiddellijk na de passage die gewijd was aan de Frans-Russische samen-

werking. Beide onderwerpen werden niet op dezelfde toon behandeld, maar wel in hetzelfde verband en vrijwel op hetzelfde plan.

Podgorni gaf anderzijds ook geen opsomming van de stappen — erkenning van de Oder-Neissegrens, ongeldigheid van de akkoorden van München, het uitdrukkelijk opgeven van de Hallstein-doctrine — die men in Moskou meestal noemt als voorwaarden voor er een Russisch-Duitse dialoog kan beginnen.

Zonder de betekenis van deze vrij subtiele aanduidingen te overdrijven kan men toch zeggen dat zij de bevestiging zijn van de goede gezindheid van het Kremlin tegenover de nieuwe Westduitse regeringsploeg en dat zij ertoe bijdragen het begin van een niet alleen economisch maar misschien ook politieke dialoog te vergemakkelijken, misschien al in de nabije toekomst.

De toon van Podgorni laat er geen twijfel over bestaan dat de Sowjetunie West-Duitsland thans voor kwesties als de Europese veiligheid beschouwt als een op zijn minst even goede gesprekspartner als Frankrijk.

Vietnam

Buiten Europa zijn de Verenigde Staten in andere bewoordingen behandeld. Over Vietnam wees Podgorni op de tegenspraak tussen de daden en de officiële verklaringen van Washington terwijl het aanstaande begin van de besprekingen over de strategische wapenen werd begroet als de „gelukkige afloop” van gemeenschappelijke inspanningen om de vrede te handhaven en te versterken.

Er was echter enige aarzeling te merken over de bedoelingen van de regering-Nixon en over haar werkelijke bereidheid om een dialoog te beginnen die zich zou kunnen uitstrekken tot „vele problemen”.

Inzake China ten slotte hield Podgorni zich aan dezelfde lijn die Brezjnef op dezelfde tribune van het Congrespaleis tien dagen tevoren had uiteengezet. De zaakgelastigde van China die de plichtigheid bijwoonde kon daarom even rustig blijven zitten als op 27 oktober. Hij zal de buitengewoon diplomatieke formule wel op prijs gesteld hebben dat „de contacten van de Volksrepubliek China met de Sowjetunie de laatste jaren om welbekende redenen zijn verminderd”. Waar is de heftige polemische toon van het voorjaar en de zomer? De spreker richtte zich met ijver naar de toekomst en „meende” (tien dagen geleden zei Brezjnef dat hij „hoopte”) dat de gunstige afloop van de besprekingen die thans in Peking worden gehouden „zal bijdragen tot een grotere normalisering van de betrekkingen tussen beide landen en tot versterking van het wereldsocialisme”.

De algemene indruk is dat Podgorni's rede verzoeningsgezind en geruststellend is zowel voor de openbare mening in het buitenland als in de Sowjetunie.

Podgorni's lijn werd vanmorgen voortgezet door de minister van defensie, Gretsjko, die bij de traditionele parade op het Rode Plein de VS aanviel wegens hun „agressie” in Vietnam en die zich onthield van een aanval op China.

Zie ook De Toestand op pag 5.

Commissie Amerikaanse Huis steunt Nixons Vietnam-politiek

De Commissie voor buitenlandse zaken van het Amerikaanse Huis van afgevaardigden heeft donderdag haar goedkeuring gehecht aan een resolutie die de Vietnam-politiek van president Nixon ondersteunt, ondanks de tegenwerpingen dat de motie de president een vrijbrief voor zijn beleid inzake de oorlog zou verschaffen.

De „duiven“, die met acht tegen 21 in de minderheid bleven, maakten bezwaar tegen de vage formulering van de resolutie die als volgt luidt: „Het Huis bevestigt zijn steun aan de president bij zijn pogingen om door onderhandelingen een rechtvaardige vrede in Vietnam te bereiken“.

De aangenomen resolutie is de eerste formele uiting van de gevoelens die het Huis inzake Vietnam koestert sinds de „Golf van Tonkin“-resolutie in 1964. Laatstgenoemde motie werd door het Congres gejaagd na berichten dat een Amerikaans oorlogsschip aangevallen was door Noordvietnamezen. Zij stelde president Johnson in staat om het engagement van de VS in Vietnam enorm uit te breiden.

Fruity RM
De spoed waarmee de resolutie is aangenomen lijkt te wijzen op een poging haar door het Huis te laten goedkeuren in een groot debat over Vietnam, dat komende donderdag zou worden gehouden tegelijk met het begin van de nieuwe anti-oorlog-demonstraties. Maar de voorzitter van het Huis, McCormack, zei dat hij er zeer aan twijfelde of het stuk volgende week in behandeling genomen zou kunnen worden.

Het Amerikaanse ministerie van justitie heeft geweigerd haar goedkeuring te hechten aan het deel van de voorgenomen marsroute van de betogers dat naar het Witte Huis leidt, omdat volgens zijn inlichtingen daarbij gewelddadigheden worden beraamd. De organisatoren van de mars hebben dit ontkend en gezegd dat het verbod van het ministerie de kans op geweld juist vergroot.

Parijse besprekingen

Op de gisteren gehouden zitting van de Parijse vredesconferentie heeft de Amerikaanse delegatieleider, Lodge, de tegenpartij erop gewezen dat Nixon met zijn „Vietnamisering“ van de oorlog voorziet in een oplossing los van de onderhandelingen, en gezegd dat zij daarom, indien zij iets bij het overleg wil bereiken, serieus zal moeten praten.

De Noordvietnamese delegatieleider, Thuy, gispte Nixons bekendmaking — in zijn rede van maandag — van zijn geheime contacten met de communisten. „Dit toont dat de Amerikanen zelfs in kleine dingen niet vertrouwd kunnen worden“, zei hij. (Radio-Hanoi heeft gisteren in een officiële reactie op Nixons toespraak deze als „oorlogsophitsing“ veroordeeld.)

De Zuidvietnamese minister van buitenlandse zaken, Lam, heeft gezegd dat ook zijn regering vergeefse pogingen heeft gedaan tot geheim overleg met de communisten.

Intussen heeft de Vietcong drie Amerikaanse krijgsgevangenen vrijgelaten. De militante Amerikaanse negerorganisatie „Zwarte Panters“ zegt dat zij van de Noordvietnamese autoriteiten de belofte heeft gekregen dat ook zij weer Amerikanen zullen vrijlaten als de VS politieke gevangenen — met name Zwarte Panterleider Seale — op vrije voeten stellen. (Reuter-UPI)

Nixon: Vaag met dubbele bodem

Voor een zo nadrukkelijk als belangrijk aangekondigde rede als die van president Nixon was de inhoud wel zeer gering, hij herhaalde slechts wat hij al vaker had gezegd en nieuwe initiatieven of plannen onthulde hij niet. De stem was anders, maar voor het overige had het een oude speech van Johnson kunnen zijn.

Het was bekend dat Nixon ernaar streeft de oorlog te vietnamiseren zodat troepen uit de V.S. naar huis kunnen terugkeren zonder dat de militaire positie van zuid-Vietnam zwakker wordt. Het is een methode die gezien de kwaliteit der Zuidvietnamese troepen tot dusver alleen maar camoufleert dat men het terrein aan de Vietcong en de Noordvietnamezen overlaat.

Wanneer Nixon daaraan de voorwaarde verbindt dat dan de tegenpartij niet de oorlogsactiviteit moet opvoeren, dan is die voorwaarde kennelijk ook geaccepteerd: de verlieslijsten zijn korter dan ze in lange tijd zijn geweest. Dat Nixon geen tijdschema openbaarde voor de terugtrekking mag dan menigeen teleurstellen, maar het is logisch: dat zou het Saigon wel erg makkelijk maken.

Grootste gevaar

Nixon heeft ook laten uitkomen dat de acties zoals de grote moratoriumbetogingen tegen de oorlog alleen maar vertragend werken op de terugtrekking der troepen. Dat is een bewering die maar betrekkelijk geloofwaardig is: als niet in de V.S. zelf een zo sterk verzet was tegen de Vietnamese oorlog, zou het nog maar de vraag zijn of de president zo'n ijver zou betonen daar een eind aan te maken. Juist hier ligt de grote zwakte van zijn positie, die hij niet sterker maakt door de Noordvietnamezen met tegenmaatregelen te bedreigen als zij hun activiteiten zouden opvoeren.

Het lijkt er op of Nixon als het grootste gevaar van dit ogenblik ziet dat hij niet kan bemantelen dat de terugtrekking van de V.S. uit Vietnam die onvermijdelijk is, in feite de eerste militaire nederlaag van het land is. Een man die Amerika's eerste oorlog verloor staat misschien niet zo sterk als hij naar herverkiezing streeft. . . . Dan zou deze rede een beroep op Hanoi zijn zoveel mogelijk mee te

werken om 'de repatriëring der Amerikaanse troepen zo snel mogelijk te laten verlopen.

Wat daarna gebeurt — het ineensstorten van het bewind in zuid-Vietnam — is dan geen Amerikaanse nederlaag meer en preciezer gezegd niet een van Nixon. Of een dergelijke dubbele bodem taktiek het aanzien van de V.S. in Azië zal verhogen — een punt waarop Nixon nogal hamerde — is overigens ook maar zeer de vraag.

Zwaar bij nee

Buitenlands overzicht

Schending van de Geneefse akkoorden

Op twee manieren is de kwestie-Laos bezig de zaak-Vietnam af te lossen. De Russische minister Gromyko beschuldigt de Ver. Staten ervan de Geneefse akkoorden over dit land te schenden door met troepen — vooral vliegtuigen — in die burgeroorlog de „neutralisten” van premier Soevanna Phoema te steunen. En ook in de V.S. zelf is men niet erg gelukkig met wat zich in dit buurland van Vietnam afspeelt.

In theorie is er allemaal niets aan de hand. Goed, er loopt zo hier en daar een Amerikaan rond in burger die desgevraagd als vriendelijkheid een advies geeft aan officieren van het Laotiaanse leger, dat dankzij dergelijke adviezen kans heeft gezien de vlakke van de kruiken — befaamd slagveld in de Laotiaanse burgeroorlog — in handen te krijgen. Althans tot met het komende droge tijdperk de tegenaanval komt van de Laotiaanse republieken, geholpen door Noordvietnamese eenheden.

En-passant

Tot de Amerikaanse hulp moet echter ook worden gerekend dat vliegtuigen van de U.S. Air Force die vanuit Thailand opstijgen voor operaties in Vietnam, er tussen-door ook bombardementen en be-

schietingen uitvoeren waarvan de Laotiaanse legermacht groot profijt heeft. In het Amerikaanse Congres wil men dit wel eens uitgezocht zien, zij het voorlopig achtgesloten deuren. Men heeft angst dat niet door het ministerie van buitenlandse zaken, maar door privé-initiatieven van de general-staf en wellicht ook half buiten de wet staande instellingen als de inlichtingendienst C.I.A. hier een tweede Vietnam op de schouder van de Amerikanen wordt geladen. Een vooruitzicht waarop, na de droevige ervaringen in Vietnam niemand erg prijs stelt.

Officiële uitspraken latend voor wat ze zijn, kan men rustig vaststellen dat de V.S. intussen een grotere vinger in de pap hebben dan officieel over Laos wordt toegegeven. En dat alles heel informeel.

Schending

Officieel doen de Amerikanen in Laos alleen iets tegen de aanvoer van noord-Vietnam uit naar het zuiden ten behoeve van de Vietcong, dit krachtens een schikking met de Laotiaanse regering. Dat kan er nog mee door. Maar alles wat meer geschiedt is — daar heeft Gromyko nog gelijk in ook — een schending van de Geneefse akkoorden. Dat de goed vast te stellen Noordvietnamese inmenging dit eveneens is, is een tweede zaak.

De moeilijkheden — en Gromyko's klacht maakt die nog groter — voor de V.S. is, om de a begonnen deelneming aan de Laotiaanse oorlog te beëindigen zonder al te veel in het hemd te komen staan. Daarbij werkt gelukkig voor Washington mee dat men in zuidoost-Azië al rekening houdt met het geheel en al verdwijnen van de V.S. uit dit gebied.

Thailand. Amerika's degelijkste steun tot dusver in deze streken, laat de Amerikaanse troepen al vast vertrekken. Het land voorziet wel ook te maken te krijgen met opstanden als die in Vietnam en Laos, maar het wil die dan alleen proberen op te lossen, liever dan door Amerikaanse hulp en veel grotere strijd te krijgen waar in een overwinning toch geenszins gegarandeerd is. Men heeft daar uit de Vietnamese oorlog een lesje geleerd.

P.v.d.A.: V.S. snel uit Vietnam

Van onze parlementaire correspondent

DEN HAAG, 7 nov. — De Amerikanen moeten snel hun troepen uit Vietnam terugtrekken. Dit stelt PvdA-fractieleider Den Uyl in een toelichting op zijn verzoek van gisteren om een regeringsverklaring over Vietnam „nu de rede van president Nixon zoveel teleurstelling heeft gewekt”.

De Verenigde Staten, meent hij, moeten proberen zo snel mogelijk de gevechten te stoppen, al zou dat een

648
eenzijdige afkondiging van een bestand vragen. Onderhandelingen die volgen moeten beogen, zegt Den Uyl, „neutralisatie van Vietnam, zelfbeschikking voor het Vietnamese volk onder internationaal toezicht en waarborgen tegen represailles”.

Nederland moet, vindt hij, zich inspannen dat het zover komt en bereid zijn een ruime bijdrage te leveren aan internationale hulp voor de wederopbouw van Vietnam.

Onlusten verwacht in stad Washington

WASHINGTON, 7 nov. — Het Pentagon, het Amerikaanse ministerie van defensie, heeft voorzorgsmaatregelen genomen voor een eventueel militair optreden tegen anti-Vietnam demonstranten. In totaal 28.000 militairen worden in en rondom de stad Washington in gereedheid gehouden om zo nodig de orde te handhaven. Volgende week donderdag begint de „Mars tegen de dood”, een betoging tegen het Vietnam-beleid van de regering Nixon. Die demonstratie gaat non-stop door tot vrijdag.

De soldaten van het leger en de mariniers zullen alleen optreden als de plaatselijke politie en de Nationale Garde de toestand niet meer in de hand hebben. Er zijn aanwijzingen dat er heftiger gedemonstreerd zal worden dan op de zogenaamde Moratoriumdag van 15 oktober. Het Amerikaanse ministerie van defensie heeft gezegd, dat er ongeveer 10.000 man speciaal opgeleide troepen in het gebied van Washington zijn en nog eens 18.000 man soldaten en mariniers in kampen in de buurt van Washington die opgeroepen zouden kunnen worden om ongeregelheden te onderdrukken. De troepen zullen paraat zijn tijdens een massale mars van het Kapitol naar het Witte Huis en tijdens de „Mars tegen de dood”, die veertig uur moet duren. Deze dodenmars zou op 13 november op de nationale begraafplaats Arlington moeten beginnen. Ongeveer 40.000 betogers willen langs het Witte Huis en het Kapitol, de zetel van het Congres, trekken.

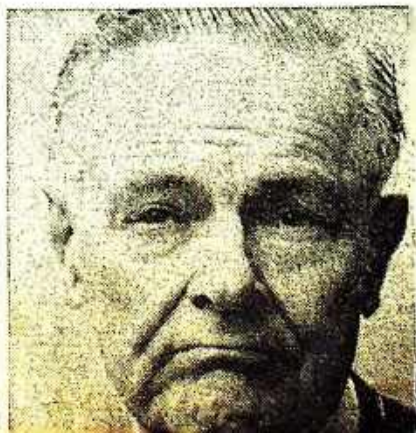
Met geweld

week tijdens de vredesbetogingen to ernstige onlusten komt.

Het ministerie beschikte over inlichtingen dat militante groepen, waaronder de Weatherman-groep van de linkse beweging Studenten voor een Democratische Maatschappij (SDS) van plan zijn de orde te verstoren. Volgens Dean was het de Weatherman-groep die vorige maand de heftige ongeregelheden in Chicago had veroorzaakt.

Verder wil een ultra-conservatieve organisatie in Washington een tegen betoging op touw zetten. Verzet tegen de vredesbetogers zou ook kunnen komen van de kant van een groep die zich Comité voor een week van nationale eenheid noemt. Dit comité koopt de komiek Bob Hope tot erevoorzitter. Het riep de Amerikaanse bevolking op de komende week met vlaggen en andere symbolen haar vaderlandsliefde te tonen.

TELEURGESTELD

Onlusten verwacht in stad Washington

WASHINGTON, 7 nov. — Het Pentagon, het Amerikaanse ministerie van defensie, heeft voorzorgsmaatregelen genomen voor een eventueel militair optreden tegen anti-Vietnam demonstranten. In totaal 28.000 militairen worden in en rondom de stad Washington in gereedheid gehouden om zo nodig de orde te handhaven. Volgende week donderdag begint de „Mars tegen de dood”, een betoging tegen het Vietnam-beleid van de regering Nixon. Die demonstratie gaat non-stop door tot vrijdag.

De soldaten van het leger en de mariniers zullen alleen optreden als de plaatselijke politie en de Nationale Garde de toestand niet meer in de hand hebben. Er zijn aanwijzingen dat er heftiger gedemonstreerd zal worden dan op de zogenaamde Moratoriumdag van 15 oktober. Het Amerikaanse ministerie van defensie heeft gezegd, dat er ongeveer 10.000 man speciaal opgeleide troepen in het gebied van Washington zijn en nog eens 18.000 man soldaten en mariniers in kampen in de buurt van Washington die oproepen zouden kunnen worden om ongeregelheden te onderdrukken. De troepen zullen paraat zijn tijdens een massale mars van het Kapitol naar het Witte Huis en tijdens de „Mars tegen de dood”, die veertig uur moet duren. Deze dodenmars zou op 13 november op de nationale begraafplaats Arlington moeten beginnen. Ongeveer 40.000 betogers willen langs het Witte Huis en het Kapitol, de zetel van het Congres, trekken.

Met geweld

Het Amerikaanse ministerie van justitie deelde later mee, dat de mars over Pennsylvania Avenue, van het Kapitol naar het Witte Huis, desnoods met geweld zal worden verhinderd. Het ministerie wilde alleen toestemming geven voor een symbolische mars. De andere manifestatie, aangekondigd als „Mars tegen de dood”, mag doorgaan, maar de betogers moeten dan twee-aan-twee langs het Witte Huis lopen.

Volgens de plaatsvervangend onderminister van justitie, John Dean, is de mogelijkheid groot, dat het volgende

week tijdens de vredesbetogingen tot ernstige onlusten komt.

Het ministerie beschikte over inlichtingen dat militante groepen, waaronder de Weatherman-groep van de linkse beweging Studenten voor een Democratische Maatschappij (SDS) van plan zijn de orde te verstoren. Volgens Dean was het de Weatherman-groep die vorige maand de heftige ongeregelheden in Chicago had veroorzaakt.

Verder wil een ultra-conservatieve organisatie in Washington een tegenbetoging op touw zetten. Verzet tegen de vredesbetogers zou ook kunnen komen van de kant van een groep die zich Comité voor een week van nationale eenheid noemt. Dit comité koos de komiek Bob Hope tot erevoorzitter. Het riep de Amerikaanse bevolking op de komende week met vlaggen en andere symbolen haar vaderlandsliefde te tonen.

TELEURGESTELD

Henry Cabot Lodge, de Amerikaanse Vietnamonderhandelaar in Parijs, die overweegt af te treden uit teleurstelling over het verloop der besprekingen.

Nixon isoleert critici van zijn Vietnambeleid

Van onze correspondent

WASHINGTON, 8 nov. — Terwijl Washington zich met angst en beven aanschikt om volgende zaterdag twee- of driehonderdduizend tegen Nixons Vietnamkoers protesterende studenten uit het hele land in de buurt van het Witte Huis te laten demonstreren, geven eind deze week ook de felste critici van de regering één ding toe: Nixon slaagde erin door zijn harde op confrontatie met de oppositie gerichte rede de critici te isoleren. En wel door het voor te stellen alsof er maar twee opties zijn en al zijn tegentanders een overhaaste aftocht wensen uit Vietnam en dus een ramp en een nederlaag.

Het gevoel van een psychologische triomf in het Witte Huis deze week ontstond niet alleen door de Republikeinse overwinningen bij de gouverneursverkiezingen van New Jersey en Virginia, maar vooral door een aantal andere, minder in het oog lopende factoren die de stemming aanduiden. Daar was ten eerste een Galluppeiling. Vlak na de rede toonde 77 procent van de ondervraagden zich bevredigd over Nixons programma voor langzame onthechting. Ten tweede was er de opmerkelijke ommekeer van senator Fulbrights Senaatscommissie van buitenlandse zaken die nu een nieuw televisiecircus over Vietnam heeft afgezegd en alleen een geheim verhoor van de minister Lair en Rogers aankondigde voor na de 17de november.

Steun voor Nixon

Daar Fulbright dinsdag dreigend openbare verhoren had aangekondigd „zodat het volk met de waarheid over Vietnam wordt geconfronteerd“, duidde dit op een scherpe, door de Democratische fractieleider, Mansfield, uitgelokte, nederlaag voor de „pauze in het huis der duiven“.

Ten derde bleek zowel de Democraat Mansfield als de ten aanzien van Vietnam kritische Republikeinse fractieleider, Scott, bereid om een resolutie tot steun van Nixons politiek, die in het Huis van afgevaardigden al door een commissie was aanvaard, ook door de Senaat te jagen. Slechts plakten zij een verzoek eraan vast voor een „tweezijdig“ militair bestand — dat Hanoi al afwees — en een door Nixon al gedane belofte dat de resultaten van verkiezingen in Vietnam worden aanvaard. Intussen verschenen hele pagina's advertenties in de kranten tot steun van Nixons „vredeskoers“. Evenals de duizenden adhesietelegrammen in het Witte Huis wordt die actie gefinancierd door de Republikeinse partij.

Ten vierde bleef na de eerste Pawlow-reactie de kritiek in de pers beperkt. Zelfs Reston in de New York Times die tot nu toe de toon aangaf voor het verzet, waarschuwt dat Nixons woorden wel op die van Johnson lijken, maar zijn daden niet. Deze retoriek beperkte zijn opties, zo meent Reston. Al overtuigt de president zich zelf nu dat de zwijgende meerderheid aan zijn kant staat, aldus deze commentator, hij heeft daarmee alleen de politiek van het probleem en niet het probleem zelf aangepakt.

Ook in andere artikelen van New York Times, Washington Post en columnisten, wordt Nixons koers niet au fond veroordeeld, doch alleen zijn tactiek of de formulering ervan.

Ten slotte blijkt ook uit de wijze waarop de televisie het nieuws geeft een zekere ommezwaai. Veel extra aandacht wordt nu besteed aan het wilde, irrationele, of vernieling van de maatschappijvorm gerichte karakter van de acties van sluderende rijkeluijszootjes die met Vietcon-vlaggen zwaaien terwijl in Vietnam de GI's nog vallen, en die in slordige haarden en gekke kostuums hun identiteit zoeken.

Nieuwe protestmars

Belangrijker misschien dan deze elementen in de stemming, is echter het opzettelijk angstaanjagend

voorgestelde vooruitzicht van de grote protestmars op Washington volgende week. Deze wordt niet door de leiders van het waardige en vreedzame Moratorium georganiseerd maar door de veel fellere en ook minder studentikoze New Mobilisation against Vietnam, hetgeen bij het publiek geweld doet vrezen.

Uit Boston werden extra-treinen verwacht. Alle westelijke universiteiten organiseren voorts auto- en buscolleges. Nixon zelf zal vrijdag het vertrek van de tweede inaanlandingsexpeditie in Florida bijwonen, hetgeen op zichzelf de massacommunicatie kan afleiden. Tegelijk heeft de regering — geheel in de lijn met Nixons confrontatierede — de vrees voor geweld bij deze demonstratie behoorlijk aangemoedigd. Zij hoopt daarmee de deelneming te beperken en tegelijk het protest in discreditie te brengen.

Wel stond zij een mars van 45.000 personen toe die van donderdag tot zaterdag, één voor één, van het nationale kerkhof Arlington naar het Witte Huis trekken om de doden en gewonden te symboliseren. Maar een hoofdmars voor honderdduizenden zaterdag van het Capitool naar het Witte Huis via de grote Pennsylvania Avenue waardoor Nixons woning omsingeld dreigt te raken, werd niet toegestaan.

Daarvoor in de plaats zou een tocht moeten komen via een andere route, verder weg van de stad en het Witte Huis. Ook mogen de protesterenden zich verzamelen rondom het Washington-monument. Juist deze week velde trouwens een rechter hier het door de regering uitgelokte vonnis dat vlak voor het Witte Huis niet meer dan honderd personen tegelijk mogen samendrommen.

„New York heeft de regering enigszins in de kaart gespeeld. In het organisatiecomité zitten bekende communisten en geweldenaars van anarchistische of nieuw-linkse huize.

Het gevolg hiervan is dat ze zulke radicale afgevaardigden Löwenstein uit New York en McClosky uit Californië deelne wijgeren. De bekende duiven kon Senaat veroordelen zelfs de dige uitb

Vietnam-protest langs Witte Huis moet waardig zijn

WASHINGTON, 10 nov. (Reuter) — Ongeveer een kwart miljoen demonstranten zullen, naar men verwacht, deze week in Washington deelnemen aan de tot dusver grootste protestmanifestatie tegen de oorlog in Vietnam.

De deelnemers zullen zich donderdag in de hoofdstad verzamelen op initiatief van een nieuw comité tot beëindiging van de strijd in Vietnam, een losse groepering waarin zowel militante activisten als pacifistische organisaties zijn verenigd. Het comité heeft met nadruk verklaard dat het een vreedzame betoging moet zijn. Men wil daarvoor een ordedienst van 3000 tot 6000 vrijwilligers vormen, die in samenwerking met de politie de orde zal moeten bewaren.

Het Amerikaanse ministerie van justitie heeft alsnog de organisatoren van de demonstratie toestemming gegeven de protestmars zaterdag langs het Witte Huis te laten verlopen.

Het ministerie had dit aanvankelijk verboden omdat men bevreesd was voor ongeregelde heden die zouden kunnen worden veroorzaakt door linkse en rechtse militante groepen. De mars, die veertig uur zal duren, begint woensdag op de militaire begraafplaats van Arlington en gaat dan langs het Witte Huis naar het Kapitol waar

het Congres zetelt.

Het mobilisatiecomité, dat de mars organiseert, heeft meegedeeld, dat getracht zal worden het aantal deelnemers te beperken tot 60.000. Aanvankelijk zouden er 200.000 meelopen. De deelnemers zullen doodskisten meevoeren en borden met de namen van gesneuvelde in Vietnam.

De onderminister van justitie Kleindienst, heeft verklaard dat hij eventueel geweld zal laten gebruiken om de mars op zaterdag te voorkomen als de organisatoren een route nemen waarvoor zij geen vergunning hebben. De gezagshandhavers hebben daarvoor behalve de 3700 leden tellende politiemacht van Washington, 2200 leden van de Nationale Garde en, ingeval van nood, 28.000 militairen tot hun beschikking. De genoemde militairen worden paraat gehouden in de naastomgeving van de hoofdstad.

Intussen heeft een in Californië gevestigd „Comité voor Nationale Eenheid“ de Amerikanen opgeroepen, deze week hun steun aan het beleid van Nixon ten aanzien van Vietnam te betuigen door rood-wit-blauwe armbanden te dragen, de Amerikaanse vlag uit te steken en overdag met groot licht te rijden. Het comité staat echter onder leiding van de komie Bob Hope. Er zijn ook andere comité's gevormd, die een tegenwicht willen vormen tegen de manifestatie van tegenstanders van het beleid van Nixon

Filippijnen paraat aan vooravond van verkiezingen

De volledige ^{1.000.000} strijdmacht van de Filippijnen, ter sterkte van 54.000 man is vandaag in staat van paraatheid gebracht om het hoofd te bieden aan de verwachte climax in gewelddadigheid tijdens het laatste etmaal voor de dinsdag in de archipel te houden presidentsverkiezingen.

Gisteren meldde een woordvoerder van president Marcos, die als kandidaat van de Nationalistische partij, dingt naar een tweede ambtstermijn dat er een bende samenzweerders was opgerold die van plan was geweest de president te vermoorden. Het zou negentig moslims „uit een buurland" betreffen. (De woordvoerder noemde de naam van dat land niet, maar waarschijnlijk bedoelde hij het overwegend mohammedaanse Maleisië, waarmee de Filippijnen in een bitter geschil zijn gewikkeld over een deel van Noord-Borneo.)

Een woordvoerder van de Liberale partij, waartoe Marcos' rivaal, Osme-na, behoort, zei dat het bericht, indien juist, natuurlijk betreurd moet worden. Maar, voegde hij eraan toe waarschijnlijk is dit een nieuwe truc van Marcos om stemmen te winnen.

Beide partijen beschuldigen elkaar tijdens de campagne, waarin laster en moord niet ontbreken, van omkoperij (vaak met vals geld). Gisteren werd een driedaags verbod op de verkoop van alcoholica van kracht in de eilandenrepubliek. (Reuter-UPI)

Steunorganisaties

Een in Californië zetelend „comité voor nationale eenheid" heeft gisteren de Amerikanen opgeroepen om hun steun te betuigen aan de Vietnam-politiek van president Nixon en zich op te stellen tegen de massale anti-oorlog-betogingen die eind deze week worden verwacht.

Het comité, dat voorgezeten wordt door de artiest Bob Hope, vraagt rood-wit-blauwe armbanden te dragen, de Amerikaanse vlag te voeren en overdag autolichten te laten branden. Het werd gevormd als antwoord op Nixons televisierede, vorige week, waarin de president een beroep deed op de „zwijgende meerderheid" van zijn landgenoten.

voor Nixon in VS

Ook anderszins uit zich in de VS oppositie tegen de anti-Vietnamdemonstraties (waaraan, zo verwacht men, straks een kwartmiljoen mensen deel zullen nemen). De vereniging van oorlogsveteranen, met zo'n anderhalf miljoen leden, houdt deze week een „operation speakout" om Nixon te steunen.

Een computer-miljonair in Texas heeft meer dan tweemiljoen geïnvesteerd in een organisatie geheten „United we stand", en onder meer tweehonderd advertenties over volle krantenpagina's geplaatst waarin de Amerikanen worden aangespoord hun president terzijde te staan (Reuter-IJPT)

Spanning in Amerika na bomexplosies

NEW YORK, 12 nov. (Reuter, UPI) — De drie krachtige, zelfgemaakte bommen, die gisteren zijn ontploft in New York, zijn misschien geplaatst door tegenstanders van de oorlog in Vietnam. De explosies hadden plaats in de RCA-wolkenkrabber (zeventig verdiepingen), het Chase Manhattan-gebouw (zestig verdiepingen) en het gebouw van General Motors (vijftig verdiepingen). Niemand werd getroffen.

De politie heeft een anonieme getypte brief ontvangen, waarin de grote industriële ondernemingen de schuld krijgen van alles wat er verkeerd is in de wereld. In de brief wordt gezegd dat „wij in deze week van anti-oorlogsbetogingen een aantal explosies hebben veroorzaakt in drie gebouwen”. De politie houdt niettemin rekening met de mogelijkheid, dat men te doen heeft met een geestelijk gestoorde.

Vreedzaam

De organisatoren van de grote betoging tegen de oorlog in Vietnam, die deze week zal worden gehouden, hebben elke verantwoordelijkheid voor de bomaanslagen met klem van de hand gewezen. Zij legden er nogmaals de nadruk op dat de „Mars tegen de dood”, die zaterdag door Washington zal trekken, vreedzaam moet zijn.

President Nixon heeft een telegrafisch verzoek om een onderhoud met de organisatoren naast zich neergelegd. Men wilde de president vragen toestemming te geven de demonstranten langs het Witte Huis te laten trekken. Men is het nu eens geworden over een andere route. Er zijn 2500 controleurs aangesteld om alles ordelijk te laten verlopen.

Aanhangers van Nixon hebben gisteren de „Veteranendag” beuut om hun steun aan het Vietnam-beleid van de regering te betuigen. In Washington betoogden 7500 mensen. De meesten van hen waren ouder dan dertig jaar. Bijna allen waren blank.

Padvinder

Het Democratische parlementslid John Buchanan pree in een toespraak de regering in Saigon, die hij representatief voor het Zuidvietnamese volk noemde. Voorts sprak hij de historische woorden: „Ik stel meer vertrouwen in één padvinder met de Amerikaanse vlag dan in de hele protestbeweging tegen de Vietnam-politiek van de regering.”

Het beleid van de regering werd ook verdedigd door generaal Omar N. Bradley, de enige vijfsterrengeneraal die Amerika op dit moment heeft, en generaal William Westmoreland, de vroegere Amerikaanse opperbevelhebber in Zuid-Vietnam. Beiden zeiden dat de anti-oorlogsbeweging schadelijk is voor de nationale belangen en in het voordeel werkt van Hanoi.

Zwarte Panters

Alle sprekers voor de regering herhaalden de opvatting van president Nixon, dat zijn beleid wordt gesteund door de „zwijgende meerderheid” van het Amerikaanse volk. Merkwaardig

genoeg werd bij de betoging in Washington de muziek verzorgd door een drumband, die geheel uit negers bestond. Drie muzikanten droegen de zwarte baret van de militante negerbeweging „Zwarte Panters”. Populair bij betogingen van dit soort zijn bordes met de tekst: „America: love it or leave it” (Amerika: hou ervan of vertrek).

Morgen begint protestmars

Weer een bom in New York ^{lyris}

WASHINGTON, 13 nov. (Reuter, AFP) — Het Amerikaanse ministerie van defensie heeft negenduizend militairen overgebracht naar Washington als voorzorgsmaatregel. Morgenavond begint in de hoofdstad de „Mars tegen de dood”, die veertig uur zal duren en langs de neldenbegraafplaats Arlington en het Witte Huis naar het Capitool zal trekken.

De „Mars tegen de dood” (March against death) zal beginnen met een lange rij van 40.000 betogers. Zij dragen op borden de namen van gesneuvelde Amerikaanse militairen en verwoeste Vietnamese dorpen mee. Ook worden lijkkasten meegedragen. De deelnemers worden na twee uur lopen afgelost.

Ook elders in de Verenigde Staten zullen grote demonstraties tegen de oorlog in Vietnam worden georganiseerd. In Washington alleen al worden 200.000 tot 500.000 betogers verwacht. De organisatoren hebben de autoriteiten toegezegd dat slechts 60.000 mensen zullen deelnemen aan de „Mars tegen de dood”.

Geweld gevreesd

Algemeen wordt gevreesd dat de demonstraties in Washington en elders tot gewelddaden zullen leiden. De organisatoren doen hun uiterste best dit te voorkomen, maar zij hebben uiteraard niet alle betogers in de hand.

Gisteravond is voor de vierde maal in twee dagen in New York een bom ontploft, ditmaal in het gebouw van een gerechtshof in Manhattan. De aanslagen worden toegeschreven aan personen, die fel gekant zijn tegen de oorlog in Vietnam. De politie en enkele kranten hebben anonieme brieven ontvangen, waarin dit wordt beweerd.

„Luchtpiraten”

Het Amerikaanse verzoek aan alle VN-leden op te komen voor de Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam is bij de Sovjet-Unie in slechte aarde gevallen. De Verenigde Staten zeggen dat de gevangenen (voornamelijk neergehaalde vliegers) niet goed worden behandeld.

De Russische VN-ambassadeur Tarassov noemde gisteren in de Algemene Vergadering de gevangen vliegers „oorlogsmisdadigers en luchtpiraten”, die niet vallen onder de akkoorden van Genève inzake de behandeling van krijgsgevangenen. „Zij moeten geen genade ondervinden”, zei hij.

De vroegere gouverneur van de Amerikaanse staat Alabama, George Wallace, een bekend voorvechter van rassenscheiding, heeft gisteren een bezoek aan Zuid-Vietnam voltooid. Op het vliegveld van Saigon zei hij dat het „een Amerikaanse filosofie is elke oorlog, waarin wij betrokken raken, te winnen. Als de onderhandelingen mislukken is het enige wat erop zit harder te vechten.”

„Het Amerikaanse volk wil dat de oorlog eindigt en het meent dat men er twee of drie jaar geleden al een eind aan had kunnen maken”, zei Wallace. „Iedereen wil liever onderhandelen dan vechten, maar als dat niet lukt laten we dan de oorlog winnen en terugkeren naar huis.”

Het is niet realistisch een bepaalde ideologie aan te hangen — in dit geval: Amerikaanse troepen uit Vietnam — met als gevolg dat 90.000 huizen worden verwoest in de Mekong-delta. Het Front kan het grootste gelijk hebben maar er worden duizenden mensen het slachtoffer van. De mensen willen nu alleen nog maar VREDE. Na lange meditatie ben ik tot de conclusie gekomen dat het verlies van mensenlevens nog niet zo ernstig als het verlies van menselijke waarden. Want daardoor gaat onze hele samenleving ten onder."

DE NIEUWE LINIE in gesprek met de Zuidvietnamese boeddhistische Cao goe Phuong. Zij moet niets hebben van de Amerikanen en de regering in Hanoi, maar ook niet van de Vietcong (nationaal Bevrijdingsfront):

„Het grote bezwaar tegen de tactiek van het Front is dat ze veel herrie schoppen. Hun aantal lijkt aanzienlijk veel groter dan het in werkelijkheid is. Als een soldaat zich in een huis verschanst heeft bijvoorbeeld zal hij uit alle ramen op de Amerikanen schieten, dan denken de Amerikanen dat het huis vol Vietcong zit en ze schieten het hele huis of de hele straat plat. Nooit zal het front een gerichte aanval doen op één huis van een verrader of iemand die ze willen liquideren, ze doen het altijd gespreid, alsof er veel meer manschappen zijn.

Als ze in een dorpje komen en ze schieten op Amerikaanse vliegtuigen, dan gooien de Amerikanen het dorpje plat. Daarom vlucht de bevolking als de Vietcong komt, maar die vluchtelingen brengen de Amerikanen weer op het spoor van het Front, zodat het Front de mensen dwingt thuis te blijven. Dan gooien de Amerikanen weer hun bommen, en dan wakkert het Front de haat tegen de Amerikanen weer aan. En dat is een vicieuze cirkel."

— Maar het Front heeft toch wel gelijk: de Amerikanen hebben daar geen bommen te gooien.

„Maar het gaat niet om gelijk of ongelijk. Het gaat om de bommen.

3006
TP
de GROENE

„En toch zal Vietnam winnen!" meldt De GROENE. Over de door Nixon nagestreefde „Vietnamisering" schrijft het blad:

„Tenslotte de „Vietnamisatie" van de oorlog. Het was een illusie en zal een illusie blijven. Dit jaar zijn uit het Zuidvietnamese regeringsleger reeds 100.000 man gedeserteerd. De oppositie in Saigon is de afgelopen weken sterk toegenomen door de bezuinigingsmaatregelen van de regering. Op de zwarte markt is de piaster gekelderd. Het Amerikaanse tijdschrift US News en World Report bevatte onlangs een rapport van een Amerikaanse „inlichtingenofficier", zoals het publiek en de president nooit onder ogen komt, zo schreef de redactie erbij. Het was een lange opsomming van corruptiegevallen en voorbeelden hoe het Saigonleger niet in staat is te vechten of zelfs maar de eenmaal gevangen genomen Bevrijdingsfrontskaders gevangen te houden. Zelfs in het Zuidvietnamese huis van Afgevaardigden, een lichaam dat nauwelijks representatief is voor de Zuidvietnamese bevolking, stemden slechts 58 van de 137 afgevaardigden voor een „anti-moratorium"-resolutie op 23 oktober j.l. De Zuidvietnamezen aan zich zelf overgelaten, zonder allang vrede hebben gesloten."

Agnew valt „censuur” van nieuwsmedia aan

De Amerikaanse vice-president, Agnew, heeft zich, na zijn heftige en ongepolijste aanvallen op de betogers tegen het Vietnam beleid („eunuchen en senielen”), nu zijn gram geuit over de Amerikaanse radio- en televisie maatschappijen. Volgens Agnew zijn de omroepen een kleine en gesloten broederschap die impliciet het nieuws censureren.

De rede van Agnew wordt live uitgezonden, evenals het weerwoord van enige televisiedirecteuren die de vice-president ervan beschuldigen alleen nieuwsberichten te wensen die de regering welgevallig zijn.

Agnews vrije manier van spreken heeft zijn functie meer in de openbaarheid gebracht dan onder zijn voorgangers (waarbij van belang is dat hij nog nooit gedesavouéerd is door de president, zodat de confusie voor de hand ligt dat de aanvallen met voorkennis van de president geschieden, die Agnew lijkt te gebruiken als voorhoedevechter).

Agnew sprak op een conferentie van Republikeinen in Des Moines in

Iowa. Met name de behandeling door de nieuwsmedia van Nions recente Vietnamspeech werd door Agnew afgekeurd. „Ik vraag niet om regeringscensuur of enige andere vorm van censuur. Ik vraag of er al niet een vorm van censuur bestaat als over het nieuws dat 40 miljoen Amerikanen elke avond krijgen, wordt beslist door een handjevol mannen die slechts aan hun maatschappijdirecties verantwoording verschuldigd zijn en dat wordt gezeefd door een handjevol commentatoren die toegeven aan hun elgen vooringenomendheid.”

Agnew richtte zich vooral tegen ABC (American Broadcasting Company), CBS (Columbia Broadcasting System) en NB C (National Broadcasting Company). Hun machtsconcentratie zou volgens hem niet getolereerd kunnen worden door de regering.

De kritiek van de directeuren van de maatschappijen behelsde termen als: „een beroep op het vooroordeel”, „streven naar media die zich schikken naar de regerende groepen”.

In Washington en andere Amerikaanse steden heerst vandaag en morgen grote spanning door de massale demonstraties tegen de oorlog in Vietnam. In de hoofdstad lopen veertigduizend mensen in een lange rij over de trottoirs, met brandende kaarsen en borden waarop de namen staan van gesneuvelde Amerikaanse jongens. President Nixon rijdt naar het Congres en belooft de parlementariërs: „Wij zullen een rechtvaardige vrede tot stand brengen.” Vice-president Spiro Agnew gaat intussen door met zijn schimpscheuten aan het adres van de betogers, die hij „intellectuele snobs”, „eunuchen” en „gieren” heeft genoemd. De gedachte dat de mensen, die met afschuw in hun hart protesteren tegen het Vietnamese bloedbad (ruim anderhalf miljoen doden), hart en ziel zijn van de beste Amerikaanse tradities, komt in zijn hoofd niet op.

Ondanks alle bittere ellende en frustraties kan men Nixon wel begrijpen, als hij weigert alle Amerikaanse troepen zonder slag of stoot terug te trekken. De politieke gevolgen daarvan in Amerika zélf zijn niet te overzien. Arthur Schlesinger heeft twee jaar geleden al gewaarschuwd tegen de nieuwe golf van ultrarechts extremisme, compleet met anti-linkse heksenjacht, die dan zou volgen.

Ook als men ervan uitgaat dat de Amerikaanse oorlog in Vietnam een historische blunder en een morele fout is, moet men kunnen inzien dat — gegeven de situatie zoals zij op dit moment is — een eervolle Amerikaanse aftocht de voorkeur verdient. Nixon zegt dat hij die nastreeft. Hij legt echter niet uit wat hij van plan is. Geen wonder dat de tegenstanders van de oorlog dan opnieuw de straat op gaan.

Nixon zegt dat hij de „zwijgende meerderheid” van de Amerikanen achter zich heeft, maar zoals James Reston schreef: „Hoe weet hij dat? Ze zwijgen immers?” De jongste Gallup-poll wijst uit dat 55 procent van de Amerikanen willen dat hun land uit Vietnam verdwijnt, maar „op eervolle wijze”. Het zou het mooiste zijn als de militante vredesbeweging, samen met deze „zwijgende meerderheid”, Nixon tot een beslissing zou dwingen. Die beslissing moet zijn: een snelle terugtocht in fasen en druk op Saigon om een coalitieregering te vormen

GRUWELIJKE GEVOLGEN VAN BOMBARDEMENTEN

Ruïnes in Noord-Vietnam

In zuidelijk deel zijn alle steden weggevaagd

JE HEBT vier dagen nodig om een afstand van slechts vierhonderd kilometer af te leggen in zuidelijke richting vanaf Hanoi. De route draagt de naam Hoofdweg Eén en is de voornaamste weg van Noord-Vietnam. Tegenwoordig is deze weg één opeenvolging van bottenkrakende gaten en kuilen.

Het uitzicht terzijde van de weg is nog meer deprimerend. Dit uitzicht is het resultaat van vier jaren geconcentreerde bombardementen door Amerikaanse vliegtuigen. Men ziet één volledige verwoesting. Vijf grote en achttien kleinere steden, met een totale bevolking van 200.000 inwoners, zijn met de grond gelijk gemaakt. Amerika beëindigde de bombardementen op Noord-Vietnam op 1 november 1968. Maar de menselijke gemeenschappen zijn niet opnieuw opgebouwd en het oerwoud heeft zich meester gemaakt van de puinhopen.

De Noordvietnamezen geven toe dat alle plannen tot herbouw tot mislukking zijn gedoemd door het enorme gebrek aan arbeidskrachten en materiaal. Maar de officiële reden voor het uitstel is van meer sinistere aard. Telkens weer zeiden ambtenaren tegen mij: „De bommenwerpers komen terug.”

De vrees dat de bombardementen hervat zullen worden is misschien de reden waarom mijn verzoek om in het land te worden toegelaten, na onderhandelingen van een jaar over de toewijzing van een visum, werd ingewilligd. Men verzocht mij in het bijzonder de eerste Westerse documentaire te maken over de verwoeste

ONDANKS DE massa nieuwsberichten, die over Vietnam zijn verschenen, weten de mensen in het Westen slechts weinig over één aspect van de oorlog dat van essentieel belang is, wil men de houding van Hanoi kunnen begrijpen: de uitwerking van de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam.

Eind augustus ontving MICHAEL MACLEAR, de Londenese correspondent van de Canadese Broadcasting Corporation, toestemming zich met een groep fotografen naar Noord-Vietnam te begeven. Hij was de enige Westerse bezoeker in Hanoi op het tijdstip van de dood van Ho Tsjj Minh. Maclear bracht twee weken door in de gebombardeerde gebieden tussen Hanoi en de grens met Zuid-Vietnam. Op deze pagina beschrijft hij wat hij heeft gezien.

In Phoe Ly, in de provincie Nam Ha, onze eerste pleisterplaats, 55 kilometer ten zuiden van Hanoi, vertelden de plaatselijke ambtenaren ons dat de stad op acht achtereenvolgende dagen met de grond gelijk werd gemaakt, tussen 1 en 9 oktober 1966. Phoe Ly

meter verder. De stad dreef handel in katoen, jute en hout en was een belangrijk centrum voor de voedselvoorziening. Zij is nog steeds de belangrijkste halteplaats langs de weg naar het zuiden. Voedselkramen wekken de indruk van stedelijke bedrijvigheid. Maar Thanh Hoa is nu één grote puinhoop. Om een onderkomen te vinden voor de nacht moesten wij een tocht van zestien kilometer maken naar het „bureau” van het provinciaal comité — een groep bamboehutten op een open plek in het oerwoud.

Landbouwstad

Vinh, gelegen op een afstand van 250 kilometer van Hanoi in de provincie Nghe-an, was een landbouwstad, die een vruchtbare en dichtbevolkte vlakte met een inwonertal van anderhalf miljoen van levensmiddelen voorzagt. Volgens de reisgids woonden er 30.000 mensen in Vinh, een stad met een spoorwegstation, een vliegveld en een netwerk van rivieren en bruggen. Mijn gidsen beschreven Vinh als een nieuwe stad, voornamelijk gebouwd sinds 1954, het jaar van de Geneefse „overeenkomsten” over Indo-China. Vandaag is de stad één puinhoop.

In Ha Tinh, een provinciale hoofdstad bij de 18de breedtegraad, op 390 kilometer afstand van Hanoi, bracht ik vier dagen door. Ik woonde in een hut met een strooien dak in een geëvacueerd bestuurscentrum. De plaatselijke burgemeester — zonder een stad — Ngoeyen Hoey Thinh, was mijn gids.

Hij zei dat zijn gemeente „stelselmatig verwoest” was tijdens de zeven maanden van de „beperkte” Amerikaanse bombardementen. Volgens

veel meer (zoals ook het geval is in Hanoi zelf).

Velen, die hebben moeten vluchten uit hun verwoeste huizen, wonen nog steeds in grotwoningen en werkplaatsen in de bergen. Zij zullen u vertellen dat hun voorouders woonden op dezelfde plaatsen, toen zij vochten tegen de feodale Chinezen, en dat hun vaders op deze plaatsen twintig jaar geleden een guerrilla voerden tegen de Fransen.

De dagelijkse benaauwenis is niet verdwenen met het einde van de bombardementen. De onderbroken verspreiding van de bevolking en de industrie betekent dat de productie een veel grotere inspanning vereist. Sociale voorzieningen, die zich beperken tot het oprichten van noodscholen in de dorpen en van noodziekenhuizen, hebben te kampen met enorme moeilijkheden.

Honderdduizend

De verbindingsmogelijkheden zijn chaotisch. Telefonische en telegrafische faciliteiten bestaan alleen in theorie. De trein vanuit Hanoi rijdt niet verder dan Vinh en heeft twee tot drie dagen nodig om een afstand van 250 kilometer af te leggen. En zelfs dit hangt af van de waakzaamheid van de zogenaamde Jonge Vrijwilligers. Dat zijn vooral honderdduizenden vrouwen, die voortdurend bezig zijn met het herstellen van de vernielde wegen en spoorlijnen. Zij wonen waar zij werken en slapen waar hun dagtaak eindigt.

Ik vroeg herhaaldelijk naar het totale aantal slachtoffers. De onofficiële schatting, die ik meerdere malen heb gehoord, is dat honderdduizend mensen om het leven zijn gekomen in de vier jaren van de bombardementen, dat is anderhalf procent van de bevol-

Op elke plaats waar wij onze werkzaamheden verrichten zeiden de Noord-Vietnamese regeringsambtenaren openhartig wat hun opzet was. Zij hoopten, zoals een provinciale hoofdamtenaar het uitdrukte, dat mijn documentaire, bestemd voor Canada, „enige indruk zou maken op uw Amerikaanse burenen, die geen besef hebben van de resultaten van hun verwoestingsoorlog.”

Alles weg

Als de bommenwerpers inderdaad terugkeren, zullen zij alleen hun bommen verkristen, want er is niets overgebleven om te bombarderen. Ik zag vijf steden, die met de grond gelijk zijn gemaakt of onbewoonbaar zijn geworden: Phoe Ly, Ninh Binh, Thanh Hoa, Vinh en Ha Tinh. Al deze steden hadden voorheen een bevolking van 10.000 tot 30.000 mensen. Voorts zag ik achttien andere verwoeste bevolkingscentra met een inwonertal van driehonderd tot vijfduizend. Hoewel de plaatsnamen overeenkwamen met de namen op mijn landkaart, vond ik het moeilijk te zien wat deze verzamelingen van dichtbegroeid puin eens waren geweest.

De stedelijke beschaving heeft opgehouden te bestaan in het grootste deel van de zuidelijke provincies van Noord-Vietnam, een gebied dat een derde bevatte van de Noordvietnamese bevolking van zeventien miljoen.

De reis naar het zuiden was een nachtmerrie. Er was gewoonlijk slechts tijd om één enkele nacht door te brengen in officiële „verblijfscentra” van de regering. Dat zijn hutten met strooien daken in de nabijheid van voormalige steden. Onderweg spraken mijn gidsen vaak over een „verloren” eeuw. Wat de Fransen hebben opgebouwd tijdens een bezetting van tachtig jaar en wat de communisten hebben opgebouwd in vijftien jaar onafhankelijkheid is niet langer herkenbaar.

Klei en stro

Voorzover ik het zelf kon zien, en zeker volgens de plaatselijke ambtenaren, is er in de zuidelijke provincies niet één enkele moderne school, ziekenhuis of regeringsgebouw overgebleven. Het is een wereld van klei en stro. Er drijven nog steeds keuterboeren handel in de verwoeste marktcentra, er is nog steeds enig verkeer langs de wegen, maar voor de rest ziet men spooksteden. Ik kon niet nalaten mij af te vragen of bij de verdelingsbombardementen op deze ongetwijfeld uiterst belangrijke Hoofdweg iemand eraan heeft gedacht de aanvallen te doen voorafgaan door waarschuwingen om zo het verlies aan burgerlevens te

bevolking van 10.000 mensen. Volgens een militaire landkaart van de Amerikanen, daterend van 1965 lagen er eveneens twee vliegvelden in de buurt.

Trieste opsomming

In Dong Lac, een wegenknooppunt bij de achttiende breedtegraad — de grens met Zuid-Vietnam — aan het eind van onze route, vertelde men mij dat alleen al in 1968 veertigduizend ton bommen werden afgeworpen op een gebied van slechts negen vierkante kilometer. Het gehele landschap ziet eruit als een maanlandschap met kraters. Op het wegenkruispunt ligt een herbouwd gehucht en een natuurstenen gedenksteen, die vermeldt dat hier tien leden van één gezin omkwamen bij één luchtaanval.

Dicht in de buurt waren keuterboeren aan het werk op kleine groentekrakers temidden van de kraters. Een tolk vertelde mij dat zij woonden in grotten in de heuvels.

Kathedraal

Nin Binh was een provinciale hoofdstad, honderd kilometer ten zuiden van Hanoi. In een Engelse reisgids, daterend van 1962, wordt deze plaats vermeld als een handelscentrum voor vee, katoen en koffie. Bevolking: 25.000 mensen. De gids beschrijft de plaats als het centrum van het katholicisme in het noorden van het land. Alleen de toren van de kathedraal, maar weinig anders, heeft de bom aanvallen overleefd.

Thanh Hoa, de hoofdstad van de meest dichtbevolkte van de zuidelijke provincies, was een zeer geïndustrialiseerde stad. Er was een spoor- en luchtverbinding met Hanoi, 135 kilo-

12.000 mensen woonde. Vandaag staat er niet één huis overeind.

Thinh liet mij dossiers zien, waaruit bleek dat deze streek tussen 1965 en 1968 het slachtoffer was geweest van 25.529 bombardementen. Dat komt neer op één bombardement per 90 minuten gedurende 1500 dagen. Daarvan waren er 6757 uitsluitend gericht tegen 258 dorpen. Volgens de dossiers hadden de bommenwerpers eveneens aanvallen gedaan op verspreide bevolkingsgroepen en voedselproducerende gebieden. Zeven kleinere steden in de provincie waren eveneens met de grond gelijk gemaakt.

Ziekenhuis

De burgemeester vertelde mij dat 125.000 burgers waren geëvacueerd en dat het aantal slachtoffers zeer groot was geweest. Hij gaf de volgende voorbeelden: het gemeenteziekenhuis van Ha Thinh had 170 patiënten, toen het grotendeels werd verwoest in maart 1965. De middelbare school telde 750 leerlingen toen het in dezelfde maand werd gebombardeerd. Thinh's zoon was onder de slachtoffers.

Beide gebouwen, het ziekenhuis en de school, lagen geïsoleerd op een afstand van anderhalve kilometer van de stad. Het was moeilijk de voormalige school als zodanig te herkennen. Maar op het puin van het ziekenhuis kon men de tekens van het Rode Kruis nog zien. Of het ziekenhuis slechts één keer was gebombardeerd, of zeventien keer, zoals de Noordvietnamezen beweren, doet weinig terzake. „U moet onthouden”, zei Thinh, „dat Amerika er zich op beroemt dat haar verkenningsvliegtuigen zelfs het kleinste gebouw duidelijk kunnen zien.”

nam Nam Ha, was op twee na de grootste stad van Noord-Vietnam. Vandaag is deze stad de bitterste herinnering aan de bombardementen.

De luchtaanvallen begonnen hier in mei 1965. Volgens Ngoeyen Viet Ca, een lid van de plaatselijke gemeenteraad, werd de stad in dat jaar 168 keer gebombardeerd of vanuit de lucht beschoten. Tijdens deze aanvallen werd één derde deel van de stad verwoest.

Nam Dinh

Vervolgens, aldus Ca, werd er gedurende een maand „uit welwillendheidsoverwegingen”, niet gebombardeerd. In deze periode keerden de geëvacueerden „niets vermoedend” naar de stad terug voor het vieren van het lentefestival. Bij die gelegenheid keerden de bommenwerpers terug voor een aanval op een dichtbevolkt woonkwartier, Hang Thao. Toen werden volgens Ca 134 mensen gedood of ernstig gewond. De stad van 90.000 inwoners, een belangrijk textielcentrum, gelegen op een afstand van dertig kilometer van Hoofdweg Een, werd definitief geëvacueerd.

Volgens Ca waren de fabrieken reeds veel eerder verwoest. Zij werden opnieuw opgericht in de heuvels. Luchtverkenningen moeten dit volgens Ca duidelijk hebben gemaakt. Hij is derhalve van mening dat de latere luchtaanval op Nam Dinh alleen kan worden beschreven als „een doelbewuste massamoord”.

Ca hield vol dat de stad nog steeds voor tweederde is geëvacueerd, maar ik kreeg de indruk dat Nam Dinh thans minstens een even grote bevolking heeft als voorheen en wellicht

vincies. Maar het officiële aantal doden is een „oorlogsgeheim”.

Miljoen ton

Een hooggeplaatst zegsman van de regering, rechter Pham Van Bach, zei dat „zware verliezen” zijn geleden. Er waren wel massale evacuatie en men had een groot aantal schuilkelders gebouwd, maar de luchtaanvallen waren dikwijls zodanig dat de mensen niet altijd tijd hadden beschutting te zoeken.”

Pham Van Bach is niet alleen voorzitter van een zogenaamde Commissie van Onderzoek naar Amerikaanse Oorlogsmisdaden, maar ook lid van de Nationale Vergadering. Volgens hem hebben de Amerikanen bijna honderduizend bombardementen uitgevoerd „en meer dan een miljoen ton bommen afgeworpen, dat is tweemaal het aantal dat werd gebruikt in de Pacific tijdens de tweede wereldoorlog”.

Bezorgd

Van Bach toonde zich ernstig bezorgd over het toenemende aantal Amerikaanse verkenningsvluchten boven Noordvietnamees gebied. Hij gaf als zijn oordeel dat deze vluchten zijn toegenomen van 600 in november 1968, tot 800 in april, 1300 in mei en 1450 in augustus.

Ik heb zelf dagelijks deze vluchten waargenomen. Zij veroorzaakten altijd grote opwinding en verbittering bij mijn gidsen. Voor hen is dit een bevestiging van hun vrees dat de bommenwerpers zullen terugkomen.

Gespreksbijeenkomst

in Figi

19 nov ✓
Eij
MLC

Op zondag 16 november a.s. zal in Figi de Zuidvietnamese mevr. Ke Caongoc Phuong spreken over „de rol van het Boeddhisme in Zuid-Vietnam”. Deze gespreksbijeenkomst wordt georganiseerd door een commissie van de Raad van Kerken in Zeist.

Mevr. Phuong spreekt in het Engels of Frans, en als tolk zal optreden de heer P. Eterman uit Driebergen.

De bijeenkomst begint om 11.30 uur er is koffiepauze om 12.00 uur en daarna discussie tot uiterlijk 13.00 uur. Iedere belangstellende is welkom. Er is kinderoppas.

In december wordt geen gespreksbijeenkomst georganiseerd; de eerstvolgende zal zijn de derde zondag in januari 1970.

EÉN BETOGER VOOR ELKE GESNEUVELDE AMERIKAAN

Massale mars tegen oorlog

WASHINGTON, 14 nov. (Reuter, UPI) — Veertigduizend Amerikanen, die zich verzetten tegen de oorlog in Vietnam, zijn gisteren begonnen aan de „Mars tegen de dood”. Zeven tamboers met zwart omfloerste trommen openden de stoet. Zij werden gevolgd door een 23-jarige vrouw, wier man in Vietnam is gesneuveld. Terwijl dit gebeurde werden in Saigon de laatste dodencijfers bekendgemaakt. In de afgelopen week sneuvelden 97 Amerikanen, 476 Zuidvietnamese militairen en 2476 militairen van de Vietcong en Noord-Vietnam.

De totale dodencijfers van de Vietnamse oorlog zijn: 39.329 Amerikanen, 568.989 Vietcongliden en Noordvietnamezen alsmede ongeveer honderduizend Zuidvietnamese soldaten en burgers. Voorts staan 1465 Amerikanen te boek als vermist of gevangen genomen.

Kaarsen

De deelnemers aan de „Mars tegen de dood” lopen in één enkele rij over

de trottoirs. Elk van hen draagt een bord met de naam van een gesneuvelde Amerikaan. Velen dragen kaarsen. De route loopt van de heldenbegraafplaats Arlington over de brug over de Potomac langs het Lincoln-monument en het Witte Huis naar het Capitool, de zetel van het Congres. Een van de deelnemers is de beroemde kinderarts dr. Benjamin Spock.

De autoriteiten hebben uitgebreide maatregelen genomen om te voorkomen dat de demonstratie uitloopt op geweldplegingen. Duizenden politiemannen zijn op de been, terwijl negenduizend militairen in reserve worden gehouden.

Nixon

Terwijl de mars van start ging deed president Nixon iets dat voor Amerikaanse presidenten zeer ongebruikelijk is. Hij verscheen in beide kamers van het Congres om persoonlijk de senatoren en afgevaardigden te bedanken die zijn Vietnam-beleid steunen. Hij zei tot de parlementsleden: „Ik beloof dat wij een rechtvaardige vrede in Vietnam tot stand zullen brengen.”

Nixons onverwachte gebaar was een duidelijke nieuwe stap in zijn lange reeks pogingen de wat hij noemde „zwijgende meerderheid” van het Amerikaanse volk tegen de anti-oorlogsbetogers in het geweer te roepen.

Gebedsdienst

De drie dagen van demonstraties tegen het Vietnam-beleid begonnen gisteren met een incident in een druk winkelgedeelte van het Pentagon, het gebouw van het ministerie van defensie 186 mensen, onder wie twee Episcopale bisschoppen, hielden daar een gebedsbijeenkomst voor de vrede. De employes van het Pentagon applauddisdeerden toen de politie verscheen en alle deelnemers aan de gebedsoefening arresteerde. Niemand van de gelovigen bood verzet. Onder het zingen van „We shall overcome” gingen zij, de

de politiewagens in. Later werden allen op borgtocht vrijgelaten.

Dreigementen

De spanning in New York is aanzienlijk toegenomen door een golf anonieme dreigementen met bomaanslagen. Gisteren moest een groot aantal gebouwen in Manhattan worden ontruimd en doorzocht, nadat telefonische bedreigingen waren ontvangen. In totaal registreerde de politie vijftig loze meldingen. In niet één van de gevallen werd een bom gevonden, maar omdat deze week al vier bommen zijn ontploft kan de politie het zich niet veroorloven de telefoontjes te negeren.

Gisteren arresteerde de politie vier leden van een linkse vredesbeweging, die worden verdacht van een bomaanslag op een kazerne in New York. Er werden vier tijdbommen gevonden.

Bommen

SAIGON — Hoogvliegende Amerikaanse bommenwerpers van het type B-52 hebben gisteren minstens 180 ton bommen laten vallen op concentraties van de Vietcong en Noordvietnamezen, die een bedreiging vormen voor de Amerikaanse post Duc Lap ten noordoosten van Saigon. Gevechten op de grond deden zich gisteren in Zuid-Vietnam bijna niet voor.

In Parijs heeft de Noordvietnamese onderhandelingsdelegatie een aanbod van Zuid-Vietnam om 62 Noordvietnamese krijgsgevangenen vrij te laten van de hand gewezen. Het ging om zieken en gewonden, die „om humanitaire redenen” zouden worden vrijgelaten, zei de Zuidvietnamese delegatieleider.

Mevrouw Binh van Noord-Vietnam noemde het aanbod „een mahoeyve om de misdaden te verdoezelen tegen honderdduizenden mensen, die in Zuid-Vietnam wederrechtelijk gevangen worden gehouden en bloot staan aan de ergste martelingen, omdat zij hebben deelgenomen aan de strijd tegen de Amerikaanse aanvallers en hun

Regering VS werkt polarisering in de hand

Van onze correspondent

WASHINGTON, 15 nov. — Er is hier op deze sombere vrieskoude novemberochtend goede hoop dat de grote mars der jeugd voor het toch niet realiseerbare onmiddellijke Amerikaanse vertrek uit Vietnam ondanks alle regeringprovocaties rustig zal verlopen.

In steeds koudere regen is de jeugd gistreen en vannacht bij honderdduizenden komen opdagen. Met bussen beplakt met de vredessymbolen, met open vrachtwagens schuilend onder ponchos en oude dekens, in een gecharterd vliegtuig, in gehuurde verhuurwagens, met zijn vijven geperst in de duurste sportwagens ter wereld, stijf gevoren op knallende motorfietsen en in de grootste verzameling oude Volkswagens ooit hier gezien. In allerijl werden vannacht nog bioscopen gevorderd om een ramp te voorkomen. Maar zij blijven maar steeds klappertandend beleefd tegen ieder „please” en „thank you” zeggen en zeer vaak „peace”.

Zij mogen vanmiddag dan toch over Pennsylvania avenue lopen van het Kapitol naar de buurt van het Witte Huis en — daarover was nooit strijd — zich mogen verzamelen rond het monument voor Washington, de eerste president. Daar luisteren naar de volks- en rock- zangers, Pete, Peter, Paul and Mary, naar senator McCarthy en Arlo Guthrie, naar senator McCovern en Pete Seeger.

Maar de vraag is hier vanochtend

Incidenten

Van onze correspondent

WASHINGTON, 15 nov. — Het naar verhouding vrij kleine, meest extremistische deel van de demonstranten, totaal 2.000 jongelui, heeft gisteravond gedurende twee uur rond Dupont Circle in het centrum van de stad amok gemaakt tijdens een verboden mars naar de Zuidvietnamese ambassade.

Oadat de politie met traangas optrad, gooiden de jongelui brandende toortsen onder auto's. Een deel van de nationale garde kwam in actie om de orde te herstellen. Er werden een stuk of vijftig arrestaties verricht.

De groep hoort tot de Marxistische en anarchistische fracties van de SDS en de „jeugd tegen oorlog en fascistie”. Ze waren met helmen op in de stad gekomen. Ze schreeuwden Vietcong, Vietcong, communism can't be wrong. De organisatie van de mars distantieerde zich onmiddellijk en had trouwens van tevoren laten weten dat zij met deze demonstratie niets te maken had. De politie trad pas op toen de groep de Zuidvietnamese ambassade naderde en waarschuwde met luidspreekers dat deze mars verboden was.

den de strijdbijl voorlopig wilde begraven. Het bewoog senatoren McGovern en McCarthy, alsmede de republikein Goodell, om vanmiddag toch te spreken, al hadden ze eerst geweigerd.

Agnew

moratorium tegen Vietnam dat door gematigder elementen was georganiseerd is een mislukking geworden. De nieuwigheid is eraf. De bijeenkomsten in kerken en scholen waren slecht bezocht. De jongelui die gisteren in het centrum van New York hun vredesspeldjes wilden verkopen konden die aan de straatstenen niet kwijt.

We zagen er bijna niemand mee lopen.

Een ogenblik leek het of president Nixon opnieuw de meest reactionaire elementen hier wilde laten aanmoedigen om zelf de rol van verzoener te spelen. Vandaar, zo meenden de commentatoren hier, liet hij na een gesprek met burgemeester Washington het compromis over Pennsylvania Avenue tot stand komen. Maar zijn bezoek aan het Huis en de Senaat, gisteren, om de parlementariërs publiekelijk te danken voor hun steun aan zijn politiek en aldus de illusie van nationale eenheid te creëren, duidt erop dat het toch wel degelijk partij wil zijn...

Waarom zoveel moeite zo vragen zijn critici: van protesten zou hij zich immers niets aantrekken zei hij nog in september, en nog vorige week liet hij vol trots de duizenden adhesie- telegrammen voor zijn politiek zien...

Wat dat betreft was ook zijn bezoek aan Cape Kennedy gisteren een symbool. In een interview gaven de astronauten toe dat Apollo en de maanlandingen triomfen zijn voor de „squares” van dit land die de vlag eren, die dient zonder mokken en de zuiver technologische wapenfeiten van deze samenleving. Het is juist daartegen dat de jeugd zit verzet. Door zijn houding, aldus de liberale journalisten hier, heeft Nixon die leider en verzoener der natie zou moeten wezen, getoond een strijdbare square te zijn die niets wil begrijpen van de opstand en de wroeging in dit land.

niet meer of het er driehonderdduizend zijn of vijfhonderdduizend of misschien zelfs een miljoen. En eigenlijk is de vraag ook niet of de groepen van de radicale SDS, „The Mad Dogs”, „The Crazy's” of de Trotskistische „jeugd tegen oorlog en fascisme” hun verkeerd begrepen anarchisme met geweld hot zullen vieren...

Aanmoediging extremisme

De enige vraag die de waarnemers zich hier nu stellen is of de regering er in zal slagen om dit land nog verder te polariseren. Het is deze polarisatie, dit voortdurend aanmoedigen van extreme standpunten, die het uitstippelen van een verstandige buitenlandse koers onmogelijk zou kunnen maken. Want zulk een koers kan en mag niet afhankelijk worden van de wispelturigheid van de publieke opinie. Zo menen zelfs zij die de regering willen steunen.

Het is deze polarisatie — juist omdat zij tenslotte bij de jeugd weinig te maken heeft met Vietnam zelf — die een grote interne politieke crisis doet vrezen. Natuurlijk heeft de reactionaire vice - president Agnew gelijk wanneer hij zegt dat de grote meerderheid niet van protesten houdt, ja dank zij regeringswoordvoerders zelfs gelooft dat de protesterende communisten zijn of door communisten geïnspireerd.

Maar zulk Goebelliaans geklets is nu irrelevant geworden. Want in ieder land wordt de politiek, de levenssfeer bepaald door de geestelijke actieven, dat ongreepbare establishment van academici, hoge functionarissen, en jeugdige idealisten die Agnew „verwijfde snobs” noemt.

Wanneer die groep door deze polarisatie in crisis raakt dan is, vooral in de VS, het land in crisis.

Bijna alle waarnemers hier erkennen nu dat de regering zelf deze polarisatie met kans op geweld in de hand werkte. Zij verlaagde zich daarmee tot de methodes van de onverantwoordelijksten en zweepten een oppositie op die nog een week gele-

tionairste instincten wil opzweepen omdat zij denkt hierin een tegenwicht te scheppen, bleek laatst door de rede van Agnew die door Nixon niet werd gedeseavouéerd: Zijn opmerking dat het commentaar van de drie grote (concurrerende) televisienetten op de rede van Nixon over Vietnam opzettelijk eenzijdig werd gehouden door de macht van een „kleine gesloten groep van geciviliseerden die door niemand zijn gekozen” leek een dreiging met censuur.

Zij heeft een storm van verontwaardiging uitgelokt die velen op het laatste nippertje naar Washington dreef. Maar ook zijn aanval op de oude diplomaat Harriman die hij er indirect van beschuldigde „een der grootste militaire concessies in de geschiedenis” te hebben ingeruild „voor de vorm van een groene tafel” werd als laaghartig ondervonden.

Natuurlijk waren de telefoontjes bij de televisiestations drie tot één voor Agnew. Senator Hartke en Kennedy herinnerden er echter aan dat na hun campagne van leugens en intimidatie ook Hitler negen van de tien Duitse stemmen kon krijgen.

De campagne begon toen het ministerie van justitie wegens „geheime inlichtingen” over gewelddadige plannen van de jeugd de mars via Pennsylvania Avenue niet toe wilde staan. Zij eindigde deze week toen gisteren de in grote meerderheid jonge deelnemers aan de lange mars van het nationale kerkhof via het Witte Huis naar het Kapitol, die ieder een naam van een in Vietnam gesneuvelde riepen, door de politie werden gefotografeerd. De heer dan twintigduizend man paratroepen en mariniers worden buiten de stad in reserve gehouden. Maar de bekendmaking van hun aanwezigheid duidt eveneens op deze poging tot intimidatie die bijna provocatie is. Het bezoek van de FBI aan de busondernemingen zal ook niet vreemd zijn aan de weigering van driehonderd buschauffeurs uit New York om op charter te rijden.

Het merkwaardige bij dit alles is dat al die gestes eigenlijk al onnodig bleken. Want de herhaling van het

een productieve afdeling in de re...
in 1961 om op beschieden in
zijn gevestigd in Amsterda
Wij leveren plastic ve

sp
er g
"Wij hebben

Amerikaan beschuldigd van massale moord

Van een correspondent

WASHINGTON, 15 nov. — Een 26-jarige Amerikaanse officier, Lt. William L. Calley, die in Vietnam heeft gediend, wordt door het Amerikaanse leger beschuldigd van massamoord. Hij zou in maart 1968 bij een militaire operatie in Vietnam minstens 109 Vietnamese burgers hebben vermoord.

Tegen Calley zijn zes aanklachten ingediend, die in totaal 109 moorden inhouden. Hij wordt beschuldigd van het doodschieten van „oosterse personen wier namen onkend zijn”. Calley zegt, dat hij eenvoudig de bevelen van superieuren uitvoerde, toen hij de burgers doodschoot.

Het drama geschiedde in een Vietcong nederzetting, Pinkville genaamd. Die naam is nu een begrip geworden in Amerikaanse militaire kringen, waar men de zaak-Pinkville belangrijker acht dan die van

de Groene Baretten. Kwantitatief is dit het kwalikste geval van onmenselijkheid uit de Vietnamese oorlog, zo zeggen sommige waarnemers.

Het leger heeft zowat een jaar nodig gehad om de zaak te onderzoeken. Tegen Calley werd op 6 september een meervoudige formele aanklacht ingediend. Hij zal zich laten verdedigen door een prominente civiele advocaat, George W. Latimer, een voormalige rechter van het Amerikaanse militaire hof van beroep. Calley is nu in hechtenis in het Amerikaanse legerkamp Fort Benning.

Begin februari 1968 bestormde een Amerikaanse compagnie van de 11de brigade het gebied van Pinkville. De troep, die onder het bevel stond van Calley, leed grote verliezen. Calley organiseerde in maart een afstraffingsactie. Daarbij werden talrijke Vietnamese burgers gedood.

BELEGERDE STAD

Vietnam-protest leidt tot geweld in Washington

by 9/11

WASHINGTON, 15 nov. (Reuter, UPI) — De massale vredesbetoging in de Amerikaanse hoofdstad heeft gisteravond (vanmorgen vroeg Ned. tijd) geleid tot ernstige ongeregeligheden. De politie kon het werk niet meer aan. De Nationale Garde werd ingezet om de orde te handhaven.

De ongeregeligheden begonnen bij de Zuidvietnamese ambassade, waar militante betogers tegen de oorlog in Vietnam met flessen begonnen te gooien. De politie gebruikte traangasgranaten om hen te verspreiden. De gevechten breidden zich daarna uit tot Connecticut Avenue en andere straten. Zij bereikten snel het stadium van wat de politie een „oproer" noemde.

De demonstranten probeerden auto's in brand te steken en andere wandaden te plegen. De organisatoren van de driedaagse demonstraties tegen het regeringsbeleid in Vietnam distantieerden zich onmiddellijk van de geweldplegers. De „Mars tegen de dood" door de straten van Washington verloopt ordelijk. Het was echter onvermijdelijk dat een aantal links-extremistische actiegroepen de situatie zouden uitbuiten, zo werd gezegd.

San Francisco

Terwijl de stille „Mars tegen de Dood", door de straten van Washington trok, liep het gebouw van het ministerie van justitie vol met parachutisten. Het gebouw lijkt nu op een middeleeuws fort, dat gereed wordt gemaakt voor beleg. Torenhoge stalen deuren werden hermetisch afgesloten met het oog op de massale mars van vandaag langs Pennsylvania Avenue.

Anti-Vietnam-demonstranten vanuit het gehele westen van Amerika zijn

ook San Francisco binnengestroomd voor een vredesmars, die alle voorgaande protestmarsen tegen de oorlog in Vietnam moet overtreffen.

De organisatoren van de mars, gegroepeerd in het „Nieuwe Mobilisatiecomité", voorspellen dat minstens 250.000 mensen aan de actie zullen deelnemen.

Officier van justitie Terence Hallinan, een van de voornaamste organisatoren, zei: „Wij zijn er zeker van dat dit de grootste actie zal worden, die ooit in dit gebied is ondernomen. De gehele stad zal in protest herleven"

De politie van San Francisco gelooft dat de organisatoren van de mars te hoog van de toren blazen. Zij verwacht dat het aantal deelnemers niet meer dan 60.000 zal zijn.

Hond

WEST BERLIJN — De Westberlijnse bond van dierenliefhebbers heeft de bevolking opgeroepen in groten getale op te komen om de verbranding van een hond met napalm te voorkomen.

Demonstranten tegen de oorlog in Vietnam hebben aangekondigd, dat zij vandaag een hond zullen verbranden met napalm om de dubbele moraal van de bevolking aan de kaak te stellen. „De openbare woede zal een fel contrast vormen met de lauwheid over de wreedheden van het Amerikaanse imperialisme", aldus de organisatoren.

RUSTIGE VIETNAM- BETOOGING

Van onze verslaggeefster

AMSTERDAM, 15 nov. — Ruim zeventuizend mensen hebben vrijdagavond in Amsterdam deelgenomen aan een rustige demonstratie tegen de oorlog in Vietnam die het Nederlands Moratorium Comité had georganiseerd.

Onderweg werden spreekkoren aangeheven zoals „Nixon moordenaar" en „U SS A". Ook werden spandoeken megedragen met vier door het Moratorium Comité opgestelde leuzen.

Op de Singel werd een Amerikaanse vlag met stok en al van de gevel van een koffiebar gerukt en in de Vijzelstraat in brand gestoken.

Toen de stoet de Albert Cuypstraat naderde wilden een aantal jongeren rechtsaf slaan om naar het Amerikaanse Consulaat op het Museumplein te gaan. Ordebewakers van het Comité wisten de demonstranten echter te bewegen de tocht naar de Oude RAI voort te zetten.

Ook na de bijeenkomst in de Oude RAI, die om ongeveer elf uur eindigde, riepen een aantal jongelui de aanwezigen op om te demonstreren bij het consulaat. Ongeveer 40 mensen gaven aan deze oproep gehoor maar deze actie verliep zonder incidenten.

Vanaf elf uur werd het Amerikaanse consulaat in het oog gehouden door een paraat peloton van de politie.

Mansfield kritiseert aanval op Cambodja

Mansfield, de Democratische fractieleider in de Amerikaanse senaat, heeft zijn bezorgdheid uitgesproken over de Amerikaanse bombardementen op Cambodjaans gebied en gewaarschuwd voor een nieuw front in de Vietnamese oorlog. Mansfield vroeg zich af hoe de legering van troepen zo dicht bij de grens dat ze artillerievuur van de andere kant uitlokten, te rechtvaardigen viel na de mededeling van president Nixon, dat hij streefde naar terugtrekking op passende wijze van alle Amerikanen uit Vietnam. Dit leek hem bovendien niet de manier om vriendschappelijke betrekkingen met Cambodja te herstellen. „Het lijkt wel of de autoriteiten in Saigon de boodschap van de president nog niet hebben ontvangen,” zo zei hij.

Zuidvietnamese infanterie, gesteund door geallieerde bommenwerpers en artillerie, heeft Noordvietnamese troepen bij de kampen van de Amerikaanse speciale troepen nabij de Cambodjaanse grens zware verliezen toegebracht. Er sneuvelden meer dan 200 Noordvietnamezen, aldus

hebben militaire woordvoerders in Saigon verklaard. Reeds meer dan twee weken wordt in dit grensgebied zwaar gevochten.

Twee Noordvietnamese regimenten staan daar tegenover twee Zuidvietnamese regimenten. Bijna duizend man politie en speciale veiligheidsstroepen hebben afgelopen nacht in Saigon, gewapend met machinepistolen, geweren, gummiknuppels en rieten schilden, ongeveer 150 Cambodjaanse monniken bij het presidentiële paleis verwijderd. De monniken zaten daar al vijf dagen en waren in hongerstaking gegaan om erkenning als etnische minderheid te eisen. Ze boden geen verzet en lieten in vijf autobussen onder tie-escorte naar de jaanse pagode in Saigon vertrekken. (Reuter/Ass. Press)

7-11-72
24
A18

Saigon laakt steun Vietcong aan oppositieleider

De Zuidvietnamese delegatie bij het vredesoverleg in Parijs heeft zaterdag scherp gereageerd op een poging van de Vietcong om samen te werken met generaal Minh, een niet-communistisch oppositieleider in Zuid-Vietnam. „De communisten willen, nu zij er niet in zijn geslaagd het land gewapenderhand te onderwerpen, een politiek vacuüm scheppen”, zo zei een woordvoerder voor de delegatie.

Vrijdag had mevrouw Binh, minister van buitenlandse zaken van de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam (de politieke pendant van de Vietcong), gezegd dat haar regering bereid zou zijn besprekingen te voeren met Minh, als deze aan het hoofd van een „vredeskabinet” zo ukomen te staan.

„Grote Minh”, die in 1963 de Zuidvietnamese dictator Diem ten val bracht, en nog steeds populair is, heeft sinds enige weken een lang politiek stilzwijgen verbroken. Gebruikmakend van de scherpe kritiek op president Thieu in verband met diens strenge versoberingsplan, heeft hij het idee geopperd volksstemmingen te houden om na te gaan hoe groot Thiëus aanhang is. Volgens Minh is de meerderheid van de Zuidvietnamezen zowel tegen Thieu als tegen de Vietcong.

Mevrouw Binh heeft gezegd dat de Vietcong geen bezwaar heeft tegen referenda in de steden, maar stemmingen op het platteland uitgesloten waar dit al door de Vietcong „bevrijd” is. (Reuter-UPI)

Onder zijn ruim tienjarig bewind maakte Assen een grote ontwikkeling door en werd van ambtarenstad levens industriestad met een uitstekend woonklimaat. Hij gaf daar aan getinspireerd leiding en was zeer populair.

De begrafenis zal in alle stilte op 1 oktober 1968 burgemeester van Assen. Na zijn pensionering vestigde hij zich in Heerenveen.

Assen overleden

Ook is besloten een speciaal partijcongres te houden, o.m. over het rapport van de commissie-Veldkamp van de Groep van achttien.

Nixon in verlegenheid na rustig Moratorium

Vervolg van pag. 1

Maar het studentikoze karakter van de demonstratie bepaalde ook haar politieke zwakte. Behalve senator McCarthy die uit de politiek wil en die, vrij onopvallend, voor het begin van de Mars sprak, namen alleen senator McGovern, verslagen presidentschapskandidaat, deel, alsmede de Newyorkse senator Goodell, wiens politieke oogmerken voor zichzelf (herverkiezing volgend jaar, als Republikein op Robert Kennedy's zetel) er al te duidelijk bovenop liggen.

De rest van politiek-Amerika schitterde door afwezigheid. Zo marcheerde Coretta King mee in de eerste rij. Maar het gebrek aan negers in de massa toonde dat, zoals een van de zwarte leiders mij zei, dit voor de negers een zuivere happening voor rijkeluijszontjes is.

Leuzen

De mars begon met het dragen van de doodkisten waarin de namen van de gesneuvelde waren gelegd die eerder in de Mars waren aangedragen. Opvallend was dat er weinig leuzen waren tegen de president.

Slechts af en toe hoorde men „One, two, three, four, tricky Dicky stop the war“. Een enkeling droeg een spandoek „Hitler had a silent majority too“. Vaker hoorde men leuzen tegen vice-president Spiro Agnew:

„Three, two, one, O, why don't we get rid of Spiro“. Ook waren er enkele in nette Newyorkse maatpakken geklede advocaten die een bord meedroegen: „We are effete snobs“.

De meest extremistische groepen van de SDS droegen uiteraard rode en Vietcongvlagen mee, alsmede portretten van Ho Tsjih Minh. Maar de massa hield zich op een afstand van dit vertoon. De grote bijeenkomst ten slotte rond het Washingtonmonument leek meer op een rookfestival dan een politieke bijeenkomst.

Balladezangers, zoals Arlo Guthrie en Pete Seeger, alsmede de zwarte komiek Dick Gregory, hadden er meer succes dan de voorzichtig afgewogen politieke woorden van McGovern, Goodell of de vrij onbekende Democraat Samuels, die graag gouverneur van New York wil worden.

Nieuw-links in minderheid

Een van de lessen van de demonstratie is dan ook dat de extremistische groepen van nieuw-links, die het niet zozeer om Vietnam als wel om de huidige vorm van de democratie gaat, een zeer kleine minderheid vormen die wel wil profiteren van een situatie, maar wanneer het om massademonstraties gaat verdrinkt in het gematigde midden.

Zo werd het bestuur van de New Mobilisation, waarin honderd organisaties — van Vrouwen voor vrede

tot en met revolutionaire Trotskisten —, wel via allerlei manipulaties beheerd door mini-groepen van nieuw-links. (Een van de bestuursleden, Ron Young, had in oktober zelfs in Stockholm een ontmoeting met vertegenwoordigers van de Vietcong en vroeg deze toen de solidariteitsbetogingen in de rest van de wereld te organiseren. Ook wilde hij later positief antwoorden op de adhesietelegrammen van de communisten, wat alleen op het laatste ogenblik kon worden voorkomen.)

Maar toen het op organiseren aankwam moesten de gematigde studenten van het Moratorium het werk overnemen, zodat de extreme vertegenwoordigers geïsoleerd en op de achtergrond raakten. Deze ommezwaaï werd vooral aangemoedigd, toen de regeringspoging tot confrontatie en provocatie — bedoeld om het protest tegen Vietnam te isoleren — als een boemerang werkte.

Het gematigde liberale verzet moest tien dagen geleden vrezan dat Nixon in zijn poging zou slagen. Het leek of hij met zijn rede allen die vrede roepen tot onverantwoordelijke extremisten stempelde. De liberalen kwamen toen in opstand tegen deze uitdagende houding van de regering en besloten in allerijl de demonstratie te infiltreren en over te nemen, om daarmee de goede naam van de oppositie te redden.

Ook in deze zin was de onverzoenlijke houding van de regering erger dan een gevaarlijke poging, want een politieke fout.

Vietnamprotest buiten de VS

Nixon overtuigd van juistheid Vietnambeleid

WASHINGTON, 17 nov. (AFP, DPA, Reuter) — De grootste anti-oorlogsbetogingen uit de Amerikaanse geschiedenis, waarbij honderdduizenden in Washington en elders in en buiten de Verenigde Staten hun verzet tegen het voortduren van de oorlog in Vietnam uitten, hebben president Nixon niet van de mening afgebracht, dat hij moet vasthouden aan het geheime plan voor het „de-Amerikaniseren van de oorlog“.

Dit is de mening van vele waarnemers in Washington. De president zou van oordeel zijn dat de grote zwijgende meerderheid van het Amerikaanse volk nog steeds achter hem staat en zijn plannen steunt. De betogingen van zaterdag en de stille „Mars tegen de Dood“ van de begraafplaats Arlington naar het Kapitol hebben meer dan een kwart miljoen mensen betrokken. Door de veiligheidsmaatregelen konden betogers het Witte Huis niet dicht naderen. In het Witte Huis confererde president Nixon met zijn belangrijkste adviseurs over de buitenlandse politiek.

De autoriteiten in Washington hebben woorden van lof over het (over het algemeen) gedisciplineerde verloop. Voor zover bekend hebben zich slechts incidenten voorgedaan bij het ministerie van justitie, waar jongeren onder een groep van vijfduizend demonstranten zaterdag slaags raakten met de politie. De militairen die het ministerie bewaakten, hoefden niet op te treden.

Waarnemers verwachten geen directe politieke resultaten van de demonstraties. Wel zijn zij van oordeel dat de betogingen hebben bijgedragen tot verscherping van de verhoudingen tussen voor- en tegenstanders van de Vietnam-politiek van de regering en dat zij nog eens de grote verdeeldheid hebben aangetoond die bij het Amerikaanse volk heerst over de „eindelooze oorlog“.

De organisatoren van de betogingen gaan intussen al weer de volgende ronde voorbereiden die in december plaatsvindt. Opnieuw willen zij dan grote demonstraties houden en zowel zij als vele andere Amerikanen achten het mogelijk dat kleine militante groepen dan zullen trachten meer geweld uit te lokken dan ditmaal is voorgekomen.

De organisatoren willen alles doen om dat te voorkomen, want bij geweld op grote schaal zou de vredesbeweging in de ogen van de gemiddelde Amerikaan in diskrediet kunnen komen.

Nixon in verlegenheid

by MR

door rustig Moratorium

Van onze correspondent

WASHINGTON, 17 nov. — President Nixons regering is flink in verlegenheid gebracht. Dat was de conclusie hier zaterdag na de grootste en indrukwekkendste, maar ook vrolijkste en vreedzaamste demonstratie in de geschiedenis van dit land.

Daaraan namen naar schatting 250 à 300.000 studenten deel uit de gehele Verenigde Staten, om onmiddellijke vrede in Vietnam te eisen. De incidenten na afloop vielen daartegen in het niet.

Een kleine groep van 2000 extremisten uit de versplinterde Students for a Democracy Society (SDS) en de „yippies” en „crazies” onder leiding van Hoffman en Rubin gingen toen naar het ministerie van justitie, waa r zij buiten de organisatie van de „Mobilisatie” om een Amerikaanse vlag verbandden en een Vietcongvlag hesen om te protesteren tegen het proces in Chicago tegen de leiders van de rellen daar vorig jaar.

Politie gebruikte traangas, maar weinig knuppels en dreef de demonstranten de binnenstad in waar een dertig etlage-ruiten werden ingeslagen. Er werden zestig arrestaties verricht maar toen was de massa al weer op weg naar huis.

Hoe de regering in verlegenheid zit, bleek gisteren toen regeringswoordvoerder Klein en minister van justitie Mitchell bij hoog en laag volhielden dat de betoging vrij klein was geweest en toen zij de incidenten vrijdagavond en zaterdagmiddag jaat (dus voor en na de demonstratie) tot bewijs aanvoerden dat dank zij het oproepen van een grote militaire macht de hoofdstad aan een ramp was ontsnapt.

De zwijgende meerderheid die vol-

gens Klein achter de president staat, laat intussen weinig van zich horen. De inderhaast door de Republikeinen gefinancierde bond United we stand, onder de komediant Bob Hope, hield wel hier en daar kleine bijeenkomsten waar met de Amerikaanse vlag en patriottische leuzen werd gezwaaid. Maar die vlag werd ook door een opvallend groot aantal demonstranten in de mars van zaterdag megedragen.

Het wachtwoord van United we stand om overdag met lichten aan te rijden en de vlag uit te steken vond niet veel weerklank. Ook zal een reklamefilm niet veel indruk maken die nu bij de televisie maatschappijen wordt aangeboden. Daarin laat de astronaut Frank Borman op achtergrond van larmoyante muziek gedurende een half uur de schoongewassen gezinnen zien van gesneuvelde en gevangene soldaten die hun kerkgang, werk en spel onderbreken om op de wreedheid van de vijand te wijzen en het belang van eenheid, trouw en steun aan Nixon.

Feestelijke reünie

De hoofddruk van de Mars via Pennsylvania Avenue van het Capitool naar de bijeenkomst op de grasvelden rond het Washington-monument achter het Witte Huis was er een van een feestelijke studentenreünie.

Negentig pct. van de onafzienbare mensenmassa bestond uit blanke studenten tussen achttien en 24 jaar, de zonen en dochters van Amerika's midden- en hogere standen. Zulks op enkele groepen oudere advocaten, priesters, artsen en ervaren pacifisten na.

Het was de reünie van de miniroken en maxijassen, van oude uniformkleding, blue jeans, breedgerande vilthoeden, ijsmutsen, grote laarzen, ruzzakken, poncho's en dekens tegen de scherpe koude wind, knopen met allerlei leuzen, en van heel veel slordig haar. Het was de welvarendste jeugd ter aarde die hier, gekleed volgens de gangbare mode van de paupers, erbij wilde zijn, wilde getuigen van zichzelf en haar idealen. Vrolijk, vriendelijk, goedgenierd, naïf, diep overtuigd van haar gelijk, maar vaag en verdeeld over de vraag hoe en of haar doel te bereiken is.

Deze samenstelling gaf meteen al de sterkte aan, maar ook de zwakte van de demonstratie. Er was de orde-lijkheid door een indrukwekkend vertoon van zelfdiscipline via 10.000 jongelui die met een bandje om de arm handig de zaak in toom hielden, zodat de politie bijna onzichtbaar kon blijven. Ook het uitblijven van directe televisieuitzendingen was wat dat betreft belangrijk.

Die orde maakte de provocerende angst en de dreigingen van de regering van de laatste tijd volledig belachelijk. Op Nixons poging tot polarisatie en confrontatie, door zijn Vietnamrede en de belofte zich niets van demonstranten aan te trekken eerst, via Agnews uitspraken en het verbod om Pennsylvania te gebruiken later, antwoordde de jeugd die straks de elite van deze natie moet vormen eenvoudig en duidelijk: met een glimlach voor alle politieagenten en de twee gespreide vingers voor vrede.

Onheilspellende tactiek

De indruk dat de regering in verlegenheid was gebracht, werd nog versterkt door een handige regeringszet. De straten en pleinen rond het Witte Huis waren voor het eerst in de Amerikaanse geschiedenis tot ontogankelijk gebied verklaard. Een onheilspellende tactiek in dit land dat door zijn vrijheidslievende oorsprong minder gewend is aan politieke ordehandhaving dan de EEUropeanen.

Honderden lege stadsbussen waren bij wijze van barricade, bumper aan bumper, zodat niemand er doorheen kon, rond het hele gebied geplaatst. Weinigen begrepen dat dit niet de bussen waren van de demonstranten maar die van de angstige regering, die door stopzetting van het busvervoer op die manier ook het lokale publiek thuishield.

Het gevoel van isolatie door de stille binnen dit fort werd nog verhoogd door de abnormale manier waarop de president normaal wilde doen om te tonen dat hij het enthousiasme van de jeugd driehonderd meter verderop negeerde.

Met het uitzicht op de barricade van bussen liet hij de reporters zien dat hij confereerde over belangrijke zaken.

Zie verder pag.

Proces tegen Amerikaanse luitenant?

WASHINGTON, 18 nov. (Reuter) — verwachting deze week beslissen, of een proces zal worden aangespannen tegen eerste luitenant William Calley die honderd Zuidvietnamese burgers vermoord zou hebben.

De moord, waarbij ook een sergeant was betrokken, zou verleden jaar in de stad Kwang Ngai zijn gepleegd. Sinds maart is een onderzoek gaande tegen luitenant Calley. In september werd hij beschuldigd van moord op een niet nader genoemd aantal Vietnamese burgers.

Sergeant David Mitchell, die diende in de eenheid van luitenant Calley tijdens de beweerde massamoord, is verleden week in staat van beschuldiging gesteld. Hij bevindt zich nu in Fort Hood te Texas.

De legerleiding heeft geen details over het incident willen geven, en een woordvoerder van het ministerie van defensie weigerde commentaar op de beschuldigingen tegen de twee. Hij zei dat andere mensen bij het onderzoek zouden kunnen worden betrokken.

Eerder hebben de militaire autoriteiten geweigerd commentaar te geven op een bericht in de New York Times, dat een Amerikaanse infanterie-eenheid op 16 maart van dit jaar 567 mannen vrouwen en kinderen zou hebben afgeslacht in het dorp Sony Ny. De gouverneur van de provincie, waarin het dorp ligt, heeft verklaard dat de slachtoffers zijn gevallen tijdens bombardementen.

Paus tegen te haastig wegtrekken Amerikanen uit Vietnam

VATICANSTAD, 18 nov. (AFP, Reuter) — Paus Paulus heeft in aanwezigheid van gouverneurs van negen Amerikaanse staten gepleit voor het recht op zelfbeschikking, op vooruitgang, vrijheid en op vreedzame ontwikkeling voor het Vietnamese volk.

Het was de eerste maal dat de paus zo sterk de nadruk heeft gelegd op de verplichtingen van de Verenigde Staten, in het bijzonder ten aanzien van het Vietnamese volk. Hij scheen er bezorgd over te zijn, dat de Amerikaanse regering, onder druk van de publieke opinie, zich zou laten verleiden zich te haastig terug te trekken uit Vietnam en de Zuidvietnamezen op deze wijze aan hun lot zou achterlaten.

De paus zei: „Het is met veel belangstelling dat wij de gebeurtenissen die de afgelopen dagen in uw land hebben plaatsgevonden, hebben gadeslagen”. „Wij hebben nagedacht over de grote manifestatie, die heeft verzocht om een einde aan de oorlog in Vietnam, die nu al jaren duurt zonder vooruitzicht op een militaire oplossing en die zoveel geld en vooral mensenlevens kost.”

„Wij hebben met voldoening nota genomen, dat dit ook het besluit, onlangs opnieuw bevestigd, is van uw illustere president en wij kunnen hem hierbij alleen maar aanmoedigen”, aldus de paus.

Luitenant in VS van moord in Vietnam beschuldigd

De Amerikaanse legerleiding zal naar verwachting deze week beslissen of een Amerikaanse officier voor een militair hof zal moeten verschijnen op grond van beschuldigingen dat hij ongeveer 100 Zuidvietnamese burgers en masse heeft laten vermoorden, zo is in goedingelichte bronnen in Washington vernomen.

De gebeurtenis waar het hier om gaat heeft in maart van vorig jaar plaats gehad in een dorp bij de stad Quang Ngai in Zuid-Vietnam. De legerleiding weigerde commentaar op een verslag in de New York Times dat verhaalde dat 567 personen, mannen, vrouwen en kinderen, door de legereenheid zijn vermoord.

De journalist van dit blad Henry Kamm baseert zijn verhaal op mededelingen van enige inwoners die de slachtpartij hebben overleefd. De gouverneur van de provincie, kolonel Khien, heeft volgens Kamm in een interview bevestigd dat de moorden hebben plaats gehad, maar achtte het aantal 567 aan de hoge kant.

Volgens een informant van Kamm waren de inwoners van het dorp niet betrokken geweest bij een vijandelijke actie van de Vietcong tegen de Amerikanen en hadden zij ook geen wapens. De Amerikanen hadden het dorp, dat eerder onder controle van het Bevrijdingsfront had gestaan, bezet en de inwoners in drie huizen bijeen gedreven. De huizen werden opgeblazen, waarna een peloton van 20 Amerikanen de nog levenden doodschoten, aldus dit verslag.

Omdat de zaak zich afspeelde in een door de Amerikanen gevorderde zone, waren de Zuidvietnamese autoriteiten niet op de hoogte van het bezetten van het dorp. Er is wel een lijst van de doden opgemaakt, maar de provinciale gouverneur nam aan de provinciale gouverneur nam aan dat ze bij een normaal artillerieduel waren omgekomen. Later, toen hij op de hoogte was gebracht van de moord, heeft hij de zaak laten rusten om de Vietcong geen propagandamateriaal in handen te spelen.

Het schijnt dat het leger het onderzoek naar de gedragingen van de officier, luitenant William Calley, alsmede naar die van zijn sergeant Mitchell heeft afgesloten. Het leger is erg karig met het verstrekken van gegevens over de gebeurtenis, maar liet wel weten dat het onderzoek naar de moorden zich ook nog tot andere personen kon gaan uitstrekken.

De zaak is begin van dit jaar aan het rollen gebracht door een soldaat die een brief over het incident heeft geschreven aan president Nixon, de ministers Rogers en Laird en een aantal Congresleden. De soldaat was zelf niet aanwezig bij de moord.

Hij geloofde voorts niet dat een dergelijk incident geen precedenten had, „maar“, aldus deze GI, „wat men weet en wat men kan bewijzen zijn twee verschillende zaken“.

Voorlopig geen massale acties moratorium-comité

Het Amerikaanse moratoriumcomité tegen de oorlog in Vietnam heeft gisteren een nieuw actieprogramma voor december bekendgemaakt, zonder massabetogingen. De voor 12, 13 en 24 december vastgestelde acties zullen zich niet meer concentreren in Washington, maar een landelijk karakter dragen. Plaatselijke comités zullen er vorm aan moeten geven.

De mogelijkheid dat er volgende maand toch grootscheepse protestdemonstraties zullen worden gehouden, is overigens lang niet uitgesloten. Het „nieuwe mobilisatiecomité“, ook wel „New Mobe“ genaamd, dat de jongste mars naar Washington organiseerde, is radicaler dan de mo-

ratoriumbeweging en werkt ook al nieuwe plannen uit.

Eén van de leiders van het moratoriumcomité, Sam Brown, zei gisteren op een persconferentie dat met Kerstmis Amerikaanse militairen „pacifistische“ kaarten en cadeaus zullen worden toegestuurd om de anti-Vietnam-gevoelens in het leger aan te wakkeren.

President Nixon heeft nog geen commentaar geleverd op de „mars tegen de dood“ van zaterdag, waaraan door een kwart miljoen Amerikanen werd deelgenomen. De toestand acht men door dit massale protest niet veranderd. De vraag blijft: „Hoe krijgen wij vrede?“, aldus een woordvoerder van Nixon. (Ass. Press)

Voorlopig geen massabetogingen moratoriumcomité

WASHINGTON, 18 nov. (AFP) — Het Amerikaanse Moratoriumcomité tegen de oorlog in Vietnam heeft een nieuw actieprogramma voor december bekendgemaakt, dat geen massabetogingen inhoudt maar mikt op plaatselijke gemeenschappen, volksvertegenwoordigers en jonge militairen.

De voor 12, 13 en 24 december vastgestelde acties zullen zich ook niet meer concentreren in Washington, maar een landelijk karakter dragen. Plaatselijke comités zullen er vorm aan moeten geven.

De mogelijkheid dat er volgende maand toch grootscheepse protestdemonstraties zullen worden gehouden, is overigens lang niet uitgesloten. Het „nieuwe mobilisatiecomité”, ook wel „New Mobe” genaamd, dat de jongste mars naar Washington organiseerde, is radicaler dan de Moratoriumbeweging en werkt ook al nieuwe plannen uit.

VS voeren geheim beraad met Hanoi

WASHINGTON, 19 nov. (Reuter) — De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, William Rogers heeft de Senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen meegedeeld, dat geheime onderhandelingen over Vietnam gaande zijn in Parijs en andere plaatsen.

Minister Rogers zei, dat er sinds het overlijden van de Noordvietnamese leider Ho Tsji Minh nog verscheidene diplomatieke contacten met Noord-Vietnam zijn geweest, die echter geen enkele vooruitgang aangaven. „Ik zie geen onmiddellijke vooruitzichten voor succes in onderhandelingen”, aldus Rogers.

De voorzitter van de Senaatscommissie, William Fulbright, vertelde, dat Rogers ondanks herhaald aandringen geweigerd heeft de commissie mee te delen welk tijdschema de regering voor ogen staat voor de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam. Hij gaf wel toe dat er een tijdschema bestond.

Op de vraag of er nog aanwijzingen bestaan over geheime contacten in de afgelopen twee weken antwoordde

Fulbright, dat Rogers daarover niets had gezegd maar dat hij daarvan uit andere bronnen had vernomen.

Fulbright zei: „Ik twijfel er niet aan dat de president terugtrekking uit Vietnam wenst. Aan de andere kant zijn de maatregelen die te baat worden genomen om dat doel na te streven, nog niet aanvaardbaar.”

Een lid van de delegatie van de „voorlopige revolutionaire regering” van Zuid-Vietnam in Parijs zei dinsdagavond: „Voor zover ons betreft, zijn er momenteel geen geheime onderhandelingen gaande.”

De Amerikaanse minister van Posten, Winton Blount, heeft na een bezoek aan Vietnam verklaard, dat de Amerikaanse troepen in Vietnam de politiek van Nixon steunen en dat de tegenstanders in de V.S. misleid zijn. Waarnemers zien hierin een nieuwe stap in de regeringscampagne tegen de anti-oorlogsbeweging.

Het ministerie van justitie gaat na of sommige van de deelnemers aan de grote anti-oorlogsbetogingen van zaterdag in Washington de federale anti-oproerwet hebben overtreden. De bewuste wet verbiedt overschrijding van de grenzen van een der staten met uitlokking van geweld als doel.

Uit het wespennest

ty nuw by me

ONDANKS president Nixons be-roep is de „zwijgende meerderheid“ van het Amerikaanse volk, die inzake Vietnam op zijn hand zou zijn, niet uit haar schuld gekropen. De massale demonstratie tegen Amerika's Vietnampolitiiek hebben geen even massale tegendemonstraties ten gunste van die politiek uitgelokt.

Dat wil op zichzelf niet zeggen dat die meerderheid niet bestaat. In Nederland is gebleken dat „links“ gauwer de straat opgaat, terwijl „rechts“ zijn verontwaardiging thuis, voor de teuevisietoe-stellen, opkropt of in ingezonden stukken ontlaadt. Bij verkiezingen en andere peilingen blijkt dan dat „rechts“ veel meer aanhang heeft dan je op grond van de „straat“ zou denken. Dat zal in Amerika ook wel het geval zijn.

Weliswaar rekent, blijkens een laatste peiling, nu 35 procent van de Amerikanen zich tot de „duiven“, maar wie zegt dat dit allemaal tegenstanders van Nixon zijn? Er kunnen er een heleboel onder zijn die vinden dat alleen de president een spoedig einde aan de oorlog kan maken. Een recent onderzoek heeft ook uit-gemaakt dat de duif-bij-uitstek, senator McCarthy, de stemmen van veel haviken op zich verenigde. Het omgekeerde kan ook het geval zijn: duiven die op Nixon stemmen.

Nixons poging om een massale tegenactie op te wekken mag dan misschien mislukt zijn, dat bete-kent nog niet dat zijn positie in het land zwak is. Wie herinnert zich niet dat minister Luns populariteit nog nooit zo groot was als vlak vóór en — nog merk-waardiger — vlak na zijn capitulatie inzake West-Nieuw-Guinea? De man die, tegen allerlei duistere krachten en dolk-in-de-rugstoters in, de nationale vlag hoog probeert et houden, kan altijd op applaus rekenen — ook als hij faalt.

DAAROM is het onverstandig president Nixon al te veel naar zijn woorden te beoordelen: hij is een te uitgeslagen politicus om niet te weten dat, als je van plan bent de aftocht te onderne-men, je juist op de nationale trom moet slaan. Die combinatie zal hem geen windeieren leggen bij de verkiezingen van het volgend jaar, waar hij nu al het oog op gericht heeft. Trouwens: wat deed de Gaulle anders in Algerije? En re-ken maar dat Nixon de manier waarop de Gaulle zich uit dat wes-pennest heeft weten te bevrijden, nauwkeurig heeft bestudeerd.

Als rechtgeaarde en recht door zee gaande Nederlanders hebben de ondertekenaars van de op-roep die verleden week als ad-vertentie in Algemeen Handelsblad en Vrij Nederland stond, dat niet begrepen. Nixons „benadering wijst

op het voornemen de oorlog voort te zetten tegen de mening van de wereldopinie in“, zeggen ze. Dat moet nog blijken.

Het is overigens vrijwel zeker dat ze met een advertentie in de New York Times, waarvoor ze geld vragen, een averechts resul-taat zouden bereiken. Zelfs Luns' grootste tegenstanders zouden het weinig hebben geapprecieerd als een groep Amerikanen in 1961 een advertentie in Nederlandse kran-ten zou hebben geplaatst tegen zijn Nieuw-Guinea-politiiek. Het zou Luns' binnenlandse positie slechts hebben versterkt. Want niemand houdt van inmenging uit het buitenland. Ook Amerikanen niet.

OVER averechtse resultaten ge-sproken: hoe zouden Hanoi en het bevrijdingsfront die demonstra-ties in Amerika interpreteren? Waarschijnlijk als een bewijs dat meer en meer Amerikanen een eind aan de oorlog in Vietnam willen zien gemaakt — koste wat het wil. Die interpretatie is dan nog niet eens zo gek. De vraag is alleen maar welke conclusie Hanoi en bevrijdingsfront hieruit zullen trek-ken. Misschien wel de conclusie dat ze hun eigen oorlogsactiviteiten al-leen maar behoeven te verheviggen met het gevolg dat er nog meer Amerikanen sneuvelen — om straks Amerika's totale capitulatie gedaan te krijgen.

Die conclusie nu zou wel eens verkeerd kunnen blijken te zijn. Een Amerikaanse aftocht zal snel-ler verkregen kunnen worden naar-mate ook Hanoi en bevrijdings-front hun oorlogsactiviteiten ver-minderen. Want dan is het argu-ment dat er geen Amerikaanse troepen uit Vietnam teruggetrokken kunnen worden, tegen niemand te handhaven. Wie dat dan nog zou proberen, zou pas goed de „zwij-gende meerderheid“ mobiliseren — maar dan tegen zich.

Daarentegen zou geen Ameri-kaanse president het zich kunnen veroorloven zijn troepen terug te trekken terwijl de tegenstander onverminderd blijft aanvallen. Want dan zou de krachtenverhou-ding op den duur van dien aard worden dat een Amerikaanse de-bacle te velde onvermijdelijk wordt. In dat geval zou het voor een president moeilijk worden om niet weer een beroep te doen op het wapen waarin Amerika wél het sterkst is. Alle tegenstanders van de oorlog in Vietnam hebben er dus belang bij dat de Ameri-kaanse terugtocht met zo min mogelijk schokken, dus zo gelei-delijk mogelijk, geschiedt.

Alle tegenstanders van die oor-log hebben daar belang bij — tenzij zij liever Amerika's neder-laag dan Amerika's terugtocht zien. Alsof die terugtocht niet op zich-zelf al een nederlaag was.

„Hanoi wil snel eind aan oorlog”

De Amerikaanse regering beschikt over een memorandum van een Canadese hoogleraar, een voormalig communist, waarin staat dat Noord-Vietnam bereid is tot onderhandelingen over een „logische, redelijke en snelle” beëindiging van de oorlog. Dit is woensdag meegedeeld door Fulbright, de voorzitter van de Senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen, nadat minister van defensie Laird zes uur achter gesloten deuren door de commissie gehoord was.

Senator Fulbright zei tegen journalisten dat hij Laird, evenals diens collega van buitenlandse zaken, Rogers, die dinsdag voor de commissie was verschenen, had gevraagd naar het memorandum dat prof. Starobin, hoogleraar in de politieke wetenschappen aan de York-universiteit in Toronto, in september aan president Nixons adviseur Kissinger ter beschikking had gesteld.

Het memorandum sloeg op gesprekken die Starobin de afgelopen maanden met Noordvietnamezen had gevoerd. Daarbij, zo staat in het stuk, liet Noord-Vietnam blijken dat het bereid zou zijn het principe van volledige Amerikaanse terugtrekking te aanvaarden zonder deze als voorwaarde vooraf te stellen.

Bovendien zou Hanoi in het geheim met de VS willen onderhandelen, zonder aanwezigheid van het Zuidvietnamese bevrijdingsfront.

Het zou ook bereid zijn te onderhandelen over een regeringsvorm in Saigon waarbij voor de huidige machthebbers daar een plaats zou zijn ingeruimd.

Fulbright zei dat Starobin de termijn waarop de oorlog beëindigd kan worden geschat had op vier à vijf maanden. Maar, zei hij, Rogers noch Laird gelooft in de onderhandelingen. De ministers zijn van mening dat de enige oplossing bestaat uit overdracht van gevechtstaken

aan het Zuidvietnamese leger — wat, zei Fulbright, de oorlog zeer zou kunnen verlengen.

De senator gaf toe dat Washington misschien toch geheime onderhandelingen voert in de zin van het memorandum, maar dat het de commissie deze informatie eenvoudigweg niet wil toevertrouwen.

Fulbright zei dat hij de betrouwbaarheid van Starobin niet kon garanderen, omdat hij hem niet kende, maar dat uit vele andere bronnen aanwijzingen waren gekomen van Noordvietnamese voorstellen zoals die in het memorandum waren aangegeven.

Maar het struikelblok van de regering is blijkbaar, zei hij, dat zij vastbesloten is het huidige bewind in Saigon zijn totale macht te laten behouden zonder dat zij ook maar bereid is om over verbreding van dat regime te praten.

Andere leden van de commissie waren minder teleurgesteld over de verklaringen van Laird en Rogers. Senator Church zei dat hij „iets meer moed had gekregen”.

Laird

Laird zelf heeft na afloop van de „hearing” gezegd dat de Noordvietnamese infiltratie naar het zuiden de laatste weken is toegenomen. Fulbright zei daarop dat hij begrepen had dat die infiltratie „ongeveer even intensief is als vorig jaar”. (Tot dusver lagen de cijfers van de Noordvietnamese binnensijpeling dit jaar aanzienlijk lager dan in 1968.)

Intussen heeft een woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken opmerkingen van minister Rogers verduidelijkt over recente geheime contacten met Noord-Vietnam. Deze contacten, die zowel vóór als na Nixons Vietnamrede, op 3 november, waren gelegd, waren van indirecte aard geweest. Hij gaf geen verdere bijzonderheden maar gaf toe dat het logisch was te veronderstellen dat de Sowjetunie de derde partij was geweest. Er was geen vooruitgang geboekt bij dit overleg, zei hij. (UPI-Reuter)

Dat is bijna een omkering van de toestand van nog maar anderhalf jaar geleden. En het bespot bovendien de bewering van de president dat „de zwijgende meerderheid” achter hem staat. Een kreet die bedoeld is om er op te wijzen dat het lawaai der betogers misschien wel indrukwekkend is, maar niet de opinie van de meerderheid weergeeft.

Buitenlands overzicht

Eunuchen....

Natuurlijk waren die tegen de driehonderdduizend die in Washington demonstreerden als sympathisanten van de Moratoriumgedachte niet de meerderheid van het volk. Maar de Gallupcijfers wijzen uit dat ze bepaald wel exponenten zijn van een meerderheid. De beweringen van de president schijnen dan bij gebrek aan feitelijke achtergrond meer bedoeld om de massa op te juttten tot haat tegen die demonstrerende, voornamelijk jeugdige medeburgers.

Wie de uitlatingen verneemt die met name vice-president Spiro Agnew de laatste tijd spuit, krijgt nog sterker die indruk. De pers deugt niet, verwijfde snobs, parasieten, ideologische eunuchen en dergelijke gespuis ageren tegen de oorlog in Vietnam. De infame beschuldigingen zijn niet van de lucht. Het is geen wonder — en evenmin een compliment — dat juist de aanhang van de bekrompen senator Barry Goldwater opeens vol lof is voor Agnew. Serieuze republikeinen hebben hem al betiteld als de grootste ramp voor Amerika, na de Vietnamese oorlog.

De McCarthy-achtige aantijgingen en beschuldigingen slaan gelukkig niet erg aan in de V.S. Maar zover ze aanslaan (en dat is toch wel in zekere mate het geval) verscherpen ze juist de tegenstelling. De periode is over dat men afwachten kon wat Nixon ervan terecht zou brengen. Hij en Agnew als zijn rechterhand wor-

den nu beoordeeld naar wat ze zeggen en doen. En het lijkt er op of ze nog feller tegenover elkaar staande groepen voor- en tegenstanders kweken dan waarmee Johnson ooit te maken heeft gehad. Een innerlijke onvrede die een funeste sfeer in het land te weeg brengt.

Richard Nixon en zijn zwijgende meerderheid

Richard Nixon weet dat zijn voorganger Johnson zijn nek brak over de tweespalt die de Vietnamese oorlog in de Ver. Staten te weeg bracht. Hij weet ook dat hem het zelfde kan overkomen. Misschien al aan het overkomen is, ondanks al zijn moeite om juist op het stuk van Vietnam te pogen de overgrote meerderheid aan zijn zijde te krijgen.

Hij is begonnen met een aanpak die in elk geval het door ieder toegejuichte resultaat had dat de troepensterkte overzee ingekrompen werd. Voorts liet hij merken dat het onderhandelen hem ernst was. En toen gebeurde er verder niets, behalve dan dat de president forsere tonen ging aanslaan, ging klagen over de Noordvietnamese tegenwerking bij het onderhandelen. En bovendien waarschuwde hij noord-Vietnam dat hij niet alles zou nemen.

Kortom: het werd weer als in Johnsons tijden. Met dit verschil dan dat krachtens een (Gallup) opiniepeiling 55% der Amerikanen verminderde oorlogsinspanning voorstaat en slechts 31% de havikenmentaliteit bewondert.

Massamoorden stimuleren verzet tegen Vietnambeleid

Twee factoren hebben het Parijse vredesoverleg tussen Amerikanen en Noordvietnamezen over Vietnam ongunstig beïnvloed. De eerste is het ontslag van de Amerikaanse chef-onderhandelaar, Cabot Lodge, en zijn plaatsvervanger Lawrence S. Walsh, zonder dat er op het ogenblik kijk op is dat zij door president Nixon zullen worden vervangen door mensen van hetzelfde kaliber.

De tweede factor is het sneeuwbaaleffect dat berichten over Amerikaanse massamoorden in Vietnam dreigen te krijgen, nu de Noordvietnamese delegatie in Parijs bekendgemaakt heeft dat het aantal oorlogsmisdaden van de Amerikanen aanzienlijk groter is dan de massamoord op naar schatting 500 dorpelingen bij de gedemilitariseerde zone in maart van het vorige jaar, waarover in de Ver-

enigde Staten een campagne in pers en openbare mening op gang begint te komen.

Zo heeft de Republikeinse senator Goodell van New York, een bekende „duif”, al gevraagd om een diepgaand onderzoek door de commissie voor de strijdkrachten van de Senaat.

Ook in Engeland hebben de berichten over de Amerikaanse massamoorden veel verontwaardiging gewekt. Premier Wilson sprak in het Lagerhuis over de afschuw die zou worden gewekt als de berichten ook maar voor een kwart waar zouden zijn. Desondanks bleef hij de Amerikaanse politiek inzake Vietnam steunen. Verscheidene Lagerhuisleden hebben om een debat in het Lagerhuis gevraagd voordat Wilsono in januari naar Washington gaat.

Groot opgemaakte krantenberichten over de uitmoording van Vietnamese vrouwen, kinderen en bejaarden door een Amerikaans peloton, beginnen hun uitwerking te krijgen op de openbare mening in de VS. De druk die deze verhalen op de gewetens van vele Amerikanen uitoefenen kunnen de oppositie tegen Nixons Vietnampolitiek gemakkelijker versterken.

De berichten hebben een ernstige slag toegebracht aan het traditionele Amerikaanse geloof, versterkt door een serie oorlogen, dat een Amerikaanse soldaat in het algemeen is uitgerust met positieve morele waarden, ongeacht wat de tegenstanders doen.

De morele verontwaardiging in de VS is langzaam op gang gekomen, maar dreigt een sneeuwbalachtige versnelling te ondergaan nu senator Goodell om een diepgaand onderzoek door de Senaatscommissie voor de strijdkrachten heeft gevraagd. Goodell zei in een brief aan de commissie dat het Congres even bezorgd dient te zijn over het handhaven door Amerikanen van de normen van een geciviliseerde natie, als het is over de behandeling van Amerikaanse soldaten door de vijand.

De schattingen van het aantal gedode dorpelingen in het dorp Son My (bij de stad Quang Ngai, dicht bij de gedemilitariseerde zone) in maart 1968, variëren van 90 tot 567. De berichten komen drie maanden na de geruchtmakende zaak tegen de „Groene baretten”, de speciale eenheden die een Vietnamese dubbelspion hadden gemarteld en gedood en zij versterken het gevoel van de „duiven” dat de oorlog in Vietnam immoreel is.

Evenals in het geval van de Groene baretten bewaart ook u de Amerikaanse regering en het Pentagon een stilzwijgen over de zaak.

Foto's

Het gevoel overheerst dat de traditionele Amerikaanse opvatting over „fair play” waarbij de Amerikaanse soldaat de vijand, ook bij een nauw contact, steeds als een menselijk wezen blijft beschouwen, geërodeerd wordt door de intensiteit van de oorlog en door het besef dat ieder dorpje en iedere vlek een ondefinieerbaar aantal gewapende vijanden kan bevatten.

Veel tot de toenemende onrust in Amerika hebben bijgedragen foto's die de voormalige legerfotograaf Haeberte in het te Cleveland verschijnende blad Plain Dealer van de massamoord te Son My heeft gepubliceerd. Er zijn al beschuldigingen uitgebracht tegen twee militairen die aan het bloedbad zouden hebben deelgenomen.

Inmiddels heeft de Noordvietnamese delegatie in Parijs bekendgemaakt dat de gepubliceerde massa-

moord niet de enige oorlogsmisdad van de Amerikanen in Vietnam is.

Een Noordvietnamese document spreekt van het verdrinken van 1200 Vietnamese burgers door Amerikaanse troepen in maart van het vorige jaar, eveneens bij Quang Ngai. Verder zouden 285.000 Vietnamezen het leven hebben verloren door chemische middelen die de Amerikanen gebruiken, waarbij 905.000 hectaren rijstvelden en boomgaarden zijn verwoest. (Reuter)

Voorlopig geen vervanging van Lodge

Algemeen wordt verwacht dat president Nixon niet zal overgaan tot vervanging van de chef-onderhandelaar bij het Vietnamse vredesoverleg, Cabot Lodge, door iemand van gelijke rang. Na de ontslagaanvraag van Cabot Lodge en zijn tweede man, Walsh, zal de Amerikaanse delegatie voorlopig worden geleid door Philip C. Habib, een diplomaat die de derde man was in de Amerikaanse onderhandelingsdelegatie.

Ondanks de aankondiging van de regering-Nixon dat zij het overleg niet wil „degraderen”, wordt Nixons besluit de delegatie voorlopig onder leiding van Habib te plaatsen gezien als waarschuwing aan Hanoi dat hij de onderhandelingen als minder belangrijk beschouwt zolang de tegenpartij zich onwillig blijft tonen in goed vertrouwen te onderhandelen.

Ofschoon Noordvietnamese woordvoerders hebben gezegd dat het hun niet kan schelen wie de Amerikaanse delegatie leidt, meent men toch dat Nixons waarschuwing aan hen niet helemaal tevergeefs is.

De opvatting dat het ontslag van Cabot Lodge moet worden gezien als een aansporing tot de Noordvietnamezen om nu eens tot zaken te ko-

men, is een van de interpretaties die aan het ontslag worden gegeven.

Andere uitleggingen zijn: een gevoel van volkomen moedeloosheid aan Amerikaanse zijde, speculaties over de aanstaande komst van een geheel nieuwe equipie die met nieuwe ideeën zou komen en, tenslotte een verschil van mening tussen Cabot Lodge en Nixon. Deze laatste veronderstelling is hoogst onwaarschijnlijk, aangezien Lodge zich altijd strict aan de aanwijzingen van Nixon heeft gehouden. Hij is, anders dan zijn voorganger Averell Harriman, nooit in geheim contact met de Noordvietnamezen getreden.

Of er inmiddels op ander niveau (via andere landen) geheim contact tussen Washington en Hanoi is geweest (zoals was gezegd door het State Departmen) is twijfelachtig sinds Noord-Vietnam vanmorgen officieel heeft ontkend dat er „diplomatieke contacten” met de VS zijn geweest.

Het waarschijnlijkst is dan ook dat het ontslag van Lodge (die al herhaaldelijk had aangekondigd dat hij zijn post in Parijs wilde opgeven) moet worden gezien als een element van psychologische oorlogvoering, waarbij Nixon hoopt dat het feit dat de onderhandelingen in handen worden gelegd van een tweede-rangsfiguur, de Noordvietnamezen zullen aansporen soepeler te worden aan de conferentietafel.

Opnieuw aanval van Agnew op de Amerikaanse pers.

Zie ook by Me

Vice-president Agnew van de VS heeft, na vorige week een aanval te hebben gedaan op de kleine groep commentatoren die het televisienieuws beheersen, donderdagavond sommige nieuwsmedia ervan beschuldigd „vadsig en onverantwoordelijk” te worden door het gebrek aan concurrentie en door de concentratie van macht in weinig handen.

Agnew sprak in Montgomery (Alabama) voor de Kamer van koophandel en drukte zijn wens uit dat het Amerikaanse volk de neiging naar monopolisering van de grote publiciteitsmedia zou ondernemen. Als voorbeeld noemde Agnew de maatschappij die onder meer de Washington Post uitgeeft, die, aldus de vice-president, een van de grootste bladen, een van de vier grote televisiestations, een radiostation en een van de drie grote nieuwstijdschriften (Newsweek) beheert.

Van de zijde van de uitgevers is al scherpe kritiek op Agnew losgekomen; van de zijde van de Washington Post en de New York Times, beide kranten die een kritische houding aannemen tegenover de huidige regering.

Had Agnew gezegd dat alle uitgaven van de Washington Post dezelfde politieke lijn in de hoofdartikelen

volgen, mevr. Graham — directrice van het Washington Postbedrijf — stelde nadrukkelijk dat alle media een autonome lijn volgen en met elkaar concurreren. Voorts wees zij erop dat er in Washington nog drie andere kranten en vier televisiestations bestonden.

Sulzberger, directeur van de New York Times, wees erop dat zijn krant in het voorjaar zich tegen monopolies had verklaard. Volgens hem vergist Agnew zich als hij denkt dat de New York Times ooit had gestreefd naar onschendbaarheid; „alle persmedia staan open voor kritiek”.

Agnew heeft nogmaals gezegd tegen elke vorm van censuur te zijn, maar hij bepleitte meer verzet tegen de „censuur” die door de kleine groep die verantwoordelijk is voor de selectie en presentatie van het nieuws en de commentaren wordt uitgeoefend.

De aanvallen van Nixons tweede man, van wie de New York Times tijdens de verkiezingscampagne van 1968 al betwijfelde of hij geschikt was zelf president te worden, kwamen na de kritische begeleiding door de Amerikaanse pers van Nixons Vietnamrede begin deze maand. De regering speelt nu op de latente irritatie bij de „zwijgende meerderheid” **zajens de pers.**

Spiro T. Agnew

Amerikaan toont foto bloedbad in Vietnam

Troepen doden onschuldige boeren

WASHINGTON, 21 nov. (Reuter) — Een voormalige Amerikaanse legerfotograaf heeft in het in Cleveland verschijnende blad „Plain Dealer” foto's gepubliceerd van een bloedbad, dat Amerikaanse militairen op 16 maart 1968 in een Zuidvietnaams dorp zouden hebben aangericht.

In een begeleidend artikel schreef fotograaf Ronald Haerberle, dat hij Amerikaanse troepen zonder onderscheid des persoons en welbewust burgers zag doden. „Zij moordden systematisch. Ik had daarvoor nooit GI's iets dergelijks zien doen.”

Haerberle voegde hieraan toe, dat er ook geen meldingen waren van aanvallen van die kant. De enige gewonde aan Amerikaanse zijde was een soldaat geweest, die zich in zijn voet had geschoten. Later had de fotograaf gehoord, dat de militair dit expres had gedaan, omdat hij de moordpartij niet langer kon aanzien.

Op de foto's ziet men de lijken van Zuidvietnamese burgers, waaronder vrouwen en kinderen, op de grond liggen. Ook ziet men twee Amerikaanse militairen die met geweren op een

onzichtbaar doel schieten. Volgens Haerberle was hij met een tweede groep hefschroefvliegtuigen bij het dorp aangekomen, ongeveer een half uur na de eerste troepen.

Toen zij naar het dorp liepen, vanwaar schoten klonken, zagen zij een groep van ongeveer vijftien Zuidvietnamese burgers lopen. Zonder waarschuwing schoten de Amerikanen deze mensen met machinegeweren en granaatwerpers dood. Op een zelfde wijze waren alle inheemsen uit de weg geruimd die men verder tegenkwam.

luitenant William Calley en sergeant David Mitchell beschuldigingen zijn ingebracht in verband met de moorden.

Senator Goodall heeft in zijn brief ook om een onderzoek gevraagd naar het gemeenschappelijke Amerikaans Zuidvietnamese program, bekend onder de naam „Phoenix” dat de terechtstelling zou inhouden van alle dorpsfunctionarissen in Zuid-Vietnam die ervan verdacht worden lid te zijn van het Zuidvietnamese bevrijdingsfront.

Weggemaaid

„Ik herinner me een man, die met een kind op de arm en een ander aan de hand, op ons toekwam. Zij smeekten niet te schieten. Een van de kinderen zei „nee, nee” in het Engels. Plotseling klonk er een vuurstoot en de drie werden weggemaaid. Zij waren ongeveer zes meter van ons af.”

Later had hij in één bericht over het gebeurde gelezen, dat er „een groot aantal Vietcong-leden was gedood”. „Het waren echter geen Vietcong-leden, maar alleen arme boeren”, aldus de fotograaf.

Een dag tevoren had de 23-jarige sergeant Michael Bernhardt uit New York ook verteld dat hij Amerikaanse troepen in het bewuste dorp systematisch oude mensen, vrouwen en kinderen had zien doodschieten.

De republikeinse senator Charles Goodall heeft in een brief aan de voorzitter van de Amerikaanse strijdkrachten aangedrongen op een diepgaand onderzoek naar de al of niet juistheid van de berichten over het bloedbad, dat Amerikaanse militairen op 16 maart 1968 in een Zuidvietnaams dorp zouden hebben aangericht.

Stilzwijgen

Het Amerikaanse ministerie van defensie bewaart nog steeds het stilzwijgen over deze berichten. Wel heeft het leger bekendgemaakt dat er tegen

VIETNAMBERAAD

Cabot Lodge afgetreden

WASHINGTON, 21 nov. (AFP, DPA) — Het hoofd van de Amerikaanse delegatie bij de Parijse vredesbesprekingen over Vietnam, Henry Cabot Lodge, heeft zijn ontslag ingediend. President Nixon heeft het ontslag van het hoofd der Amerikaanse delegatie „met leedwezen” aanvaard. Tegelijk met Lodge zal ook de plaatsvervangend delegatieleider, Lawrence Walsh, zijn functie neerleggen.

Het ontslag van Lodge gaat op 8 december in. Totdat een opvolger is benoemd, zal de leiding van de Amerikaanse delegatie voorlopig in handen zijn van Philip C. Habib, nummer drie van de Amerikaanse delegatie.

In hun ontslagbrieven aan president Nixon hebben beiden er hun teleurstelling over uitgesproken, dat „zinvolle” besprekingen door de ^{bevestigde} ~~bevestigde~~ ^{ontstaan} ~~ontstaan~~ zijn. De tegenpartij ^{aan} ~~aan~~ ^{ontstaan} ~~ontstaan~~ zijn. Daarom ^{was} ~~was~~ hun aanwezigheid in Parijs niet veel zin meer.

De 67-jarige Lodge nam de leiding van de Amerikaanse delegatie in Parijs midden-januari op zich. Een woordvoerder van het Witte Huis heeft gezegd er geen idee van te hebben wanneer een opvolger van ^{hem} ~~hem~~ zal worden benoemd.

Nixon wil rechts mobiliseren tegen Vietnamcritici

Van onze correspondent

WASHINGTON, 22 nov. — Zonder commentaar en in volkomen stilte toonde gedurende een onheilspellend lange minuut het televisienieuws donderdagavond de foto's van wat in maart 1968 Amerikaanse zonen in naam van de vrijheid deden in een Zuidvietnamees dorp. De opeengehoopte lijken van vrouwen, kinderen en oude mannen. In groepen voor hun hutten of in greppels bijgedreven. Ouradour. Lidice...

Een half uur later kon men kijken naar vice-president Agnew die voor een gewillig reactionair gehoor in Alabama nu ook de Washington Post en de New York Times betrok in zijn klacht over gebrek aan objectiviteit der liberale pers.

Het kan nuttig zijn over beide gebeurtenissen na te denken. Over oorlogsmisdaden die blijkbaar inherent zijn aan guerrillaoorlogen zoals Nederland nog pas ontdekte zonder het elemaal te bespreken.

Over het feit dat niet de kranten maar Amerikaanse soldaten zelf al dit voorjaar, binnen een jaar na het gebeure dus, deze oorlogsmisdaad aanbrachten en er sindsdien een onderzoek van de militaire justitie gaande is.

En over de vraag of Agnews campagne de irritatie weergeeft van de gemiddelde man tegen de grootste stroom van gevarieerd nieuws en commentaar die ooit op een volk werd uitgestort.

Maar beide zaken zijn — hoe vreselijk of belangwekkend ook — slechts sensationele bijverschijnselen. De gevolgen van een politiek en niet de politiek zelf.

Dolkstootlegende

Optimisten hoopten dat vice-president Agnew de moed had van Nixons overtuiging. Met andere woorden: dat hij uitsprak wat Nixon niet wilde zeggen. Maar wie de laatste weken overziet moet tot de conclusie komen dat hier met woorden weloverwogen daden worden gesteld die de hele politieke richting van het regime bepalen. De bewuste en georganiseerde poging namelijk om een rechtse reactie op te zwepen, niet meer als dreiging doch als tegenwicht tot al dege-

nen die twijfelen aan Nixons Vietnamkoers.

Wij meldden nog voor de Witte Huis met het ontstaan van een dolkstootlegende dreigde om de reactionaire boeman te schilderen die zijn kop zou kunnen opsteken na een overhaast vertrek uit Vietnam. Sindsdien wordt echter die boeman van de uiterst rechtse reactie niet meer als dreiging gebruikt, doch bewust aangemoedigd.

Daar waren: Nixons rede waarin zelfs de kleinste concessie aan de oppositie ontbrak, Agnews wilde aanvallen, de dreigingen rondom de Protestmars naar Washington en ten slotte de aankondiging dat tegen enige leiders van deze vreedzame mars een justitieel onderzoek gaande is.

Het fascistisch gevaar in Amerika is klein. Maar het beoogde oproepen van een sfeer die aan de periode van heksenjager Joe McCarthy en de campagne van Goldwater herinnert, kan slagen.

En wel ten eerste omdat wat de regering zei te vrezen nu met alle middelen wordt aangemoedigd. Ten tweede omdat Nixons rede, waarin een ieder die de oorlog vlugger wil beëindigen dan hij, tot extremist werd gestempeld, succes heeft gehad. Duidelijk is dat: 1. de politieke op-

positie in het Congres door die rede en de regeringsuitdagingen daarna, geïsoleerd is geraakt.

2. Dat de Congresleden worden overstroemd met haat- en dreigbrieven tegen de protesterende „landverraders”.

3. Dat een overweldigende meerderheid van het volk Agnews aanvallen op de liberale pers steunt.

4. Dat vele bekende commentatoren hun aanvallen op Nixons Vietnampolitiek verminderen.

Dat enkele politici en liberale jongeren door de confrontatiepolitiek naar de Mars op Washington werden gedreven, kan wat dat betreft geen tegenwicht vormen.

Geen bruggebouw

Het is dus een illusie te menen dat het Witte Huis — dat af en toe wel verzoenende geluiden laat horen — nog een brug wil bouwen tussen beide politieke oevers. Integendeel: het wil de rechteroever zo hoog opbouwen dat de politieke watermassa de linkeroever zal overstromen.

Een wensdroom is het ook te geloven dat Nixons confrontatiepolitiek de progressieven en liberalen hier versterkt. Integendeel: presidentiële beroepen op ongenueanceerd patriot-

tisme en emotionele afkeer van links, drukken het politieke centrum naar rechts en maken verzet tegen de president verdacht.

Tijdelijk kan Nixon, de man uit Whittier (Californië) er dus in slagen zijn jeugdbeeld van een eenvoudiger rechtschapener Amerika een zekere droomachtige werkelijkheid te geven.

De goed ingelichte Stewart Alsop — niet te verwarren met zijn reactionaire broer Joe — meldt in Newsweek uit het Witte Huis ook wat men daar het tactisch voordeel acht van de confrontatiekoers die de politieke technicus Nixon nu vaart.

Achtereenvolgens kwamen de presidenten Cleveland, Roosevelt en gouverneur Dewey tot de slotsom dat het voordelig is gehaat te worden door de gehaten, mits de laatsten een kleine minderheid vormen.

Gevolgen voor Europa

Welnu, de jeugd tot 25 vormt 2,5 procent van de kiezers en de protesterende studenten 0,3 procent. Zij worden blijkens de opiniepeilingen na de communisten het schadelijkst voor Amerika geacht. Pas daarna volgen — volgorde — prostitutees, homoseksuelen en atheïsten. Op deze manier lijkt Nixon tijdelijk van suc-

ces verzekerd. De vraag is alleen of hij die Faust wil spelen, ook de geesten zal beheersen die hij oproept....

Ook voor Europa heeft dit alles gevolgen. Bij de Amerikaanse wens naar onthechting uit een ondankbare wereld voegt zich nu ook een intensief bezigzijn met zichzelf op fundamentele punten. Het nieuwe Amerikaanse „realisme”, o.a. wat betreft de houding tegenover dictaturen in Griekenland, Spanje en Zuid-Amerika, moet in nog groter conflict komen met het machteloze Europese idealisme dan voorheen.

Rockefeller zei al dat de Zuid Amerikaanse dictaturen een alternatief waren voor chaos en bovendien een factor bij de sociale ontwikkeling. Senator Church herinnerde er toen aan dat velen voor de oorlog ook Duitsland en Italië bewonderden omdat de treinen er op tijd reden.

Het is duidelijk dat de Amerikaanse binnenlandse politiek op den duur ook de buitenlandse moet beïnvloeden en dat dan de Atlantische Gemeenschap verder met afbrokkeling wordt bedreigd.

Alleen het nu snel en zonder verdere haarkloverijen smeden van een politieke eenheid kan Europa een tegenwicht doen vormen voor wat de Gaulle eens „haar dochter” noemde.

Senator Mansfield eist onderzoek moorden Vietnam

WASHINGTON, 22 nov. (Reuter) — De democratische leider in de Amerikaanse Senaat, Mike Mansfield, heeft zich geschaard achter de eis dat het Congres een onderzoek zal instellen naar de gemelde uitmoording van Zuid-vietnamese dorpelingen door Amerikaanse soldaten, in maart vorig jaar.

Mansfield verklaarde dat de senaats-commissie voor de strijdkrachten zich diepgaand met de zaak moet bezighouden. Verscheidene congresleden, onder wie republikeinen, hebben al geëist dat de feiten aan het licht zullen worden gebracht.

De Sovjet-Unie heeft de VS er van beschuldigd te proberen massamoord door Amerikaanse troepen op Zuid-vietnamese burgers te verdoezelen, terwijl de VS Hanoi beschuldigen van onmenselijke behandeling van krijgsgevangenen.

Ook in andere delen van de wereld is de kwestie ten scherpste veroordeeld en sommige kranten vergelijken deze met de wreedheden bedreven door de nazi's ten tijde van de Tweede Wereldoorlog.

Premier Wilson zei in het Engelse parlement dat de berichten zelfs indien zij slechts voor 25 pct. waar zijn, „als zeer ernstige wreedheden beschouwd worden.” Radio-Moskou heeft het aftreden van Henry Cabot Lodge als hoofd van de Amerikaanse onderhandelingsdelegatie te Parijs beschreven als een tactische manoeuvre.

„Volgens waarnemers is de vervanging van Cabot Lodge een tactische manoeuvre, veroorzaakt door de storm

van anti-oorlog-betogingen in de Verenigde Staten en door de overal te wereld gehoorde eis dat de Amerikaanse agressie in Vietnam onmiddellijk moet worden beëindigd”, aldus radio-Moskou.

Brown over Vietnam: „niet huilen, maar vechten”

Van onze correspondent

LONDEN, 22 nov. — Oud-minister George Brown — nooit bang om terstond in het openbaar over netelige zaken te vertolken wat hij denkt dat gezegd moet worden — is met de linkervleugel van zijn eigen partij opnieuw over Vietnam in moeilijkheden geraakt. Men eist zijn aftreden als plaatsvervangend partijleider (een functie die Brown na zijn aftreden als minister nog steeds bekleedt).

Brown heeft nl. gisterenmiddag in een kort vraaggesprek met William Hardcastle voor het altijd zeer actuele radioprogramma van de BBC „The World at one”, over de Amerikaanse moordpartij in Vietnam allereerst verkondigd dat de Amerikanen nu maar met huilen moesten ophouden en beter met de oorlog konden opschieten („get on with the war”).

Om zijn mening gevraagd over de protesten van zijn eigen aanhangers, wees Brown erop, dat men een vrij Vietnam wilde, „een vrij Zuid-Vietnam dat zijn eigen beslissingen zal kunnen nemen”. Men doet goed door ook maar eens aan de door de andere zijde begane wreedheden te denken, verkondigde Brown.

De Britse oud-minister van buitenlandse zaken bestond het toen om ook de hand in eigen boezem te

steken en zich met Hardcastle af te vragen of zij beiden de hand op het hart konden leggen dat „Engeland, toen het in Maleisië een zelfde soort taak vervulde, ook niet misschien dergelijke dingen hebben gedaan”.

„Mensen die vechten, doen als zij bang zijn, verschrikkelijke dingen”, zei Brown, „en zijn er dan later verschrikkelijk beschaamd over.”

De Times wijdt vanochtend zijn eerste hoofdartikel aan de „Amerikaanse tragedie”. Het blad vreest dat de oorlog vele Amerikanen omhoog trekt tot het niveau van hun tegenstanders.

Naarmate (in Amerika) de overtuiging groeit dat de oorlog „meer schade doet aan de stemming, de eenheid en de trots van de Amerikaanse natie dan dat hij goed doet voor het anti-communistische front in Azië of elders, zou het argument voor een spoedige terugtrekking in Amerika's eigenbelang groeien”, meent het blad.

De Times vindt overigens dat het voor buitenstaanders geen pas heeft om te moraliseren. De legers van alle landen die een dergelijke strijd voeren hebben dat soort vergrijpen gepleegd (wat Engeland betreft noemt de Times de schietpartij in Amritsar in Brits-Indië en het schandaal van het detentiecamp van de Mau Mau in Kenia).

VS-DESERTEUR OVER VIETNAM:

Als je kinderen verbrandt zit je volkomen verkeerd

Van onze speciale verslaggever

TON CRIJNEN

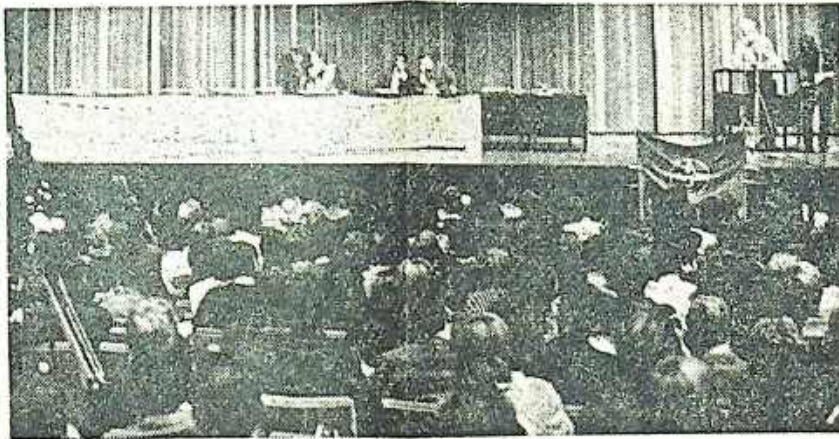
AMSTERDAM, 22 nov. — „Die recente berichten over Amerikaanse oorlogsmisdaden in Vietnam zijn voor mij niets nieuws. De afgelopen twee jaar had ik van diverse Amerikaanse soldaten reeds soortgelijke verhalen gehoord. Met moet wel een grote schok zijn voor talloze brave burgers in de States.

„Al die jaren hebben ze met een gelukkig gevoel van eigen voortreffelijkheid de beschuldigende vinger kunnen heffen tegen Duitsers, Fransen en jullie, Nederlanders, en nu komen ze tot de schokkende conclusie dat ze zelf geen greintje beter zijn als het erop aan komt. Hoe kan het ook anders. Als je, waar ook ter wereld, een nationale beweging wilt onderdrukken, of die nu communistisch is of niet, en het blijkt dat het niet lukt, en het lukt natuurlijk nooit, dan is de grens tussen oorlogsmisdaden en oorlogsmisdaden gauw overschreden.”

Aan het woord is Bill Jones, Amerikaans deserteur en actief medewerker van het American Deserters Committee in Zweden, dat gevluchte Amerikaanse soldaten aan een veilig onderdak helpt. Hij is naar Nederland gekomen ter gelegenheid van het anti-NAVO congres, waarop gisteren en vandaag links jong Nederland op niet altijd even genuanceerde, maar fel enthousiaste wijze heeft gegeven van zijn afschuw van militaire blokverdeling in de wereld.

Ex-GI Jones (22 j.) heeft ruim een jaar geleden de benen genomen uit het Amerikaanse leger. Neen, niet uit Vietnam, maar uit West-Duitsland, waar hij was ingedeeld bij een infanterie-onderdeel, dat grote kans maakte naar Vietnam gestuurd te worden.

„Ik heb lange tijd met mezelf overhoop gelegen, maar toen Johnson steeds meer beloofde, maar bitter weinig deed ben ik hem gesmeerd, naar Zweden. Hoe? Dat vertel ik U liever niet, we maken van mijn methode nog

Links jong Nederland op het anti-NAVO-congres.

steeds gebruik en het is niet leuk de Amerikaanse geheime dienst alles op een presenteerblaadje aan te bieden.”

Omvang

— Hoe staat het met de omvang van die desertie?

„Sinds begin vorig jaar is die aanzienlijk toegenomen. En dat is geen wonder. Er heerst onrust binnen de Amerikaanse strijdkrachten. En daarmee bedoel ik niet opstand of zo, maar het feit, dat steeds meer soldaten beginnen na te denken over de politiek van het land dat ze ruim twee jaar lang met de wapens in de hand moeten verdedigen.”

„Er beginnen politieke discussies op gang te komen en er verschijnen ondergrondse bladen. De mensen durven veel meer dan vroeger omdat ze weten dat, als de repressie te erg wordt, er een organisatie bestaat die hen helpt aan die druk te ontsnappen, en dat in de meest letterlijke zin van het woord.”

— Heeft het comité nog andere activiteiten op het oog dan het helpen van gedeserteerde militairen?

„Ja zeker. Het helpen van gevluchte landgenoten is eigenlijk niet eens het belangrijkste onderdeel van ons werk.

Ons hoofddoel is iedere soldaat ervan te doordringen dat de buitenlandse politiek van zijn land momenteel verkeerd is en dat hij de morele plicht heeft daarin verandering te brengen. Om tot dit besef te kunnen komen heeft hij de juiste informatie nodig. Voor die informatie zorgen wij.”

Landverrader

— Vindt hij zichzelf niet een soort landverrader?

„Neen, ik ben Amerikaan in hart en nieren. Ik houd van mijn land. Daarom beschouw ik het als mijn plicht me te verzetten tegen een politiek die volgens mijn diepste overtuiging catastrofaal is. En het Amerikaanse optreden in Vietnam is zo fout als het maar zijn kan. Je kunt politiek het grootste gelijk van de wereld hebben, op het moment dat je die politiek alleen kunt verwezenlijken door vrouwen dood te schieten en kinderen te verbranden zit je fout, gruwelijk fout.”

„We staan nog maar aan het begin. De stompzinige reacties van president Nixon en diens kwade genius Agnew op de moratoriumbeweging hebben getoond dat er nog een lange weg is af te leggen. We zullen onze kritiek moeten vergroten, we zullen het Amerikaanse volk moeten beïnvloeden totdat zelfs de meest achterlijke boer uit Texas begrijpt dat je mensen niet het recht kunt ontnemen communist te zijn, als twintig jaar kapitalisme hen weinig meer heeft gebracht als corruptie, prostitutie en een verwoest land.”

Dat zijn boude woorden en het bezoek van deze bebaarde en bebrilde aanhanger van pacifisme en socialisme aan ons land is niet zonder persoonlijke risico's. „Jullie BVD loert op me. Als ik niet uitkijk nemen ze me te grazen en dat betekent uitlevering en Amerikaanse krijgsraad.” Dat hij een dergelijke behandeling niet erg op prijs stelt getuigen zijn fluisterende stem en gejaagde blik.

Daarvan is niets meer te merken als hij, kort na ons gesprek, het spreekgestoelte bestijgt, een daad die zijn „overlevingskansen” niet bepaald bevordert. Zijn stem schalt zelfverzekerd door de luidsprekers als hij „de macht van het militair-industriële complex in de Westerse samenleving” hekkelt en oproept tot steun aan Amerikaanse deserteurs. Onder daverend applaus wordt hij door zorgzame kameraden van een zijdeur snel afgevoerd.

dezer dagen

24000 by
nre

Zoiets doen onze jongens niet! Deze uitroep, die spontaan opwelde uit het gemoed van talloze Nederlanders toen dr. Hueting, nu bijna een jaar geleden, een boekje opende over de wreedheden die — twintig jaar tevoren — Nederlandse soldaten in Indonesië zouden hebben begaan, deze uitroep weerklinkt op het ogenblik ook in Amerika, waar talloze Amerikanen het zich niet kunnen voorstellen dat „hun jongens” in staat zouden zijn tot massamoorden, als waarvan een compagnie nu beschuldigd wordt.

Tot zulke dingen zijn „onze jongens”, overal ter wereld, helaas wél in staat. Het hangt maar van de fysieke en psychische omstandigheden af waarin zij zich bevinden. Die kunnen van dien aard zijn dat zelfs de meest humane cultuur het moet afleggen tegen de blinde krachten van de natuur.

We weten het langzamerhand wel: Fransen in Algerije, Nederlanders in Indonesië, Amerikanen in Vietnam, Engelsens op Cyprus, Israëliërs in de bezette Arabische gebieden hebben zich aan wreedheden schuldig gemaakt, hoewel hun cultuur, in tegenstelling tot de nazicultuur, hen daar niet direct toe had gepredisponeerd.

Daarom kan ook niet gesproken worden van een systeem dat hen

daartoe heeft opgeleid — behalve dat oorlog altijd de zelfdiscipline die een humane cultuur oplegt, ondermijnt. Dat is zeker in een guerrillaoorlog het geval, en zeker in een guerrillaoorlog tegen een vijand die, om wat voor reden ook, geminacht wordt.

De minachting voor andere culturen, voor mensen die niet tot de eigen cultuur behoren, kennen waarschijnlijk alle volkeren. Bij de Westelijke volken is die minachting zeker vergroot als gevolg van het koloniale tijdperk, waarin zij zich onbetwist heer en meester betoonden over andere volken en culturen.

En het einde van dat tijdperk heeft niet automatisch een eind gemaakt aan de minachting voor de gekoloniseerde. Per slot van rekening heeft dat tijdperk mede onze cultuur bepaald, en haar kenmerken verdwijnen niet een twee drie na een bepaalde politieke wisseling.

Onze cultuur heeft „onze jongens” dus tot een zekere minachting voor gekleurde volken gepredisponeerd, een minachting die, onder bepaalde omstandigheden, gemakkelijker tot wreedheden kan leiden dan tegenover mensen van eigen kleur. Dus niet, zoals bij de nazi's, een directe, bewuste indoctrinatie tot wreedheid, maar

een indirecte, onbewuste bevatbaarmaking voor de mogelijkheden daartoe.

Maar geldt dat ook voor Amerika, dat altijd antiekolonialistisch is geweest? Het begrip kolonialisme moet niet al te letterlijk, als extern kolonialisme, worden uitgelegd. Er bestaat ook een intern kolonialisme, en dat interne kolonialisme, eeuwenlang jegens negers en Indianen uitgeoefend, heeft zeker zijn sporen in het Amerikaanse cultuurpatroon nagelaten. Wat dat betreft zijn de Amerikanen, ondanks hun ideologie, niet beter (ook niet slechter) dan de andere Westelijke volken.

Ondanks hun ideologie. Want hun ideologie wil dat alle mensen gelijk zijn; dat Amerika er is om alle mensen gelukkig te maken; dat imperialisme uit den boze is; dat oorlogen — als ze dan gevoerd moeten worden — niet voor het eigenbelang, maar voor een ethisch doel gevoerd worden, en in ieder geval op fatsoenlijke, „cleane” manier.

Wanneer de praktijk (die onthullender is voor het cultuurpatroon dan voor de ideologie) dingen vertoont die zó duidelijk in strijd zijn met die ideologie dat alle dialectische verklaringen falen, dan wordt de neiging groot het hele probleem te verdringen

of domweg te ontkennen.

Die neiging is menselijk, en alle volken zijn er ontvankelijk voor. Bij de Amerikanen is die neiging misschien sterker, omdat bij hen de ideologie een belangrijker plaats inneemt dan bij de altijd wat cynischer Europeanen. Aan de andere kant behoort ook de openheid tot hun ideologie, en die zorgt er weer voor dat zeker minder lang verborgen blijven dan in Europa, dat ook wat dat betreft cynischer is.

Kortom, de tragedie van Song My — na nog geen twee jaar (dus niet na pas twintig jaar!) aan het licht gebracht — zal bijdragen tot de hevigheid van de gewetenscrisis die Amerika doormaakt en die de rest van de wereld slechts met sympathie kan volgen.

Ja, met sympathie. Want welk ander volk maakt ooit gewetenscrises door? Crises genoeg. Maar gewetenscrises? Engeland tijdens Suez misschien (maar dan toch zeer gedeeltelijk), Nederland tijdens de Nieuw-Guineezaak misschien (idem), Frankrijk zeker niet tijdens Algerije, noch Rusland na Tsjecho-Slowakije, of Duitsland tijdens de oorlog. Dat Amerika een gewetenscrisis doormaakt is zijn kracht en zijn zwakte.

J. L. H.

Thuy: Hanoi bereid tot geheim overleg

24 NOV 68 RRL

De Noordvietnamese delegatieleider bij het vredesoverleg in Parijs, Xuan Thuy, heeft, zo werd gisteren gemeld, gezegd dat Hanoi altijd bereid is om geheime besprekingen met de VS te voeren over beëindiging van de oorlog in Vietnam, en dat ook steeds is geweest.

In een interview met de New York Times zei Thuy dat de lesing van president Nixon van de brief die de Noordvietnamese president Ho Tsj Minh vlak voor zijn dood naar Washington had gestuurd, onjuist was.

Nixon had in zijn toespraak over Vietnam, begin deze maand, gezegd dat de brief van Ho (een antwoord op een brief van de Amerikaanse president) een volledige afwijzing genoemd van de poging om een einde te maken aan de oorlog. De brief behelsde juist het tegendeel, zei Thuy. „kijk maar naar de laatste alinea”. Deze alinea luidde: „Indien beide partijen van goede wil zijn, zullen wij misschien tot gemeenschappelijke pogingen komen ter beëindiging van de oorlog.”

Volgens de intervieweer, Harrison Salisbury, zei Thuy dat hij zijn bereidwilligheid om in het geheim met de VS over Zuid-Vietnam te praten herhaaldelijk bekend had

gemaakt bij Lodge, die vorige week aftrad als Amerikaanse delegatieleider. Maar Lodge was alleen geïnteresseerd in wederzijdse terugtrekking. Hier wil Hanoi niet over praten, zei Thuy.

Salisbury vroeg Thuy naar zijn besprekingen met de Canadese prof. Starobin, een vroegere Amerikaanse communist, die de afgelopen maanden enkele malen met Noordvietnamezen heeft gesproken en zijn bevindingen ter beschikking van de regering-Nixon heeft gesteld.

Thuy vertelde dat Starobin de vervanging ter sprake had gebracht van de term „wederzijdse terugtrekking”, die voor Hanoi onaanvaardbaar is (omdat zijn activiteiten daarmee op een lijn worden gesteld met die van de VS), door „gelijkijdige terugtrekking”. Hanoi had deze suggestie niet expliciet afgezezen.

Thuy ontkende dat de Noordvietnamese positie star is. De Amerikanen zijn juist onbuigzaam, zei hij, omdat zij de oorlog onder het mom van „Vietnamisering” willen voortzetten, en hun volle steun blijven geven aan het huidige regime in Saigon. Daarom wil Hanoi geen bestand zonder een alomvattende regeling van het geschil: het wil een einde aan alle gevechten, ook aan die waar geen Amerikanen bij betrokken zijn.

De Noordvietnamees weersprak de beweringen van de Amerikaanse regering als zou een plotselinge

aftocht van de VS leiden tot het aanrichten van een bloedbad onder de Zuid-vietnamezen door de communisten. Thuy zei dat Zuid-Vietnam met een afzonderlijke niet-communistische, neutrale regering uit de strijd zou komen, en dat de hereniging van Vietnam niet met geweld zou worden nagestreefd, maar geleidelijk bij wederzijdse overeenstemming van Saigon en Hanoi tot stand zou komen.

De massamoord

In de VS duurt de opschudding over de berichten over door Amerikaanse soldaten begane massamoorden in Vietnam voort.

Mansfield, de leider van de Democratische meerderheid in de Senaat, heeft in een interview gezegd dat de VS in een gevaarlijke stemming geraken over Vietnam. Hij riep op tot intensere pogingen om een vrede te bereiken. Met dit doel ook, zei hij, steunde hij een resolutie van de Republikeinse Senaatsleider, Scott, waarin vrije verkiezingen onder alle Zuidvietnamezen worden voorgesteld. Mansfield noemde de Amerikaanse deelneming aan de oorlog in Vietnam een fout.

De Zuidvietnamese regering heeft intussen de berichten over de massamoorden ontkend. Ook in het verleden heeft zij de behandeling van al of niet vermeende vergripen door Amerikaanse militairen aan Washington overgelaten.

(Reuter-UPI)

Wilson's steun aan

Vietnambeleid onder druk

Van onze correspondent

LONDEN, 24 nov. — Het duel-leren in de labourfractie over oud-minister Browns bruuske uitbarsting van welgemeende raad aan en onverdunde steun voor de Amerikanen in hun officiële Vietnampolitiek begint de persoonlijke positie van Labours flamboyante oud-minister van buitenlandse zaken als doelwit prijs te geven.

Browns plaatsvervangend leiderschap van de Labourpartij lijkt niet meer in direct gevaar te verkeren, maar de verontwaardigde veroordeling van links gaat zich nu op een belangrijker doel richten: op de steun die de Britse regering — alle resoluties van het Labourcongres over de kwestie ten spijt — nog altijd, zij het ook discreet, aan de Amerikaanse politiek in Vietnam geeft.

De ministers zullen de verwachte verdere aandrang voor een bespreking van de kwestie binnen de fractie, en voor een later debat in het Lagerhuis zelf, voor Kerstmis (dat dan vermoedelijk tegelijk ook de burgeroorlog in Nigeria zal bespreken) wel niet weerstaan.

In dit verband is het interessant dat het bezoek van de Britse ambassadeur in Washington, Freeman, aan Londen voor „consultatie” — een volkomen voor de hand liggende stap, gezien premier Wilsons en minister Stewarts komend bezoek aan Washington op 27 en 28 januari — blijkbaar enigszins is vervroegd.

Freeman zal in de komende dagen verschillende algemene besprekingen

met de premier, met minister Stewart en met hoge ambtenaren op het Foreign Office voeren. Freeman is echter door zijn links-intellectuele achtergrond ook de aangewezen man, op wiens advies premier Wilson (die zich natuurlijk in een zeer moeilijk parket bevindt en die George Brown voor diens laatste interventie wel niet zeer dankbaar zal zijn) wellicht een verdere nuance in de traditionele Britse politiek van steun aan de Amerikanen in Vietnam zou kunnen aanbrengen.

Minister Stewart, standvastig als altijd, vertolkte gisteren voor de BBC het orthodoxe standpunt van handhaving van de steun aan Amerika.

Hij zei dat men niet, omdat er aan één zijde wreedheden werden begaan, kon stellen dat de zaak waarvoor die zijde vocht met één slag „verkeerd” zou zijn.

Nederlaag voor Nixon

OP HET FRONT van de binnenlandse politiek heeft president Nixon een niet onbelangrijke nederlaag geleden door de weigering van de Senaat zijn goedkeuring te hechten aan de benoeming van rechter Haynsworth tot lid van het Opperste Gerechtshof. Haynsworth was op 18 augustus benoemd en was de opvolger van rechter Fortas, die over een financiële affaire was gestruikeld. De negatieve uitspraak van de Senaat — 55 stemmen tegen en 45 voor — was sterker dan verwacht was.

De verwijten tegen Haynsworth lagen enerzijds op het gebied van onzorgvuldigheid ten aanzien van de normen die een rechter bij particuliere financiële transacties in acht moet nemen. Zwaarder echter wogen de politieke bezwaren tegen deze uit het zuiden van de Verenigde Staten afkomstige democraat.

DE TOESTAND

Speciaal bij de organisaties van negers en bij de Amerikaanse vakbeweging heerste de vrees dat door deze benoeming het Opperste Gerechtshof een zeer conservatieve koers zou inslaan, vooral nadat Nixon eerder de liberale voorzitter van het Hof, Warren, ook al had vervangen door een meer conservatief man, Burger.

Het is met name de vakcentrale AFL/CIO geweest, die sedert zijn benoeming een onophoudelijke campagne tegen Haynsworth heeft gevoerd.

Daar stond tegenover een zo mogelijk nog grotere druk van de kant van de regering op de senatoren, ten gunste van Haynsworth. Daarbij werd niet zozeer de nadruk gelegd op een zakelijke bestrijding van de kritiek die tegen Haynsworth was gericht, maar op de noodzaak voor de aanhangers van Nixon pal achter de president te staan. Voor Haynsworth zijn betekende trouw zijn aan de president. Tegen hem stemmen werd uitgelegd als gebrek aan loyaliteit.

Deze campagne kenmerkte zich dus door een soortgelijke schrikbarende vereenvoudiging en zwart-wit-tekening als de aanvallen van

de laatste tijd van vice-president Agnew op een aantal massamedia.

Het kan slechts verheugend worden genoemd dat deze tactiek in het geval-Haynsworth volkomen heeft gefaald.

BURGER en Haynsworth zijn beiden mannen die afkomstig zijn uit de praktijk van de rechtspraak en van wie verwacht wordt dat zij zich meer aan de letter van de wet zullen houden dan sommigen van hun voorgangers en minder bereid zullen zijn door ruime interpretaties de weg voor ingrijpende vernieuwingen vrij te maken.

Er is in dat verband wel gezegd dat de benoeming van deze twee mannen tot doel heeft de politiek uit het Opperste Gerechtshof weg te halen.

Anderzijds is het echter duidelijk dat zeker de benoeming van Haynsworth een zeer politieke zaak is geweest. Want algemeen wordt aangenomen dat deze benoeming tot doel heeft gehad de populariteit van Nixon te vergroten bij de conservatieve zuidelijke Democraten, die in groten getale republikeins hebben gestemd bij de laatste verkiezingen. Met name wilde Nixon met deze benoeming de wind uit de zeilen nemen van Wallace, voor het geval deze in 1972 zich opnieuw kandidaat zou willen stellen.

Nixon nam daarbij welbewust op de koop toe het risico dat hij zich het ongenoegen van de Joodse kiezers op de hals zou halen in verband met het feit dat het Opperste Gerechtshof voor het eerst sedert lange tijd geen enkel Joods lid zou hebben.

WAT HET specifiek zuidelijke politieke aspect betreft wordt in Washington verwacht dat de schade voor Nixon nogal mee zal vallen, d.w.z. dat de uitspraak van de Senaat ten ongunste van Haynsworth hem in het zuiden geen schade zal doen.

Daar staat tegenover dat de kwestie binnen de Republikeinse partij tot niet onbelangrijke spanningen aanleiding heeft gegeven. Ten slotte hebben niet minder dan veertig procent van de Republikeinse senatoren tegen Haynsworth gestemd.

Het ont-politiseren van het Opperste Gerechtshof blijkt politiek dus een moeilijke zaak te zijn.

MEER DAN 60.000 MAN

Terugtrekking uit Z.-Vietnam gaat verder

WASHINGTON, 26 nov. (Reuter, UPI) — De Verenigde Staten zullen doorgaan met het terugtrekken van troepen uit Zuid-Vietnam. De door president Nixon aangekondigde terugtrekking van 60.000 man vóór 15 december is reeds voltooid, drie weken voor het verstrijken van de termijn. Er zijn thans 484.000 Amerikaanse soldaten in Zuid-Vietnam.

Er zijn geen aanwijzingen dat president Nixon verdere troepenverminderingen zal aankondigen. Waarschijnlijk is thans een stadium van „geruisloze terugtrekking” begonnen. De minister van defensie, Melvin Laird, zei onlangs dat de terugtrekking niet zal worden stopgezet alleen omdat een aangekondigd doel is bereikt.

Een woordvoerder van het Pentagon bevestigde gisteren dat de troepenvermindering „een zich voortzettend proces” is. Waarschijnlijk is het aantal van 60.000 man, dat Nixon in twee redevoeringen noemde (eerst 25.000 man, daarna nog eens 35.000), reeds overschreden.

Platbranden

SAIGON — Een tweede luitenant van het Amerikaanse leger heeft gisteren onthuld, dat de Amerikanen regelmatig dorpen platbranden in Zuid-Vietnam. „Eind oktober vernietigden wij binnen één week dertien dorpen”, aldus de luitenant.

Een kolonel deelde mee dat het platbranden is bedoeld om de dorpen te ontzeggen aan de Vietcong. Het maakt deel uit van het zogenaamde „pacificatie-programma”. Vierentwintig uur tevoren wordt de bevolking gewaarschuwd. Dat gebeurt met pamfletten en vliegtuigen met luidsprekers. De dorpingen worden overgebracht naar nieuwe vestigingen in de omgeving, die vaak zijn omringd met prikkeldraad.

Nadat het dorp is ontruimd wordt het in brand gestoken, aldus de kolonel. Eventuele vijanden, die zich (ondergronds) verborgen hebben gehouden, worden dan onder vuur genomen met artillerie en vliegtuigen.

Massamoorden

De Amerikaanse senatoren Charles Percy (republikein) en Stephen Young hebben een onderzoek geëist naar de massamoord op Zuidvietnamese burgers door Amerikaanse militairen. Zij betreuren het dat het Pentagon de zaak zolang verborgen heeft gehouden en willen nu een gezamenlijk onderzoek door het Pentagon en de Senaat.

Een lid van het Huis van Afgevaardigden heeft het leger verzocht een onderzoek in te stellen naar een nieuw beweerd geval van massamoord in Zuid-Vietnam. Een lid van de medische dienst van het leger beweert in een rapport, dat een Amerikaanse infanterie-eenheid

heeft gehouden op een bewoond dorp in de Mekong-delta. Het incident zou zijn gebeurd in juni.

De infanteristen zouden van hun commandant bevel hebben gekregen te vuren op een dorp ten noordwesten van Dong Tam. De schietpartij was bedoeld als oefening. Het parlementslid, Lionel van Deerlin, een Democrate uit Californië, legde er de nadruk op dat hij niet beschikte over bewijzen. Daarom wilde hij geen nadere bijzonderheden bekendmaken.

Geen geloof

PARIJS — Xuan Thuy, de leide van de Noordvietnamese delegatie bij het vredesoverleg in Parijs, zei gisteren dat hij bereid is de Verenigde Staten opnieuw te ontmoeten in geheime bijeenkomsten om te praten over het beëindigen van de oorlog. Hij beschuldigde president Nixon en de Amerikaanse delegatieleider, Cabot Lodge, die ontslag heeft genomen, van gebrek aan geloof.

„Wij zijn bereid met de Verenigde Staten op elk ogenblik onderhandse gesprekken te houden, maar tot nu toe hebben de Amerikanen niet om nieuwe geheime bijeenkomsten gevraagd”, aldus Xuan Thuy.

VERENIGDE STATEN

Record-aantal Vietkong- deserteurs

Van een bijzondere correspon-
dent

WASHINGTON, november

Het aantal overlopers van de Vietkong en de Noordvietnamezen bedroeg in 1964 nog slechts 5417 mensen, in 1965 was dit gegroeid tot 11.124 en in 1967 luidde het getal 27.178 man. Na een daling tot 1.968 personen in 1968 was het aantal deserteurs op 8 november van dit jaar al gestegen tot 40.466.

Deze opmerkelijke cijfers over dit aspect van de oorlog in Vietnam zijn te lezen in het Amerikaanse weekblad „U.S. News and World Report” van deze week.

Het percentage Zuidvietnamezen dat onder gezag van de Vietkong in de omstreden gebieden leeft, daalde van 39 procent in maart 1968 en 18 procent in maart 1969 tot slechts 10 procent in september 1969.

Het dodencijfer — berekend over de periode van 1 januari 1961 tot 8 november 1969 — is aan de kant van de Noordvietnamezen en de Vietkong 568.989 man en bij de Zuidvietnamezen 97.708. Bij de Amerikanen en hun bondgenoten sneuvelden 42.762 man.

(Washington Post-dienst)

Amerika wil privé-overleg met Hanoi

Van onze correspondent

PARIJS, donderdag

De Amerikaanse delegatieleider van de Vietnamese vredesconferentie in Parijs Henry Cabot Lodge heeft gisteren verklaard, dat Amerika bereid is geheime besprekingen te beginnen met Hanoi over o.a. de vorming van een coalitieregering in Zuid-Vietnam.

Cabot Lodge sprak hiermee de bewering van zijn Noordvietnamese tegenspeler Xoe an Thoe y, tegen volgens welke Washington alleen maar privé-besprekingen wilde houden over de wederzijdse terugtrekking der troepen.

27 NOV 67 746
Een anoniem persoon schrijft reeds lang op de één na laatste pagina van DE GROENE een zeer plezierig „cur-siefje”. Deze week gaat het over president Nixon en prins Bernhard:

„Heel veel mensen, ook tegenstanders, zijn onder de indruk gekomen van de buitengewoon waardige manier waarop in de Verenigde Staten is gedemonstreerd tegen de oorlog in Vietnam. Het is maar een kleine minderheid, zegt Nixon, maar als je leest dat er alleen in Washington al driehonderdduizend demonstranten waren, kan je gevoeglijk aannemen dat er minstens twintig keer zoveel Amerikanen tegen de voortdurende moordpartij in Vietnam zijn.

Die meneer Nixon wist als antwoord niets beter te verzinnen dan de straten rondom het Witte Huis te barricaderen met lege stadsbussen. Een duidelijk symptoom van angst en onmacht natuurlijk. Maar meneer de president heeft het nog doller gemaakt. Hij heeft aan de pers laten weten dat hij die zaterdagmiddag van de grote demonstratie een uitstekende middag vond om naar de voetbalwedstrijden op de televisie te kijken. En terwijl deze laffe lammeling voor zijn beeldbuis zit, kreperen en weer tientallen mensen in Vietnam.

Overigens bespaart hij ons de moeite te verklaren dat hij totaal ongeschikt is om aan het hoofd van het machtigste land ter wereld te staan. Dat doet hij zelf.

Prins Bernhard is op jacht geweest. Dat moet hij weten. Maar op die dag mochten er geen militaire vliegtuigen boven zijn jachtvelden vliegen. Wij mogen op onze stoel zitten schudden en dicht bij een hartverlamming komen en kinderen mogen huilend van schrik naar binnen rennen als er weer een paar van die straaljagers over gieren, maar Z.K.H. moet rustig op zijn haasjes en hertjes kunnen schieten. Als die dieren schrikken, kan hij ze niet goed voor de loop krijgen. En dat gat toch zo maar niet!”

Den Uyl: brief regering over Vietnam teleurstellend

Zandvly NRC
„De verklaring van de regering over haar standpunt in zake Vietnam vind ik bijzonder teleurstellend. Ik stelde mijn vraag naar aanleiding van de rede van president Nixon op 3 november, die in de gehele wereld zoveel teleurstelling heeft gewekt”, aldus drs. J. M. Den Uyl in een reactie op de brief van minister-president De Jong, als minister van buitenlandse zaken a.i., aan de Tweede Kamer over Vietnam.

„Ik had gehoopt dat de regering bij het voortduren van de oorlog in Vietnam nu een duidelijke keuze zou doen en duidelijk zou maken hoe, naar haar oordeel een eind aan die afschuwelijke oorlog kan worden gemaakt”, aldus de socialistische fractieleider.

„Ik heb mijn verzoek aan de regering om een standpuntbepaling inzake Vietnam drie weken geleden gedaan. Het heeft jammer genoeg drie weken geduurd, voordat de gevraagde verklaring is gekomen.

Nu staan we in feite aan de vooravond van het debat in de Tweede Kamer over het buitenlands beleid van de heer Luns. Ik dacht dat het nauwelijks meer zin zou hebben en praktisch welhaast niet mogelijk is om nog voor die begrotingsbehandeling een afzonderlijk debat aan Vietnam te wijden. Ik ben er intussen van overtuigd dat over twee en een halve week, als de Kamer de begroting van buitenlandse zaken zal behandelen, daarin het beleid ten opzichte van Vietnam een belangrijke rol zal spelen”, aldus drs. Den Uyl.

TV-KRITIEK OP AGNEW

Van een bijzondere correspondent

NEW YORK, november

De geruchtmakende rede, die de Amerikaanse vice-president Spiro Agnew onlangs heeft gehouden met betrekking tot de nieuwsmedia — speciaal de televisie — heeft in Amerikaanse tv-kringen de nodige reacties losgemaakt.

Agnew had in zijn rede gezegd dat de tv-journalisten, en speciaal diegenen die in New York en Washington werken, het nieuws ontstellend eenzijdig weergeven en steeds zo dat de regering in een ongunstig licht komt te staan.

De beroemde tv-commentator Walter Cronkite van CBS heeft in antwoord op deze beschuldiging gezegd,

dat Agnew's rede „een duidelijke poging tot intimidatie was”.

Dreigement

En tv-journalist David Brinkley van NBC verklaarde dat politici zich altijd hebben beklaagd over hun behandeling door de nieuwsmedia, maar dat Agnew's beschuldiging „de vorm van een dreigement heeft, gezien hij er duidelijk op gezinspeeld heeft dat de radio- en tv-zenders van het land werken op basis van een federale vergunning”.

Dit verholde dreigen met het intrekken van de zendvergunning door Agnew zou, indien het in praktijk werd gebracht tegen media die kritiek leveren op de regering, het einde betekenen van de veelgeprezen Amerikaanse persvrijheid.

„Vietnamisering” verloopt niet voorspoedig

Nieuwsdienst NRC/Le Monde

SAIGON, 28 nov. — „In ieder geval hoeven zij eigenlijk niet veel te doen tot aan ons vertrek. Daarna hoeven zij weer alleen discreet binnen te komen en het goede ogenblik afwachten tot zij openlijk hun gang kunnen gaan”, zo zegt een Amerikaanse officier in het westen van de Mekongdelta.

Met deze veronderstelling beëindigt men vaak de discussies over de oorlog. Zij is gebaseerd op het gezond verstand en op bepaalde aanduidingen. De belangrijkste aanduiding is de pressie van het Amerikaanse opperbevel om het vertrek van troepen zo langzaam mogelijk te doen verlopen.

De aanzienlijke inspanning die de Amerikanen sinds meer dan een jaar leveren, heeft hun plaatselijke bondgenoten in staat gesteld zich te versterken en hun aanwezigheid voelbaar te maken op het platteland. Sinds vorig jaar is het leger van Saigon aanzienlijk sterker geworden in manschappen en het heeft een enorme hoeveelheid nieuw materiaal ont-

vangen: 750.000 Amerikaanse geweren van het type M-16, meer dan 30.000 granaatwerpers, 50.000 auto's, bijna 1500 schepen en een duizend stuks artillerie.

Het opperbevel van generaal Abrams blijkt veel intelligenter te zijn dan dat van zijn voorganger: een voortdurende druk op de vijand die niet uitsluit dat er ook invallen worden gedaan in Cambodja. Een zeer intensief gebruik van per helikopter aangevoerde troepen en massale interventies van de luchtmacht tegen de schuilplaatsen en de infiltratiewegen van de vijand. Maar de rapporten over de vooruitgang in de „vietnamisering” blijven zo tegenstrijdig met elkaar dat men wel terughoudend moet zijn tegenover het optimisme dat Washington aan de dag legt.

Weinig nieuwe eenheden

Het moderne materiaal en het veel grotere aantal troepen van Saigon betekenen niet dat er meer troepen aan de gevechten deelnemen. De versterkingen van de marine en de luchtmacht en de noodzaak om de reeds bestaande eenheden aan te vullen, maken dat er maar weinig nieuwe eenheden worden gevormd.

De strategische reserves van Saigon blijven zeer zwak: enkele bataljons parachutisten en verder mariniers waarover men maar zelden de

beschikking heeft. De Zuidvietnamese regering is niet rijk en ieder bataljon moet voor zijn eigen bevoorradings zorgen, soms zelfs op de zwarte markt. De onvoldoende soldij brengt de militairen ertoe te plunderen en bevordert de corruptie bij de officieren.

Anderzijds zijn de dienstplichtige recruten zelden goede soldaten. En wanneer er bijv. 30 pct. dienstplichtigen zijn in een bepaalde eenheid dan merkt men dat duidelijk aan de verminderde gevechtswaarde.

Deserties

Doch nu de regeringstroepen actie ver aan de oorlog gaan deelnemen stijgt het aantal deserties. Volgens betrouwbare bron zijn er in 1969 tot nu toe 130.000 soldaten gedeserteerd op een leger dat ongeveer een miljoen man telt.

Ten noordwesten van Saigon in de „zone C” aan de grens van Cambodja vecht de eerste Amerikaanse cavaleriedivisie met haar zeshonderd helikopters en met steun van de B-52 bommenwerpers al sinds een jaar onophoudelijk om te verhinderen dat verscheidene Noordvietnamese en Vietcongregimenten binnendringen in de „gepacificeerde” sector ten westen van de hoofdstad.

In dit gebied, net als bij de grens van de gedemilitariseerde zone en op

de hoogvlakte, betekent de beschermingsreactie, waar Laird het over had, vrijwel niets meer. Men voert de oorlog met alle middelen waarover men beschikt en het labiele evenwicht dat er voor het ogenblik is laat geen andere oplossing toe.

„De plaats innemen van de Amerikaanse troepen? In ieder geval kan men nooit van ons eisen dat wij een Amerikaanse oorlog voeren”, zo zegt de Zuidvietnamese generaal Tran Van Don.

Door het tekortschieten van de Zuidvietnamese troepen wordt de hoop op een „Vietnamisering” van de oorlog uiteraard minder, hetgeen de betrekkingen tussen Washington en Saigon er niet beter op maakt.

Vorige maand heeft de voorlopige revolutionaire regering in een resolutie de mogelijkheid niet uitgesloten dat de Verenigde Staten althans voorlopig hun eigen moeilijkheden zullen moeten overwinnen en zullen moeten berusten in een langdurige oorlog indien de Vietcong er niet in slagen zou een voldoende sterke militaire druk uit te oefenen.

Richtlijnen van Vietcong

In de richtlijnen van de Vietcong wordt de nadruk gelegd op de politieke actie en vooral op het binnendringen in de „structuren die de vijand overal poogt te richten”.

Inzake de stedelijke centra herinneren de richtlijnen eraan dat iedere actie geleid moet worden door opstandelingen uit het binnenland en dat de eventuele hulptroepen van buitenaf moeten worden geplaatst onder opperbevel van iemand uit het binnenland. Deze aanbeveling heeft ten doel om bepaalde fouten te voorkomen die zijn begaan tijdens het Tet-offensief in het voorjaar van 1968.

Deze maand zijn er volgens de officiële cijfers aan regeringszijde iedere week vier- tot vijfhonderd doden gevallen. Dat is vier maal zoveel als de verliezen van de Amerikanen. Het is waarschijnlijk dat de „campagnes” van de Vietcong en van de Noordvietnamezen gericht zullen blijven op „beperkte doeleinden” bij hun aanvallen op de troepen van Saigon.

Anderzijds zal de politieke penetratie doorgaan, met name binnen de groepen van burgerlijke zelfbescherming die Saigon overal in het land opricht. Terwijl ten slotte de steden worden gespaard (hetgeen niet betekent dat men daar niet aan politieke penetratie doet) verwaarloost men alles behalve de opleiding van commando's die worden gebruikt tegen de Amerikaanse bases.

Nu het droge seizoen begint in de Mekongdelta en de omgeving van Saigon, bereidt men zich in beide kampen voor op een harde strijd.

ZEKER 2500 SLACHTOFFERS

Communisten richtten bloedbad aan in Hué

Berichten over het bloedbad dat de Amerikanen in de Zuid-vietnamese plaats My Lai (Song My) hebben aangericht, overschaduwden de laatste tijd hetgeen bekend geworden is over een daarmee te vergelijken massamoord door de communisten bij Hué in februari 1968. Een correspondent van The Times bericht het volgende over het bergingswerk van de zeker 2500 slachtoffers van Hué.

Van een correspondent

SAIGON, 28 nov. — Nog steeds wordt er naarstig gezocht naar slachtoffers van het bloedbad in Hué, dat de communisten hebben aangericht in de drie weken, dat ze in februari vorig jaar heer en meester waren in de voormalige hoofdstad van Vietnam. Ieder vrij stukje van de zandige bodem wordt zorgvuldig omgespit op last van de autoriteiten. Nog dagelijks worden er nieuwe graven gevonden, nieuwe slachtoffers geïdentificeerd.

President Thieu van Zuid-Vietnam was enige weken geleden aanwezig bij de inwijding van een nieuw, speciaal kerkhof voor de slachtoffers van het bloedbad van Hué, dat in de plaats Ngu Binh is aangelegd. Er liggen een tweehonderdvijftig doden begraven tot dusver. Het aantal zal, naarmate het lugubere bergingswerk vordert, nog stijgen. Elders zijn namelijk massagraven ontdekt, waarin minstens tweeduizend doden liggen. Het is niet de bedoeling allen opnieuw ter aarde te bestellen.

Toen de Vietcong eind februari vorig jaar Hué moest prijsgeven werden in de stad en de omgeving minstens tweeduizend mensen vermist. De tactiek van de verschroeide aarde was zo drastisch toegepast, dat hele scholen met alle leerlingen en het onderwijzend personeel uitgemoord werden.

Honderden slachtoffers die thans gevonden worden blijken voordat ze doodgeschoten werden geboeid te zijn. Velen ook schijnen levend te zijn begraven. Het bloedbad moet allergeuwelijkst geweest zijn. Onder de tot dusver geïdentificeerde slachtoffers zijn vele ambtenaren en hun gezinnen,

besten
politici, politiemannen en een Zuid-vietnamese senator. Bovendien werden vier Duitsers gevonden, die in een ziekenhuis in Hué werkten en een aantal priesters.

Het totale aantal Vietnamese burgers, dat door de communisten gedood is sinds 1957 wordt op 40.000 geraamd. Terreur woedt in de Vietnamese oorlog aan beide kanten. Wie in Hué geweest is, krijgt de indruk, dat de communisten in dit opzicht erger zijn dan de Amerikanen.

Een miljonair naar Hanoi

by T. J. P.

PARIJS, 29 nov. (Reuter) — De Amerikaanse miljonair Cyrus S. Eaton, een groot voorvechter van Amerikaans-Russische toenadering heeft gisteren in Parijs gezegd, dat hij zaterdag naar Hanoi vertrekt om „uit te zoeken wat de V.S. moet doen om een eind aan de oorlog te maken”.

De 85-jarige Eaton is een vriend van oud-premier Nikita Khroesjtsjev van de Sovjet-Unie. Hij zei dat hij niet naar Hanoi gaat als afgezant van de Amerikaanse regering. Hij hoopt te binnen ontdekken wat de Noordvietnamezen het belangrijkste achten.

Relaas van Amerikaanse soldaten:

„VIETNAMEZEN GEEN MENSEN”

„WANNEER het gebeuren in „Pinkville” dan al een gruwel daad moge zijn, dit soort gruwelen is een onverbreekbaar onderdeel van het hele patroon van de Vietnamese oorlog sinds het eerste begin.

Amerika's bitterste oorlog 3

Het werd verborgen gehouden door eufemistische uitdrukkingen zoals „rebelliebestrijding”, „schermtusselingen” en „vernietiging van de Vietcong-infrastructuur”, hetgeen lange tijd voldoende was om het werkelijk gebeuren niet te doen doordringen tot de Amerikaanse — en Westerse — publieke opinie. Gedurende vele jaren maakte het haast messiaanse zedingsbewustzijn voor de „rechtvaardige” zaak der Verenigde Staten het bijzonder moeilijk om een getrouw beeld te geven van de bijzondere situatie in Vietnam.

Gedurende lange tijd, tot augustus 1965, gaf het Columbia Broadcasting Systeem een voortdurende documentaire uitzendingen over de strijd. Er kwam ook een verslag voor van Amerikaanse mariniers, die met hun vlammenwerpers het dorp Cam Ne, ten zuiden van de Da Nang luchtbasis, vernietigden.

Men zag oudere Vietnamezen en kinderen smeken om hun woning te sparen. In het geheel 150 woningen werden met de grond gelijk gemaakt als vergelding voor geweervuur door sluipschutters vanuit het dorp. Na de uitzending werd CBS overstelpt door telefonische klachten van kijkers, die deze documentaire een vorm van communistische propaganda noemden. Slechts een enkele toeschouwer had lof over voor de „eerlijkheid” van de omroep.

Newsweek

IN JULI 1967 prees Newsweek, het weekblad dat mag gelden als een uitstekende barometer voor de doorsnee Amerikaanse publieke opinie, nog steeds de Amerikaanse strijdkrachten voor de zelfbeheersing in het gebruik van geweld in tegenstelling tot de gevechtsmethoden van de Vietcong.

Er waren, zo meende het weekblad, minder dan een dozijn gevallen bekend geworden van bruto optreden van Amerikaanse troepen in het gehele verloop van de oorlog tot die datum. Het werd toen nog in hoge mate onfatsoenlijk geacht om te twi-

felen aan de rechtvaardigheid van de Amerikaanse actie in Vietnam. De verhalen over bruto optreden werden op dat tijdstip nog algemeen afgedaan als propaganda van de communisten in Hanoi of van de NLF. Het geringe aantal incidenten, dat door de Amerikaanse strijdkrachten zelf werd „gerapporteerd en onderzocht” gold als bewijs voor de officiële stelling, dat men zich correct gedroeg. Maar deze argumentatie was weinig steekhoudend.

Natuurlijk is het buitengewoon moeilijk dergelijke berichten te onderzoeken en verifiëren. Dat bleek onlangs nog duidelijk toen de „Groene Baretten”, die er van beschuldigd werden een Vietnamese dubbelspion te hebben geliquideerd. Men mag stellen dat de misdadige aspecten van Amerikaanse clandestiene operaties onmogelijk aan het licht te brengen zijn.

Dat bleek duidelijk bij het geval van de „Groene Baretten”, ondanks het feit dat machtige groepen zowel in Washington als Saigon, ook in regeringskringen, aandrongen op een grondig onderzoek. Maar men stuit en zal blijven stuiten op een fundamenteel probleem: waar ligt de grens tussen conventionele oorlogvoering en misdadige wreedheid. Het is moeilijk vast te stellen, wat wel en wat niet vermelding verdient.

Sinds de zelfgenoegzame verklaring van Newsweek in midden-1967 zijn er intussen genoeg gevallen bekend geworden, waarbij de grenslijn tussen „normale” oorlogvoering en aparte wreedheid werd overschreden. Sommige gevallen dateerden van vóór medio 1967, ook al werden zij eerst later bekend. Het gaat er hier niet om zoveel mogelijk afschuwelijke feiten naar voren te halen, of om individuele Amerikaanse soldaten te treffen. En men mag zeker niet beweren dat de Vietcong zelf zich beter gedragen tegenover die Vietnamezen, die zij als

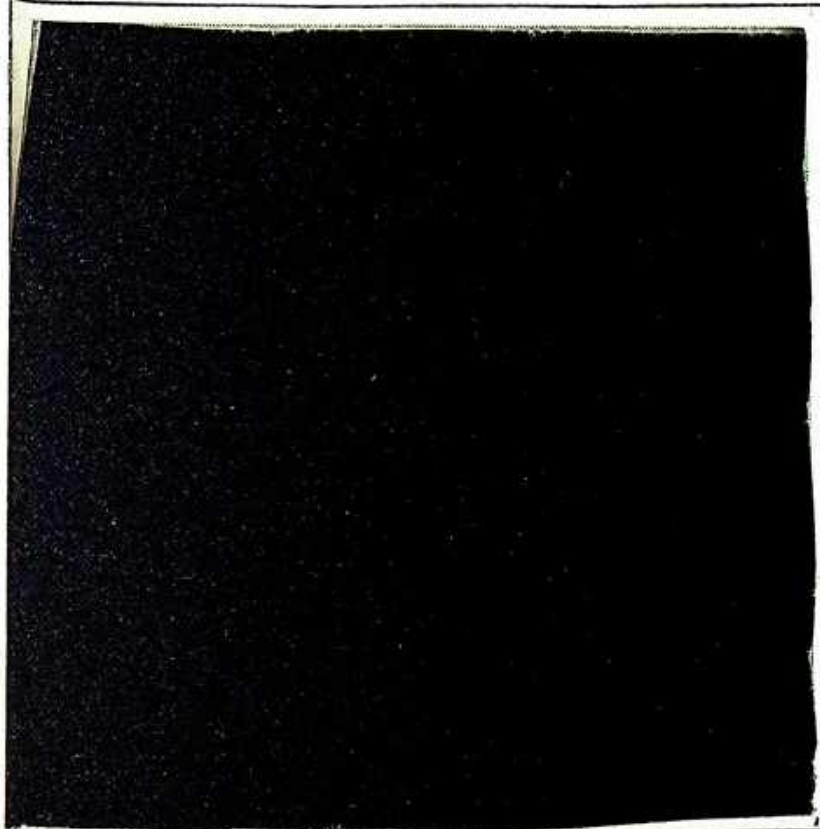
hun tegenstanders beschouwen. Alleen al in Hué werden er meer dan duizend burgers, waarbij verpleegsters en artsen, door de Vietcong vermoord tijdens het Tet-offensief.

Het gaat er hier om aan te tonen, dat de meest betrouwbare bronnen aan het licht stellen tot welk een graad van „onmenselijk” gedrag gewone soldaten kunnen worden omlaag gehaald in hun optreden tegen de Vietnamezen. Bij de hieronder volgende feiten worden telkens de bronnen vermeld.

IN DE NACHT van 23 september 1966 kreeg een patrouille van negen mariniers opdracht zich in hinderlaag te leggen bij het gehucht Xuan Ngoc in de provincie Quang Ngai. Gedurende vele maanden was er zeer weinig Vietcong-activiteit in deze streek geweest en als gewoonlijk kon men weer een nacht zonder gevechtsactie verwachten. De patrouille besloot op eigen gelegenheid een „freelance” speurtocht naar Vietcong-strijders in het naburige gehucht te ondernemen. In totaal doorzochten zij tien hutten. Het algemene patroon was eerst een ferm pak slaag voor de echtgenoot, dan een brutalisering van de vrouw en het terroriseren van de kinderen.

In één hut plaatsten zij vijf kinderen in een ring van brandhout en dreigden dit aan te steken. In een andere hut maakten zij zich gereed om met z'n allen een 16-jarig meisje te verkrachten maar dit ging niet door toen een marinier, haar met zijn zaklantaarn beschijnend, tekenen van geslachtsziekte vaststelde. Omdat men elkaar met geen woord verstaan kon was er ook geen mogelijkheid voor de dorpsbewoners om iets te zeggen over Vietcong-activiteit, aangenomen dat zij daar iets van af wisten.

Het hoogtepunt van de „actie” kwam in de tiende hut. Daar vond de marinier met de zaklantaarn, die een verplegersopleiding had genoten, een jon-

ge moeder die vrij leek van geslachtsziekte. Vijf van de mariniers gebruikten haar de een na de ander. De echtgenoot, die zich onder bewaking buiten de hut bevond, begon zoveel lawaai te maken, dat de mariniers zich niet veilig meer voelden, en zij schooten de hele familie neer, man, vrouw, zuster en twee kinderen.

Toen ze de volgende dag terugkwamen met hun luitenant probeerde de patrouille het bloedbad de laten gelijken op een gevechtsactie met Vietcong, waarbij „per ongeluk” burgers waren omgekomen. Terwijl zij bij de hut de situatie in ogenschouw namen, ontdekten ze dat een van de kinderen, een 5 jaar oud meisje, nog leefde. Een van de mariniers sloeg haar de hersens in met de kolf van zijn zware M-14 geweer. Hun hele verhaal werd ontmaskerd doordat wonderlijkerwijze de

jonge moeder, die zij voor dood achtergelaten hadden, in leven is gebleven.

(Bron: dossier in het bureau van de advocaat-generaal in Washington. Voor het eerst in verhaalvorm openbaar gemaakt door Normand Poirier in „Esquire”, augustus 1969).

Hill 192

IN DE AVOND van 17 november 1966 trok een verkenningspatrouille van 5 man er op uit in het centrale berggebied. Zij hielden kort halt in het gehucht Cat Tuong in het district Phu My en ontvoerden daar een jong Vietnamese boerenmeisje, dat zij verder meenamen.

Het doel was aanvankelijk om haar als gemeenschappelijke concubine te gebruiken tijdens de vijfdaagse tocht

en haar dan op de laatste dag, alvorens naar hun basis terug te keren, te vermoorden. Op die eerste dag werd zij al misbruikt door vier van de vijf soldaten. Het meisje vertoonde daarna ziekteverschijnselen. De patrouilleleider vreesde dat zij door luid hoesten de aandacht van de Vietcong zou kunnen trekken. Het plan moest daarom veranderd worden. Het meisje werd nu al slechts 24 uur na haar ontvoering met messteken gedood.

(Bron: krijgsraaddossier. In verhaalvorm openbaar gemaakt door Daniel Lang in een onlangs verschenen boek „Slachtoffers van de oorlog”)

Twee Amerikaanse soldaten deden aan een Amerikaanse auteur in de zomer van 1967, in de Quang Ngai provincie, het volgende verhaal:

„Niemand heeft enig gevoel over voor die Vietnamezen”, aldus soldaat Sproul, een Texaan. „Ze zijn verloren. De moeilijkheid is, moet je weten, dat eigenlijk niemand die Vietnamezen als mensen beschouwt. Ze zijn geen mensen. Daarom doet het er niet veel toe wat er met hen gebeurt.”

„En die Vietcong zijn niet gemakkelijk kapot te krijgen,” vervolgde Sproul. „Zo zag ik eens een echte harde sergeant een Vietcong ondersteboven aan zijn voeten vastbinden aan de vleugels van een helikopter en hem zo een paar duizend meter hoog mee de lucht in nemen, hoog boven de rijstvelden. En verdomd, toen hij weer omlaag kwam, had die vent nog steeds praatjes.”

(Bron: artikel van Jonathan Schell in The New Yorker, maart 1968).

Luchtoorlog

Hieronder volgen enige gerapporteerde belevenissen van leden van de FAC (Forward Air Control) begin 1967 in de Mekong-delta. De leden van de FAC, die rondvliegen in kleine Cessna's, bekend als O-I Bird Dogs, zijn belangrijke personen. Zij hebben bevoegdheid om luchtbombardementen te gelasten, na akkoord met de provinciechef, of, in geval van nood waarbij bevriende troepen betrokken zijn, op eigen gezag. Wanneer zo iemand een vergissing begaat kan dat de dood van veel onschuldigen ten gevolge hebben.

WORDT VERVOLGD

Boeddhisten in Vietnam bestrijden beide kampen

Nieuwsdienst Le Monde/NRC

SAIGON, 2 dec. — Op het gisteren geëindigde boeddhistische congres in Saigon kregen de debatten tegen het einde een agressieve toon. Achtereenvolgens werden aan de kaak gesteld „de vervolgingen” van boeddhisten, de aanwezigheid van „buitenlandse indringers”, het opdringen van „geïmporteerde ideologieën” en de bloedbaden van Quang Ngai en van Hue.

Een verklaring te elfder ure van de pagode An Quang eiste de „bevrijding” van Thich Don Hau, de bonze die benoemd was tot president van het Verbond van de nationale, democratische en vredeskrachten, toen deze beweging in 1968 was opgericht na het befaamde Tet-offensief van het Bevrijdingsfront.

De boeddhistische beweging keert zich dus tegen beide kampen en plaatst zich „in het midden: noch rechts, noch links”, zoals de bonze Thien Hoa verklaarde.

Sinds ruim een jaar is een beweging zich langzaam aan het reorganiseren. Zij was aanmerkelijk verzwakt door het mislukken van de opstand van het voorjaar van 1966 in Hue en in Da Nang tegen de generaals van Saigon.

Toentertijd hadden de Amerikanen krachtig stelling genomen ten gunste van de junta die aan de macht was,

waarvoor zij een einde maakte aan drie jaar van een min of meer openlijke crisis tussen Saigon en een beweging die aanvankelijk een beslissende rol had gespeeld in het ten val brengen van de dictator Diem in 1963 en die daarna poogde haar nogal verwarde pacifistische denkbeelden in gang te doen vinden.

De vijandigheid van de boeddhisten tegenover de militairen van Saigon was zo erg dat men een ogenblik dacht dat zij zeer nauw toenadering zouden zoeken tot het Bevrijdingsfront, met name in het centrale hoogland van Vietnam.

Reorganisatie

De reorganisatie die thans gaande is en waarvan het congres van dit weekeinde een nieuwe etappe moet zijn, schijnt te beantwoorden aan een herziening van de politieke lijn van de beweging. Na het proces dat enkele maanden geleden was aangespannen tegen Thien Minh, het hoofd van de Boeddhistische jeugdbeweging, is de jongerenbeweging onder strenger toezicht gekomen van de pagode An Quang, om zo infiltraties te verhinderen zowel van mensen van Saigon als van leden van het Bevrijdingsfront.

De invloed van de bonze Tri Quang, is sinds een jaar veel groter geworden en hij heeft, te zamen met Thien Hoa, erop aangedrongen dat de Boeddhisten zich opnieuw doen gelden in de sectoren waar in zij door hun mislukkingen in diskrediet waren geraakt. De regel schijnt te zijn: meer politiek activisme, meer opzienbarende verklaringen en meer deelneming aan het spel dat de politieke kringen in Saigon spelen.

De leken, aan wie het congres dit-

maal was gewijd (na het congres van juli dat aan de jongeren was gewijd), zouden er meer voor voelen om een politieke beweging te vormen, hetgeen zij niet gedaan hebben gekregen.

Massamoord

Reuter meldt uit Vietnam nog dat spervuur van Amerikaanse artillerie twee Zuidvietnamese parlementaire delegaties maandag heeft belet het gehucht My Lai binnen te gaan om daar een onderzoek in te stellen naar de massamoord die door Amerikaanse militairen zou zijn gepleegd.

Inmiddels zijn er twee pogingen gedaan de massamoorden in Vietnam voor een internationaal forum te brengen.

Zo heeft de Britse filosoof Bertrand Russell maandag de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Thant, om steun gevraagd voor het denkbeeld van de instelling van een internationale commissie voor oorlogsmisdaden. Deze zou een onderzoek moeten instellen naar de „foltering en volkenmoord”, waaraan de Amerikanen zich in Zuid-Vietnam schuldig zouden maken.

Verder heeft, aldus meldt onze correspondent in Bonn, de voormalige Amerikaanse hoofdaanklager bij de Neurenbergse processen tegen oorlogsmisdadigers, dr. Robert Kempner, voorgesteld om in Neurenberg opnieuw een tribunaal in te stellen dat de in Vietnam gepleegde misdaden zou moeten onderzoeken. Volgens hem zouden echter niet alleen de misdaden van de Amerikanen, maar ook die van het Vietnamese bevrijdingsfront en van Noordvietnamezen voor het gerecht moeten worden gebracht.

Nixon stelt besluit over troepenterugtrekking uit

7 Dec 68 MRL

Het Witte Huis heeft woensdag te kennen gegeven dat het niet waarschijnlijk is dat president Nixon op zijn komende persconferentie (a.s. maandag) nieuwe troepenterugtrekkingen uit Vietnam zal aankondigen. De persconferentie zal rechtstreeks via radio en televisie worden uitgezonden. Zij zal om 9 uur 's avonds (3 uur dinsdagochtend Ned. tijd) beginnen en een half uur duren.

De perschef van het Witte Huis, Ziegler, verklaarde dat de president nog geen beslissing heeft genomen over de volgende fase van de terugtrekking van Amerikaanse strijdkrachten. Tot dusver hebben 60.000 Amerikaanse militairen Vietnam verlaten. Ziegler sloot de mogelijkheid uit dat Nixon nog voor maandag tot een besluit zal komen.

Hij herinnerde er aan dat het staatshoofd verdere terugtrekkingen van drie criteria afhankelijk heeft gesteld — het vermogen van Zuid-Vietnam om geleidelijk de militaire taak van de Amerikanen over te nemen, de omvang van de strijd en het verloop van het vredesoverleg in Parijs.

Wat dit laatste betreft had de president woensdagavond een gesprek met Philip Habib, die over enige dagen voorlopig de leiding over de Amerikaanse delegatie zal overnemen van Cabot Lodge.

Marihuana in My Lai?

De Amerikaanse Democratische senator Dodd heeft woensdag als zijn mening te kennen gegeven dat het bloedbad in My Lai wellicht onder invloed van marihuana of een ander dergelijk middel is aangericht. Hij deelde mee dat hij het Witte Huis en het ministerie van defensie had gevraagd hun medewerking bij een onderzoek te verlenen. Ook kondigde hij plannen aan voor een onderzoek van de Senaat.

Dodd is voorzitter van een subcommissie inzake jeugdmisdrijven, die al hoorzittingen heeft gehouden over het gebruik van marihuana en an-

dere verdovende middelen door Amerikaanse militairen en burgers.

Een commissie van acht legerofficieren is woensdag in het Pentagon achter gesloten deuren begonnen met het verhoren van getuigen, die betrokken zijn geweest bij de massamoord in My Lai in maart vorig jaar. Een van de getuigen was de tweede luitenant Thompson, een helicopterpiloot, die voor het redden van kinderen uit een bedreigd dorp bij My Lai een onderscheiding heeft ontvangen.

Hij vertelde de commissie, die onder leiding staat van luitenant-generaal Peers, dat hij langs de weg lijken van Zuidvietnamese burgers had zien liggen. De berichten over de gebeurtenissen in My Lai waren nooit verder gekomen dan het Amerikaanse hoofdkwartier in Saigon. Het verhaal, over de massamoord werd door de Amerikanen tegengesproken en propaganda van de Vietcong genoemd.

Kapitein Medina, bevelhebber van de c-compagnie van de elfde infanteriebrigade die verantwoordelijk is voor de moord in My Lai is opgeroepen a.s. donderdag voor de commissie in het Pentagon te verschijnen.

Oogst in Noord-Vietnam grotendeels verwoest

De winterrijst oogst in Noord-Vietnam is door de ongewoon zware moessonstormen voor een groot deel verwoest terwijl de landbouw in het land door het onder de wapenen roepen van steeds meer mannen nog verder achteruit is gegaan. De massamedia in Hanoi maken al lang geen geheim meer van de gespannen voedselsituatie.

Zo maakte radio-Hanoi een telegram van premier Pham Van Dong bekend aan de gouverneurs van de provincies, waarin op de zeer slechte voedselsituatie wordt gewezen en een uit vier punten bestaand plan wordt aanbevolen om de winteroogst te redden. Dit omvat onder meer een verbod op alle onnodige politieke bijeenkomsten en conferenties en de opdracht tot het inzetten van alle ter beschikking staande arbeidskrachten. Alle landbouwgebieden dienen de regering direct over de binnengehaalde oogst op de hoogte te stellen. De

regering in Hanoi geeft niet alleen het slechte weer de schuld, maar ook verkeerde plannen, onvermogen en foutieve beslissingen.

Een andere oorzaak voor de slechte gang van zaken in de landbouw zou zijn dat de boeren lijdelijk verzet plegen tegen een nieuw programma dat voorziet in verscherpte regeringscontrole.

Waarnemers zijn van oordeel dat Noord-Vietnam zeker tot de volgende oogst nog meer dan tot nog toe zal zijn aangewezen op zendingen van levensmiddelen uit China, als Hanoi tenminste de voedselpositie voor het volk niet nog slechter wil maken. (Reuter, AFP, DPA)

Van Agnew naar de VVD

Achter het Nieuws begon gisteravond met de Amerikaanse vice-president Spiro Agnew tijdens een van zijn beruchte banketredesvoeringen, waarin hij pers, radio en televisie van ondermijnende activiteiten beschuldigde, hun objectiviteit ter discussie stelde (zacht uitgedrukt), het tijdperk aankondigde dat zelfs de New York Times uit de ivoren toren zou moeten komen en waarin hij ook nog iets liet vallen over de zendvergunningen, die alleen door de Amerikaanse regering kunnen worden versterkt.

Bedeekte toespraak op censuur, in Amerika iets ongelooflijks, even ongelooflijk als bij ons. Agnew heeft weinig succes geboekt met zijn kruistocht tegen de vrijheid van de communicatiemiddelen om zaken te vertellen, te tonen en te schrijven die hem (lees tegelijk: Nixon) niet welgevallig zijn. Hij is echter niet de enige Amerikaanse politicus die zo denkt. Brinkley van de NBC vertelde dat president Kennedy zich al beklagde had over het feit dat de journalisten beweerden dat het niet zo best ging in Vietnam, wat niet kon kloppen omdat de generaals rappor-

teerden dat het allemaal juist zo uitstekend verliep.

Wigbold schiep een analogie tussen Agnew en Beernink, die in dat Telegraaf-interview van enkele weken geleden ook heel boze dingen had beweerd over — natuurlijk — de Nederlandse televisie. In het kabinet, achter gesloten deuren, is hij gedesavouéerd, minister Klompé was er heel terecht niet over te spreken, en dat leek te veel eer voor onze minister van binnenlandse zaken, die nu eenmaal de bijl eerder hanteert dan de degen, maar ik vond het nuttig dat de Vara even terugsliep.

Walter Cronkite van de CBS vertelde aan een gehoor zo het een en ander over de essentie van nieuws („goed nieuws als norm, dat kan je niet brengen“), over de gevoeligheid van politici, die overall ter wereld slecht tegen kritiek kunnen, en over de betrekkelijkheid van het veel misbruikte begrip „objectiviteit“.

Postema gaf een voorbeeld met een commentaartje op de redevoering waarmee premier De Jong de Europese topconferentie had geopend en die hij als nietszeggend en vol cliché's typeerde. Mogen wij dat niet zeggen, vroeg Postema, moeten wij onze kritiek sparen? Zo kwam men van het een op het ander, van de Telegraaf-bewering dat het uitvallen van de t.v. op de maan een gevolg

van linkse sabotage zou zijn, op het VPRO-incident met het oog in het programma Surprise, dat door ene mevrouw uit Amstelveen als een Sinterklaas-aardigheidje was opgevat en dat haar zelf en beide kinderen zoveel schrik had aangejaagd, dat zij een handtekeningenactie tegen de VPRO was begonnen.

Wel begrijpelijk hoor, de VPRO heeft zich dan ook keurig op het beeld verontschuldigd, maar achter die handtekeningenactie, waarmee de mevrouw desondanks doorgaat, zit veel meer. Zij wordt geruggesteund, helaas of vanzelfsprekend (men mag kiezen), door twee Kamerleden van de VVD, en je krijgt de indruk dat het niet meer om het oog gaat, maar om het bloed van de VPRO, de omroep die echt iets aan cultuurvernieuwing en maatschappijvernieuwing wil doen en geen leden probeert te werven als ganzebord-omroep met toto en quiz, zelfs niet voor rijdende echtparen.

U ziet, van Agnew naar de VVD en de Tros il n'ya qu'un pas. Het lijkt overdreven, maar ik durf wedden dat er heel wat mensen in Nederland zijn die de kritische VPRO of de brutale jongens van Achter het Nieuws best eens lekker bestraft zouden willen zien. Er zijn vele vormen van censuur.

Amerika en Vietnam (1)

(Door mr. H. L. Leffelaar)

AMBASSADEUR H. Cabot Lodge, hoofd van de Amerikaanse delegatie bij de Vietnam-vredesonderhandelingen in Parijs, heeft tussen neus en lippen door een uitspraak gedaan, die een drastische wijziging kan betekenen in de Vietnam-politiek van de Nixon-regering.

De ambassadeur zei, dat er van Amerikaanse zijde in de contacten met Hanoi en het bevrijdingsfront gesproken was over een mogelijke coalitieregering in Zuid-Vietnam, v ó ó r d a t er algemene verkiezingen hebben plaatsgevonden.

Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft toegegeven, dat dit een belangrijke verandering betekent in de officiële positie die tot nu toe door Washington werd ingenomen.

De Amerikaanse regering heeft zich tot nog toe op het standpunt gesteld, dat een coalitie-regering pas dan tot stand kan komen, wanneer er algemene verkiezingen hebben plaatsgevonden. De door Lodge aangeduide mogelijkheid doelt blijkbaar op een soort interim-regering waarin vertegenwoordigers van alle partijen in Vietnam zitting hebben en die de verkiezingen zou moeten voorbereiden.

NOG afgezien van de ogenschijnlijke tegemoetkomendheid aan het adres van Hanoi, betekent deze standpuntswijziging vooral dat Washington de regering in Saigon aan het voorbereiden is op zijn val. Want het moet uitgesloten worden geacht dat de strijdbare president Thieu en diens nog manhaftiger vice-president Ky bereid gevonden zullen worden om in een dergelijke coalitieregering zitting te nemen. Waarbij het ook nog de vraag is of Hanoi en het bevrijdingsfront met hun aanwezigheid genoeg zou kunnen nemen.

Naarmate de Vietnam-oorlog voortduurt (met nieuwe pieken van Amerikaanse gesneuvelden in de afgelopen weken) wordt het steeds duidelijker dat het grootste obstakel voor de Nixon-regering in de afwikkeling ervan, de Zuidvietnamese regering zelf is. De Saigon-leiders Thieu en Ky zijn eigenzinnige politici, die weten dat ze de Verenigde Staten in een wurggreep hebben. Hun ondergang zou de nederlaag van het Amerikaanse streven in

dat, en zij spelen dat op onbeschaamde wijze uit.

Wanneer in Washington een rationeel Vietnam-beleid gevoerd wordt, kan de aanwezigheid van president Thieu en zijn vice-president weinig meer dan een onoverkomenlijke horde zijn in de tijdswedloop naar de oorlogsfinish.

MAAR Washington heeft Saigon op het ogenblik even hard nodig als omgekeerd. Want zolang er een Zuidvietnamese regering is die belang heeft bij de aanwezigheid van Amerikaanse troepen, en zolang de Amerikaanse regering geen principiële beslissing heeft genomen over het verdere verloop van een verloren oorlog, zolang zal Washington geen oude schoenen weggooien, voordat het nieuwe heeft gevonden. Dat wil zeggen, dat Thieu en Ky voor Washington bruikbaar blijven, omdat de Nixon-regering in wezen nog niet heeft besloten de oorlog ook werkelijk te beëindigen.

Het huidige Amerikaanse beleid in Zuid-Vietnam is gebaseerd op twee onverbreekelijk met elkaar verbonden facetten. In de eerste plaats moet de oorlog beëindigd worden met een minimum aan Amerikaans prestige-verlies. En dat, op zijn beurt, betekent in wezen de handhaving van de oude doctrine van de voormalige minister van buitenlandse zaken, Alan Foster Dulles, n.l., dat het communisme een bedreiging oplevert, waar dan ook ter wereld, voor de democratieën van het westen.

HET streven van de Nixon-regering schijnt er dan ook op gericht te zijn om de terugtrekking van alle gevechtstroepen uit Zuid-Vietnam te bewerkstelligen en tegelijkertijd op het aanhouden van minstens 200.000 man secundaire troepen (zoals dat in het legerjargon heet) om de Zuid-Vietnamezen te assisteren in de Zuidvietnamezen te assisteren in Met andere woorden, Washington wil dat Zuid-Vietnam zijn eigen militaire boontjes gaat doppen, maar niet zonder de garantie dat waar de Zuidvietnamezen het zwakst zijn (luchtmacht, b.v.) zij de steun blijven behouden van de Amerikanen. En dit kan niet anders betekenen dan het voortzetten van de oorlog, zij het onder een andere noemer. De opzet ervan is om de Amerikaanse bevolking, die tegen de oorlog ageert, tevreden te stellen en tegelijkertijd de oude Dulles-doctrine in stand te houden.

Ook beschuldiging tegen schoonzoon van Johnson

WASHINGTON, 5 dec. (Reuter, UPI) — Ook een schoonzoon van ex-president Johnson, majoor Charles Robb (30) zou betrokken zijn geweest bij wreedheden jegens burgers in Vietnam. Het Amerikaanse ministerie van defensie onderzoekt de gedragingen van de compagnie mariniers, die onder bevel stond van majoor Robb.

Zelf heeft majoor Robb, sinds december 1967 schoonzoon van Johnson gezegd niets af te weten van wreedheden, die door zijn compagnie bedreven zouden zijn. Maar zo voegde hij er aan toe, ik kon niet altijd precies weten, wat ieder van mijn ongeveer 200 man tellende compagnie steeds deed. Majoor Robb is tot april dit jaar in Vietnam geweest. Hij zei nog, niet zo naïef te zijn te denken, dat er nooit wreedheden jegens burgers in Vietnam bedreven zouden zijn.

De Republikeinse senator Charles Percy had gevraagd een onderzoek in te stellen naar de beweerde wreedheden van de compagnie van majoor Robb. Vier mariniers van zijn compagnie bijvoorbeeld zouden burgers, onder wie een zwangere vrouw, gedood hebben.

Ontkend

Kapitein Ernest Medina, de commandant van de compagnie die betrokken zou zijn geweest bij de massamoord op Vietnamese burgers in het gehucht My Lai, heeft ontkend bevel te hebben gegeven tot het doodschieten van burgers of getuige van de slachting te zijn geweest.

Medina gaf een persconferentie op het ministerie van buitenlandse zaken in Washington. Hij verklaarde de lijken van 20 tot 28 burgers, onder wie vrouwen en kinderen te hebben gezien nadat zijn compagnie in maart 1968 door het gehucht was geraasd. Medina ontkende dat hij een jongen had doodgeschoten zoals beweerd is door een voormalige soldaat van zijn compagnie.

De kapitein heeft wel toegegeven,

KAPITEIN ERNEST MEDINA

„instinctief” gevuurd te hebben op een Vietnamese vrouw, die naar hij aanneemt daardoor gedood werd. Hij was op onderzoek uitgegaan naar aanleiding van een gerucht, dat er een gewapend lid van de Vietcong in het gehucht moest zijn. Hij trof een gewonde vrouw aan en zag niet, dat zij gewapend was. Hij maakte aanstalten om weer weg te gaan, maar zag vanuit zijn ooghoek een verdachte beweging. Toen vuurde hij „instinctief” op de vrouw.

Volgens kapitein Medina zijn de Amerikaanse nieuwsmedia zeer partijdig geweest in hun verhalen over My Lai. Zij hadden beschuldigingen geuit maar niet over de andere partij gerept. Kapitein Medina merkte op, dat hij meende te weten, dat deze en gene behoorlijk wat verdiend hadden met het verkopen van foto's van beweerde wreedheden, die door ieder van zijn compagnie zouden zijn bedreven. Medina zei ook, dat hij moeilijkheden had van discipline aard met sommigen van zijn mannen en dat zekere manschappen waarschijnlijk de gelegenheid om met journalisten te praten hadden verwelkomd.

3-daags bestand Bevrijdingsfront

SAIGON, 6 dec. (Rtr.). — Het Nationale Bevrijdingsfront in Zuid-Vietnam heeft aangekondigd, dat het met Kerstnis en met de jaarwisseling een bestand van drie dagen in acht zal nemen. De dag tevoren had de Zuidvietnamese regering bekend gemaakt dat zij tweemaal één dag de strijd zal opschorten.

Het Kerstbestand van het Bevrijdingsfront zal duren van 1 uur op 24 december tot 1 uur op 27 december. Het nieuwjaarsbestand omvat 30 en 31 december en de eerste januari.

(Van een onzer verslaggevers)

AMSTERDAM, 6 dec. —

In veel landen van de wereld vechten nog volken tegen onderdrukkers en op een aantal mensen in de vrije wereld maakt die strijd om de onafhankelijkheid diepe indruk: er wordt propaganda gemaakt voor de zaak van de Vietcong, de Tsjecho-slowaakse liberalen, de arme massa's in Latijns-Amerika of de strijd in zuidelijk Afrika. Dikwijls komt het ook tot geldinzamelingen, en een enkele keer neemt iemand uit een vrij en welvarend land het besluit om zelf naar zo'n onafhankelijkheidsbeweging toe te gaan en zijn diensten gratis aan te bieden.

Een 32-jarige vrouwelijke arts uit Amsterdam voelt zich zo betrokken bij de Afrikaanse onafhankelijkheidsbeweging in Portugees Guinee, dat zij dit laatste heeft gedaan. To van Albada besloot een maand geleden de PAIGC (Afrikaanse Partij voor de Onafhankelijkheid van Guinee en de Kaapverdische eilanden) te vragen of men haar diensten als arts kon gebruiken. Door omstandigheden die hierna zullen worden uitgelegd, kwam er uiterst snel een beslissing. Aanstaande zondag vertrekt zij naar Ziguinchor, een dorp in het zuiden van Senegal, vlakbij de grens met Portugees Guinee. Daar zal zij zich voegen bij de staf van een klein ziekenhuis (80 bedden), waar gewonde burgers en guerrillastrijders van de PAIGC worden verpleegd.

To van Albada is de vrouw van dr. Sytze Bosgra en is evenals haar man al jarenlang actief voor het Angola-Comité, dat zich beijert voor de vrijheidsstrijd van de Portugese koloniën in Afrika. Sinds zij in 1965 afstudeerde, heeft ze voortdurend naar mogelijkheden gezocht om zich in Afrika in dienst te kunnen stellen van een bevrijdingsbeweging. Zij en haar man hebben herhaaldelijk pogingen gedaan om in Tanzania te gaan werken voor het Mozambique Instituut, de ontwikkelingsorganisatie van het Front voor de Bevrijding van Mozambique. Dat lukte om ver-

To van Albada wordt arts bij verzetsbeweging

by van der

scheidene redenen niet, onder andere omdat de betrokken instantie in Den Haag de politieke motieven van het Angola Comité bezwaarlijk vond. De organisatie die To van Albada nu uitzendt naar het PAIGC, is de pas opgerichte „Mondlane Stichting”, genoemd naar de begin dit jaar in Dar es Salaam vermoorde Freimoleider Eduardo Mondlane. Volgens Sytze Bosgra ontvangt de Mondlane Stichting nu ongeveer zesduizend gulden per maand aan particuliere giften, „maar dat is nog veel te weinig in verhouding tot de doelstelling.” Zijn vrouw vertelt dat de PAIGC haar alleen de kost en onderdak zal verschaffen. „De uitzending zelf en de bijbehorende verzekeringen worden door de Mondlane Stichting betaald.”

NAPALM

De bevrijdingsstrijd van het PAIGC in Guinee-Bissau is de meest succesvolle in de door Portugal onderdrukte Afrikaanse gebieden. De bevrijdingsbeweging heeft een geregeld leger van 3.000 man en nog eens 6.000 guerrillastrijders, de PAIGC contro-

leert nu 70 procent van het gehele gebied, terwijl de ongeveer 20.000 Portugese militairen voornamelijk de steden bezet houden. Deze defensieve toestand verhindert het de Portugezen niet om nog steeds gedeelten van het door de PAIGC bevrijde gebied met napalm te bestrooien of vanaf schepen dorpen te beschieten.

Ondertussen is de bevrijdingsbeweging bezig met datgene wat ze als haar belangrijkste taak ziet: het land een zelfstandige economische structuur geven, het onderwijs en de gezondheid bevorderen. „Het zijn trose mensen,” vertelt de heer Bosgra, „ze weigeren de hulp niet maar zullen er niet zelf om vragen. Op ons aanbod zijn ze zo snel ingegaan, omdat ze het Angola Comité kennen.”

In het ziekenhuis in Ziguinchor werken momenteel twee artsen uit Oost-Europa en een uit Cuba, die door hun regeringen zijn uitgezonden. Volgens het Angola Comité is To van Albada de eerste westerling die zich aansluit bij een tegen Portugal gerichte verzetsorganisatie in Afrika. Ondanks de onzekerheden die aan een actie als de hare vastzitten, heeft ze het nodige vertrouwen: „Ik weet wie het daar zijn en heb vertrouwen

in hun organisatie. Als je naar een ontwikkelingsland gaat, vind ik dat je dat doet in een kader dat zinvol is. Je kunt ook in een land gaan werken, waarvan de regering je niet erg sympathiek is, bijvoorbeeld in Latijns-Amerika, waar ze de mensen de grond niet willen geven en waar de regering niet de vooruitgang wil. Ik geef de voorkeur aan een land dat zelf hard werkt om vooruit te komen.”
In hoeverre zijn haar doelstellingen politiek?

HUMANITAIR

„Ik sta natuurlijk helemaal achter het PAIGC, anders zat ik niet in het Angola-Comité, maar ik zoek naar een mogelijkheid om niet uitsluitend politiek actief te zijn, maar ook humanitair. Ik zie wel dat het een zekere politieke achtergrond heeft. Je stelt trouwens meestal een politieke daad als je voor iets werkt, alleen ziet niet iedereen dat zo. Mensen die hier research doen voor oorlogsdoel-einden, doen ook aan politiek, ook al voelen ze dat niet zo.”

Er is geen vaste afspraak gemaakt over de duur van de uitzending. „Het is daar geen gestabiliseerde situatie het hangt van mijn ervaringen en van het PAIGC zelf af.” Volgens Sytze Bosgra zullen er meer Nederlandse uitzendingen volgen als de ervaringen gunstig zijn. „We hebben verscheidene mensen gesproken die positief tegenover staan en verpleegsters die dat willen. Het is mogelijk dat er binnen een, twee jaar eens drie zullen gaan.”

AMERIKA IN DE GREEP VAN VIETNAM

Op woensdag 15 oktober demonstreerden duizenden en duizenden Amerikanen tegen de oorlog in Vietnam. Op vele plaatsen in de Verenigde Staten werd een middernachtelijke optocht gehouden om de gesneuvelden van de Vietnam-oorlog te herdenken. Mensen uit alle lagen van de bevolking namen aan deze demonstraties deel. Mensen van verschillende politieke overtuiging vonden elkaar in dit massale protest tegen een politiek van republikeinse en democratische presidenten. Jong en oud, „colored” en „white” kon men zien — allen met een brandende kaart in de hand.

Het was een geweldloos protest tegen de oorlog, waaraan niet alleen familieleden van gesneuvelde militairen deelnamen, maar evenzeer voorste staande figuren uit de Amerikaanse samenleving die persoonlijk geen doden behoeven te betreuren. Een zeer waardig protest, dat niets te doen had met geschreeuw van een stelletje langharige „effete snobs” (uitgeleefde snobs), zoals vice-president Spiro Agnew meende te moeten verklaren.

DOOR G. STREEFKERK

Het was overigens niet de eerste keer dat Amerika's vice-president zich belachelijk maakte door zijn mond voorbij te praten.

ANTWOORD AAN NIXON

Op 3 november hield president Nixon zijn reeds enige weken tevoren aangekondigde speech over de toekomstige Vietnam-politiek. De president had ruim dertig minuten nodig om niets nieuws te zeggen. „De straat zal mijn politiek niet beïnvloeden” — dat had de president al eerder gezegd. Nixon maakte duidelijk dat de Amerikanen zich zouden terugtrekken, wanneer de Zuidvietnamezen in staat zouden zijn de verdediging over te nemen. Hij weigerde om een tijdschema aan te geven. De president besloot zijn boodschap met een oproep tot de „zwijgende meerderheid” om zijn politiek te steunen. Een tweede moratorium werd georganiseerd op 13, 14 en 15 november. Nu concentreerde men zich op demonstraties in Washington D.C. Donderdagavond trok veertigduizend

man van Arlington naar het Kapitol in een „mars tegen de dood”, waarbij de deelnemers ieder de naam van een gesneuvelde militair meedroegen. Het hoogtepunt werd bereikt op zaterdag 15 november, toen naar schatting een 250.000 demonstranten gedisciplineerd door Washingtons hoofdstraten trokken. Slechts weinig belangrijke ongeregelde deden zich voor, toen een groep pro-Vietcong demonstranten probeerde door te dringen tot de Zuidvietnamese ambassade.

VREDE EEN KANS GEVEN

Er was nog — deze vraag stond al in de titel — te lezen.

Wat is uiteindelijk een oordeel te geven over de concrete inhoud van de protesten en optochten.

Er zijn zoveel vragen en twijfels die talloos veel schijnen aan gelijke momenten worden gesteld ten aanzien van de verhoudingen te stellen. Wie wil ze op hun waarheidsgehalte toetsen?

Een geschiedenisprofessor, die verschillende jaren in Zuid-Oost Azië heeft doorgebracht, verklaart dat Vietnam geen Vietnamees, maar een Amerikaans probleem is. De Vietnamezen willen deze scheiding in noord

en zuid helemaal niet. Daarom is het immoreel nog langer deze oorlog in stand te houden. Het is immoreel dat Amerikanen de politiek zwakke Thieu-regering blijven steunen, ten koste van talloze mensenlevens. Het Bevrijdingsfront zal de regering zeker overnemen, maar een sterke nationalistische stroming zal massamoorden voorkomen. Men zal veel te blij zijn, dat men eindelijk zijn eigen zaken kan regelen. En dit nationalisme zal geen Russische of Chinese overheersing dulden, zo min als het een Amerikaanse inmenging accepteert.

Het klinkt allemaal erg aannemelijk. Wie zal deze professor tegenspreken? De president? Hij deed het in zijn statement van drie november. Nu wij eenmaal in deze oorlog betrokken zijn, hebben wij de zware plicht de Zuidvietnamese bevolking te beschermen. Massamoorden kunnen wij niet op onze verantwoording nemen. En massamoorden zullen er komen. Heel in het bijzonder lopen de vele katholieken gevaar, die van noord naar zuid zijn uitgeweken.

Wie zal kunnen bewijzen dat de president ongelijk heeft?

MOTIEVEN-ONDERZOEK

Dit speculeren op „katholiek sentiment” werd door sommigen gezien als een uitdaging. Laat de bisschoppen zich officieel uitspreken, zoals zij gedaan hebben inzake gewetensvrijheid met betrekking tot dienstplicht. De bisschoppen van Amerika zijn in Washington bijeen geweest gedurende de eerste week van november, maar behalve een verklaring ten gunste van het celibaat en een aantal beslissingen over in te voeren liturgische vernieuwingen is er niet veel uit de bus gekomen, voorzover in de kranten te lezen was. Maar zouden de bisschoppen een standpunt kunnen innemen? Is het mogelijk om in deze chaotische veelheid van meningen en motieven een weg te vinden?

Of zou de profetische taak van Amerika's kerk hierin bestaan: dat alle meningen en argumenten en motieven op hun geldigheid onderzocht worden? Een onderzoek gebaseerd op feiten. De kerk zou een positieve bijdrage kunnen leveren door dit zelf-onderzoek te stimuleren. Een serieuze analyse van willekeurige generaliseringen, niet-gecontroleerde vooroordelen, misschien onbewuste machtswellust en egoïstische overwegingen zou een zeer uitgebreid terrein kunnen zijn voor eerlijk onderzoek.

De kerken kunnen een positieve bij-

drage leveren om tot klaarheid te komen. Voorstanders van een onmiddellijke beëindiging van de oorlog omdat al het geld zo goed gebruikt zou kunnen worden om de armoede in eigen land te bestrijden, zouden zich eens moeten afvragen of zij ook bereid zijn hun persoonlijke gevoelens ten aanzien van niet-blanken te herzien. Wie de Vietnamoorlog veroordeelt als een uiting van imperialismen, moet eens bedenken wat Amerika doet in Latijns Amerika, in het Nabije Oosten en in Berlijn. Daar wordt niet zo druk over gesproken, omdat daar geen Amerikaanse jongens sneuvelen. En de supporters van Nixons politiek zouden zich eens kunnen afvragen of hun bezorgdheid voor de Vietnamese bevolking geheel zonder bijbedoelingen is. Er wordt nog zo veel geld verdiend aan deze oorlog. Denken in termen van „de oorlog winnen” kon wel eens ingegeven worden door de zucht naar politieke en economische macht in de wereld. Is de angst voor communisme niet overdreven en gebaseerd op een valse ideologie?

Er zijn zoveel vragen. Misschien zijn er meer antwoorden te geven. Maar welk antwoord ook gegeven wordt, het zal gezuiverd moeten zijn van alle onchristelijke elementen. Hier ligt een maatschappijkritische taak voor de kerk van Amerika.

Is Amerika's kerk zich al van deze taak bewust?

Nixon spreekt vanavond over My Lai

Vanavond geeft president Nixon (twee uur 's ochtends Ned. tijd) een persconferentie, waarbij hij vragen kan verwachten over de Amerikaanse wreedheden in Vietnam. Het zal zijn eerste persconferentie in meer dan twee maanden worden.

Volgens het Witte Huis heeft de president geen verklaring voorbereid. Het tijdstip waarop de conferentie door de televisie wordt uitgezonden — 9 uur 's avonds — wordt uitgelegd als een bewijs dat de president belangrijke zaken wil behandelen.

Inzake Vietnam zullen drie nieuwe ontwikkelingen een rol spelen: de demonstratie van 15 november van 260.000 personen in Washington tegen de oorlog; het aftreden van Cabot Lodge als delegatieleider in Parijs, en het ontdekken van de slachting in My Lai.

In Saigon heeft een militaire zagsman van het Amerikaanse leger intussen meegedeeld dat alle Amerikaanse militairen gereïndoctrineerd worden over hoe burgers te behandelen. Bevel is gegeven bijzondere aandacht te geven aan nauwkeurige identificatie en aan goede behandeling van non-combattanten.

De woordvoerder weigerde te zeggen of dit een direct gevolg is van het ontdekken van de My-Lai-slachting. Volgens hem krijgen alle Amerikaanse militairen na hun aankomst in Vietnam een weeklang instructies over de zorg voor en behandeling van Vietnamese burgers; het opperbevel zou geen nieuwe bevelen hebben gegeven, maar alleen de nood-

zaak beklemtoond hebben de bestaande voorschriften voor de instructie zorgvuldig toe te passen.

Een Amerikaanse stichting heeft een nieuwe mededeling gedaan over door militairen gepleegde misdaden. Na My Lai en het bericht over de daden van de compagnie van de schoonzoon van president Johnson, majoor Robb, meldde deze stichting dat in maart 1967 een Zuidvietnaams dorp door twee Amerikaanse vliegtuigen met de grond gelijk is gemaakt. Daarbij zouden 105 burgers zijn omgekomen en 250 gewond geraakt.

Deze Stichting voor de vrede, die zich wijdt aan de voorlichting van het publiek over vraagstukken van de vrede in de wereld, heeft hierover aan minister Laird van defensie een brief gezonden, waarin om een onderzoek wordt gevraagd. Het zou het dorp Lang Vei betreffen.

Deserteurs over wreedheden

Een groep van zeven Amerikaanse deserteurs heeft op een persconferentie in Stockholm ook mededelingen gedaan over wreedheden van het Amerikaanse leger in Vietnam. Volgens hen waren deze een gevolg van de bijzonder harde opleiding van de Amerikaanse recruten, in het bijzonder bij de eenheden van de Groene Baretten.

Als middel om verdachte Vietnamezen aan het spreken te krijgen, werd genoemd het ophangen van gevangenen onder aan een helikopter.

Een van de deserteurs verklaarde: „Ik begrijp niet waarom de kranten nu zoveel aandacht besteden aan zaken, die al vier jaar lang dagelijks

voorkomen.” Op de persconferentie werd ook een geluidsband afgedraaid, waarop een in Frankrijk verblijvende Amerikaanse deserteur vertelde, hoe hij in december 1966 had deelgenomen aan de totale verwoesting van het Dorp Bautri, op 225 km. ten noord-oosten van Hué waarvan de bevolking werd verdacht van sympathiseren met de Vietcong.

De persconferentie was georganiseerd door de Newyorkse advocaat Mark Lane, die destijds bekend is geworden door zijn kritiek op het rapport-Warren over de moord op president Kennedy. Hij deelde mee dat hij aan een boek en een film werkt over Amerikaanse dienstweigeraars.

De Amerikaanse onderminister voor het leger, Resor, zei zondagavond ervan overtuigd te zijn dat het Pentagon erachter zal komen of destijds opzettelijk is getracht te voorkomen dat het opperbevel in kennis zou worden gesteld van de vermeende slachtpartij van My Lai.

Onderminister Semans van Maine zei over de zogenaamde „vrije schietzones” dat deze niet inhielden dat daar zonder onderscheid mocht worden gebombardeerd. De vrije zone is een gebied waar met toestemming van de provinciale autoriteiten en de regering in Saigon kan worden gebombardeerd, maar men verzekert zich ervan dat geen doel op minder dan een kilometer van de bewoonde omgeving bevindt. De vrije zone betekent niet dat alles wat zich daarbinnen bevindt kan worden aangevalen, aldus Semans.

Onderminister Resor herinnerde nog aan een uitspraak van generaal Westmoreland, oud-opperbevelhebber in Vietnam en nu chef van de

legerstaf, volgens welke een militair niet gehouden is een bevel van een meerdere op te volgen als dit het doden van een burger betekent, een bepaling uit de jaren veertig. Gehoorzaamt hij dan zal hij daarvoor voor de krijgsraad ter verantwoording kunnen worden geroepen.

Filippijnen trekken zich terug

De strijdkrachten van het Nationale Bevrijdingsfront hebben opmeer te doen op de Filippijnse troepen in Zuid-Vietnam, nu deze troepen zullen worden teruggetrokken. Dit heeft de delegatie van de „voorlopige revolutionaire regering” van Zuid-Vietnam in Parijs zondag bekend gemaakt.

Wel zullen de betrokken Filippijnse eenheden tevoren moeten laten weten wanneer zij vertrekken en langs welke wegen, terwijl zij voorts duidelijk de vlag van hun land zullen moeten voeren en zich niet mogen mengen onder de Amerikaanse, Zuid-vietnamese en andere geallieerde strijdkrachten.

Het Filippijnse contingent in Zuid-Vietnam bestaat uit 2.000 man. Hoewel het non-combattanten zijn, maken zij deel uit van de geregelde Filippijnse strijdkrachten. Zij zijn destijds naar Vietnam gezonden voor activiteiten, als het bouwen van scholen de aanleg van wegen en kanalen en dergelijke. Zij stonden onder bescherming van geallieerde gewapende afdelingen. Na zijn herverkiezing als president op 4 oktober kondigde de Filippijnse president Marcos de terugtrekking, om budgettaire redenen, aan.

Debat in Brits Lagerhuis over Vietnam en Nigeria

Van onze correspondent

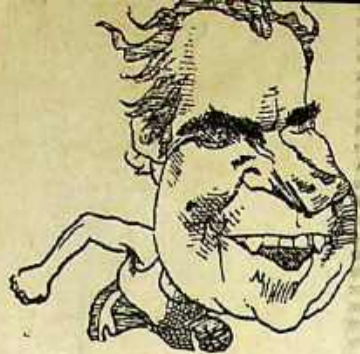
LONDEN, 8 dec. — Het Britse Lagerhuis begon vandaag een tweedaags debat over buitenlandse zaken, waarin vandaag Vietnam en morgen Nigeria de voornaamste onderwerpen zullen zijn. Premier Wilson, die de discussies met een lange rede opende, zou echter ook de reacties van de Britse regering op de resultaten van de Haagse topconferentie nader uiteenzetten en ook de situatie in het Midden-Oosten ter sprake brengen.

Als het helemaal aan premier Wilson lag, zou het gehele tweedaags debat natuurlijk veel beter een algemeen karakter kunnen hebben. Het zijn echter de critici van het regeringsbeleid — wat Vietnam betreft vooral de linkervleugel in de eigen partij, maar wat Nigeria aangaat een groeiend aantal critici uit alle drie

ren, en bovendien vanavond en morgenavond stemmingen zullen forceren.

Vanavond loopt de regering geen direct gevaar, al hebben een zevental Labourleden — in navolging van wat op het partijcongres werd besloten — een motie ondertekend waarin volledige „dissociatie” van de Amerikaanse politiek in Vietnam en terugtrekking van alle buitenlandse troepen geëist worden. Het is nl. nog lang niet zeker dat al die zeventig critici hun protest ook in een stemming zullen willen uitdrukken; voort heeft de regering op dit punt de Conservatieve oppositie aan haar zijde.

Het zal interessant zijn te zien of de premier nu toch in de traditionele Britse steun aan Amerika's Vietnam-politiek zekere nuances zal gaan aanbrenge. Wilsons thans eindelijk op eind januari vastgestelde bezoek aan president Nixon zal op neigingen in die richting vermoedelijk echter een remmende invloed uitoefenen.

NIXON: OORLOG KAN ALLEEN BEEINDIGD
WORDEN ALS WE AMERIKANEN
DOOR ZUIDVIETNAMEZEN VERVANGEN

Parijse vredesgesprek niet meer van belang

WASHINGTON, PARIJS, 9 december (Rtr/AP) — President Nixon heeft duidelijk laten blijken dat hij de vredesbesprekingen in Parijs niet belangrijk meer vindt, maar dat het einde van de oorlog volgens hem alleen kan worden bereikt door het vervangen van Amerikanen door Zuidvietnamezen.

Op een persconferentie, die vannacht om drie uur Nederlandse tijd in het Witte Huis plaatsvond, zei Nixon te geloven dat de oorlog in Vietnam zal worden beëindigd, ongeacht wat aan de onderhandelingstafel in Parijs gebeurt. Nixon zei ook dat hij binnen twee tot drie weken nieuwe besluiten zal bekendmaken inzake terugtrekking van troepen.

De Amerikaanse president noemde geen termijn voor de mogelijke beëindiging van de oorlog in Vietnam. Hij zei dat er in de oorlogssituatie geen wijziging van betekenis is gekomen sinds 3 november, toen hij bekendmaakte een geheim tijdschema te hebben voor het terugtrekken van zijn strijdkrachten in het kader van een Vietnamiseringsprogramma. Op grond van dit programma zijn nu 60.000 man teruggetrokken. Nixon zei dat de omvang van de binnenkort af te kondigen terugtrekking afhankelijk is van de gebeurtenissen, tussop nu en het tijdstip van die bekendmaking.

„Er komt een troepenvermindering, met vervanging door Zuidvietnamezen, later deze maand. Ik denk binnen de komende twee of drie weken”, aldus de president.

Gevraagd of iets hem zou kunnen dwingen zijn terugtrekkingsplannen te wijzigen antwoordde Nixon zulks niet te verwachten. „We geloven niet, dat zich geen moeilijkheden zullen voordoen”, zei hij, eraan toevoegend, dat de tegenstander nog steeds tot offensieve acties in staat is, hoewel niet op die schaal als een jaar geleden. Daarom kunnen de Verenigde Staten volgens hem het terugtrekken van troepen voortzetten, daarbij in staat zijnde aan elke actie van de tegenstander het hoofd te bieden.

Nixon zei, dat Amerika subsidies verleent voor de legering van Zuidkoreaanse militairen in Vietnam. Hij vindt het beter „geld voor deze troepen” neer te tellen, als daardoor het Amerikaanse troepental kan worden verminderd. De Thaise en Zuidkoreaanse militairen zullen volgens de bestaande plannen niet gelijktijdig met de Amerikanen uit Vietnam worden teruggetrokken.

De president veroordeelde het bloedbad onder de burgerbevolking van het Zuidvietnamese dorp My Lai in scherpe termen, maar het onderzoek heeft volgens hem geen aanwijzingen verschaft dat het meer dan een „geïsoleerd incident” was.

„Naar het schijnt was het zeker een slachting, die onder geen enkele omstandigheid gerechtvaardigd was”, aldus Nixon.

De president wees erop, dat het militair personeel in Vietnam een grote persoonlijke bijdrage heeft geleverd om de Vietnamese burgerbevolking te helpen, onder andere bij het bouwen van scholen, kerken en pagoden. „Deze lijst van edelmoedigheid en beleefdheid mag niet besmeurd worden. Omdat het een geïsoleerd incident is, mag het geen smet werpen op de Amerikanen die naar Vietnam zijn

Labour rebelleert over Vietnambeleid

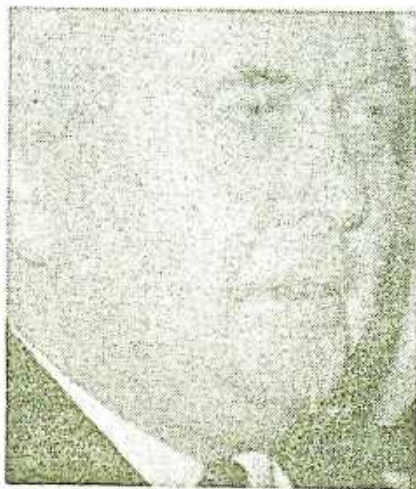
Van onze correspondent

LONDEN, 9 dec. — De regeringspolitiek van Harold Wilson ten aanzien van Vietnam heeft in zijn Labourfractie een fikse rebellee veroorzaakt. Negenenveertig socialisten stemden nadrukkelijk tegen Wilsons pro-Amerika politiek, terwijl veertig andere het voorbeeld van de meeste Conservatieven volgden en zich van stemming onthielden.

Dit bracht met name de zo energiek voor partijdicijverende Chieft Whip van Labour, Robert Mellish, in alle staten en na afloop tot de onparlementaire uitdrukking van „vuile Tories”, waarmee hij kennelijk zijn woede over de eigen rebellee wilde afregeren.

Het Lagerhuis doet deze dagen volop aan buitenlandse politiek en premier Wilson, die de debatten opende, stond zoals te verwachten viel uitvoerig stil bij de jongste ontwikkeling in Vietnam; het drama van My Lai in het bijzonder.

Hij hield zijn critici voor dat het niet aan Engeland is om een onderzoek naar de gebeurtenissen in Vietnam in te stellen en dat vooroordelen in deze uit den boze zijn. Hij vertrouwdde dit onderzoek de Amerikaner volkomen toe en was er vast van overtuigd dat het met de beste wil zou worden uitgevoerd.

HAROLD WILSON

Indien echter de massamoorden zouden worden bewezen en vervolgens door de vingers gezien of onder tafel geschoven voorzigt Harold Wilson een duidelijke crisis in de Anglo-Amerikaanse verhouding.

De premier, die de volgende maand naar Washington vliegt voor besprekin-

gen met president Nixon, sprak ook over de Griekse kwestie. Premier Wilson kwam tot de conclusie dat als er zich op het allerlaatste moment geen duidelijke wijziging in de houding van de militaire junta in Athene voordoet Engeland beslist zal stemmen vóór het uitsluiten van Griekenland uit de Raad van Europa.

Nigeria

De burgeroorlog in Nigeria is de grote twistpunt in deze debatten. De regeringspolitiek ten aanzien hiervan staat aan een groeiende kritiek bloot vooral door de onveranderd voortdurende wapenleveranties van Engeland aan de federale regering van generaal Gowon in Lagos.

Premier Wilson handhaafde zijn oude stelling dat er geen slachtoffers van deze burgeroorlog gespaard blijven als Engeland deze wapenleverantie stop zet, omdat bijvoorbeeld Rusland klaar staat om zijn rol over te nemen.

Wel verklaarde hij zich bereid om te overwegen de Royal Air Force in te zetten voor vluchten met voedsel en medicijnen naar Biafra, maar dan alleen als nieuwe pogingen van de organisatie voor Afrikaanse eenheid en het Rode Kruis op niets uitlopen en beide partijen in dit conflict hem de veiligheid van deze Britse vluchten zouden kunnen garanderen.

Nixon wil einde van oorlog in Vietnam

WASHINGTON, 9 dec. (Reuter, UPI) — President Richard Nixon heeft gisteren gezegd dat de Verenigde Staten een eind willen maken aan de oorlog in Vietnam, ongeacht de vraag wat er gebeurt aan de onderhandelingstafel in Parijs. De president, die sprak in een door de tv uitgezonden persconferentie, zei dat het einde van de oorlog zal worden bereikt door de „Vietnamisering” ervan: het vervangen van Amerikaanse troepen door Zuidvietnamese. Reeds zijn 60.000 Amerikanen uit Vietnam teruggetrokken; binnen twee tot drie weken zal Nixon de terugtrekking van nog méér troepen bekendmaken.

Sinds 3 november, toen hij bekendmaakte dat hij een geheim tijdschema had voor de terugtrekking, is er in de oorlogssituatie geen verandering gekomen, aldus Nixon. Hoeveel troepen in tweede termijn zullen worden teruggehaald, is nog niet bekend. „De omvang is afhankelijk van de gebeurtenissen tussen nu en het tijdschip van mijn bekendmaking”. Letterlijk zei de president: „Er komt een troepenvermindering met vervanging door Zuidvietnamese, later deze maand, ik denk binnen de komende twee of drie weken”.

Een van de journalisten vroeg Nixon of er iets was, dat hem zou kunnen dwingen zijn plannen te wijzigen. Antwoord: „Dat verwacht ik niet”. Hij voegde er echter aan toe dat hij niet geloofde, dat zich geen moeilijkheden zullen voordoen.

De tegenstander is nog steeds tot grote offensieve acties in staat, maar niet op de schaal van een jaar geleden. Daarom kunnen de Verenigde Staten het terugtrekken van troepen voortzetten, waarbij zij in staat blijven aan elke actie van de tegenstander het hoofd te bieden.

Song My

Aan Nixon werden natuurlijk ook vragen gesteld over de Amerikaanse massamoord in My Lai (Song My). Hij noemde dit „een op zichzelf staand incident”. Vrijwel alle Amerikanen, die naar Vietnam zijn gestuurd, hebben het Vietnamese volk geholpen.

Wat in My Lai is gebeurd, mag de reputatie van edelmoedigheid en fatsoen van de grote meerderheid van de Amerikaanse strijdkrachten niet besmeuren. Dat is volgens Nixon de reden waarom hij van plan is alles te doen om de zaak tot de bodem uit te zoeken en erop toe te zien, dat alle schuldigen worden gestraft.

Tot dusver toont het onderzoek aan dat er sprake is van een op zichzelf staande gebeurtenis. De Verenigde Staten kunnen nooit het aflachten van burgers toepassen als middel om hun doelstellingen in Vietnam te verwezenlijken.

onderhandelingen tot een regeling te komen vergroten. De reden daarvan is dat de tegenstanders zullen ondervinden, dat met het verstrijken van de tijd het steeds moeilijker zal worden met de Zuidvietnamezen te onderhandelen.

Agnew

President Nixon nam zijn vice president, Spiro Agnew, in bescherming tegen de beschuldiging, dat hij voorstander is van censuur. Agnew heeft in het verleden felle aanvallen gedaan op de pers en radio- en TV commentatoren, die volgens hem „eenzijdig” zijn.

Nixon noemde Agnews kritiek „waardig en moedig” en sprak tegen de vice-president censuur wil. Hij zei dat de pers over het algemeen eerlijk werkt en dat hij geen voorstander is van een „troep intellectuele eunuchen”, die het nieuws schrijven en commentariëren. De TV en andere nieuwsmedia moeten er echter wel voor oppassen dat zij feiten en meningen niet door elkaar halen.

Tenslotte zei Nixon dat hij zijn vet zou uitspreken over een wetsontwerp ter verhoogde vrijstelling bij de inkomstenbelasting voor de lagere inkomsten, omdat het thans zijn eerste taak is de inflatie te bestrijden.

PRESIDENT NIXON
...Song My was incident...

Aan Nixon werd ook gevraagd of de recente aanwijzing, dat de infiltraties vanuit Noord-Vietnam in Zuid-Vietnam zijn toegenomen, zijn terugtrekkingsplannen kunnen beïnvloeden. Hij antwoordde dat de cijfers van veertien dagen geleden overdreven schijnen te zijn. Op dit moment is de omvang van de infiltraties niet zodanig, dat zij van invloed zijn op de plannen.

Nixon noemde de kansen op een regeling van de oorlog door onderhandelingen op dit ogenblik niet best. De voorstellen van de Vietcong en Noord-Vietnam in Parijs zijn tamelijk „beuzelachtig”. De terugtrekking van de Amerikaanse troepen zal echter de druk op de tegenstander om door

Nixon zal spoedig weer sterkte in Vietnam beperken

63 NR

Van onze correspondent

WASHINGTON, 9 dec. — In zijn eerste persconferentie sinds 26 september heeft president Nixon gisteravond niets gezegd dat nieuw was of dat men niet al kon vermoeden.

Ten aanzien van Vietnam verklaarde de president dat hij binnen enige weken nieuwe Amerikaanse troepenterugtrekkingen zou aankondigen. Zulks was, ondanks de hogere infiltratie uit het noorden in de laatste weken, mogelijk, omdat de vietnamisering van de strijd goed verliep. De hogere infiltratie bleef trouwens beneden die van vorig jaar.

Het aantal van de terug te trekken troepen zou echter afhangen van de analyse die wordt gemaakt van die infiltraties. Op de vraag of hij enige vooruitgang zag bij het zoeken naar een vrede via onderhandelingen in Parijs, antwoordde Nixon kortweg: „neen”.

De afgetreden leider van de Amerikaanse delegatie, Lodge, zal pas vervangen worden indien de vijand met ernstige voorstellen komt. De vijand had in Parijs tot nu toe een harde lijn gevolgd en was zelfs met „frivole” voorstellen gekomen. Maar, zo antwoordde de president eerder, hij meende dat de oorlog in Vietnam tot een eind gebracht kan worden „ongeacht wat aan de Parijse onderhandelingstafel” gebeurt.

Ook nieuwe aanvallen in Vietnam zouden door de versterking van het zuidvietnamese leger kunnen worden afgeslagen en behoeft dus de Amerikaanse terugtrekkingen niet te beïnvloeden. Tenslotte, zo meende de president, zouden de Verenigde Staten in Parijs blijven zoeken naar een oplossing. Deze zou wellicht kunnen komen, wanneer de vijand begrijpt dat hij, indien hij na de terugtocht van de Amerikanen hoofdzakelijk met de regering in Saigon te maken krijgt, een veel moeilijker tegenstander tegenover zich vindt.

Subsidie aan Thailand en Korea

Betreffende het bericht over een Amerikaanse subsidie van een mil-

jard dollar aan Thailand ten behoeve van het Thaise militaire contingent in Vietnam, gaf de president toe dat Amerikaanse subsidies aan militaire geallieerden, zoals ook Zuid-Korea, worden gegeven voor hun hulp in Vietnam. Hij vergeleek die subsidies met de militaire hulp aan de Westeuropese landen na de oorlog.

Het zijn onderontwikkelde landen, aldus Nixon, die niet genoeg geld hebben voor een militaire inspanning. Bovendien is het beter dat in Vietnam Aziatische vrijwilligers vechten, zoals die uit Thailand, dan Amerikaanse soldaten.

Betreffende het gebeurde in het dorp My Lai verklaarde Nixon onomwonden dat „hier een slachting plaats had” die geen enkele omstandigheid rechtvaardigde.

Dit was te erger, omdat Amerikanen in Vietnam vechten juist om te voorkomen dat dat land onder een regime valt dat wredeheden in zijn politiek heeft opgenomen. Van het grootste belang is nu, aldus de president via een precies onderzoek erachter te komen of dit inderdaad een geïsoleerd incident was. Dat dit zo is bleek al aan het begin van het onderzoek dat nu gaande is, aldus Nixon. Zulks was vooral van belang om te voorkomen dat de namen van de duizenden Amerikaanse soldaten

in Vietnam en de bijna veertigduizend die er sneuvelden, worden besmeurd.

SALT

Over de gang van de Russisch-Amerikaanse onderhandelingen in Helsinki voor beperking van strategische wapens, drukte de president zijn grote tevredenheid uit. Zij waren beter gelopen dan in het begin verwacht was. Geen van beide zijden had zich aan propaganda schuldig gemaakt en beide kanten hadden hun ernstige wil getoond.

Geduld was echter geboden, omdat nu voor het eerst de nationale veiligheid zowel van Rusland als van de Verenigde Staten was betrokken in zulke onderhandelingen.

Belastingen

Tenslotte kondigde de president aan dat hij, indien, zoals de Senaat aanbeval, in de belastingvoorstellen een verhoging van het belastingvrije inkomen tot achthonderd dollar en een verhoging van de ouderdomspensioenen met vijftien procent wordt opgenomen, het wetsvoorstel zou weigeren te tekenen.

Tegen de wil van de regering in had de Senaat deze politieke appellaties vorige week aan de „kerstboom” van de belastinghervorming opgehangen, hetgeen een begrotingsoverschot volgend jaar in gevaar brengt de strijd tegen de inflatie doorkruist en daarom in de pers algemeen werd veroordeeld.

Agnew en de pers

Nixons opvatting betreffende de hier zo belangrijk geachte openbaarheid van zaken bleek toen hij verklaarde dat hij verschil maakt tussen wat de pers wil weten en waar het publiek zich voor interesseert.

Hij zou slechts openbaar maken wat in het algemeen belang was en alleen persconferenties houden als hij het idee had dat het publiek dat wilde. Het idee dat de hier zeer actieve en gespecialiseerde pers moet kunnen vragen wat het publiek zou moeten weten scheen bij hem niet op te komen.

Hij verdedigde vice-president Agnew, die de televisie zo scherp heeft aangevallen, maar vond dat hij zelf niet had te klagen.

De door de televisie uitgezonden persconferentie werd, in tegenstelling tot de gewoonte, om negen uur 's avonds gehouden, tijdens de grootste kijkdichtheid. Zij leek niet alleen daarom al sterk op de vertoningen die president de Gaulle van persconferenties maakte.

Nixon, gisteren op de persconferentie

Wilson geconfronteerd met rebellie inzake Vietnam

Van onze correspondent

LONDEN, 9 dec. — Linkse Labourleden forceerden in het Lagerhuis gisteravond een stemming, nadat premier Wilson 's middags in het debat over buitenlandse zaken de stelling had ontwikkeld dat „My Lai” op dit ogenblik geen wijziging van Englands politiek ten aanzien van de oorlog in Vietnam en van steun aan de Amerikaanse politiek aldaar wettigde.

De rebellie had een groter omvang dan men had verwacht. 47 Labourleden brachten tezamen met 8 van de 13 Liberalen en de beide nationalistische parlementsleden uit Schotland en Wales 's avonds de 57 kritische stemmen bijeen, waartegenover niet meer dan 139 regeringsgetrouwe parlementsleden konden worden gesteld. Voorts onthielden zich 38 Labourleden opzettelijk van stemming.

Tot woede van chief whip Mellish — hij beschuldigde hen later van partijpolitiek: wat moest men in Amerika van de Engelsen denken? — hadden de Conservatieven besloten zich van stemming te onthouden.

De tegenstemmers zullen geen discipline gevolgen van hun daad ondervinden, daarvoor was de rebel-

lie te omvangrijk (en ook teveel in overeenstemming met de beslissingen van het partijcongres!).

Het dient echter gezegd dat premier Wilson 's middags met zijn doorwrocht pleidooi om zich niet aan voorbarige veroordelingen te buiten te gaan, maar af te wachten of de moord van My Lai een afschuwelijke „aberratie” was geweest, dan wel inherent voor het soort oorlog dat de Amerikanen voerde, eigenlijk meer de totale „stemming” van het Huis scheen te vertegenwoordigen, dan de algebraïsche stemcijfers later op de avond zouden kunnen doen denken.

Inbreuk op rechten Calley?

De verdedigers van luitenant Calley, die beschuldigd wordt van moord op 109 Zuidvietnamese burgers, hebben verzocht de beschuldiging in te trekken. Zij voeren aan dat hun client niet onpartijdig kan worden berecht wegens de publiciteit die aan de zaak is gegeven en wegens de vele verklaringen die door militairen aan de pers zijn gedaan.

Inbreuk zou zijn gemaakt op Calley's rechten en voorrechten door de „overweldigende, ongecontroleerde en wijdverspreide artikelen, getuigenverklaringen en foto's (over de slachting in My Lai) door pers, radio en televisie in de wereld”.

Thailand en Maleisië samen in actie tegen communisten

BANGKOK, 9 dec. (RTR) — Militaire vliegtuigen van Thailand en Maleisië doen sinds 20 november samen luchtaanvallen op communistische guerrillagroepen langs hun gemeenschappelijke grens, zo is in officiële kringen te Bangkok vernomen. Gezien de dichtheid van het oerwoud zou het succes niet groot zijn.

De minister van binnenlandse zaken, generaal Praphas Tsjaroesathien, heeft intussen meegedeeld, dat de bestaande staat van beleg vanaf vandaag (dinsdag) strikt in acht zal worden genomen in acht van de zuidelijke provincies van Thailand. In de vier provincies nabij de grens van Maleisië zouden ongeveer duizend Maleisische communisten opereren, terwijl in de andere vier provincies ongeveer 200 communisten uit

Hanoi: „Nixon zet de oorlog voort”

6-3-74

HANOI, 10 dec. (AFP, Reuter) — De Noordvietnamese radio heeft gisteren, commentaar leverend op de jongste opmerkingen van president Nixon over Vietnam, gezegd dat de Verenigde Staten hun „agressie-oorlog” in Vietnam voortzetten. Nixon, aldus de radio, herhaalde op zijn persconferentie „al het oude gedoe, dat ernstig is gekritiseerd en veroordeeld”.

De radio verweet Nixon dat hij probeert onder de verantwoordelijkheid voor de moorden in Song My (My Lai) uit te komen. „Degenen, die verantwoordelijk daarvoor zijn, zitten in het Witte Huis en het Pentagon,” aldus radio-Hanoi.

Het Russische regeringsblad „Izvestia” schreef gisteren, dat Nixon nog steeds geen rekening houdt met de miljoenen Amerikanen, die tegen de

oorlog zijn. De president heeft de slachtpartij toegegeven, maar verzet zich tegen een onafhankelijk onderzoek door burgers, zo schrijft het blad.

Zowel radio-Hanoi als de Izvestia geven als hun oordeel, dat voor Nixon „Vietnamisering” een ander woord is voor verlenging van de oorlog.

In Washington is meegedeeld dat president Nixon nog vóór Kerstmis het Amerikaanse volk opnieuw zal toespreken over Vietnam. De president zal dan nadere mededelingen doen over de derde fase van de troepenvermindering. Nixon vertelde dit gister aan een groep Congresleden, die hem de handtekeningen kwam brengen van bijna 400.000 mensen. Deze mensen die allen de politiek van de regering steunen, behoren allen tot wat Nixon heeft genoemd de „zwijgende meerderheid”.

Waarnemers verwachten dat Nixon in zijn rede vóór Kerstmis de terugtrekking van minstens 40.000 Amerikaanse soldaten zal bekend maken

VS „huurden” in Azië troepen voor Vietnam

64 nbl

Van onze correspondent

WASHINGTON, 10 dec. — Met ontwapenende eerlijkheid heeft president Nixon maandag op zijn persconferentie toegegeven dat een van de politieke hoofdargumenten van de vorige regering, die van mening was dat de aanwezigheid van Aziatische geallieerden in Vietnam hun steun aan de Amerikaanse politiek bewees, niet veel meer was dan een propagandistische manier om te verbergen dat Washington tegen harde dollars 73.000 Aziatische soldaten huurde.

Deze toestand, die duiven zoals senator Fulbright natuurlijk dient als wapen in de strijd, kwam aan het licht toen de New York Times onlangs uit een hearing van een senaatscommissie onder senator Symington, publiceerde dat Washington in ruil voor twaalfduizend Thailandse soldaten in Vietnam in vijf jaar tijd vijf miljard dollar aan Bangkok betaalde.

Nixon noemde het betaalde bedrag maandag „veel minder”. Maar ondanks dagelijkse vragen over de waresom, kon ook het State Depart-

ment tot nu toe niet zeggen wat de ware prijs wel was. Slechts kon men bekend maken dat, afgezien van de speciale subsidie voor de Thailandse divisie in Vietnam, de militaire hulp aan dat land tussen 1965 en 1969 van 40,8 miljoen naar 71,8 miljoen dollar was gestegen.

Zulks was nodig, aldus de regering, omdat in Thailand de interne veiligheid werd bedreigd door gewapende groepen, die door communisten uit Laos, Noord - Vietnam en China werden geïnspireerd en gesteund. Wat betreft de subsidie voor oorlogsdeelneming wordt slechts verklaard dat nooit meer werd betaald dan uitzendkosten en de kosten van het opvullen van de leemtes die daardoor ontstonden in de verdediging van de landen.

Tijdens het senaatsverhoor over dit soort zaken noemde Fulbright de subsidie aan de geallieerden in Vietnam: „het toppunt van corruptie in de illusiepolitiek, die moet bewijzen dat we steun hebben die we niet hebben.” Thailand en Zuid - Korea, aldus Fulbright, zullen bepaald niet voelen voor vrede in Vietnam zolang zij zulke een mooi inkomen kunnen krijgen van hun troepen daar.

Filippijnen

Bijzonder onaangenaam is wat bekend werd voor de Filippijnen, die 2200 man genietroepen voor opbouw en pacificatie zonden, hetgeen Manilla 38 miljoen dollar uit de Amerikaanse staatskas opgebracht zou heb-

ben. Met deze bijdrage in manschappen, die nu wegens het verzet in de Filippijnen tegen de oorlog wordt ingetrokken, kon de regering - Johnson natuurlijk bewijzen hoe groot zelfs in de Stille Zuidzee de steun was voor de oorlog in Vietnam.

Het is allemaal een beetje onaangenaam voor de Filippijnse president Marcos, die tijdens zijn verkiezingscampagne steeds weer beweerde dat hij geheel onafhankelijk stond tegenover de Verenigde Staten. Vandaar ook dat met gedeeltelijke publicatie van de debatten in de bewuste senaatscommissie werd gewacht tot hij was herkozen.

Gepeperde hutspot

Een bijna tragisch - komisch relaas over de steun van Zuid - Korea, dat het leeuwendeel, namelijk 48.000 van de 73.000 buitenlandse troepen in Vietnam „leverde” geeft de corres-

pondent van Newsweek in Seoel. Onmiddellijk nadat president Johnson in 1965 besloot dat er koste wat het koste, om binnenlandse en buitenlandse politieke redenen Azoatische geallieerden in Vietnam moesten komen, ging de Amerikaanse ambassadeur Brown in geheime conferentie met de Koreaanse minister van buitenlandse zaken.

Het resultaat was een veertien paragrafen lang zogenaamd Brown - memorandum, waarin de Koreaanse prijs per soldaat werd bepaald. Nieuwe straalvliegtuigen, verhoogde militaire hulp, allerlei moderne wapens en zelfs een garantie dat voor de oorlog in Vietnam nodig materiaal veel te duur in Korea zou worden gekocht.

Bijzonder belangrijk echter was de geëiste garantie dat de Koreaanse troepen in Zuid-Vietnam in gestage en overdadige vloed zouden worden voorzien van hun nationale lekkernij, een rijk met peper en knoflook tot explosieve kracht opgevoerde hutspot van koolgerechten, kimchi genoemd. Dat werd een staatszaak van jewelste.

President Park en Johnson moesten er persoonlijk over corresponderen. Maar in 1967 was het eindelijk zover. Juichend bracht vice-president Humphrey, die Parks herinstallatie als president bijwoonde, de zeer geheime Amerikaanse concessie over. „Ik heb prachtig nieuws voor u. U hebt uw kimchi”.

Nixon gebruikte maandag het argument dat het beter was financieel hij te dragen aan de kosten van

Thailandse vrijwilligers, dan in hun plaats Amerikaanse jongens te sturen. Het herinnerde een beetje aan Eisenhowers beruchte uitspraak in de campagne van 1952, dat Aziatische mannen moesten bevechten.

Voorts verdedigde Nixon het gebeurde door te wijzen op de Amerikaanse militaire hulp aan de West-Europeanen, toen die na de oorlog arriveren. Het verschil is natuurlijk dat die hulp bestemd was voor hun zelfverdediging en niet om in een burgeroorlog de kastjanes voor een ander uit het vuur te halen.

Verdediging

Toch kan Washington zich met enig recht verdedigen tegen de beschuldiging van Fulbright dat de regering slechts huurtroepen heeft aangegomen. Uit alles blijkt immers, dat, al wilden ze geen troepen zenden zonder de voor het grijpen liggende Amerikaanse financiële steun, Korea en Thailand, en zeker ook Australië en Nieuw-Zeeland, de oorlog in Vietnam een zaak achten die ook hun veiligheid aangaat.

Trouwens Fulbrights roep „huurtroepen” klinkt sommigen hier wat hypocriet in de oren. Hoe zou men toch, indien dergelijke criteria worden gebruikt, de 220.000 Amerikaanse soldaten in Duitsland moeten noemen? Voor hun aanwezigheid liet Washington zich zojuist anderhalf miljard dollar voor de volgende twee jaar betalen, nadat Bonn daarvoor de prijs van twee miljard had gewaagd.

Spoedig nieuwe rede van Nixon over aftocht troepen

10 Pz 67 NML

Dinsdag is in Washington aangekondigd dat president Nixon nog voor Kerstmis in een televisieerde over Vietnam de volgende terugtrekking van Amerikaanse troepen uit het srtijdge-woel zal bekendmaken.

In zijn persconferentie van maandagnacht had de president al aangekondigd dat een spoedige bekendmaking te verwachten was. Hij wil in die rede de Amerikanen ook inlichten over de politieke vraagstukken rondom Vietnam.

Op 3 november heeft de president ook over Vietnam gesproken; toen sprak hij zijn vertrouwen uit dat een „zwijgende meerderheid” zijn politiek van het overdragen van de oorlog aan de Vietnamezen en ordelijke terugtocht van de Amerikanen ondersteunt. Volgens Nixon is de oppositie tegen zijn politiek gedeeltelijk veroorzaakt door gebrek aan informatie. De president sprak tot leden van het Congres die hem de handtekeningen kwamen overhandigen van

400.000 mensen die zijn beleid ondersteunen.

Uit opmerkingen van de minister van defensie, Laird, maakt het persbureau Reuter op dat de nieuwe terugtrekking tenminste 40.000 man zal bedragen. Dit zou betekenen dat dit jaar besloten zo zijn dat meer dan 100.000 man zou worden teruggetrokken; dit getal heeft Nixon in de zomer als streefcijfer aangeduid. Tot nu toe heeft hij de terugtocht van 60.000 man in gang gezet, maar de Republikeinse senator Alken heeft gezegd dat al 69.000 soldaten Vietnam hebben verlaten. Er zijn op het ogenblik nog ongeveer 470.000 Amerikanen in Vietnam.

Radio-Hanoi heeft gisteren Nixons persconferentie becommentarieerd en gezegd dat gebleken is dat Washington de agressiepolitiek voortzet. Het was „een herhaling van het oude spul dat al ernstig is bekritiseerd en afgekeurd”. Ook wordt de president verweten onder de verantwoordelijkheid voor de moorden in My Lai uit te willen komen, „terwijl degenen die aansprakelijk zijn in het Witte Huis en het Pentagon verblijven”.

Ondanks de druk op de VS om de agressieve oorlog te stoppen, jaagt de

president de oude doelen na door de troepenvervangng, aldus radioc Hanoi.

Nieuwe beschuldiging

Het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront heeft verklaard dat Amerikaanse en Zuidvietnamese troepen 240 mensen in de provincie Quang Nam hebben vermoord en wel op 12 november. De 240 mensen werden door kogels, dynamiet en met de bajonet gedood.

De slachting geschiedde in het dorp Binh Doeong. Amerikaanse en Zuidvietnamese artillerie en vliegtuigen vernietigden intussen vele huizen, en gehuchten werden met de grond gelijk gemaakt. 600 Inwoners van Binh Doeong werden na de slachting met hefschroefvliegtuigen naar een onbekende bestemming vervoerd, aldus het Bevrijdingsfront.

Vietnammoratorium

Anti-Vietnam-demonstranten in Amerika zijn van plan hun protesten tijdens de Kerstdagen beperkt te houden tot de eigen steden. Comité-leiders van het Vietnammoratorium, die de landelijke demonstraties in oktober organiseerden, vertelden tijdens een persconferentie in Washington dat de activiteiten dit keer meer op het „thuisfront” zullen worden gericht. „Door tijdens de Kerstdagen het Moratorium 'aan huis te brengen' zullen wij dit keer ook de mensen bereiken die nog niet bij de vredesbeweging betrokken waren”, aldus een van de organisatoren.

Met ingang van dit weekeinde reeds zijn ze van plan huisbezoeken te gaan afleggen, pamfletten te verspreiden, middelbare scholieren bij de anti-oorlogsactiviteiten in te schakelen en ook plaatselijke autoriteiten te bezoeken.

Mutatie in Hanoi

Noord-Vietnam heeft vandaag, voor het eerst sinds het overlijden van president Ho Tsj Min, belangrijke kabinetswijzigingen doorgevoerd die in direct verband zouden staan met de berichten over moeilijkheden bij de industrie en de landbouw. Tot de veranderingen behoren reorganisatie van bestaande departementen en instelling van nieuwe.

Kapitein Medina, die gehoord is naar zijn aandeel in de slachtpartij in Song My, met zijn verdediger F. Lee Bailey

Aanwezigheid van Chinese troepen in Laos ontkend

Engeland heeft vandaag aan de deelnemers van de Geneefse conferentie van 1962 afschriften gestuurd van een nota van de Laotische premier, prins Soevanna Phoema, waarin deze protesteert tegen de aanwezigheid van Noordvietnamese troepen in zijn land. Het Britse besluit tot rondzenden van deze nota is genomen nadat een verzoek van Engeland aan Rusland (de andere voorzitter van de conferentie) om gezamenlijk deze stap te nemen, op niets was uitgelopen.

Inmiddels is van de zijde van de Laotische en Amerikaanse inlichtingendiensten vernomen dat recente berichten over een binnenrukken van Chinese troepen in Noord-Laos onjuist zijn. Deze berichten, die uit Bangkok kwamen, maakten melding van het binnentrekken van twee Chinese divisies in Laos.

(Reuter-AP)

Dr. Vennema: moord in My Lai staat niet op zichzelf

„My Lai is niet het enige dorp in Vietnam waar massamoorden zijn gebeurd. Die massamoorden geschieden regelmatig en daarover is geschreven in boeken en in rapporten. Het was al jaren geleden bekend, maar in de westerse pers is er nooit over geschreven”.

Dit zei gisteravond in Delft de arts dr. A. Vennema, die tijdens zijn korte verblijf in Nederland een lezing hield over zijn ervaringen in Vietnam. Hij deed dit op verzoek van het medische comité Nederland-Vietnam. Dr. Vennema sprak in een collegezaal in de aula van de Delftse i.h.

Zie ook op pag. 7 de rubriek radio en t.v.

Nixon: de Vietcong mishandelt gevangenen

Terwijl de voorzitter van het Amerikaanse Comité voor de strijdkrachten, Mendel Rivers, aankondigde dat een comité bestaande uit vier man zou worden benoemd om een onderzoek in te stellen naar het beweerde bloedbad bij My Lai, hekelde president Nixon Noord-Vietnam en de Vietcong wegens hun behandeling van Amerikaanse gevangenen.

Over bepaalde aspecten van de Vietnamese oorlog kon volgens de president inderdaad onenigheid bestaan tussen de twee partijen, maar niet over de wijze waarop Hanoi tegen Amerikaanse gevangenen optrad. Deze scherpe aanval kwam nadat Nixon op het Witte Huis 26

vrouwen en moeders van vermiste of gedetineerde Amerikaanse soldaten op bezoek had gehad.

Vijf van de vrouwen vergezelden Nixon naar een persconferentie, waar hij verklaarde dat zij de 1500 Amerikaanse dienstplichtigen vertegenwoordigen die zich in krijgsgevangenschap bevinden. Sommigen van hen worden volgens de president nu al vijf jaar vermist; hun familie weet nog steeds niet of zij dood zijn of levend.

En hij voegde er aan toe: „Wat

betreft de behandeling van krijgsgevangenen is het waarschijnlijk niet onjuist te zeggen dat niemand in de geschiedenis van de oorlogsvoering zich zo weinig om hun lot heeft bekommerd als juist onze vijand." Ten slotte sprak Nixon de hoop uit dat er een overeenkomst over krijgsgevangenen kon worden gesloten voorafgaand aan een vredesregeling.

Intussen heeft de Russische dichter Jewtoesjenko — volgens betrouwbare berichten een van de auteurs die in een telegram aan de schrijversbond protesteerde tegen de uitstoting van Solzjenitsin — in een gedicht in het jeugdblad Komsomolskaja Prawda geschreven dat het Amerikaanse vrijheidsbeeld „grijze haren van schaamte" zou moeten krijgen vanwege de massamoord op Zuidvietnamese burgers in My Lai. Naast het gedicht was een verwijzing afgedrukt naar protestdemonstraties van jonge Amerikanen naar aanleiding van de moorden.

Frank Borman, de astronaut die thans een toer langs Amerikaanse bases maakt, bracht de troepen in Vietnam vrijdag namens president Nixon de boodschap over dat hun inspanningen niet vergeten zijn. Tegelijk liet hij uitkomen dat zijn rondreis door Nixon was gesuggereerd.

„Ik beschreef de drijfkracht van de motoren en dergelijke dingen in aanwezigheid van de president tijdens een recente lancering op Cape Kennedy", zo vertelde Borman. „En toen wendde hij zich plotseling tot mij en zei: 'Zeg, Frank, ben je ooit in Vietnam geweest?' En zo begon de hele zaak." (Reuter - UPI)

Geen dienstplicht voor minderheid

SAIGON, 15 dec. (Reuter). — Honderden gewapende leden van de op-roerpolitie zijn in Saigon in gevecht geraakt met boeddhistische monniken van Cambodianaanse afkomst die van plan waren een protestmars te houden naar het presidentiële paleis. De politie gebruikte brandspuiten, traangas en gummiknuppels. De in oranje pijen geklede monniken wierpen met stenen en droegen plastic zakken over het hoofd om zich tegen het traangas te beschermen. Volgens onbevestigde berichten werd een politieman gedood en raakten zestien monniken gewond.

De monniken eisen erkenning als minderheidsgroep voor Vietnamezen van Cambodianaanse afkomst. Minderheidsgroepen in Vietnam zijn uitgesloten van militaire dienstplicht en genieten bijzondere voorechten. Vorige maand hielden de monniken een drie dagen durende ziddemonstratie voor het paleis. De politie verdreef hen toen naar een pagode in het centrum van Saigon.

Zondag probeerden de monniken uit te breken voor een nieuwe betoging, maar de politie wist dit te voorkomen. Ook op 27 november hadden de mon-

niken geprobeerd de straat op te komen, maar de politie heeft de pagode al drie wekenlang omsingeld.

Vredeskolonie

In My Tho heeft een religieuze sek-te een onvoorwaardelijk en permanent bestand geëist met ingang van 5 februari 1970, het Tetfeest. Driehonderd in het grijs geklede volgelingen van leider „Coconut Monk” Nguyen Thanh Nam voeren de Mekongrivier op in een poging een gevangeneiland te bezetten, waar zij een vredeskolonie wilden stichten.

Coconut Monk leidde de expeditie zittend op een drie meter hoge mast. Hij dankte zijn bijnaam aan zijn prediking van een mengsel van christendom en boeddhisme sinds een meditatie in het topje van een palmboom. Politieboten poogden de trip te verhinderen, maar slaagden daarin niet. Uiteindelijk klom een politieman in de mast om met Coconut Monk te onderhandelen. Hij bereikte als compromis dat de politieboten het sekteschip rond het eiland zou slepen, maar dat niemand aan land zou gaan.

Nixon doet vannacht verslag over Vietnambeleid

Vanavond houdt president Nixon een korte rede voor de Amerikaanse televisie over de situatie in Vietnam, die tot doel heeft het volk op de hoogte te stellen van de nieuwe factoren sinds zijn rede van 3 november. (De rede wordt om 12 uur vannacht Nederlandse tijd gehouden.)

De persbureaus beschikken over sterke aanwijzingen dat de president nieuwe troepenterugtrekkingen zal aankondigen; tijdens een persconferentie begin vorige week had Nixon al gezegd dat hij hierover vóór Kerstmis het Amerikaanse volk zou inlichten. De nieuwe terugtrekking zou ongeveer liggen rondom de 40.000 man. Dit zou het totaal van dit jaar op 100.000 man brengen.

De huidige Amerikaanse sterkte in Vietnam is officieel 484.000 man, maar inclusief de al uitgevoerde terugtrekkingen schijnt het aantal soldaten al tot 475.000 te zijn teruggebracht. Eerder dit jaar had de president laten weten dat hij zich ten doel stelt dit jaar in totaal 100.000 man uit Vietnam terug te trekken. Het opperbevel van het Amerikaanse leger in Saigon heeft vanochtend doen weten dat de twee eerdere terugtrekkingen tot een totaal van 60.000 man geheel zijn uitgevoerd.

In zijn persconferentie van vorige week had de president a laten doorschemeren dat de omstandigheden rijp lijken voor het opnieuw verzwakken van de sterkte. De gemelde toeneming van de Noordvietnamese infiltraties was volgens hem niet omvangrijk genoeg om zijn plannen voor ordelijke terugtocht te wijzigen, temeer omdat het programma van vietnamesering goede voortgang maakte.

De vietnamisatie en de omvang van de oorlogshandelingen zijn twee van de drie basisgegevens van Washingtons politiek. Het derde, de voortgang van de Parijse besprekingen, geeft minder reden tot optimisme in Amerikaanse ogen, wat tot uiting komt in het niet vervangen van onderhandelaar Cabot Lodge.

Het Amerikaanse weekblad Times meldt in zijn nummer van deze week dat de president van plan is alle grondstrijdkrachten aan het eind van volgend jaar uit Vietnam te hebben teruggetrokken en een vrijwel complete terugtrekking eind 1971 te hebben voltooid. Men streeft er dan naar, aldus het blad, dat in 1972 — het jaar van verkiezingen in Vietnam en de VS — nog slechts 40.000 Amerikaanse adviseurs over zijn. Time ontleent dit aan een senator die niet genoemd

wordt, maar van de Republikeinse partij is.

Volgens dit verhaal beschikt Washington over aanwijzingen dat de Noordvietnamezen en de Vietkong in moeilijkheden zijn en eigenlijk genoeg hebben van de strijd. Washington zou niet verwachten dat de opvoering van de sterkte in het zuiden voldoende eis voor een nieuw winteroffensief, zoals het Tetoffensief van februari 1968.

Het Amerikaanse plan, aldus Time, is afhankelijk van de medewerking van Hanoi, maar als geen winteroffensief wordt uitgevoerd, kan het tempo van gemiddeld 15.000 man terugtrekken per maand worden opgevoerd.

De president gelooft volgens Time dat zijn Vietnamees beleid de communisten de gelegenheid geeft hun gezicht te redden zodat zij kunnen beweren dat zij het zijn geweest die de Amerikanen hebben verdreven.

Dat de communisten hun twijfels hebben over de mogelijkheid van een snelle overwinning, blijkt uit een document dat is gevonden op het lichaam van een hoge Vietkong-functionaris; het betreft een resolutie van het communistische centrale comité van Zuid-Vietnam dat in juli is gehouden.

De hoofdpoddracht voor de Vietkong, zo blijkt hieruit, is het vrijdelen van het Amerikaanse plan de oorlog „in een sterke positie” te beëindigen en het plan de oorlog te ont-Amerikaniseren. „Wij moeten vechten om de Amerikanen te dwingen hun troepen terug te trekken en de ineensorting van de marionetten (in Saigon) te bewerkstelligen.”

Het document erkent dat sinds het Tetoffensief grote tekortkomingen hebben bestaan: geen plotselinge grote ontwikkeling van beslissend belang is tot stand gebracht, de guerrilla heeft zich onevenwichtig ontwikkeld, de gevechtsvaardigheid is vaak te gering, bevoorrading ondervindt moeilijkheden, opbouw van politieke eenheden verloopt langzaam.

NIXONS VERSLAG OVER VIETNAM:

Voor 15 april uit Vietnam 50.000 man terug ^{6y mrc}

Van onze correspondent

WASHINGTON, 16 dec. — President Nixon heeft gisteren opnieuw rapport uitgebracht over de voortgang van zijn plan „voor een rechtvaardige vrede” in Vietnam.

Hij maakte daarbij, zoals verwacht, bekend dat tot 15 april weer 50.000 man Amerikaanse troepen teruggetrokken zullen worden, zodat totaal dan 115.000 Amerikaanse soldaten minder in Vietnam zullen zijn dan vorige zomer.

Toen verklaarde hij dat hij hoopte de eis te verbeteren van de ex-minister van defensie Clifford om 100.000 man terug te trekken voor het eind van 1969. De president heeft zich daar in zoverre aan gehouden, dat hij nog dit jaar opdracht gaf tot een dergelijke aftocht, die echter pas in april uitgevoerd zal zijn.

Het totaal van de Amerikaanse troepen in Vietnam daalde van 347.000 deze zomer naar 484.000 nu. Op kritiek dat in dit tempo de aftocht drie à vier jaar kan duren, antwoordt men in regeringskring dat het terugtrekken volgend jaar in hoger tempo zal gaan als alles volgens plan verloopt en Hanoi geen roef in het eten gooit.

Nixons plan zou inhouden dat alle gevechtstroepen op de grond (ongeveer 200.000 man) tegen 1971 teruggetrokken zijn en de resterende steuntroepen tegen midden 1972, zodat in dat verkiezingsjaar nog slechts 50 à 100.000 „adviseurs” overblijven.

In zijn rede gisteren rapporteerde de president opnieuw dat er bij de onderhandelingen in Parijs geen voortgang was gemaakt. Zulks omdat de vijand oplegging van een communistische regering aan Saigon en onmiddellijke Amerikaanse aftocht blijft eisen, hetgeen op een Amerikaanse nederlaag en vernedering zou neerkomen.

Krijgsgevangenen

Als typisch voor de houding van de vijand, ook in andere zaken, noemde Nixon zijn „wreed en onverdedigbaar” besluit de namen van de Amerikaanse krijgsgevangenen niet te geven en geen correspondentie met hun familieleden toe te staan. Ondanks deze vijandige houding blijven de Verenigde Staten erbij dat in Parijs

over alles onderhandeld kon worden, behalve over het recht van zelfbeschikking van de Zuidvietnamezen. Na het vertrek van Cabot Lodge uit Parijs had de Amerikaanse delegatie-leider daar, Habib, volledige volmacht en autoriteit, aldus Nixon.

Ondanks het slechte nieuws van het onderhandelingsfront, achtte de president nieuwe terugtrekking mogelijk wegens de gunstige resultaten bij de vietnamisering. Hij citeerde in dit verband de Britse generaal Thompson, een specialist in guerrillastrijd, die indertijd de guerrilla's in Maleisië versloeg, daarna jaren in Saigon voor Amerikanen en Zuidvietnamezen werkte ten behoeve van een Vietnamese veldgendarmeerie en ten slotte zeer pessimistisch naar Londen terugkeerde. Nixon vertelde dat hij hem op 7 oktober had gevraagd om een onafhankelijk onderzoek ter plaatse.

Volgens Thompson was er geen twijfel dat Amerikanen en Zuidvietnamezen in het laatste jaar „van militair standpunt uit gezien” in een winnende positie waren komen te verkeren, zodat „voorzichtig optimisme” gerechtvaardigd was.

Erg overtuigend voor de vietnamisatie leek dit gebruik van generaal Thompsons rapport niet: er blijkt immers niet uit wat de situatie zou zijn zonder of met minder Amerikanen. Noch heeft ooit iemand ook gezegd dat de strijd militair ongunstig verliep voor de Amerikanen. Het

gaat immers in een guerrillaoorlog om de politieke afloop.

Ten slotte vermeldde Nixon in zijn rede dat de vijandelijke infiltraties belangrijk hoger waren, al waren zij nog niet op het punt gekomen waarbij een groot offensief mogelijk leek.

Waarschuwing

Maar, zo meende de president, als de infiltratie hoger wordt terwijl tegelijk de Amerikaanse aftocht voortgaat, dan loopt ook de vijand een risico. Met grote nadruk herhaalde Nixon daarna de waarschuwing in zijn rede van 3 november:

„Hanoi kan geen grotere fout maken dan aan te nemen dat een toename van geweld in zijn voordeel zou zijn. Indien ik concludeer dat grotere vijandelijke activiteit onze overblijvende strijdkrachten in gevaar brengt, zal ik niet aarzelen sterke en effectieve maatregelen te nemen om deze situatie het hoofd te bieden”.

Met andere woorden, naarmate de overblijvende Amerikaanse troepenmacht kleiner wordt zou vijandelijke actie eerder bedreigend zijn en dus. Amerikaanse maatregelen uitlokken.

Over de aard daarvan en de vraag of dan bombardementen op Noord-Vietnam hervat zullen worden, laat zich hier niemand uit. De dreiging lijkt trouwens nogal theoretisch, nu vooral door het Pentagon er steeds weer op wordt gewezen dat de vijand wegens grote interne zwakte sinds vorig jaar alleen vrij kleine acties kan voeren.

Resolutie tegen nieuwe Vietnams

Ten slotte dankte de president voor de veelvuldige steun uit het volk, die hij sinds zenn rede van 3 november had ondervonden en speciaal voor die in het Huis van Afgevaardigden, dat met 334 tegen 55 stemmen een zeer vage resolutie goedkeurde, waarin Nixons plan voor vrede wordt gesteund.

Wat de ware stemming is in het Congres bleek beter in de Senaat, die gisteren in een van zijn zeldzame geheime zittingen, een uur voordat de president sprak, met 72 tegen 17 stemmen een resolutie aan de defensiebegroting toevoegde, volgens welke ieder gebruik van Amerikaanse gevechtstroepen in Laos en Thailand uitdrukkelijk wordt verboden zonder voorafgaande parlementaire toestemming. Waarschijnlijk zal het Huis van Afgevaardigden deze „resolutie tegen toekomstige Vietnams” weer uit de defensiebegroting schrappen. Het was echter wel een aanwijzing hoe de kaarten nu liggen.

President Nixon

Vietnam

Vervolg van pagina 1

De Verenigde Staten kunnen en willen niet akkoord gaan met de communistische eis, dat alle Amerikaanse strijdkrachten onverwijd worden teruggetrokken. Amerika kan ook niet akkoord gaan met een politieke regeling, die het volk van Zuid-Vietnam een communistische regering zou opleggen.

Het is kenmerkend voor de houding van de communisten, aldus Nixon, dat zij absoluut weigeren te praten over het lot van de Amerikaanse militairen, die door hen worden vastgehouden. Zij weigeren zelfs hun namen te verstrekken aan hun familieleden in Amerika. „Deze wrede, niet te verdedigen daad is een schokkende demonstratie van de onbuigzame houding, die zij over alle zaken hebben ingenomen aan de conferentietafel in Parijs.

De president zei dat hij geen haast

had een opvolger te benoemen voor Henry Cabot Lodge, die ontslag heeft genomen als leider van de Amerikaanse onderhandelingsdelegatie.

Er zijn mensen, zei Nixon — „ik noem geen namen” — die menen dat het terugtrekken van Amerikaanse troepen, nu de vijandelijke infiltraties toenemen, een risico is dat de V. niet moeten nemen. Ik heb echter altijd gezegd dat ik risico's moet nemen om de vrede te bereiken.

Een opiniepeiling heeft uitgewezen dat Nixon door geen enkele Democraat kan worden verslagen, als op dit moment presidentsverkiezingen zouden worden gehouden. De verhoudingen zijn: Nixon tegen Humphrey 48—37 procent, Nixon tegen senator Edmund Muskie 49—35 procent, Nixon tegen Edward Kennedy 50—33 procent, Nixon tegen John Lindsay (de onafhankelijke burgemeester van New York) 51—29 procent en Nixon tegen senator Eugene McCarthy 54—27 procent. Hieruit blijkt dat ex-vice-president Hubert Humphrey nog steeds de sterkste Democratische kandidaat voor het Witte Huis zou zijn.

Nixon doet in rede weer beroep op Hanoi voor gesprek

OPNIEUW 50.000 MAN UIT Z.-VIETNAM

WASHINGTON, 16 dec. (Rtr) — President Nixon heeft vannacht in een televisierede aangekondigd, dat hij van plan is voor 15 april volgend jaar opnieuw 50.000 Amerikaanse militairen uit Zuid-Vietnam terug te trekken. Nixon zei deze beslissing te hebben genomen ondanks het veront- rustende feit, dat de infiltratie van Noordvietnamese troepen in het zuiden toeneemt. De opleiding van Zuidvietnamese troepen, die de teruggetrokken Amerikanen zullen gaan vervangen, vordert gun- stig, aldus de president.

De president verbond aan zijn ver- klaring een nieuw beroep op Hanoi voor ernstige onderhandelingen over een vreedzame regeling van de oor- log. „Hanoi moet zijn droom over een militaire overwinning opgeven. Het is nu tijd voor ze om bij ons te komen zitten voor serieuze onderhandelin- gen. Door uitstel kan niets gewonnen worden. Als Hanoi bereid is serieus te praten, zal het ons soepel en te- gemoetkomend vinden”, aldus Nixon. De president zei dat de troepensterk- te van 549.500 man die bestond toen hij op 20 januari jl. zijn intrede in het Witte Huis deed, tegen 15 april volgend jaar met 115.500 zal zijn verminderd. Tot dusver heeft Nixon de terugtrekking van in totaal 110.000 man aangekondigd.

RAPPORT

De nieuwe officiële Amerikaanse troepensterkte in Vietnam zal op 15 april 434.500 man bedragen. Volgens Amerikaanse functionarissen kan de werkelijke sterkte op die datum een à twee procent variëren. Nixon deel- de mee, dat een van de factoren die hebben geleid tot zijn beslissing in- zake een verdere terugtrekking een voorzichtig optimistisch rapport is geweest, dat hij had ontvangen van Sir Robert Thompson, de Britse mili- taire deskundige die een van de bou- wers is geweest van de nederlaag van de communistische guerrilla's in Ma- leisië in de jaren vijftig. De president zei, dat Sir Robert die aan het begin van dit jaar pessimistisch was ge- weest over het verloop van de oorlog in Vietnam, hem op 3 december had gezegd, dat „een winnende positie in de zin van het behalen van een rechtvaardige vrede al dan niet door onderhandelen — was bereikt, maar wij zijn er nog niet”. Nixon zei dat het verslag van Sir Robert in over- eenstemming was met berichten die hij van andere waarnemers en van Amerikaanse burgerlijke en militaire leiders in Vietnam had ontvangen.

SPIJT

President Nixon zei dat hij het Ame- rikaanse volk tot zijn spijt moest vertellen, dat er geen enkele vooruit- gang was geboekt op de vredesbe- sprekingen in Parijs sinds hij op 3 november jl. zijn laatste rede over de oorlog in Vietnam had gehouden. De Australische premier heeft gister- avond meegedeeld, dat bij de vol- gensde grootscheepse terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Viet- nam ook Australische strijdkrachten zullen worden teruggetrokken. Dit zei hij vóór de rede van Nixon. Australië heeft op het ogenblik 8000 man in Vietnam.

Sterkte daalt tot 434.500 man

Steeds meer Amerikanen uit Vietnam

WASHINGTON, 16 dec. (Reuter) — President Richard Nixon heeft gisteren bekendgemaakt, dat hij vóór 15 april 1970 opnieuw vijftigduizend Amerikaanse militairen zal terugtrekken uit Zuid-Vietnam. De totale sterkte van de Amerikaanse strijdkrachten in dat land zal daardoor dalen tot 434.500 man, dat is ruim 110.000 minder dan toen Nixon aan de macht kwam. De president

deed opnieuw een dringend beroep op Noord-Vietnam over te gaan tot ernstige onderhandelingen over een vreedzame regeling van de oorlog. „Hanoi moet zijn droom over een militaire overwinning opgeven,” zei hij.

Nixon zei dat hij zijn beslissing had genomen ondanks het verontrustende feit, dat de infiltratie van Noordvietnamese troepen in het zuiden toeneemt. De „Vietnamisering” van de oorlog verloopt echter gunstig, zei hij. Daaronder wordt verstaan de opleiding van Zuidvietnamese troepen, die de terugtrekkende Amerikanen moeten vervangen.

„Hanoi moet zijn droom over een militaire overwinning opgeven. Het is nu tijd voor hen bij ons te komen zitten voor serieuze onderhandelingen. Door uitstel kan niets worden gewonnen. Als Hanoi bereid is serieus te praten zal het ontdekken, dat wij soepel en tegemoetkomend zijn,” aldus Nixon.

De president zei, dat hij mede tot zijn beslissing was gekomen op basis van een gematigd optimistisch rapport, dat hij had ontvangen van de Britse militaire deskundige Sir Robert

Thompson. Deze was een van de architecten van de nederlaag, die de communistische guerrilla's in de iaren vijftig leden op Malakka.

Aan het begin van dit jaar was Sir Robert pessimistisch over het verloop van de oorlog in Vietnam, aldus Nixon, maar thans is hij tot de conclusie gekomen „dat een winnende positie, in de zin van het behalen van een rechtvaardige vrede, is bereikt, maar wij zijn er nog niet.” Het verslag van Sir Robert, aldus Nixon, komt overeen met berichten, die hij had ontvangen van Amerikaanse militaire en burgerlijke leiders in Vietnam.

Tot mijn spijt, zo ging de president verder, moet ik het Amerikaanse volk vertellen dat op de vredesbesprekingen in Parijs een enkele vooruitgang is geboekt, sinds mijn laatste rede over Vietnam op 3 november.

Voor het thuisfront

170 E. G. N. R.

MET ZIJN BELOFTE opnieuw 50.000 man Amerikaanse troepen uit Vietnam terug te trekken heeft president Nixon een kerstbelofte ingelost, die voor het militaire beleid in Vietnam zelf zonder wezenlijke betekenis is. Er blijven daar immers nog altijd 430.000 man van de Amerikaanse strijdkrachten over wanneer in april de thans aangekondigde maatregel voltooid zal zijn. En dat is bij de huidige stand van zaken — die gekenmerkt wordt door een relatief zwakke actie van de Vietcong — nog ruim voldoende.

De terugtrekking van deze 50.000 man moet dan ook geenszins worden gezien als een gebaar tegenover Noord-Vietnam. Zij is veel meer bedoeld als een manoeuvre op het thuisfront. De consolidatie daarvan is thans Nixons voornaamste oog-

ONVERANDERD is de politiek van de Amerikaanse president gericht op de „Vietnamisering“ van de oorlog in het Verre Oosten, of, zoals hij zelf op 3 november zei, op het „Vietnamiseren van de poging om vrede te stichten“. Deze politiek houdt in, dat het leger van Zuid-Vietnam en de zelfverdediging van de bewoners van het platteland in Zuid-Vietnam aanzienlijk worden versterkt, zodat het Zuiden zelf de oorlog kan voeren tegen de infiltranten uit het Noorden en de communistische guerrillastrijders uit het Zuiden zelf.

De Vietnamisering is overigens de toepassing op één gebied van een algemene nieuwe doctrine der Amerikaanse buitenlandse politiek voor Azië, door de president in juli geformuleerd op Guam. Deze houdt in, dat de Amerikanen in Azië rechtstreeks alleen zullen ingrijpen wanneer een nucleaire mogendheid de zelfstandigheid bedreigt van een land dat Amerika voor zijn eigen veiligheid van wezenlijk belang acht. Bij andere vormen van agressie zullen de Verenigde Staten zich beperken tot economische en militaire hulp en zal het betrokken land zelf de primaire verantwoordelijkheid hebben de benodigde manschappen te leveren.

Succesvol zal de Vietnamisering zijn als zij inderdaad ertoe leidt dat de Vietcong niet meer in staat zal zijn het Zuidvietnamese bewind met geweld omver te werpen. Of als Hanoi eieren voor zijn geld zal kiezen en bereid zal zijn tot een regeling op basis van onderhandelingen, die Zuid-Vietnam in tact laat.

SUCCES of falen van deze politiek wordt intussen niet alleen bepaald door wat er op het Amerikaanse thuisfront gebeurt. Van belang is ook, of het bewind in Zuid-Vietnam een werkelijke politieke basis in het eigen land kan krijgen.

En verder is er de vraag tot welke militaire krachtsinspanning Noord-Vietnam en de Vietcong nog in staat zijn.

Wat dit laatste betreft is de aandacht thans voornamelijk gericht op het Chinese nieuwjaarsfeest in februari, wanneer een nieuw communistisch offensief verwacht kan worden.

DE TOESTAND

merk. Slaagt hij daarin dan heeft hij namelijk Hanoi een van zijn voornaamste argumenten en wapens uit de hand geslagen. De tactiek van onbuigzaamheid van Noord-Vietnam is immers in belangrijke mate er op gebaseerd dat de Amerikanen Zuid-Vietnam onvoorwaardelijk zullen moeten verlaten omdat het thuisfront ineenstort. Zoals indertijd de vierde Franse republiek aan het binnenlandse front bijna is bezweken aan de oorlog met de Vietnamese onafhankelijkheidsbeweging en ten onder is gegaan, aan de oorlog in Algerije.

Dat Hanoi speculeert op de instorting van het Amerikaanse thuisfront is niet zo onbegrijpelijk. Ten slotte heeft president Johnson door de oorlog politiek schipbreuk geleden. En de laatste maanden zag het er naar uit, dat Nixon in een soortgelijke maalstroom terecht zou komen.

Op het ogenblik weet de Amerikaanse president echter de indruk te vestigen dat het thuisfront voor hem geen bedreiging meer vormt.

Het keerpunt is geweest zijn rede van 3 november, waarin hij de „grote stille meerderheid“ der Amerikanen om zijn steun vroeg. Met deze rede heeft hij een groot deel der openbare mening kennelijk ervan kunnen overtuigen dat het niet aan hem maar aan Hanoi ligt dat alle onderhandelingen tot dusver op niets zijn uitgelopen. De sedertdien bekend

John Lennon stuurt nota naar Nixon

LONDEN, 17 dec. (Reuter) — Beatle John Lennon heeft verklaard, dat hij de rekening voor zijn laatste vredesactie naar president Nixon zal zenden.

Voor zijn vertrek naar Toronto zei hij op het vliegveld van Londen, dat hij nog niet wist hoeveel de duizenden affiches, die in elf steden over de gehele wereld — waaronder Amsterdam — zijn aangeplakt gaan kosten. Deze affiches hebben als tekst: „De oorlog is voorbij, als u het wilt”.

„Ze kosten minder dan het leven van een mens,” aldus Lennon.

Hanoi: VS, weigeren agressieoorlog te beëindigen

In een verklaring naar naam
van de maandag door pr
Nixon aangekondigde verdere
kaanse troepenvermindering u
nam met 50.000 man, spre
Noordvietnamese delegatie bij
rijse vredesoverleg in Parijs
nieuw bewijs dat de regering
weigert haar „agressieoorlog
nam te beëindigen.

Nixon hoopt nu de oorlog in Vietnam in die zin te winnen dat er een „rechtvaardige vrede“ tot stand komt, gepaard gaande met de „handhaving van een onafhankelijk niet-communistisch Vietnam“. Daarvoor is eerst nodig: een verdere Vietnamisering van de oorlog. Maar in president Thieu heeft Nixon een weinig betrouwbare bondgenoot. Nixon hoopt dat Zuid-Vietnam van een communistische overheersing gered kan worden, zoals indertijd Malakka zich van de communisten wist te bevrijden. Maar de vooruitzichten voor zo'n Zuidvietnamese bevrijding zijn slecht. Op den duur schijnt een compromis onvermijdelijk, al zijn de Parijse Vietnambesprekingen praktisch vastgelopen. Nixon heeft in zijn jongste toespraak gezegd: „Als Hanoi ernstig wil praten, zullen wij ons buigzaam en tegemoetkomend tonen“. Dat is een constructief gebaar. Het antwoord moet door Noord-Vietnam gegeven worden.

18 DEE 65 TM

Nieuwe actie in VS tegen oorlog in Vietnam

WASHINGTON, 18 dec. — Het Mobilisatiecomité van de beweging in de V.S. die ageert voor beëindiging van de oorlog in Vietnam, de organisatoren van de massamars van vorige maand in Washington, hebben gisteren plannen aangekondigd voor een half jaar agitatie tegen de oorlog in allerlei plaatsen in de V.S. Woordvoerders van het comité hebben gezegd, dat op 30 mei, de dag waarop jaarlijks Amerika's oorlogsdoden worden herdacht, de betogingen een hoogtepunt zullen bereiken.

Cambodja klaagt over Amerika bij Veiligheidsraad

NEW YORK, 18 dec. (Reuter) — Cambodja heeft in een brief aan de leden van de veiligheidsraad geklaagd tegen schendingen van zijn grondgebied door Amerikaanse en Zuidvietnamese strijdkrachten

Hierbij zouden twee burgers zijn gedood, twee militairen zijn ontvoerd en schade zijn aangericht door lucht- en grondaanvallen. Het is de tweede maal deze maand dat Cambodja een dergelijk protest indient. Op 3 december werd meegedeeld, dat in het tijdvak tussen 16 en 19 november 25 Cambodjanen waren gedood door Amerikaanse en Zuidvietnamese troepen.

20 Dec by AM

Opnieuw beschuldiging van massamoord

Een 21-jarig Zuidvietnamees meisje heeft vrijdagavond op een persconferentie in Parijs de Amerikanen van een nieuwe massamoord beschuldigd. Volgens haar hadden Amerikaanse militairen op 13 januari van dit jaar in het Zuidvietnamese kustdorp Ba Lang Am driehonderd burgers vermoord.

Het meisje, Pham Thi Lien vertelde op de onder leiding van de schrijver-filosoof Jean-Paul Sartre staande persconferentie, dat zij bij de slachting achttien naaste familieleden onder wie haar moeder, had verloren.

De Amerikanen waren in de vroege ochtend van de 13de januari, na een artilleriebeschieting, in tanks en heli-

kopters bij het dorp, in de provincie Quang Ngai, aangekomen. De bewoners zochten toevlucht in ondergrondse schuilplaatsen.

„Ik hoorde veel schieten en na een poosje stak ik mijn hoofd naar buiten en zag toen hoe Amerikaanse soldaten mensen bijeendreven en voortjoegen met hun tanks”, zo vertelde Pham. „Ze vuurden mitrailleurshalvo's af op achterblijvers, die bovenop elkaar vielen. Ik herinner me een oude man die niet begreep wat men van hem wilde. Een Amerikaanse soldaat doorstak hem met zijn bajonet, maakte hem toen af met gewerschoten en schoof zijn lijk opzij.”

Bij het vallen van de avond was een einde aan de schietpartij gekomen. Het meisje had een stapel lijken ontdekt en was vervolgens naar een grote schuilloopgraaf gerend, waar zich een afschuwelijke explosie had voorgedaan. Er lagen dertig lij-

ken in de loopgraaf. „Met acht andere meisjes probeerde ik de slachtoffers te begraven, maar er was geen lijk compleet en we moesten ons er toe beperken ze met aarde te bedekken”, aldus het schokkende relaas van Pham, die drie dagen geleden in Parijs was aangekomen.

Ex-sergeant Roger Weeks, die bij de Amerikaanse geneeskundige troepen in Vietnam heeft gedijend, vertelde op dezelfde persconferentie dat de Amerikaanse troepen vlak voor de operatie „Johnson City” van mei en juni 1967 in de provincie Tay Ninh was gezegd, geen onderscheid te maken tussen militairen en burgers. „Wij kregen te horen dat er voor ons geen burgers bestonden. Iedereen was de vijand. We mochten geen rekening houden met leeftijd of geslacht. Evenmin hoefden we een bevel af te wachten, om het vuur te openen.” (Reuter)

Saigon vreest offensief

van de Vietcong

20230

EYANU

De regering in Saigon heeft laten weten dat de Vietcong voor vandaag een offensief voorbereidt. Vandaag is het negen jaar geleden dat het Zuidvietnamese bevrijdingsfront werd opgericht. De troepen in Saigon zijn in staat van alarm gebracht. Militairen patrouilleren in de straten en controleren auto's en taxi's.

De waarschuwing van de Zuidvietnamese regering is vervat in een nota aan de internationale commissie van toezicht, waar India, Canada en Polen lid van zijn. Deze commissie is gevormd om toezicht te houden op naleving van de Geneefse overeenkomst van 1954 waardoor er een einde kwam aan de oorlog tussen Frankrijk en Indochina.

Intussen is in Vientiane vernomen dat Noordvietnamese troepen een militair kamp in de strategische Laotische Vlakte der kruiken hebben overvallen en daar 20 Laotische militairen hebben gedood en 40 gewond. Ook het nabijgelegen vliegveld Xienghoeoang werd aangevallen. In het kamp werden zes tanks van Russische makelij, die op de communistische Pathet Lao waren buitengemaakt, vernield.

Het vliegveld ligt 120 km ten noordoosten van Vientiane. De strijdkrachten verwachten in dat gebied een grote aanval. De Noordvietnamezen schijnen echter door slechte aanvoer niet meer te kunnen doen dan een sfeer van onzekerheid scheppen door verrassingsaanvallen als deze, zo werd in de Laotische hoofdstad gezegd. (Reuter).

Agnew prijst „morele kracht” van regering-Nixon

200263mc

De Amerikaanse vice-president, Spiro Agnew, heeft vrijdag gezegd dat de regering-Nixon tot dusver zowel in binnen- als buitenland formidabel werk heeft verricht en het respect voor Amerika heeft doen toenemen. Dat was niet bij toeval gebeurd, maar een gevolg van het hoge morele besef van de regering, verklaarde Agnew.

Hij sprak op een speciale kabinetshijeenkomst in het Witte Huis, belegd om het werk van het afgelopen jaar te bespreken. Aan de vergadering, die werd voorgezeten door president Nixon, namen 138 topambtenaren deel.

Agnew zei dat de regering blijk gegeven had van grote ontvankelijkheid voor de wensen van het volk, overeenkomstig het grondbeginsel van „ware democratie”. Een belangrijk succes noemde hij de de-escalatie in Vietnam en het begin van de terugtrekking van Amerikaanse troepen uit dat land. Verder zei hij dat de bezoeken van Nixon aan het Verre Oosten en Europa een wijziging van de Amerikaanse politiek tot gevolg hadden, in die zin dat er met „de vrije landen om ons heen” werd aangestuurd op een „belangengemeenschap”. Deze kwam meer voort uit een gevoel van deelgenootschap dan uit zucht naar bevoogding „die maar al te jammer in het verleden seen te bestaan”. (Reuter)

Parlement valt

Thieu aan *12.02.64 NRC*

Leden van de oppositie in de Nationale vergadering van Zuid-Vietnam hebben vandaag felle kritiek geïfend op president Nguyen Van Thieu en hebben hem ervan beschuldigd een militaire dictatuur te willen instellen; ze eisten dat hij wegens hoogverraad zou terechtstaan.

Een twaalftal afgevaardigden hebben in Saigon een persconferentie gehouden, waar zij Thiëus campagne om het Huis te zuiveren van sympathisanten van de communisten scherp aanvielen. In de Senaat is een debat over de begroting van volgend jaar uitgesteld, omdat 20 van de 40 leden het woord namen om Thieu te bekritisieren.

Deze senatoren stelden Thieu verantwoordelijk voor een anticommunistische demonstratie op zaterdag, toen demonstranten het Huis binnen drongen, vernielingen aanrichtten en op de banken van de afgevaardigden het ontslag van de drie sympathisanten met de Vietcong eisten.

Ook in Bien Hoa, 32 kilometer ten noorden van Saigon, is gedemonstreerd door anti-communisten: het betrof hier voornamelijk uit het noorden afkomstige katholieken, die Thiëus actie tegen de drie parlementsleden steunen. (Vorige maand heeft Thieu aan het Congres documentatie toegestuurd betreffende de contacten van het drietal met de communisten en had van het Congres maatregelen tegen hen geëist.)

Senator Tran Van Don, leider van het oppositionele Nationale reddingsfront, heeft verklaard dat de Vietcong kan rekenen op de steun van meer Vietnamezen dan de regering-Thieu. Maar beide hebben slechts aldus Don, een minderheid achter zich, wat bleek tijdens het Tetoffensief van vorig jaar: de brede neutrale massa schaarde zich achter geen van beide partijen.

Don is een van de voorstanders van een „derde weg” in Zuid-Vietnam, die door Thieu als „naïef” is gekenschetst.

Nixon zoekt naar vrede

220226477

door HENRY BRANDON

WASHINGTON, december

ZOWEL AMERIKA als Noord-Vietnam is momenteel aan het gokken: Amerika dat de „Vietnamisering” van de oorlog in Vietnam zal lukken en Noord-Vietnam dat het niet zal lukken. Dat wordt steeds duidelijker uit de officiële verklaringen van president Nixon en zijn medewerkers. En ook uit de uitlatingen van communisten die goed op de hoogte zijn van de opvattingen in Hanoi.

Het komt er in feite op neer, dat beide partijen althans voor de naaste toekomst de hoop hebben opgegeven, dat de onderhandelingen in Parijs tot een acceptabel compromis kunnen leiden. De vredesbesprekingen zijn uit dien hoofde door beide partijen gedegradeerd en zullen voorlopig wel blijven stagneren.

President Nixon, die zo juist heeft verklaard dat nog meer Amerikaanse troepen zullen worden teruggetrokken, streeft kennelijk naar wat men zou kunnen noemen de „Zuidkoreaanse oplossing”. Dat betekent dat men steeds meer verantwoordelijkheid voor de algemene veiligheid overdraagt aan het Zuidvietnamese leger, dat het dus ook militairen zijn, die in de Zuidvietnamese regering de leiding behouden en dat de Amerikaanse troepen geleidelijk maar constant worden teruggetrokken, met uitzondering van een zogenaamde „residual force”, een restant van circa 50.000 man, die zullen worden samengetrokken rond de enorme basis Camranh Bay.

De mogelijke misrekeningen in de calculatie zijn dat Zuid-Korea innerlijk nooit zo verscheurd was als Zuid-Vietnam en dat de Zuidvietnamese soldaten op geen stukken na de moed en gehardheid van de Koreanen kunnen benaderen. Mocht door deze of andere oorzaken de „Vietnamisering” van de oorlog mislukken, dan zullen Melvin Laird, de Amerikaanse minister van defensie, en andere medewerkers van Nixon er op aandringen, dat de Verenigde Staten zich geheel uit Vietnam terugtrekken, met de verklaring dat zij alles hebben gedaan wat mogelijk was en tot méér niet bij machte zijn.

IN DE AMERIKAANSE senaat heerst ernstig wantrouwen ten aanzien van deze voorspiegelingen, omdat de president zulke plechtige woorden gebruikt als hij het over de oorlog heeft en omdat hij in feite de belangrijkheid van de strijd steeds meer beklemtoont. Anderzijds is het mogelijk, dat hij de volledige terugtocht voorbereidt achter

claringen

De waarheid zal wel zijn, dat de president geen openbare discussie wenst over zijn plan, zolang hij er nog redelijk van overtuigd is dat het kan slagen. Maar als het mislukt, zal hem inderdaad weinig anders overblijven dan de openlijke verklaring dat Amerika zich uit Zuid-Vietnam moet terugtrekken.

Anderzijds, wanneer het plan met succes zou worden bekroond, mag men verwachten dat president Nixon de Amerikaanse strijdkrachten niet geheel van het Aziatische vasteland zal terugtrekken, zoals hij heeft beloofd in zijn verklaring van dit jaar op Guam. Dat zou kunnen betekenen, dat de strijd op beperkte schaal tot in het oneindige blijft voortwoekeren, indien Hanoi dat wil.

Om voor deze strategie op lange termijn de noodzakelijke ruggesteun in eigen land te krijgen, heeft de president met een opmerkelijke handigheid de publieke opinie goeddeels achter zich gebracht door zijn belofte van een vrijwel volledige, maar „eervolle” terugtocht uit Vietnam. Bij de jongste opiniepeilingen bleek dat 68 procent van de ondervraagden zijn goedkeuring hecht aan de wijze waarop Nixon regeert en zelfs 78 procent keurt zijn Vietnam-beleid goed. Volgens de opinie-expert Louis Harris is deze massale instemming tot te schrijven aan de overtuiging van het publiek, dat Nixon werkelijk de troepen uit Vietnam wenst terug te trekken.

ENKELE LEIDENDE Democraten in het Congres zien zich gedwongen, al willen zij dat niet openlijk bekennen, Nixon te bewonderen, omdat hij met één grote rede de publieke opinie achter zich wist te krijgen. Maar zij worden verontrust door de vooruitgang die hij maakt met zijn pogingen een geheel nieuwe politieke basis in het land te verwerven. De beweging naar rechts, naar meer conservatisme onder het volk, wordt door hem volledig uitgebuit.

Senator Fulbright probeerde onlangs de presidentiële politiek inzake Vietnam aan te vallen. Hij zei dat „Vietnamisering” van het conflict naar zijn mening zou neerkomen op „een voortgaande oorlog van vernietiging door evenwicht van krachten.” Maar zijn pogingen om openbare „Hearings” van de Senaatscommissie van buitenlandse zaken aan de Vietnam-oorlog te wijden zijn mislukt.

Overigens behoeven de Democraten niet al te pessimistisch te zijn, want president Nixon staat voor enkele moeilijke problemen, zoals het bestrijden van de voortwoekerende inflatie en het voorkomen van een recessie in de economische conjunctuur. Zij moeten niettemin erkennen, dat Nixon het er beter afbrengt dan zij aanvankelijk hadden verwacht. Hun eigen partij is nog steeds in een ontredde toestand, zoals dat vrijwel altijd het geval is bij een politieke partij na een verkiezingsnederlaag.

Deze ontredde toestand wordt verergerd door nostalgische gedachten aan het Kennedy-tijdperk en aan het frustrerend effect dat de overheersende figuur van president Johnson heeft uitgeoefend op de Democratische topfiguren. Het is dan ook niet verwonderlijk, dat president Nixon in een optimistische stemming verkeert en dat zijn zelfvertrouwen toeneemt.

Waar is Nixon's ^{24p. 200g. N.M.} aanhang?

Hanoi vergist zich — aldus president Nixon — als het denkt dat het de overwinning in Vietnam gemakkelijk kan behalen doordat in de Ver. Staten zelf zo'n verdeeldheid hierover heerst. En dat wilde hij voornamelijk aantonen in zijn rede, toen hij en passant vermeldde dat reeds zestigduizend man naar huis zijn gehaald en dat er weer een vijftigduizend volgen. Een terugtrekking overigens die nog lang niet het tempo haalt dat Clark Clifford, een vroegere minister van defensie mogelijk had genoemd, waarop Nixon zei dat tempo nog wel te kunnen overtreffen.

Maar dat is ook niet het voor-

naamste. Nixon heeft de terugtrekking van de troepen voornamelijk nodig om de publieke opinie in de V.S. te beïnvloeden, die gunstig gestemd moet raken in het besef dat er althans een verminderde krachtsinspanning zichtbaar wordt. Dat noemde de president trouwens ook zijn voornaamste kracht, dat de Amerikaanse bevolking zo achter hem staat. Dat moet Hanoi de illusie ontnemen dat de V.S. oorlogsmoe het strijdtoneel ruimen zonder verder veel eisen te stellen aan tegenprestaties, aldus zijn opvatting.

Pressie

Of die juist is, lijkt voorshands nog een vraag. Het naar Huis terugbrengen van militairen wordt in de V.S. gezien als een gewone zaak van redelijkheid, die minder Nixon als prestatie wordt toegerekend dan wel de pressiegroepen die hen onder druk hebben gezet. En de „zwijgende meerderheid" die zo pal achter Nixon zou staan, is meer iets wat de president in zijn redes de natie aanpraat, dan duidelijk te zien is op straat of in de kranten of waar men maar wil zoeken naar de uitdrukking van wat Amerikanen denken.

Wel heeft Nixon die illusie van een volk dat achter hem staat nodig als basis voor een eventueel gesprek met Hanoi, waarbij hij nu vrijwel geen positie van enige sterkte heeft. En dat er volop wantrouwen heerst ten aanzien van de regering, blijkt waarschijnlijk nergens beter uit dan uit het besluit van de senaat om te verbieden geld te besteden aan de legering van Amerikaanse grondtroepen in Laos en Thailand.

Men weet daar kennelijk niet zo zeker dat daar — als men het aan Nixon en de generaals overlaat — geen tweede Vietnam zou ontstaan. En dat wil men voor alle zekerheid toch maar even uitsluiten.

Dubcek exit

Alexander Dubcek, de grote man van het communisme met 'n menselijk gezicht, vertrekt uit Praag om ambassadeur te worden in Tsjecho-Slowakije en werd meer en meer pressie uitgeoefend door de orthodoxe pa-

Rogers: infiltraties in *240000 by N20* Zuid-Vietnam afgenomen

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Rogers, heeft dinsdag op een persconferentie gezegd dat Noordvietnamese infiltraties in Zuid-Vietnam de laatste drie weken zijn afgenomen en nu nog slechts 60 procent bedragen van het aantal infiltraties van vorig jaar om deze tijd.

Hij geloofde evenwel niet te kunnen zeggen of Hanoi en de Vietcong al dan niet een nieuw offensief voorbereiden.

Rogers zei verheugd te zijn over het feit dat het plan-Nixon ten aanzien van Vietnam zoveel begrip en sympathie in het buitenland had ondervonden. Volgens Rogers was dat met name te danken aan het feit dat de politiek van vietnamisering zo goed verliep, hetgeen bleek uit de „enthousiaste steun” die het plan kreeg van jonge Zuidvietnamese officieren.

Wel liet minister Rogers duidelijk merken dat president Nixon voorlopig niet van plan is een plaatsvervanger aan te wijzen voor Cabot Lodge als delegatieleider van de Amerikanen bij de vredesbesprekingen in Parijs.

„De heer Habib is volledig geschikt om welke onderhandelingen dan ook te leiden. Als wij het nodig vinden een nieuwe leider te benoemen zullen wij dat zeker doen, maar daar is op dit moment nog geen sprake van”, zei Rogers.

Inmiddels zijn vanmorgen de Noordvietnamese troepen en de Vietcong begonnen aan hun driedaags kerstbestand, vijf uur later gevolgd door de Amerikaanse en Zuidvietnamese troepen.

In Manilla heeft de Zuidvietnamese minister van staat zonder portefeuille, Phan Quang Dan, een pleidooi gehouden voor het houden van besprekingen tussen drie partijen (Zuid- en Noord-Vietnam en de Vietcong, dus zonder de VS) over de toekomst van Vietnam. Dergelijke besprekingen zouden in een Zuid-oost-Aziatisch land moeten worden gehouden.

Kwesties die verband hielden met beëindiging van de oorlog, zoals de terugtrekking van troepen, konden volgens de minister in Parijs worden besproken door de Verenigde Staten, Noord-Vietnam, het Bevrijdingsfront en Zuid-Vietnam. Maar over de toekomst van Vietnam moet slechts door de Vietnamezen zelf, zonder Amerikaanse deelneming worden bespreekt, zei de minister.

Opnieuw incidenten tijdens kerstbestand

64701

SAIGON, 27 dec. (AFP) — Amerikaanse en Zuidvietnamese autoriteiten hebben bekendgemaakt dat zich tijdens hun 24 uur durend kerstbestand, dat eerste kerstdag om 18.00 uur (plaatselijke tijd) afliep, 79 incidenten hebben voorgedaan.

Daarbij zouden aan Zuidvietnamese zijde 8 doden en 19 gewonden zijn gevallen en aan Amerikaanse zijde slechts 2 gewonden. 58 Vietcongstrijders zouden zijn gedood en 10 gevangen genomen. Het bestand van de Vietcong duurde nog voort tot vrijdag 1.00 uur (plaatselijke tijd).

De Amerikaanse militaire politie in Saigon heeft aan de vooravond van kerstmis een twaalfstal Amerikaanse soldaten verwijderd van het John F. Kennedy-plein, waar ze samen met circa 20 Amerikaanse burgers en enkele honderden Zuidvietnamezen een vredesbetoging wilden houden. Kort nadat de soldaten op het plein waren gearriveerd riep de commandant van de militaire politie via een megafon „alle Amerikaanse militairen in uniform” op, het gebied „binnen 60 seconden” te verlaten.

Het plein, in het centrum van Saigon, was al uren voor de bijeenkomst door Zuidvietnamese militairen met de bajonet op het geweer afgesloten voor alle verkeer. Maar zij weerhielden Amerikaanse burgers er niet van, een bijeenkomst te houden met brandende kaarsen, en pamfletten uit te delen onder de grote menigte Zuidvietnamezen. Daarin werden alle strijdende partijen opgeroepen, voor het Vietnamese nieuwjaar (6 februari) tot een permanent staakt-het-vuren te besluiten.

58 vrouwen en 94 kinderen van in Vietnam vermiste Amerikanen zijn naar Parijs gegaan om bij de Noord-

vietnamese onderhandelingsdelegatie inlichtingen te vragen over hun mannen en vaders. Drie vrouwen van de groep zijn door de Noordvietnamees Tran Viet Doeng ontvangen. Bij hun terugreis zeiden de vrouwen op het vliegveld: „Hij heeft ons verteld dat wij binnenkort meer inlichtingen over de door de Noordvietnamezen gevangen genomen Amerikaanse militairen zullen krijgen. Wij verwachten echter dat dit „binnenkort” wel eens een erg rekbaar begrip zal blijken te zijn. Al degenen, die met ons naar Parijs gekomen zijn, weten al jaren niets meer van hun man of vader.”

Formosa steunt ^{MP 6} ontwapening ^{270⁰⁰⁰} Kwomintangsoldaten

Nationalistisch China heeft Thailand medewerking toegezegd bij het ontwapenen van de Chinese Kwomintangtroepen die sinds bijna twintig jaar in de afgelegen oerwouden van Noord-Thailand leven. Krachtens een onlangs gesloten overeenkomst kunnen Chinese militairen die dit wensen naar Formosa repatriëren.

Deze Chinese troepen behoren tot de 10.000 man sterke 93ste Kwomintang-divisie, die na de Chinese revolutie in 1949 en 1950 uit de provincie Joennan naar Birma en Thailand was getrokken. Hun aantal wordt thans op ongeveer 3000 man geschat. Zij leven in een stuk niemandsland, daar waar Birma, Laos en Thailand aan elkaar grenzen. In de loop der jaren is het verscheidene malen tot botsingen met strijdkrachten van Birma en Thailand gekomen. In 1954 hebben 3500 man Birma verlaten. In 1961 volgde een groep van ruim 4300 man

Schendingen Kerstbestand in Vietnam gerapporteerd

Kerstmis in Vietnam is vrij rustig verlopen, al beschuldigen beide strijdende partijen er elkaar over en weer van het kerstbestand te hebben geschonden.

Volgens het Amerikaanse opperbevel hebben Amerikaanse, Zuidvietnamese, Zuidkoreaanse, Australische, Thailandse en Nieuwzeelandse troepen gedurende het bestand 101 guerrillastrijders gedood en 13 man gevangenen genomen. De Amerikanen beschuldigen de Vietcong ervan in 115 gevallen incidenten te hebben uitgelokt, waarvan er 61 als ernstig werden beschouwd omdat zij slachtoffers

hadden geëist.

Het door Saigon afgekondigde bestand van 24 uur eindigde op Eerste Kerstdag om 18.00 uur Vietnamese tijd. Het door Noord-Vietnam en de Vietcong afgekondigde bestand van 72 uur, dat 17 uur eerder was begonnen dan het bestand van Saigon, eindigde Tweede Kerstdag 's morgens om 1 uur.

In een radiobulletin beschuldigde het Zuidvietnamese bevrijdingsfront de Amerikanen en Zuidvietnamezen ervan het bestand te hebben geschonden door beschietingen en andere of-

27 p.c. 69 m.c.
fensieve operaties.

Zeven uur na het einde van het bestand van Saigon bombardeerden Amerikaanse B-52-bommenwerpers vijf keer infiltratie-aanvoerlijnen. De geallieerde troepen hervatten hun normale gevechtsoperaties een uur voordat paus Paulus VI had opgeroepen het bestand te verlengen.

Een groep van 150 familieleden van Amerikaanse soldaten, van wie wordt aangenomen dat zij door Noord-Vietnam gevangen worden gehouden, is vrijdag in New York teruggekeerd na een vergeefse ontmoeting in Parijs met de Noordvietnamese afvaardiging naar het vredesoverleg.

De reis was een poging om kerstwensen naar de gevangenen te zenden en te weten te komen wat de toestand was van Amerikaanse soldaten die vermist waren na gevechtshandelingen. De familieleden kregen in Parijs slechts te horen dat alle echtgenotes eventueel nieuws over hun mannen zouden horen.

Noord-Vietnam heeft ook geweigerd een zending kerstpakketten voor Amerikaanse gevangenen toe te laten die op initiatief van de uit Texas afkomstige miljonaire H. Ross Perot per vliegtuig naar Vietnam waren gezonden. Perot heeft inmiddels bemiddeling gevraagd van de Sowjetunie voor doorzending van zijn lading kerstgaven ter waarde van 600.000 dollar naar Noord-Vietnam. Volgens de Noordvietnamese bepalen dien kerstgaven voor Amerikanen in Noord-Vietnam uiterlijk op oudejaarsdag in Moskou worden afgegeven ter doorzending via de normale post. Perot heeft Moskou om vergunning gevraagd de zending in de Russische hoofdstad af te leveren. Het toestel met de kerstpakketten was tijdens de kerstdagen via Los Angeles en Hongkong naar Bangkok gevlogen.

H. Ross Perot, vergezeld van stewardes K. Freytag verlaat de Noordvietnamese ambassade in Vientiane, nadat daar afwijzend was beschikt over doorzending van zijn voedselpakketten.

Dean Rusk, waarheen?

door LOUIS HERENT

WASHINGTON, desember
DEAN RUSK, voormalig minister van Buitenlandse Zaken van Amerika, is een van de slachtoffers van de oorlog in Vietnam. Hij heeft bijna een jaar geleden zijn post opgegeven, maar wacht nog steeds op andere werkzaamheden. Hij is 60 jaar en de toekomst begint er minder rooskleurig uit te zien.

De heer Rusk heeft geen particulier inkomen. Sedert hij zijn departement heeft verlaten, is hij bestuurslid geweest van de Rockefellerstichting met een honorarium van 60.000 dollar. Deze post was slechts bedoeld om de overgang van het openbare naar het particuliere leven te vergemakkelijken en loopt aan het begin van het nieuwe jaar ten einde.

Zijn moeilijkheden zijn aan de algemene aandacht ontsnapt tot aan het eind van 1969, toen zijn opvolger op het ministerie, William Rogers, hem uitnodigde voor een lunch, naar mer aan mag nemen om over de toekomst te spreken in zoverre althans de legendarische discretie van de heer Rusk dit mogelijk maakte. President Nixon zou kunnen helpen, maar tot heder bestaat er geen aanwijzing dat er uit deze hoek hulp zal komen.

Het lijkt een zonderlinge manier om een vooraanstaande openbare figuur te behandelen. Na in de oorlog gediend te hebben, bracht hij het tot de post

van Amerika's waarnemend Stafchef in Birma. Gedurende 15 van de volgende 23 jaren

bekleedde hij een aantal belangrijke posities, vanaf speciaal assistent van de Secretaris van het Departement van Oorlog tot Secretaris van het ministerie van buitenlandse zaken. In 1961 nam hij loyaal ontslag als president van de Rockefellerstichting, toen wijlen president Kennedy hem terug riep naar Washington.

Er bestaat geen pensioenfonds voor mannen als Rusk, hetgeen geen reden tot bezorgdheid behoeft te betekenen, aangezien handelsmaatschappijen, advocatenbedrijven, stichtingen en universiteiten graag zulke begaafde krachten aantrekken en bereid zijn goed te betalen. De heer Rusk heeft een academische achtergrond, maar helaas heeft zich geen file van universiteitspresidenten gevormd voor het bescheiden huis van de heer Rusk in Quebec Street.

Eén van de redenen is zijn verleden in Vietnam. Op vele universiteiten zou het aanbieden van een zetel aan Rusk een openlijke aansporing tot geweld-

DEAN RUSK

... zijn persoonlijk liberalisme. Hij was het eerste lid van het kabinet van Kennedy die zijn stem verhief voor de burgerrechten. Eén van zijn zoons verleende actieve medewerking op dit zelfde terrein. Zijn dochter trouwde met een neger.

Onlangs werd de heer Rusk benaderd door de Universiteit van Georgia, die een zetel beschikbaar heeft voor internationaal recht. Ofschoon Rusk zelf geboortig is uit Georgia, verzetten zich een aantal van de curatoren tegen de benoeming van Rusk vanwege zijn liberalisme.

ER BESTAAT vaak een mogelijkheid om een fortuin te verdienen door het schrijven van politieke memoires. De heer Rusk heeft een rijker verleden dan de meeste anderen, maar hij weigert geheimen te verkopen. Hij heeft zich geërgerd over de memoires van enige van zijn vroegere assistenten. Hij heeft een keer gezegd dat hij zich afzijdig wenste te houden van dit soort gekrakeel.

Het is een pijnlijke situatie voor een zo vooraanstaand man, die het leven begon als zoon van een arme keuterboer in het Zuiden. Als Eerste Assistent-Secretaris voor VN-zaken speelde hij een beslissende rol in de eerste crisis over Berlijn en de geboorte van Israël.

Men kan met enige zekerheid zeggen dat de huidige Russisch-Amerikaanse stappen op weg naar een ontspanning in de wederzijdse betrekkingen in de eerste plaats te danken zijn aan Rusk. Hij begon besprekingen te voeren met de Russen in de Algemene Assemblee van de Ver. Naties in 1961, en volhardde in deze besprekingen ondanks alle beroeringen van de laatste tien jaren. Helsinki is een van zijn verdiensten. Hij was ook een geestdriftig voorstander van het handhaven van speciale betrekkingen tussen Engeland en Amerika.

Rusk was aanvankelijk ook gekant tegen interventie in Vietnam, zoals trouwens ook het geval was met de Stafchefs. Hun advies werd ter zijde geschoven door de onstuimige liberalen in Kennedy's Witte Huis, maar toen het besluit eenmaal was gevallen, verdedigde hij dit moedig en loyaal.

Vietnam was één van die gelegenheden, waarbij trouw en vastberadenheid niet toereikend bleken. Rusk voelde zich gekwetst, toen de mannen van Kennedy, die de verantwoordelijkheid droegen voor het advies te interveniëren in Vietnam, de verantwoordelijkheid voor hun vergissingen van zich afschoven en de heer Johnson onder vuur namen, toen ze zelf buiten schot waren, maar Rusk koesterde nooit enige twijfel aan de omvang en de grenzen van zijn verantwoordelijkheid.

Een man van groter formaat zou misschien anders hebben gehandeld. Er moeten zich gelegenheden hebben voorgedaan, toen openlijk beledigen bezorgdheid enig goed had kunnen aarichten, maar in tegenstelling met zijn optreden als voorvechter van burgerrechten, was de heer Rusk altijd constructief in zijn benadering van zijn functies als minister van buitenlandse zaken.

Hij beschouwde zichzelf als de eerste adviseur van de President, diens voornaamste medewerker bij het uitvoeren en formuleren van de buitenlandse politiek, en niets meer. Dit was een te beperkte interpretatie van zijn constitutionele plichten, vooral als men terug denkt aan de ondernemende politiek van de Kennedy-adviseurs die het land in de oorlog brachten.

Desondanks zijn loyaliteit en vastberadenheid grote deugden, en als men zijn bijdragen tot het bewerken van een ontspanning in de internationale politiek in geheugen roept, verdient hij iets beters dan het huidige dispuut over een leerstoel aan een universiteit.

Kleinere gevechtseenheden

HANOI VERANDERT VAN STRATEGIE

WASHINGTON, 29 dec. (NYT).

De Noordvietnamese minister van defensie Vo Ngoejen Giap heeft onthuld, dat Hanoi werkt aan de opbouw van compacte, kwalitatief hoogstaande en zeer beweeglijke eenheden — in plaats van grote contingenten zoals in het verleden — om de belangrijke strategische problemen in het huidige stadium van de Vietnamese oorlog op te lossen.

De generaal verklaarde, dat zijn land op het ogenblik ondermeer het hoofd moet bieden aan strategische vraagstukken als een tekort aan manschappen en het numerieke overwicht van de Amerikanen.

Giap is de architect van de Vietnamese overwinning op de Fransen in 1954. In zeven artikelen, die eerder deze maand in het partijblad Nan Dan en de legerkrant Kwan Doi Nan Dan zijn verschenen, besprak Giap de Noordvietnamese strategie en tactiek. Het thema van de artikelen was „hoge gevechtsdoeltreffendheid” door middel van compacte, voortreffelijk bewapende eenheden.

Deskundigen van het Amerikaanse leger en de inlichtingendienst, die de artikelen hebben bestudeerd, geloven dat de Noordvietnamese minister in het licht van de mislukking van de grote offensieven in 1968 een nieuwe strategie heeft uitgedacht waarbij hij volgens een deskundige „van de nood een deugd” heeft gemaakt.

Vermeden

De Noordvietnamezen hebben dit jaar massale gevechten met de Amerikaanse en Zuidvietnamese troepen vermeden. In Washington bestaat de indruk dat Giap in die tijd zijn nieuwe strategie model heeft gegeven en dat de publikaties tussen 14 en 20 december de formele onthulling ervan zijn.

Verder gelooft men in Washington, dat Hanoi's nieuwe tactiek — beweeglijke „keurtroepen” die over grote vuurkracht beschikken en samenwerken met „regionale strijdkrachten” en guerrilla-eenheden — mogelijk neerkomt op een vermindering van het aantal manschappen dat Noord-Vietnam wil inzetten in wat Giap „een langdurige oorlog” noemt.

De nieuwe tactiek zou ook van belang kunnen zijn als vermindering van de omvang van de infiltraties in Zuid-Vietnam en als een aanwinst voor de Noordvietnamese gevechtsplannen. De infiltratie van Noordvietnamese troepen is in vergelijking met voorafgaande jaren verminderd.

Giaps artikelen vallen samen met de 25ste verjaardag van het „Vietnamese volksleger” op 22 december. De generaal onthulde, dat er een begin is gemaakt met een nieuwe wervingscampagne voor het Noordvietnamese leger. Bij de opleiding wordt de nadruk gelegd op ideologie en omgang met de meest moderne wapens.

Een passage in Giaps derde artikel wordt beschouwd als de basis van de nieuwe strategie. Hierin staat: „als al onze eenheden kwalitatief goed zijn en de vijand zeer doeltreffend kunnen bevechten, dan kunnen wij in hoge mate de gevechtskracht van onze beperkte strijdkrachten vermeerderen en tegelijkertijd vraagstukken betreffende organisatie en leiding verminderen, onze strijdkrachten aanvullen, tegemoet komen aan de behoeften aan materieel en onze strijdkrachten economisch gebruiken”.

Volgens Amerikaanse deskundigen

Luitenant-generaal William R. Peers bij zijn aankomst zondag in Saigon. Peers heeft de leiding van een commissie van het Amerikaanse leger die in Zuid-Vietnam een onderzoek gaat instellen naar de beweerde massamoord in My Lai.

heeft Giap in deze passage de problemen en tekortkomingen van het Noordvietnamese leger opgesomd.

Schrijven

WASHINGTON (AP). — Een sergeant die de leiding heeft van een filmploeg van de Amerikaanse luchtmacht in Zuid-Vietnam heeft senator J. W. Fulbright geschreven dat hij opdracht heeft gekregen om films te maken waarin de nadruk wordt gelegd op de activiteiten van de Vietnamezen om te laten voorkomen, dat deze het leeuwendeel van de oorlog voor hun rekening nemen.

De senator heeft de brief voor publicatie vrijgegeven, maar de naam van de schrijver niet onthuld.

Abortus in

Singapore toegestaan

32 voor, 10 tegen, 1 onthouding

Ondanks fel verzet heeft het parlement van Singapore maandag een wetsontwerp aangenomen waardoor abortus in de staat geoorloofd wordt. De uitslag van de stemming was 32 voor, 10 tegen en 1 onthouding. Vijftien parlamentsleden, onder wie premier Li Koean Yew, waren afwezig.

De nieuwe wet, die onder meer bepaalt dat elke abortus in een regeringsziekenhuis moet geschieden en vijf dollar zal kosten, zal voorlopig vier jaar van kracht blijven. Tegenstanders van het wetsontwerp meenden dat gelegaliseerde abortus niet nodig is om de bevolkingsgroei in Singapore in toom te houden, gezien het succes van het regeringsprogramma voor geboortenregeling waardoor het geboortencijfer drastisch omlaag is gegaan. (Reuter)

Thieu verwacht eind aan oorlog in 2 of 3 jaar

President Nguyen Van Thieu van Zuid-Vietnam heeft in een vraaggesprek met het Westduitse weekblad Der Spiegel gezegd dat hij gelooft dat de oorlog in Vietnam in twee of drie jaar voorbij zal zijn.

Thieu meent dat de communisten nooit officieel een nederlaag en nooit enige vorm van een verdrag zullen accepteren, en daarom gelooft hij dat het voor hen zeer belangrijk is dat de oorlog rustig en geleidelijk ten einde loopt. „Ik zeg niet dat de oorlog nu meteen zal ophouden, maar over twee of drie jaar zal het voorbij zijn.”

Vandaag zal in Parijs voor het eerst sinds twee weken weer een vergadering van het Vietnamese vredesoverleg worden gehouden. De Noord-vietnamese delegatie zal het ook deze keer zonder haar leider moeten stellen: al sinds drie weken boycot Xuan Thuy de bijeenkomsten om zijn ongenoegen te laten blijken over het feit dat de VS Cabot Lodge niet hebben vervangen door een diplomaat van, in zijn ogen, even grote importantie. De delegatieleidster van de Vietcong mevrouw Binh, zal wegens ziekte niet kunnen deelnemen. Na de vergadering van vandaag zal de Zuidvietnamese leider, Lam, voor tien dagen voor diplomatiek overleg naar Saigon terugkeren.

Cyrus Eaton

President Nixon kan snel een einde maken aan de oorlog in Vietnam, als hij belooft binnen twee maanden 100.000 militairen terug te trekken en de rest in anderhalf jaar. Dit heeft de 86-jarige Amerikaanse miljonair Eaton maandag verklaard op een persconferentie in Cleveland, waar hij verslag uitbracht over een recent bezoek aan Hanoi.

Hij zei dat Noordvietnamese leiders hem hadden verzekerd dat het moorden niet zal trachten het zuiden te overheersen. De miljonair heeft herhaaldelijk communistische landen bezocht.

Volgens Eaton vrezen de leiders in Hanoi dat zij door Amerika worden

bedrogen. Hij zou in het begin van het nieuwe jaar een gesprek hebben met de voornaamste politieke adviseur van Nixon, Kissinger.

Perot

Perot, de miljardair uit Texas die met een groot vliegtuig vol geschenken naar het Verre Oosten was gevlogen om te trachten kerstgaven te overhandigen aan de Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam, is vandaag naar Kopenhagen gevlogen om daar te proberen of zijn vliegtuig niet koers mag zetten naar Moskou, zodat de kerstgeschenken dan eventueel Noord-Vietnam konden bereiken via en met de medewerking van de Sowjetunie.

Alvorens door te vliegen heeft Perot drie dagen en nachten in Vientiane, in Laos, al het mogelijke gedaan om Hanoi te bereiken, maar alles was tevergeefs.

Gevechten

Zware Amerikaanse bommenwerpers van het type B- 52 hebben maandag in totaal 2.000 ton explosieven laten vallen boven een dicht oerwoud in het noorden van de Zuidvietnamese provincie Phoeoc Long, nabij de Cambodjaanse grens, waar sinds midden november fel wordt gevochten. In dit gebied, dat op ongeveer 150 km ten noordoosten van Saigon ligt, zouden in de afgelopen twee dagen 125 Noordvietnamezen gesneuveld zijn.

Volgens Amerikaanse kringen zouden op nabijgelegen Cambodjaans gebied sterke Noordvietnamese strijdkrachten worden samengetrokken.

Het aantal overlopers onder de Vietcong en de Noordvietnamezen is de laatste weken aanzienlijk gedaald. Kozen in oktober nog 5.615 overlopers de zijde van het Zuidvietnamese leger, in deze maand zou dat niet meer dan de helft hiervan zijn. Een dergelijke ontwikkeling was ook geconstateerd voor het Tetoffensief van vorig jaar.

Maandagavond om 18 uur begon het nieuwjaarsbestand van drie dagen dat de Vietkong had aangekondigd. De Zuidvietnamese strijdkrachten willen een gevechtspauze van een dag in acht nemen, te beginnen op oudejaarsdag om 11 uur. (Reuter, AP)

Grote zuivering in Zuid-Vietnam

Van een correspondent

SAIGON, 30 dec. — President Nguyen Van Thieu en zijn medestanders in de Zuidvietnamese regering gaan de laatste dagen danig te keer tegen wat ze noemen „communistiche en neutralistische tegenstanders”. Aan de vooravond van een belangrijke zitting van de volksvertegenwoordiging zijn twee dagbladen verboden en een onbekend aantal leiders van de oppositionele „Nieuwe Volkspartij”, de Tan Dan, gearresteerd.

Het prestige van president Thieu staat op het spel tijdens de morgen beginnende zitting van de volksvertegenwoordiging, die moet beslissen over het lot van drie van zijn leden, die er door de regering van beticht zijn „communistiche relaties” te hebben. „Hij gaat in blinde woede te keer”, verklaarde een oud-minister in Saigon over de golf van arrestaties, die volgen op een even krachtige waarschuwing van Thieu aan het adres van

„neutralisten en communistisch gezinden”.

Zonder opgaaf van redenen is onder meer Nguyen Thanh Vinh, de secretaris van de in september opgerichte Nieuwe Volkspartij gearresteerd. Vinh stond aan het hoofd van een commissie van onderzoek naar beweerde onregelmatigheden tijdens de presidentsverkiezingen in Saigon van september 1967, die door Westerse waarnemers — onder wie de Nederlanders Hiltermann, Neuman en Van 't Veer — werden bijgewoond. De Nieuwe Volkspartij wil een gematigde, geweldloze politiek van verzoening. Er zijn vele boeddhisten uit het zuiden lid van.

Moreel

Het ministerie van volksvoorlichting in Saigon heeft bovendien voor onbepaalde tijd twee kranten verboden, die zich voor neutraliteit hadden uitgesproken en het moreel van de strijdkrachten zouden hebben ondermijnd. De „Stem der Natie” ofwel Tieng Noi Dan Toc mag bovendien niet meer verschijnen omdat het blad geschreven heeft, dat de bewering van de regering, dat Chinese of Russische troepen in Noord-Vietnam „aanwezig zijn” op geen enkele grond van waarheid berust. Het blad „Volharding”, Song Con, is verboden omdat het regeringsfunctionarissen zou hebben beledigd, de strijdkrachten vernederd en tweedracht onder de bevolking gezaaid zou hebben.

Dit alles, terwijl de regering in Saigon twee jaar geleden, ter gelegenheid van het democratisch vertoon bij de presidentsverkiezingen de censuur voor de schrijvende pers heeft afgeschaft. In die tijd is echte 33 maal een krant tijdelijk verboden geweest. Ook tien tijdschriften kregen een publicatieverbod.

Bliksembezoek van Agnew aan Zuid-Vietnam

De Amerikaanse vice-president Agnew is vandaag op Formosa aangekomen voor een kort bezoek. Agnew maakt op het ogenblik een 24-daagse goodwillreis door elf Aziatische landen.

Gisteren heeft de vice-president een bezoek aan Zuid-Vietnam gebracht, dat niet op het programma stond, maar wel was verwacht.

In Saigon heeft Agnew besprekingen gevoerd met o.m. de Zuidvietnamese president Nguyen Van Thieu. In een perscommuniqué dat bij zijn vertrek van het vliegveld Bien Hoa werd verstrekt, zegt Agnew dat de besprekingen die hij in Zuid-Vietnam heeft gevoerd, hem ervan hebben overtuigd dat Amerika met zijn politiek op de goede weg is.

Over de Amerikaanse militairen, die hij bij zijn bezoek aan twee Amerikaanse artilleriebases had ontmoet, zei Agnew dat zij goede soldaten en goede burgers zijn. „Zij hernieuwen het vertrouwen in de toekomst van onze natie,” aldus Agnew. „In de Verenigde staten is men verduiveld trots op jullie.” Hij

17 jan 76
waarschuwde de Amerikaanse militairen zich niet te laten misleiden door sommige publicaties, want „die geven niet weer wat het Amerikaanse volk vindt van datgene wat door de Amerikaanse soldaat in Vietnam wordt gedaan.”

Agnews rondreis door Azië was maandag begonnen met een bezoek aan de Filippijnen waar hij de inauguratie van president Marcos bijwoonde. Marcos is eind vorig jaar voor een tweede ambtsperiode als president van de Filippijnen verkozen. Agnew heeft president Marcos verzekerd dat de Verenigde Staten zich zullen houden aan de verdragen die zij met de Filippijnen hebben gesloten.

vergadering besloten om de eerste stap te nemen in de richting van de opheffing van de onschendbaarheid van de drie afgevaardigden die beschuldigd worden van communistische activiteiten. Het deed dit door een rapport van een commissie van onderzoek te aanvaarden, die was ingesteld nadat president Thieu de afgevaardigden had beschuldigd en om opheffing van hun parlementaire onschendbaarheid had verzocht. Men verwacht dat het Huis zich begin van het komend jaar over dit laatste zal uitspreken.

Uit protest tegen de uitslag verlieten 38 afgevaardigden de vergadering.

Op 10 december zei president Thieu dat „het volk en de strijdkrachten de hoofden van de afgevaardigden zouden afhakken” als het Huis geen actie tegen hen zou nemen.

Perot geeft op

De Texaanse computermagnaat Perot heeft woensdag tenslotte toch zijn pogingen opgegeven om met 9.000 kerstpakketten naar Moskou te vliegen, waar ze zouden moeten worden doorgezonden naar 1400 Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam. Eerder had hij dit vanuit Vientiane in Laos willen doen.

De 39-jarige multimiljonair gaf zijn pogingen pas op, toen hij in Kopenhagen het bericht kreeg van de Amerikaanse ambassade in Moskou dat hem daar definitief geen toestemming tot landen werd gegeven. (Reuter, UPI AP).

— Vietnamdemonstratie. Ongeveer 70 personen hebben woensdagavond bij de Amerikaanse ambassade in Den Haag gedemonstreerd tegen de Amerikaanse politiek inzake Vietnam.

27 per by NFE

Censuur op nieuws voor Amerikanen in Vietnam

SAIGON, 5 jan. (Reuter/AP) — De Amerikaanse militaire leiding in Vietnam heeft een officieel onderzoek gelast naar beweringen dat er censuur wordt uitgeoefend bij de radio en televisie van de Amerikaanse strijdkrachten.

Deze beschuldiging is geuit door de korporaal Robert Lawrence (27), die na het lezen van het nieuws van 11 uur 's avonds zich erover beklagde dat de samenstellers van de nieuwsuitzendingen niet vrij waren om de waarheid te vertellen. Zo waren bijvoorbeeld een vredesdemonstratie in Saigon, waarbij Amerikaanse militairen door de Amerikaanse militaire politie waren uiteengejaagd, berichten over de zwarte markt in Saigon en commentaar op de Zuidvietnamese regering van uitzending uitgesloten.

Lawrence, die zich reeds zeven jaar met nieuwsuitzendingen voor de Amerikaanse troepen in Vietnam, zowel voor radio als televisie, bezighoudt, zei nog, dat hij begin november te horen kreeg dat hij geen films over Vietnam meer mocht uitkiezen voor zijn uitzendingen. Zijn mededelingen werden bevestigd door een collega-omroeper Thomas Sinkovitz (21). Beiden zijn geschorst.

My Lai

Het persbureau van de Vietcong heeft een eerste lijst gepubliceerd van de slachtoffers van de massamoord in het Zuidvietnamese dorp My Lai, waar in maart 1968 door de Amerikanen meer dan 500 mensen zijn gedood.

Een commissie van onderzoek van de Amerikaanse strijdkrachten, onder leiding van luitenant-generaal William Peers heeft een bezoek aan My Lai gebracht. De leden van de commissie gingen van hut tot hut, terwijl helischroefvliegtuigen boven het zeer kleine dorp vlogen. De commissie werd vergezeld door een infanterie-eenheid. Aan het bezoek namen ook twee Zuidvietnamese tolken deel, die indertijd deel hebben uitgemaakt van de Amerikaanse eenheid die nu van moord wordt beschuldigd.

De Zuidvietnamese Senaat heeft bekendgemaakt, dat de massaslachting van My Lai inderdaad gebeurd is. President Nguyen Van Thieu werd verweten dat hij in dit verband gesproken heeft van een „incident zoals die in een oorlog plaats vindt”.

BANGKOK — De Amerikaanse vice president Spiro Agnew heeft de leider in Thailand de verzekering gegeven dat de VS voornemens zijn een zodanige macht in het gebied van de Still Ocean te blijven, dat zij in staat zijn Aziatische landen te beschermen tegen openlijke communistische agressie.

VS torpederen - volgens Hanoi - vredesgesprek

PARIJS, 9 jan. (Reuter) — De Noordvietnamese delegatie bij de vredesbesprekingen in Parijs heeft Amerika de schuld gegeven van de impasse, waarin de vredesbesprekingen zijn geraakt

De plaatsvervangend delegatieleider Ha Van Lau — mevrouw Nguyen Thi Binh is ziek — beschuldigde Washington van het voortzetten van zijn agressieschema in Vietnam om vanuit een machtspositie te kunnen onderhandelen. Hij betreurde dat Amerika overhaast het voorstel van het Nationale Bevrijdingsfront om e entermijn te bespreken voor het terugtrekken van de Amerikaanse troepen uit Vietnam, heeft afgewezen en dat Washington geen besprekingen wil voeren met de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam.

De Amerikaanse waarnemende delegatieleider, Philip Habib, heeft donderdag, tijdens de 49e zitting van de vredesbesprekingen, opnieuw voorgesteld de zittingen voort te zetten met een beperkt aantal deelnemers en zon-

der bekendmaking van het besprokene. Hanoi en het Nationale Bevrijdingsfront hebben het voorstel afgewezen. Habib meende dat de vier partijen bij de voorgestelde procedure beter in staat zouden zijn de werkelijke problemen ter sprake te brengen. De Noordvietnamezen noemden het voorstel een manoeuvre om het agressieve beleid van de VS te camoufleren.

WASHINGTON, 9 jan. (Reuter)—Het Amerikaanse leger heeft nieuwe beschuldigingen uitgebracht in verband met het bloedbad van het Zuidvietnamese gehucht My Lai in maart 1968.

De beschuldigingen betreffen sergenat Charles E. Hutto, thans gelegerd in Fort Lewis in Washington en soldaat Gerald A. Smith te Fort Riley in Kansas. Hutto wordt beschuldigd van moord, verkrachting en poging tot moord, Smith van moord en aanranding van een Vietnamese vrouw. Als voldoende bewijsmateriaal tegen hen kan worden verzameld zal het leger beslissen hen voor de krijgsraad te dagen.

Vietcong in de aanval

6479

SAIGON, 6 jan. (AFP, Reuter, AP) — De Vietcong heeft ook dit jaar ter gelegenheid van het boeddhistisch nieuwjaar een bestand van vier dagen afgekondigd.

Het „Tet-bestand” zal 5 februari ingaan. Tegelijkertijd begon de Vietcong een nieuw offensief in de dichtbevolkte laagvlakte langs de kust van Da Nang, de op een na grootste stad van Zuid-Vietnam.

De geallieerde troepen bij Da Nang kregen de zwaarste aanval sinds twee maanden te verduren. Na een hevige mortierbeschieting werd een bataljonshoofdkwartier bestormd waarbij minstens elf Amerikaanse mariniers sneuvelden en 59 gewond raakten. Ook bij het door de Amerikaanse massamoord bekende gehucht My Lai woedde een zware strijd. Alleen in de noordelijke provincies van Zuid-Vietnam ontwikkelt de Vietcong tot dusver geen bijzondere activiteit.

De Zuidvietnamese senaat heeft een sterk afgezwakte resolutie aangenomen, waarin ten aanzien van de moord op burgers in My Lai van een „betreurenswaardig incident” wordt gesproken, zonder dat overigens de woorden „moord”, „slachting” of „bloedbad” worden gebruikt. In de oorspronkelijke versie van de resolutie, waarover acht uur werd gediscussieerd, werd gesproken van „een massale slachting onder de burgerbevolking door de Amerikanen” terwijl de regering-Thieu aanvankelijk het gebeurde zonder meer had ontkend.

WASHINGTON — Medewerkers van de senatoren Eugene J. McCarthy, Hubert H. Humprey en wijlen Robert F. Kennedy willen van de congresverkiezingen in 1970 een referendum over de oorlog in Vietnam maken. Zij hebben daartoe opgericht de Groep Referendum '70, waarvan erevoorzitter is John Kenneth Galbraith, professor in de economie aan Harvard, die vroeger adviseur van president Kennedy is geweest.

Danang

(Vervolg van pagina 1) 67 n 2 20 44

In de twee noordelijke provincies van deze zone, Thua Thien en Quang Tri was het over het algemeen rustig behoudens een hinderlaag, waarin een bevoorradingskonvooi van het Amerikaanse leger liep. Deze hinderlaag was gelegd op 40 km ten noordwesten van Hue. Twee Amerikanen sneuvelden en negen werden gewond. De materiële schade was licht. De vijandelijke verliezen zijn onbekend. Een woordvoerder zei niet te begrijpen, waarom de twee noordelijke provincies werden gespaard.

De Zuidvietnamese Senaat heeft gisteren inzake My Lai een afgezwakte resolutie aangenomen waarin wordt gesuggereerd dat Amerikaanse militairen zich in maart 1968 inderdaad schuldig hebben gemaakt aan het afslachten van burgers in dat gehucht. Van de 29 aanwezige senatoren (de Senaat heeft 60 leden) stemden er 25 voor de resolutie, waarin over My Lai werd gezegd dat het een „betreurenswaardig incident“ was, waarbij „doden vielen en bezit van burgers werd beschadigd“. Het zou „het werk zijn van een Amerikaanse eenheid“. De resolutie, waarover 8 uur werd gedebatteerd, vormde een contrast met het oorspronkelijke voorstel, waarin werd gesteld dat de Amerikanen in My Lai een massaslachting onder de burgerbevolking hadden bedreven. (Ass. Press)

Vietcong- offensief bij Danang

Gjov'zikh.

Het communistische commando in Zuid-Vietnam is vandaag een nieuw offensief begonnen in de bevolkte laagvlakte langs de kust ten zuiden van Danang, de tweede stad van Zuid-Vietnam. De daar gelegerde geallieerde troepen kregen de zwaarste aanvallen sinds twee maanden te verduren.

Toen communistische troepen na een zware mortierbeschieting 40 km ten zuiden van Danang een bataljonshoofdkwartier bestormden sneuvelden ten minste elf Amerikaanse mariniers, terwijl 59 anderen gewond werden. De Amerikaanse verliezen waren zwaarder dan bij enige andere op zichzelf staande actie sinds de nacht van 12 op 13 november 1969. Vastgesteld is, dat 15 communisten sneuvelden.

Meer naar het zuiden werden 17 Vietnamezen gedood en negen gewond door een vijandelijke mortierbeschieting van een gehucht dat 8 kilometer ten noordoosten van My Lai is gelegen. Volgens het Zuidvietnamese hoofdkwartier kwamen daar 14 burgers en drie functionarissen van het pacificatieprogramma van de regering om het leven. Zes burgers en drie pacificatieambtenaren werden gewond.

Verder zijn uit de laagvlakte meldingen binnengekomen over nog 12 beschietingen met raketten en mortieren. Deze beschietingen waren voornamelijk gericht op Zuidvietnamese troepen. Het communistische commando is fase twee begonnen van de winter-voorjaarscampagne, verklaarde een Zuidvietnamese woordvoerder.

De winter-voorjaarscampagne begon in november 1969. „De eerste fase was omstreeks de 20ste december voltooid”, aldus een woordvoerder. „Zij zijn thans bezig aan de tweede fase. „De aanvallen van vandaag waren geconcentreerd in de drie zuidelijke provincies van de zone van het eerste militaire korps ten zuiden van Danang.

(Zie verder pag.

Demonstraties tegen Agnew in ^{Jan 20 1973} Kaboel

Voor en tijdens het bezoek dat de Amerikaanse vice-president, Agnew, gisteren aan Afghanistan bracht, hebben linkse studenten gedemonstreerd tegen de Vietnam-politiek van de Verenigde Staten.

Enige uren voordat de vice-president, die een goodwillreis maakt door elf Aziatische landen, arriveerde op het vliegveld van de Afghaanse hoofdstad Kaboel, trokken naar schatting 400 demonstranten door de straten van de stad met bordes waarop anti-Amerikaanse leuzen waren geschreven.

Toen de stoet van het Amerikaanse gezelschap langsreed, gooiden betogers met stenen naar de auto waarin Agnew zat. Ook werd geprobeerd de afzetting van de politie te doorbreken. Er werd niemand gewond.

Het voornaamste punt van bespreking tussen Agnew en de Afghaanse regering zou, naar wordt aangenomen, het peil van de Amerikaans hulp aan Afghanistan betreffen. Het land ontvangt ook hulp van de Sovjetunie.

Illegale staking in haven van Saigon

Het werk in de haven van Saigon is vandaag nagenoeg stil komen te liggen, nadat het Zuidvietnamese verbond van vakverenigingen gisteren had opgeroepen tot een 24 uursstaking, om kracht bij te zetten aan de eis het openbare busvervoer weer in bedrijf te stellen.

In augustus vorig jaar werd het openbaar vervoer in Saigon wegens verliezen stilgelegd. Een woordvoerder van het verbond van vakverenigingen heeft meegedeeld dat 55.000 van de 70.000 leden van het verbond het werk hebben neergelegd. Het verbond heeft gedreigd met een langere staking als de regering weigert tegemoet te komen aan de eisen van de stakers.

In Zuid-Vietnam is staken in oorlogstijd bij de wet verboden; enkele weken geleden werd een poging van leden van het verbond van vakverenigingen om een protestmars te houden verijdeld door oproerpolitie.

De geallieerde troepen in Zuid-Vietnam zullen op de dag van het boeddhistische nieuwjaar, 6 februari, een bestand van 24 uur in acht nemen. Eerder had het Nationale Bevrijdingsfront al aangekondigd van 5 tot 9 februari de gevechtshandelingen te staken. Tijdens het nieuwjaarsbestand in februari 1968 lanceerde de Vietcong het grote Tetoffensief.

Hanoi's nieuwe tactiek

10 Jan 70 M

IN DE NOORDVIETNAMESE hoofdstad, Hanoi, zijn twee voorvallen waargenomen die direct van invloed zijn op de oorlog in het zuiden.

Ten eerste hebben minister van defensie Giap en diens stafchef artikelen gepubliceerd, waaruit een nieuwe tactiek voor de oorlogvoering kan worden gedistilleerd; ten tweede, en daarmee verband houdend, lijkt de machtsstrijd in Hanoi om de opengevallen plaats van Ho Tsj Minh voorlopig beslecht te worden in het voordeel van Truong Chinh, parlementsvoorzitter en voornaamste ideoloog van de partij.

In de artikelen van Giap en stafchef Dung werd gesteld dat het noorden voorlopig een defensieve houding kan aannemen en een „langgerekte“ guerrilla kan voeren; deze defensieve houding, aldus Giap, moet tijdelijk zijn, omdat intussen de voorwaarden moeten worden geschapen voor het hervatten van het offensief. Deze politiek van voor-

DE TOESTAND

lopig consolideren schijnt o.m. gebaseerd te zijn op hoge verliescijfers en politieke en economische problemen in Noord-Vietnam.

De oorlogvoering en de economie zijn natuurlijk ook de centrale onderwerpen in de discussies van het Noordvietnamese Politieke bureau. Hierbij heeft Truong Chinh zijn opvattingen veelal kunnen doorzetten. Deze sterk op China georiënteerde partijleider (zijn naam betekent Lange mars) is al lang van mening dat de oorlog de marxistisch-leninistische gang van zaken schade doet, omdat de ideologie achtergesteld werd bij de harde noodzaak van de oorlogsproductie. Zijn rivaal partijsecretaris Le Duan is meer een pragmaticus, die materiële prikkels bij de productie niet schuwt.

Nu de industrie en de landbouw nieuwe stimulansen nodig hebben (de productie is gezakt, o.m. door branden, droogten en overstromingen, en de arbeidsonrust neemt toe), zoekt Hanoi dit in een ideologische aanpak, die de discipline moet vergroten. Ook bij een recente reorganisatie van de economische ministeries kreeg Truong Chinh zijn zin: zijn aanhangers kregen meer invloed.

Deze nadruk op de binnenlandse problemen vereist een goedkopere oorlog in het zuiden en minder verliezen van mankracht, juist wat de tactiek van Giap en Dung kan bereiken. Dit is duidelijk een accentverlegging, want vooral Giap heeft de afgelopen jaren verklaard voorstander te zijn van grootscheepse offensieven, zoals het Tetoffensief van februari 1968. Geen wonder dat in zijn artikel ook de ondergeschiktheid van het leger aan de politiek behandeld wordt.

DEZE NIEUWE MILITAIRE Tactiek, die vorig jaar al bleek

uit de verminderde gevechtshandelingen, is natuurlijk ook gebaseerd op de ontwikkelingen aan de andere zijde.

Het optreden van president Nixon heeft vooralsnog de Amerikaanse binnenlandse oppositie tegen de Vietnamese oorlog uitgeschakeld, zodat Hanoi niet op een snelle Amerikaanse aftocht kan rekenen.

Daarnaast moet Hanoi rekening houden met het „vietnamiseren“. De macht van Thieu moet namelijk onvermijdelijk stijgen, naar gelang zijn troepen de oorlog en het beschermen van de bevolking van de Amerikanen overnemen, naar gelang zijn leger beter wordt uitgerust, de Amerikanen aan hem de eerste verantwoordelijkheid overdragen en bij het overleg in Parijs vasthouden aan de eis dat Hanoi het huidige regime in Saigon moet erkennen.

Thieu kan het zich nu al permitteren de compromisgezinde oppositie te negeren, ja zelfs aan te vallen, terwijl vorig jaar, onder druk van berichten dat Washington bereid was een coalitieregering in Saigon te „bevorderen“, nog sprake was van het verbreden van het regime. Thieu's machtsbasis berust nu op het leger en de katholieken.

Een ander onderdeel van de vietnamisatie, de pacificatie door de Vietnamezen zelf, is het afgelopen jaar ook minder gunstig verlopen voor de communisten. Thieu's regime is erin geslaagd een groter deel van het zuiden onder effectieve controle te krijgen en de infrastructuur van de Vietcong verliezen toe te brengen.

Uit een in handen van de Amerikanen gevallen rapport van een communistische functionaris is duidelijk geworden dat dit in Hanoi duidelijk is gevoeld. Het Vietcongnet kan niet genoeg belastingen meer heffen, recruteert te weinig manschappen en kan niet genoeg steun meer geven aan grotere geregelde eenheden.

DIT HEEFT ZIJN invloed gehad op de wijziging van de tactiek door Hanoi en indirect op de machtsverhoudingen daar. Het is evenwel onjuist te concluderen dat Hanoi zich verslagen acht. De tactiek van de langgerekte guerrilla is nl. ook het complement van Nixons vietnamisatie; Hanoi rekent erop dat als de Amerikaanse aftocht verder gevorderd is, de communistische strijdkrachten weinig moeite zullen hebben met de Zuidvietnamese. En voorlopig wijst nog niets in de richting dat Zuid-Vietnam zal slagen waar het met de hulp van 500.000 Amerikanen nog faalde.

Hanoi's nieuwe tactiek versnelt zelfs deze vietnamisatie, omdat het de Amerikaanse verliescijfers beperkt: Nixon hoeft geen re-escalatie te overwegen en kan zonder gezichtsverlies verder terugtrekken. Voor de laatste ronde tegen Saigon, alléén, wil Hanoi geconsolideerde uitgangspunten hebben, geruggesteund door een gezonde economie in het noorden.

10 jan '60 NRC

De Amerikaanse vice-president, Agnew, had op zijn reis door ZC Azië een onderhoud met de premier van Singapore, Lee Kuan Ye

Saigon: na Ho's dood

107a Folke

crisis in Noord-Vietnam

„Noord-Vietnam maakt na de dood van Ho Tsj Minh een crisis in zijn leiderschap door. Niemand heeft genoeg prestige om Ho op te volgen. En als gevolg daarvan heeft Hanoi geen andere keus dan bij de vredesbesprekingen te Parijs een harde lijn te volgen.”

Dit is de mening van de leider van de Zuidvietnamese delegatie bij de Parijse vredesbesprekingen, Pham Dang Lam. Hij gaf vrijdag voor de Franse televisie te kennen dat naar zijn oordeel de positie van Noord-Vietnam in de communistische wereld ernstig is verzwakt.

Verder vertelde hij dat Zuid-Vietnam door de Amerikanen volledig was ingelicht over elf vruchteloze geheime bijeenkomsten die zij vorig jaar met de Noordvietnamezen hadden gehad. Zuid-Vietnam had nooit met een andere partij geheime contacten onderhouden.

Amerikaanse militaire deskundigen verwachten met het boeddhistisch nieuwjaar (Tet) — een feest van drie dagen dat 7 februari begint — raket- en mortierbeschietingen op grote steden, maar geen grootscheeps offensief als in 1968 door de Noordvietnamezen en de Vietcong werd ontkend, zo is intussen meegedeeld. Er zullen mogelijk wel stormaanvallen op kleine steden en dorpen worden gedaan, ondanks het feit dat de Vietcong voor het Tet-feest een vierdaags bestand heeft aangekondigd.

Volgens de Amerikanen is de ver-

anderde situatie in vergelijking met 1968 het gevolg van de verliezen onder de tegenstanders, de duidelijke verbetering van bekwaamheid en moreel van de Zuidvietnamese strijdkrachten, speciaal de plaatselijke burgerwacht, en een groeiende antipathie jegens de Vietcong onder de burgerbevolking. (Reuter)

Zie ook De Toestand

Amerika zal ambassadeur in Zweden benoemen

Verwacht wordt dat president Nixon binnenkort een nieuwe ambassadeur in Stockholm zal benoemen. Deze post was een jaar onbezet gebleven, als blijkt van de Amerikaanse wrevol over de sympathie die Zweden voor Noord-Vietnam aan de dag legt.

Door deze stap wordt het de Zweedse premier, Palme, gemakkelijker gemaakt om de koude Amerikaans-Zweedse betrekkingen te verbeteren. Hij zal in mei de VS bezoeken en daar een eredoctoraat ontvangen.

Palme, die twee jaar geleden al minister van buitenlandse zaken zijn aan zij met een Noordvietnamese gezant aan een anti-oorlogsbetoging deelnam, stond herhaaldelijk bloot aan Amerikaanse kritiek. Vooral toen in september werd aangekondigd dat Zweden aan Noord-Vietnam hulp zou geven bij de wederopbouw van het land.

Vrijdag maakte de Zweedse regering bekend dat bijna 300.000 gulden is uitgetrokken voor humanitaire hulp aan Vietnam, te verlenen via het Rode Kruis. Het Rode Kruis zal bepalen hoeveel hiervan aan Noord-Vietnam moet worden gegeven. (Reuter)

Nixon benoemt ambassadeur in Stockholm

President Nixon heeft maandag aangekondigd dat hij dr. Jerome Holland zal benoemen tot ambassadeur in Stockholm. Sinds januari 1968 was er geen Amerikaanse ambassadeur in Zweden en de stap wordt dan ook gezien als een poging de betrekkingen, die door Zwedens kritiek op de Vietnamese oorlog zeer koel waren geworden, te verbeteren.

Dr. Holland is de vierde neger die door Nixon tot ambassadeur is benoemd en de eerste die in een blanke staat geaccrediteerd wordt. Hij zal op zijn nieuwe standplaats arriveren voor het bezoek dat de Zweedse premier, Palme, in mei aan de VS gaat brengen.

Ofschoon Amerika duidelijk niet gelukkig is over Zwedens erkenning van Hanoi en de politiek om asiel te verlenen aan Amerikaanse deserteurs, vindt het nu toch kennelijk dat het tijd is geworden om tot toenadering te komen. Geruchten gaan al dat Nixon van plan is Palme uit te nodigen voor een bezoek aan het Witte Huis.

Palma nam in 1968 — tot ongenoegen van president Johnson — deel aan een anti-oorlogsbetoging, georganiseerd door het Zweedse Vietnamcomité. Hij liep toen zij aan zij met een Noordvietnamese diplomatieke vertegenwoordiger.

De betrekkingen verslechterden nog verder toen in september 1969 minister van buitenlandse zaken Nilsson aankondigde dat Zweden humanitaire en ontwikkelingshulp aan Noordvietnam zou geven.

(Reuter - UPI).

wisseling die Nixon met Ho Chi Minh voerde niet op zich zelf stond. Op 1 september, vlak voor de dood van Ho Chi Minh, sprak de Amerikaanse hoogleraar Joseph Starobin, een docent aan de York University in Canada, met de Noordvietnamese delegatieleider Xuan Thuy in Parijs. Starobin en Thuy gesproken (op 28 juli) en had raakt. Starobin had al eerder met Xuy gesproken (op 26 juli) en had Nixons top-adviseur Henry Kissinger daarvan in kennis gesteld (op 12 augustus), die Starobin aanmoedigde verder te gaan. Starobin omschrijft Xuan Thuys voorstellen als volgt:

Wij zijn bereid tot geheime besprekingen tussen ons, de USA en de Voorlopige Revolutie-onaire Regering (gevormd door het Nationaal Bevrijdings Front in samenwerking met anderen). Als de VS dat niet willen zijn we ook bereid tot onderhandelingen tussen de VS en ons alleen. Als Amerika het principe van volledige terugtrekking van troepen erkent — en dat ook bewijst door terugtrekking van 100.000 man — dan zijn wij bereid over ieder voorstel te praten. Wat het kardinale punt wie de toekomstige verkiezingen zal organiseren betreft is het Nationaal Bevrijdings Front niet van plan dat te laten doen door een voorlopige regering die onder leiding van het Front staat. We hebben het oog, zo zei hij, op een voorlopige coalitieregering waarin ook anderen zitten die voor vrede, onafhankelijkheid, democratie en neutraliteit zijn „waaronder elementen uit het huidige Saigonbewind.” Op deze basis zou binnen vier à vijf maanden de oorlog beëindigd kunnen zijn.

Na de dood van Ho Chi Minh had prof. Starobin opnieuw een ontmoeting met Kissinger. Deze was zeer geïnteresseerd in de voorstellen om ons heen. Ook Oppenheim, De Maria en Heizer bleven hun ingrepen in het landschap als een contrast tot de natuur. Voor de uitzending trok Oppenheim met een slee een spoor in de sneeuw over een bevroren rivier, daarmee een (conceptuele) tijdsgrens zichtbaar makend; bij andere projecten van hem worden bomen omgehakt en plattegronden uit een ander deel van de wereld in het landschap overgeplant. De grondtekeningen van De Maria en Heizer waren alleen vanuit de lucht in hun geheel te overzien; film was hier dus een voor de hand liggend medium om het werk te publiceren. Bij Flanagan, Smithson en Boezem had het werk ook ter plaatse bekeken kunnen worden.

Gerry Schum ziet zijn televisiegalerie (die als galerie imaginair is) als een manier om beeldende kunst een even grote rol te spelen. Voering die gepaard ging met de openbaarmaking van de brieven die Nixon en Ho Chi Minh gewisseld hadden. Starobin publiceerde zijn bevindingen in de Toronto Daily Star om Nixons bewering dat de Noordvietnamezen niet in een regeling geïnteresseerd zijn te weerleggen. Integendeel: de Noordvietnamezen deden geheime

voorstellen waar bewust door de Amerikanen niet op ingegaan werd.

Toronto Daily Star 29.11.'6

Een groep van naar schatting 16 guerrillastrijders heeft gisteren een poging gedaan vliegtuigen en militaire uitrusting van een Amerikaanse luchtmachtbasis in Thailand op te blazen. De commando's, die waren uitgerust met springstofladingen, waren al door de prikkeldraadversperingen doorgedrongen toen ze werden opgemerkt door schildwachten. Er brak een vuurgevecht uit waarbij 6 guerrillastrijders werden gedood.

• 7 JAN 20 1964

McCarthy ontmoet Vietcongdelegatie

L. bij 7 de 7e 1968

De Amerikaanse Democratische senator McCarthy heeft maandag twee uur gesproken met de leidster van de delegatie van het Nationale Bevrijdingsfront bij het Parijse overlegmevrouw Nguyen Thi Binh. Later op de dag had de senator een ontmoeting met de leider van de Amerikaanse delegatie, Habib. Vandaag zou McCarthy volgens diplomatieke bronnen een bespreking hebben met de leider van de Noordvietnamese delegatie, Xuan Thuy.

Doel van zijn ontmoetingen met de deelnemers aan het Parijse vredesoverleg noemde McCarthy tijdens een studentenbijeenkomst gisteravond „het vinden van manieren om een eind te maken aan de oorlog”.

De Jong: geen

wapens

16) 2070
mm

naar Vietnam

Van 1966 tot op heden zijn geen vergunningen verstrekt voor de uitvoer van wapens en munitie naar Vietnam, aldus heeft minister-president De Jong, mede namens de minister van buitenlandse zaken, verlaard in antwoord op schriftelijke vragen van het Tweede-Kamerlid A. van der Spek (pac. soc.). (De heer De Jong beantwoordde de vragen als minister van economische zaken ad interim. Op het moment van de beantwoording was mr. Nelissen nog niet beëdigd).

De minister-president zegt niet over gegevens te beschikken die aanleiding zouden kunnen geven tot het vermoeden dat uit Nederland uitgevoerde wapens en munitie een andere bestemming zouden kunnen hebben gevonden dan zoals in de uitvoervergunningen was aangegeven.

De heer Van der Spek had geïnformeerd of het waar is dat in 1966 een Amerikaanse order voor 20 mm-munitie tot een bedrag van 22 miljoen dollar bij de wapen- en kruitfabriek De kruithoorn in Den Bosch was geplaatst.

De juiste woorden in depropagandaslag

Het grootste deel van het nieuws dat dagelijks over Vietnam over de wereld verspreid wordt komt uit het gebouw van de Amerikaanse voorlichtingdienst USPAO in Saigon. Daar geven iedere dag om 5 uur 's middags Amerikaanse militaire woordvoerders een persconferentie waarin zij de wereldpers op de hoogte stellen van wat zij kwijt willen. Omdat de bewoordingen waarin het nieuws wordt vrijgegeven meestal ongewijzigd door de (voor een belangrijk deel Amerikaanse) wereldpersbureau's worden overgenomen wordt het van het grootste belang geacht dat tijdens deze bijeenkomsten de juiste terminologie wordt gebruikt. Omdat enkele van de militaire voorlichters zich de laatste tijd niet meer strikt hielden aan het voorgeschreven taalgebruik — sommigen gingen zo ver te spreken van „Nationaal Bevrijdings Front" i.p.v. „Vietcong" — heeft de voorlichtingsstaf een circulaire gekregen waarin nog eens aan de juiste termen wordt herinnerd.

Daarin valt o.m. te lezen:

Onjuiste uitdrukkingen

VC-belastinginners

Nationaal Bevrijdings Front

Amerikaanse troepenterugtrekking

Demokratische Republiek Vietnam

Huurling

Volks Bevrijdings Leger

5de VC-divisie (ook de 9de VC-div.)

Zoeken en vernietigen (Search and Destroy)

Waanzin om vijf uur

Deserteur (VC)

Aantal troepen nodig om vijand te verslaan

Lichamen tellen (body count)

177 177 20 4 20 177
Juiste uitdrukkingen

VC-belastingafpersers

Vietcong (VC)

Troepenvervanging

Noord-Vietnam

Soldaat of vrijwilliger van de On-
geregelde Burgerlijke Verdedigings
Groepen (CIDG)

Vietcong (of indien van toepassing:
Noordvietnamese leger)

Niet gebruiken tenzij in dezelfde
zin wordt gezegd dat deze divisies
80 tot 90% Noordvietnamees
leger zijn

Zoeken en opruimen (Search and
Clear)

Dagelijkse pers-bijeenkomst

Overloper of teruggekeerde

Nooit noemen

Vijanden gedood of vijandelijke
doden.

schadeloosstelling

Namens de militante boeddhistische groepering in Zuid-Vietnam heeft de Amerikaanse advocaat Narkin in Saigon verklaard dat hij de Amerikaanse regering een schadeloosstelling van 125 miljoen dollar zal vragen voor de slachtoffers en hun nabestaanden van de slachting van My Lai. Het bedrag is gebaseerd op een schatting van 500 doden. Het zou moeten besteed worden voor de opbouw van het dorp en de verzorging van de achtergeblevenen.

Het Zuidvietnamese Huis van afgevaardigden heeft woensdag in een vormachtige, bijna geweldadige

17-170

Terugtrekking uit Vietnam onherroepelijk, zegt Rogers

WASHINGTON (UPI, REUTER, AP) — Amerika is vast van plan al zijn troepen uit Vietnam terug te trekken. Het besluit van de regering — Nixon een eind te maken aan de Amerikaanse deelneming in de strijd in Vietnam staat onherroepelijk vast. Dit heeft de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, William Rogers, gezegd op een bijeenkomst van journalisten op het ministerie van buitenlandse zaken.

De uitspraak van Rogers was een van de duidelijkste en krachtigste uitspraken van de Amerikaanse regering, dat ze vastbesloten is zich terug te trekken uit het Vietnamese conflict, wat er ook mag gebeuren. Rogers liet ook duidelijk weten dat het niet de bedoeling is van de regering — Nixon dat na het terugtrekken van de gevechtstroepen andere Amerikaanse eenheden achterblijven. 'We trainen en be-

voorraden de troepen van Zuid-Vietnam zodat ze voor zichzelf kunnen zorgen als we hen de rol in de strijd alleen laten spelen. Er is een groeiend vertrouwen in Vietnam dat we daarin zullen slagen. Er van uitgaande dat we zullen slagen — en onze politiek gaat daar van uit — zal het resultaat waardevol zijn voor de toekomst van het gebied en zal het zorgen voor een gevoel van onafhankelijkheid en zelfvertrouwen, niet alleen in Zuid-Vietnam, maar in heel Zuidoost-Azië', meende Rogers.

Rogers heeft met zijn verklaring duidelijk geprobeerd de vrees weg te nemen, die ondermeer in het Amerikaanse Congres leeft, dat Nixon de terugtrekking van Amerikaanse troepen zal staken als de gevechten en de infiltratie uit Noord-Vietnam toe blijven nemen. Op 3 november vorig jaar heeft president Nixon verklaard, dat hij 'sterke en effectieve maatregelen' tegen Noord-Vietnam zou nemen als het voordeel zou proberen te trekken uit de Amerikaanse terugtrekking.

Rogers weigerde echter een tijdstip te noemen waarop alle Amerikaanse troepen Vietnam verlaten zullen hebben.

NAAR AFRIKA

Rogers liet ook weten dat hij volgende maand een reis naar Afrika zal maken. Hij hoopt er met verschillende regeringen besprekingen te voeren over de mogelijkheden voor een snelle verhoging van de levensstandaard in dat werelddeel.

Senator Tran Van Don, een van de belangrijkste tegenstanders van president

Ngoejen Van Thieu in de Zuidvietnamese senaat, heeft gisteren een nieuwe partij, het Volksblok, opgericht dat streeft naar een gematigde politiek als de oorlog afgelopen is. Zestien senaatsleden hebben zich bij het blok aangesloten. Don is een gepensioneerde generaal, die een belangrijke rol heeft gespeeld bij de omverwerping van de regering-Diem in 1963. Het Volksblok wil een eind aan de oorlog maken met politieke middelen, zei Don gisteren op een persconferentie in Saigon — De nieuwe oppositiegroep is tegen communisme, neutralisme en ook tegen een coalitieregering. Zij gelooft dat Vietnam herenigd kan worden onder een niet-communistisch bestuur.

Bij een aanval van de Viet Cong op een vluchtelingenkamp vlak bij Son My waar de Amerikanen een onderzoek instellen naar de beweerde moord op 109 burgers door Amerikaanse eenheden, zijn twaalf Vietnamezen (negen burgers) en een Amerikaanse marinier omgekomen, zo is in Saigon bekend gemaakt.

Luitenant William Calley, die beschuldigd wordt van moord op 109 Zuidvietnamezen, heeft gisteren een groep oud-militairen ontmoet, die 200.000 dollar bijeen willen brengen voor zijn verdediging. Dr. Gerard Beck, voorzitter van het fonds, verklaarde: 'Wij laten ons niet uit over zijn schuld of onschuld. Wij hebben echter het gevoel dat luitenant Calley is veroordeeld en zijn naam door het slijk wordt gehaald wegens het vervullen van zijn plicht tijdens een gevecht, zonder dat hij kans heeft gehad zich te verdedigen.'

Sihanouk krijgt van China militaire hulp

De Cambodjaanse regering in ballingschap van prins Norodom Sihanouk krijgt gratis militaire hulp van China. Een overeenkomst met een dergelijke strekking, de eerste van deze soort tussen Peking en Sihanouk, is gisteren in de Chinese hoofdstad ondertekend, zo is door het persbureau Nieuw China meegedeeld.

Naar de woorden van het persbureau is de overeenkomst ge-

sloten „om het Cambodjaanse volk te steunen bij zijn rechtvaardige oorlog tegen het imperialisme van de VS en hun lakei, de Lon Nol-Sirik Mataklië”.

De overeenkomst geldt alleen voor 1970, aangezien China al zijn hulpovereenkomsten op jaarlijkse basis behandelt.

In mei sloot China een overeenkomst met Noord-Vietnam waarbij militaire en economische hulp boven de jaarlijkse steun werd gegeven.

Bijzonderheden over het verdrag tussen Peking en Sihanouk werden niet gegeven, maar aangenomen wordt dat de wapenhulp voornamelijk uit lichte wapens zal bestaan.

Peking heeft Sihanouk, bijna onmiddellijk nadat hij was afgezet in maart, alle steun toegezegd bij het omverwerpen van het regime van Lon Nol. De aanhangers van Sihanouk die in Cambodja tegen de regeringstroepen vechten worden overigens verondersteld al lang Chinese wapenhulp te ontvangen, maar indirect, via de troepen van Noord-Vietnam en de Vietcong.

Het belang van de overeenkomst van gisteren werd onderstreept door de aanwezigheid van de Chinese premier Tsjoë En-lai, bij de ondertekeningsceremonie.

Van de zijde van de regering in ballingschap was premier Penn Nouth aanwezig. Opmerkelijk is dat van prins Sihanouk zelf niet werd vermeld of hij

aanwezig was. Er was geen directe verklaring voor de afwezigheid van de Cambodjaanse prins.

Volgens waarnemers heeft de overeenkomst tussen China en de regering in ballingschap behalve materiële ook propagandistische waarde omdat daardoor Sihanouks soevereiniteit en zijn recht om internationale verdragen te sluiten wordt benadrukt.

Bovendien wordt nog eens de aandacht gevestigd op China's prestige in de erkenningskwestie, omdat de Sowjetunie en de meeste andere Oosteuropese landen Sihanouk nog steeds niet diplomatiek willen erkennen.

De Cambodjaanse premier, Lon Nol, heeft gezegd dat zijn strijdkrachten snel sterker worden en hun vijanden ongeveer 25 maal zoveel verliezen hebben toegebracht als zij zelf hebben geleden. Hij gaf echter toe dat de communisten nog de helft van zijn land beheersen.

In een radiotoespraak beweerde Lon Nol maandag dat in de nu vijf maanden durende oorlog 12.105 Noordvietnamezen en Vietcongstrijders werden gedood. Hij zei dat de Cambodjanen 479 man hebben verloren.

Vrede in Laos zou Noord-Vietnam in staat stellen de 45.000 man die nu in Laos vechten over te brengen naar Cambodja, heeft de Thailandse minister van buitenlandse zaken, Thanat Man gisteren gezegd.

Belangrijke reorganisatie in Zuidvietnamese leger

SAIGON (REUTER, AFP, AP, UPI) — Twee belangrijke Zuidvietnamese generaals zijn van hun post ontheven en een derde heeft een andere functie gekregen bij een grote reorganisatie van de strijdkrachten, zo is zaterdag door een regeringswoordvoerder meegedeeld. De woordvoerder gaf geen reden op. Bij de reorganisatie zijn voornamelijk strijdkrachten in de Mekong-delta betrokken. De belangrijke verandering is de vervanging van de commandant van de zevende leger-divisie generaal Thanh Hoang, door kolonel Choa Nam, voordien commandant van de derde luchtlantingsbrigade. Volgens goed ingelichte militaire bronnen houden de veranderingen verband met recente verklaringen van president Ngoejen Van Thieu, dat de strijdkrachten zouden worden gereorganiseerd om de doelmatigheid te vergroten. De regeringswoordvoerder deelde ook mee, dat de regering binnenkort ook een aantal provinciale hoofden zal vervangen.

Vier Amerikaanse militairen, die gepoogd hebben een eigen commissie voor oorlogsmisdaden 'in het leven te roepen, zullen voor een speciale krijgs-

raad gedaagd worden. Het Amerikaanse leger heeft bekend gemaakt, dat de militairen worden beschuldigd van ondermijning van de discipline en de geest in het leger. De vier militairen hebben een brief verspreid, waarin zij onder meer hun voornemen tot het vormen van de genoemde commissie aankondigen en Amerikaanse militairen verzoeken melding te maken van eventuele wreedheden, die zij in Vietnam hebben meegemaakt. Deze inlichtingen zouden dan naar de commissie gezonden moeten worden, die ze op haar beurt naar het tribunaal voor oorlogsmisdaden van Jean Paul Sartre in Parijs zou doorzenden. De brief eindigde met de opwekking: 'Doe wat je kunt om aan te tonen, wat werkelijk gebeurt in Vietnam'.

Amerikaanse B-52 bommenwerpers hebben in de nacht van zaterdag op zondag meer dan duizend ton bommen gegooid op stellingen van Viet Cong-strijders en Noordvietnamezen bij de Cambodjaanse grens ten noorden van Saigon. Dit gebied is de afgelopen weken voortdurend door de bommenwerpers aangevallen. In augustus vorig jaar is in dit jungle-gebied zwaar gevochten. Er bevinden

zich nu onderdelen van de Noordvietnamese zevende divisie.

De strijd te land had het afgelopen weekeinde weinig te betekenen, zo werd in Saigon vernomen. Er hebben zich verspreid over heel Vietnam een aantal schermutselingen voorgedaan, waarbij 61 Viet Cong-bestrijders en Noordvietnamezen zouden zijn gesneeuwd. De Amerikanen zouden alleen zestien man aan gewonden hebben verloren, terwijl de verliezen van de Zuidvietnamese regeringstroepen werden omschreven als 'licht'. Later maakte het Amerikaanse opperbevel 't verlies van drie helicopters bekend. Hiermee is het aantal verloren gegane helicopters in Vietnam op 6333 gekomen. De kosten hiervan worden geraamd op zes à zeven miljard dollar. Het hoofd van de Zuidvietnamese delegatie bij de Parijse vredesbesprekingen, Pham Dang Lam, is teruggekeerd in de Franse hoofdstad, na een kort verblijf in Saigon. Volgens zijn zeggen heeft hij daar nieuwe instructies van president Thieu ontvangen. Tanzania heeft de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam erkend, zo meldde radio-Peking gisteren.

Reorganisatie in leger van Zuid-Vietnam

Twee vooraanstaande Zuidvietnamese generaals zijn van hun post ontheven en een derde heeft een andere functie gekregen, zo is zaterdag door een woordvoerder van de Zuidvietnamese regering bekendgemaakt. Er is geen reden voor de verandering gegeven.

De vervanging van de generaals, die grotendeels betrokken waren bij het bevel over de Zuidvietnamese strijdkrachten in de Mekongdelta, wordt in verband gebracht met recente uitlatingen van president Nguyen Van Thieu dat het Zuidvietnamese leger in de loop van dit jaar gereorganiseerd zal worden om de doelmatigheid te vergroten en de strijdkrachten van de Vietcong niet de gelegenheid te geven volledig terug te keren naar de guerillatactiek.

Een tweede verklaring voor de vervanging van de drie generaals kan gevonden worden in het feit dat de gevechtsactiviteit in de Mekongdelta de laatste tijd groter is dan in de rest van Vietnam.

Militaire waarnemers verwachten ook dat indien begin volgende maand een Tetoffensief zou worden ingezet door de Noordvietnamese en Vietcong-strijdkrachten dit naar alle waarschijnlijkheid op de Mekongdelta gericht zal zijn.

Volgens het Amerikaanse weekblad Time streeft de regering-Nixon ernaar dat begin 1972 nog 200.000 man Amerikaanse ondersteuningstroepen in Zuid-Vietnam zullen zijn. Op het ogenblik bedraagt de sterkte van de Amerikaanse legermacht nog meer dan 480.000 man. Voor april zullen ongeveer 50.000 man worden terugge-

Thailand niet bang

Zoum 70 UN
(Van

onze correspondent in Hongkong)
THAILAND maakt zich geen zorgen, over een mogelijke terugtrekking van de Amerikanen uit Azië, noch over Pekings dreigementen met een bevrijdingsoorlog. Zowel het een als het ander wordt met een korreltje zout genomen.

De Thailandse minister van Buitenlandse Zaken verklaarde onlangs doodkalm, dat de VS rustig hun troepen uit Thailand konden terugtrekken, als ze niet bereid waren Thailand te verdedigen. De VS hebben nu 45.000 man soldaten in Thailand gelegd, voornamelijk op de luchtmachtbases in het noordoosten van het land, van waaruit zij lucht-aanvallen doen op Vietnam en Laos.

Het wegtrekken van Amerikaanse troepen uit Thailand zou zeker economische gevolgen hebben voor het land, waar een 100.000 Thais in hun levensonderhoud kunnen voorzien door de aanwezigheid van de Amerikaanse militairen.

De militaire hulp van de VS aan Thailand bedraagt tegenwoordig rond de 800 mln dollar per jaar. Deze hulp zal met ingang van 1970 met 50 mln dollar per jaar worden verminderd.

Men hoeft in Thailand echter geen economische ineenstorting te verwachten wanneer de Amerikanen inderdaad geleidelijk aan hun militaire nederzettingen in dat land zullen ontmantelen. Maar het blijft nog de vraag of de Amerikanen Thailand werkelijk willen ontruimen.

DE Thais hebben in sommige van hun provincies met opstandelingen te maken, die evenwel niet altijd communistische revolutionairen zijn.

In het noordoosten van het land, dat aan Laos grenst, is het tegenwoordig naar verhouding rustig, ofschoon men hier reeds jaren geleden een nieuwe „revolutionaire strijd“ heeft voorspeld. Bij de laatste verkiezingen bracht — tot grote verrassing — een meerderheid van de bevolking van het noordoosten haar stem uit op de regering. Het schijnt dat Bangkok de situatie onder con-

In het noorden van Laos, in de toestand moeilijker. Daar voeren gewapende bendes van de Meo-stam een soort van guerrilla tegen de regeringstroepen. Hoewel deze opstandelingen wellicht beperkte steun krijgen van communisten uit Laos, gaat het hier niet om een communistische revolutionaire beweging. Het Meo-probleem is in de eerste plaats een sociologische kwestie. Er leven tegenwoordig in het noorden van Thailand 60.000 Meo's, die men in drie hoofdgroepen kan verdelen. Hun stamgenoten in Noord-Vietnam, Laos en China tellen meer dan 5 miljoen zielen, waarvan er 3 miljoen in de zuidelijke provincies van China wonen. Zij hebben evenwel geen enkele relatie met de Meo's in Thailand en Laos. Het is ook niet bewezen dat de opstandelingen in het noorden van Thailand rechtstreeks wapenhulp uit China krijgen.

DE Meo's, een vrijmoedig bergvolk, hebben nooit de autoriteit van een regering of landgrenzen erkend. Toen de Thailandse autoriteiten begonnen de Meo's, die de opiumbouw als voornaamste bron van inkomsten hadden, uit de bergen naar beneden te halen en in de valleien te vestigen, kwamen ze in opstand. De Thailandse regering wilde door deze maatregel in de eerste plaats verhinderen dat de Meo's met hun rooibouw waardevolle bebossingen platbrandden om hun opiumvelden aan te leggen. Voor de Meo's echter, was dit een inbreuk op hun vrijheid.

De strijd van de Meo's tegen eenheden van de 40.000 man sterke grenspolitie en het 100.000 man sterke leger vallen in het huidige stadium in de categorie 'schermutselingen', er is nog geen sprake van burgeroorlog of revolutie.

De Thais blijven evenwel spreken van de communistische dreiging. Het is moeilijk vast te stellen of zij dit niet wat overdrijven om de dollarvloed niet te laten opdrogen.

Pekings propagandamachine helpt de Thais hierbij. China heeft met zijn verklaringen dat Thailand het eerstvolgende doel is van de Aziatische revolutie, vermoedelijk alleen maar de bedoeling Bangkok duidelijk te maken dat het niet is ingenomen met de pro-Amerikaanse koers.

De Thais staan van oudsher bekend om hun grote diplomatieke gaven, ze vertrouwen erop door de Chinese klippen heen te kunnen laveren.

Averell Harriman, de nes. an de Amerikaanse diplomatie, heeft op uitnodiging van het Amerikaanse persbureau UPI, het beleid van president Richard Nixon aan een kritisch onderzoek onderworpen.

door Averell Harriman

De meest creatieve periode in de recente Amerikaanse buitenlandse politiek vond plaats kort na de tweede wereldoorlog. Door het initiatief van president Truman en de effectieve samenwerking van de Republikeinse senator Arthur Vandenburg, voorzitter van de Senaatscommissie voor buitenlandse aangelegenheden, werd de politiek uitgevoerd met steun van de twee partijen in Amerika. Onder de historische resultaten was de herleving van het door de oorlog verscheurde West-Europa. Er werd aan beide zijden gegeven en genomen. Partijbelangen werden aan de kant gezet. In feite noemde de senator Vandenburg de programma's graag onpartijdig.¹

Ongelukkigerwijze wordt ons land tegenwoordig verdeeld door vele kwesties in de buitenlandse politiek. We hebben niet langer dezelfde twee-partijdige aanpak. Toch is de verdeeldheid van opvattingen op vele manieren 'onpartijdig.' Oppositie tegen de regeringspolitiek wordt gevormd door een aanzienlijk aantal Congres-leden van beide partijen. De steun bij het verzet tegen het ABM-voorstel van de regering bijvoorbeeld kwam uit beide partijen.

Bij de Salt-besprekingen met de Sowjet-Unie echter voert de regering plannen uit, die door de vorige regering zijn opgesteld en ontvangt zij voortdurend belangrijke steun

van beide partijen. Alles moet in het werk gesteld worden om door te gaan met deze besprekingen om dit soort steun te behouden, want succes bij het afremmen van de kernbewapeningsrace is van vitaal belang voor de veiligheid van de wereld. Op het spel staat niet alleen het oncer controle brengen van de schrikbarend toenemende kosten van de kernbewapeningsrace, maar ook de hoop dat overeenstemming met de Sowjet-Unie het gevaar van een nucleaire ramp zal verminderen.

Desalniettemin zijn er vele vragen over nationale prioriteiten, waarover een brede verdeeldheid van opvattingen bestaat. Voor veel leden van het Congres' overtreffen de dwingende binnenlandse problemen in belangrijkheid de voorgestelde hoge militaire uitgaven voor nieuwe type wapens en andere programma's.

Wat mij betreft, ik ben er sterk van overtuigd dat de militaire voorstellen niet geheel rekening houden met de veranderingen, die in de wereld hebben plaats gevonden of met het kritisch karakter van onze binnenlandse behoeften. Aan de ene kant zijn onze vrienden en bondgenoten steeds sterker geworden. Aan de andere is de monolitische structuur van het wereld-communisme, zoals Stalin die zag, verbrijzeld. We leven nog steeds in een gevaarlijke wereld, maar

wapens alleen kunnen ons geen veiligheid geven. De oplossing van onze binnenlandse problemen is van vitaal belang. Het gaat niet langer tussen kanonnen of boter. Van daag gaat het tussen grotere kanonnen en de gezondheid van onze binnenlandse economie.

De oorlog in Vietnam is de meest kritische van onze buitenlandse verplichtingen. De enorme kosten van deze oorlog zijn, allereerst, de tragische verliezen van onze jongemannen, dan de 25 tot 30 miljard dollar die wij jaarlijks uitgeven en onze economie verstoren, en de diepe, emotionele verdeeldheid in ons land over de doeleinden van de oorlog.

De president heeft een plan voor het Vietnamiseren van de oorlog voorgesteld, maar vele vragen blijven onbeantwoord. Onder andere: wat zijn de verhoudingen met president Thieu? Als president Nixon een politieke koers heeft aangekondigd, waarom neemt president Thieu dan voortdurend een meer starre houding aan? Hij heeft zelfs onlangs gevraagd hoe snel onze gevechtstroepen kunnen worden teruggetrokken en ontkend dat de Vietnamisering van de oorlog mogelijk is voor vele jaren.

Hij heeft laten doorschemeren dat een vredeskabinet of een verzoeningsregering niet aanvaardbaar is en heeft hen, die zijn stand-

punt bestrijden of een neutrale houding innemen, bestempeld als communisten of als communistische sympathisanten. Zijn zijn repressieve maatregelen uitsluitend gericht tegen de communisten, of zijn zij bedoeld tegen de niet-communistische gematigden, die een oplossing via onderhandelingen willen? Dit alles in ogenschouw nemend, wat zijn Thieu's bedoelingen?

President Nixon, en meer onlangs vice-president Agnew, hebben beiden president Thieu geprezen. Betekent dit dat president Thieu namens de Verenigde Staten spreekt en dat hij een veto heeft over onze acties? Is Vietnamisering, in wezen, een plan voor vrede of, zoals senatoren onlangs hebben gevraagd een plan dat de oorlog zal voortzetten? Hebben we een realistisch plan voor terugtrekking? Hoe lang zijn we van plan grote troepenmachten in Vietnam te houden?

Bijkomende vragen bleven onbeantwoord. Spreekt president Thieu namens de meerderheid van het Zuidvietnamese volk? Als we het feit in ogenschouw nemen, dat hij gekozen werd door minder dan 35 procent van de kiezers, waarom heeft hij zich dan niet alleen verzet tegen onze sterke aandrang om de basis van zijn regering te verbreden, zodat ze werkelijk representatief zou zijn, maar ook nog de basis versmald? Zelfs in 1967 stemde meer dan de helft van

Vragen aan president Nixon

20 juni 1970

de bevolking op burgerkandidaten, die op een of andere wijze naar vrede streefden. Generaal Docong Van Minh (de Grote Minh) die de meest populaire figuur in Vietnam zou zijn, werd niet toegestaan mee te doen. Drukken hij en andere niet-communistische gematigden tegenwoordig het verlangen van de bevolking van het zuiden uit? Zijn deze mensen, zoals Thieu beweert, 'werktuigen van de communisten'?

Dicteert Thieu de onderhandelingspolitiek? Het is intrigerend dat president Nixon gezegd heeft dat de brief van Ho Tsji Minh 'domweg afwijzend', in plaats van uitnodigend was. Tot onlangs, werden we geconfronteerd met de Noordvietnamese eis dat een overeenkomst 'inovereenstemming met het programma van het Nationale Bevrijdingsfront moet zijn.' Maar in Ho Tsji Minh's brief stond: 'Het tien punten tellende programma is een logische en redelijke basis voor een overeenkomst'. Bovendien beëindigt hij zijn brief met: 'Met goede wil aan beide zijden kunnen we tot een gemeenschappelijke inspanning komen bij het vinden van een juiste oplossing van het Vietnamese probleem. Was dit een afwijzing of een uitnodiging voor verdere onderhandelingen? Tenslotte worden onze basis-belangen eerder gediend met een onbegrensde voortgang van de oorlog dan met een compromis? Zijn de

aanwijzingen juist dat de Noordvietnamese leiders sterk nationalistisch zijn en, net zoals Tito, onafhankelijk willen zijn, zonder overheersing door Peking of Moskou? Of welke manier kunnen wij het doel van een onafhankelijk en vreedzaam Zuidoost-Azië bereiken?

Wat mij betreft, ik hoop dat op dergelijke vragen licht geworpen zal worden in de Stat of the Union-boodschap van de president

Zestien Zuidvietnamese

kadetten gedood

26/1/50
11/1/50

SAIGON (AP, UPI) —Zestien Zuidvietnamese kadetten, een officier en een burger zijn gisteren in Zuid-Vietnam gedood, toen een landmijn ontplofte midden in een kolonne. De militairen waren op weg naar hun opleidingscentrum, 16 kilometer ten noorden van Saigon.

In Saigon is ook bekend gemaakt dat een 16-jarige jongen een granaat naar een schoolplein heeft gegooid waar Amerikaanse soldaten aan het volleyballen waren met Zuidvietnamese kinderen. Vier kinderen werden gedood en zes van de twaalf soldaten liepen verwondingen op.

De dader van de aanslag ontkwam, maar omstanders meenden in hem een jongen uit een naburig dorp te herkennen. De politie probeert hem nu te vinden.

In Danang heeft gisteren een krijgsraad een Indiaanse kapitein van het Amerikaanse leger, Robert Poolaw, vrijgesproken van moord op een Noordvietnamese krijgsgevangene. De kapitein was van de moord beschuldigd door een korporaal van zijn eenheid. Deze beweert dat de kapitein op 11 augustus vorig jaar bij Danang een gewonde Noordvietnamees heeft doodgeschoten. De krijgsraad sprak de kapitein vrij nadat een sergeant getuigde dat de korporaal zeer onbetrouwbaar was.

Krijgsgevangenen van Hanoi voor radio-Moskou

WASHINGTON, 20 jan. (DPA, AP) — Amerika heeft bij de Russische regering krachtig geprotesteerd tegen de uitzending door radio-Moskou van verklaringen, die zouden zijn afgelegd door Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam. Als de Russen inlichtingen hebben over Amerikaanse krijgsgevangenen, aldus de Amerikaanse regering, dan moeten ze die maar rechtstreeks aan ons geven en ze niet misbruiken voor propaganda-doeleinden.

Radio-Moskou had gisteravond in een programma van een half uur boodschappen van Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam aan hun familie in de Verenigde Staten

uitgezonden.

Het programma begon met marinevlieger Hugh Allen Stafford die kerstenieuwjaarswensen overbracht aan zijn vrouw in Cambridge, Maryland, en zijn familie. Stafford zei onder meer „probeer geen zorgen te hebben over mij. Ik ben in de handen van een humane samenleving en mijn gezondheid blijft goed.”

Radio-Moskou zei met het programma licht te willen werpen op bepaalde aspecten van de oorlog in Vietnam. „Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken voert sinds lang een verbeterde campagne tegen Noord-Vietnam, dat het beschuldigt van slechte behandeling van krijgsgevangenen dienstplichtigen. Wij wensen dat allen die naar dit programma luisteren horen wat de gevangenen zelf hierover te zeggen hebben.”

Ross Perot (39), de rijke Amerikaan uit Texas die vergeefs probeerde kerstpakjes naar Amerikaanse gevangenen in Noord-Vietnam te brengen, heeft verklaard, dat hij de cadeaus zal schenken aan Vietcong-gevangenen in Laos en Zuid-Vietnam. De vrouwen van de Amerikaanse gevangenen hadden hem gevraagd, de voorraden medicamenten en kleren aan krijgsgevangenen van Amerika te geven.

Het Amerikaanse hooggerechtshof heeft de dienstplichtraden de bevoegdheid ontzegd om de inlijving te versnellen van degenen die tegen de Vietnamese oorlog protesteren. De beslissing werd met 5 tegen 3 stemmen genomen.

Het hooggerechtshof heeft met 7 stemmen tegen 1 bepaald dat de Amerikaanse deelname aan de oorlog in Vietnam niet illegaal is hoewel het Congres geen oorlogsverklaring heeft aanvaard. Het hooggerechtshof wierp een aanklacht van de prof in het constitutioneel recht, Law R. Velvel tegen president Nixon minister van buitenlandse zaken en minister van defensie Laird hof motiveerde zijn besluit niet.

Meer kans op vrede dan jaar geleden

WASHINGTON, 23 jan. (Reu- op vrede zijn groter dan zij een jaar geleden waren, zo heeft de president van de Verenigde Staten, Richard M. Nixon, verklaard in zijn boodschap aan het Congres over de toestand van het land.

Nixon wil in Vietnam door onderhandelingen een rechtvaardige vrede tot stand brengen. De Verenigde Staten zullen hun verdragsverplichtingen blijven nakomen, maar zij willen bij internationale conflicten niet meer de voornaamste leveranciers van mankrachten en geld zijn. De andere landen moeten vooral zelf voor hun welzijn en hun verdediging zorgdragen.

In deze eerste boodschap over de „State of the Union”, die Nixon hield sinds hij in januari vorig jaar aan de regering kwam, legde hij meer het accent op binnenlandse dan op buitenlandse problemen.

Nixon verklaart de oorlog aan de misdaad in Amerika. Hij wil ook de strijd tegen de milieu-verontreiniging drastisch aanpakken.

Over het buitenlands beleid zei Nixon:

„In twee oorlogen, eerst in Korea en nu nog in Vietnam, droegen de Verenigde Staten zorg voor het grootste deel van het geld, de wapens en de mensen om anderen te helpen hun vrijheid te verdedigen. Nu hebben de grote industriële landen van Europa en ook Japan hun economische kracht herwonnen. De landen van Latijns-Amerika en vele landen die na de tweede wereldoorlog in Azië en Afrika hun vrijheid kregen van het kolonialisme, hebben een nieuw gevoel van trots en waar-

digheid en een vastbeslotenheid zelf de verantwoordelijkheid voor hun verdediging op zich te nemen.”

„De eis dat andere landen een rol spelen is geen afschuiven van verantwoordelijkheid maar een delen van verantwoordelijkheid”, aldus Nixon.

zware luchtbombardementen met B-52-toestellen op Zuidvietnamese, Laotiaanse, Cambodjaanse en Thailandse dorpen (want de strijd heeft zich al lang over heel Indo-China uitgebreid) waar de bevolking hulp verleent aan revolutionaire nationalistenv. die een guerrilla voeren tegen de Amerikanen of hun vazallen.

Op 2 januari was Agnew op Formosa, dat hij 'China' noemde. In het vliegtuig had hij gezegd, dat zijn land wel een 'dialog' wenste met Peking (dat China blijkbaar niet vertegenwoordigt!) maar dat zo'n gesprek 'op generlei wijze de verplichtingen van Amerika jegens Tsjiang Kai-sjek mocht aantasten.' In Thailand, dat met 12.000 man meevecht in Vietnam, en waar omgekeerd 47.000 Amerikaanse militairen zijn gestationeerd, bevestigde hij op 5 januari dat 'de VS hun politiek niet zullen veranderen.' 'Wij zullen elk land steunen dat vecht tegen de communistische bedreiging, totdat het zichzelf kan verdedigen en zijn vrijheid en onaantastbaarheid zelf kan handhaven.' Men moet daarbij wel begrijpen, dat hij sprak tot dictatoriale staatslieden, die bedreigd worden door de opstandigheid van hun eigen volkeren, welk verzet dan geacht wordt 'van buiten' te komen. Zo heet dat ook in Laos het geval te zijn waar nu 12.000 Amerikaanse 'adviseurs' meevechten met een feodaal regime, dat slechts een deel van het land controleert.

Agnew strekte overigens ook zijn beschermende handen uit over regeringen, die geen bondgenoten zijn, maar wel in de randgebieden van Azië liggen, zoals die van Afghanistan, Nepal, Maleisië, Singapore. Hij trok in het oosten en zuiden keurig een stalen ring rond China en de Sowjet-Unie. Er is dus niets veranderd. In sommige landen zoals de Philippijnen, Afghanistan en Nieuw-Zeeland wierpen demonstranten wel een lichte schaduw over de glans van zijn reis, maar in de VS is hij gewend bloot te staan aan veel heftiger aanvallen. Zijn Griekse huid, zo dik als die van de dictators in Athene, is daar tegen bestand.

Agnews reis heeft geen nieuw licht geworpen op het standpunt der Verenigde Staten ten aanzien van het conflict tussen de Sowjet-Unie en rood China. De vice-president scheen ze enerzijds oopen te drijven ('het internationale communisme') en anderzijds te zinspelen op een beleid van 'verdeel en heers,' door te gewagen van 'de wenselijkheid van ontspanning in de verhouding tussen Peking en Washington.' Volgens de laatste verklaringen van Russen en Chinezen, al onderhandelen die dan over grenskwesties en handel, zijn hun wederzijdse wantrouwen en vijandschap niet verminderd. Maar Agnew heeft de Chinese communisten niets aangeboden om hen te verlokken vriendelijker te staan tegenover de Amerikanen. Misschien wil Nixon van de communistische broedertwist vooral profiteren om concessies af te dwingen... van de Russen, met name inzake bewapening en het Nabije Oosten.

Wat Agnew aangaat: tijdens zijn reis verscheen in het Italiaanse weekblad Tempo (10 januari) een interview met hem, waarin hij vooral tekeering tegen de Amerikaanse opstandige jongeren. Hij verweet hun, de regering van Hanoi in de kaart te spelen. Gelukkig was er een andere jeugd, de ware nieuwe generatie, en 'die streed moedig in Vietnam.' Van het intellect moest hij niet veel hebben en het is hem zelf kennelijk ook vreemd. 'De agitatie der studenten kan toegeschreven worden aan het feit dat er te veel jongelui zijn, die een academische titel wensen. Men moet stoom afblazen en jongelieden aanmoedigen, een handwerk te leren, liever vakarbeiders te worden dan intellectuelen.' Te veel denken is volgens hem gevaarlijk.

A. L. C.

ZUID-OOST AZIË

AMERIKA

BLIJFT

DE VICE-PRESIDENT der Verenigde Staten, Spiro Agnew, heeft zijn bliksemreis door Azië en Oceanië beëindigd. Hij heeft in deze werelddelen ondernomen, wat Nelson Rockefeller in Latijns-Amerika deed: bondgenoten of vrienden der VS bezoeken. Maar Agnew, die verondersteld wordt te zeggen wat Nixon denkt, heeft veel meer politieke verklaringen afgelegd dan Rockefeller. En uit die verklaringen blijkt dat de in Washington gesuggereerde veronderstellingen, dat de Verenigde Staten zich uit Azië zouden willen terugtrekken, onjuist zijn. Dit is ook reeds duidelijk geworden in Vietnam: er worden daar alleen Amerikaanse soldaten teruggetrokken, als trouwe Vietnamezen hen kunnen vervangen om te strijden voor hetzelfde doel: de betrokken landen binnen de Amerikaanse invloedssfeer te houden. Dit is niet verwonderlijk, maar 'manipulaties' van te grove aard kunnen beter vermeden worden. 'Azië voor de Aziaten' betekent voor Nixon: 'Aziaten moeten vechten tegen Aziaten, als die laatsten geen vrienden van Washington zijn.'

De bescherming, die Agnew genoot, maakte dat hij niet zo veel van vijandige demonstraties had te lijden als Rockefeller in Latijns-Amerika, al waren protesten niet zeldzaam. Op nieuwjaarsdag vertoefde hij op een basis buiten Saigon en prees daar de militaire dictator Thieu. Het Amerikaanse volk, zo zei hij 'staat voor honderd percent achter de regering in Saigon... het is zeer trots op Thieu... kritiek op diens regering ver tolkt niet de gevoelens van het Amerikaanse volk.' En dan maar weer nieuw

is niets in Nixon's geschiedenis of karakter dat aannemelijk maakt dat hij een militaire nederlaag zal aanvaarden nu hij een politiek vertrek heeft geweigerd.

Maar, zo hebben Pentagonfunctionarissen van de vorige regering me duidelijk gemaakt, de door de President herhaaldelijk gedane dreigement van „strengere en effectievere maatregelen" te zullen nemen zou weinig geloofwaardig zijn in een dergelijke situatie. Het „escalatie-boodschappenlijstje" van de Luchtmacht omvat: meer bommen op het zuiden, hervatten van de bombardementen op het Noorden, het werpen van mijnen in de haven van Haiphong. De mening van de Amerikaanse militaire experts die ik heb gesproken bevestigt wat voor de hand schijnt te liggen. Ni. dat geen van al deze maatregelen een aanval op grote schaal in het zuiden tot stilstand zou kunnen brengen. En ook het plan van de mariniers en het leger om een amfibie-invasie in Noord-Vietnam te doen zou niets anders dan de Amerikaanse nederlaag verhaasten. Als de Amerikaanse commandanten zich beklagen over het voeren van een oorlog in Zuid-Vietnam waar velen onder de bevolking in het geheim deel uit maken van de strijdkrachten van de vijand, dan kunnen ze nauwelijks iets beters verwachten in Noord-Vietnam waar letterlijk iedereen lid is van het Volksleger.

Nee, er is slechts één escalatiemaatregel die geloofwaardig is en dat is het gebruik van kernwapens. Het is niet moeilijk zich de Gemeenschappelijke Chef-Staven voor te stellen die een enorme druk op de president zullen uitoefenen om van kleine kernwapens gebruik te mogen maken om de druk op de Amerikaanse garnizoenen tijdens een grootscheepse Vietcong (Nationaal Bevrijdings Front, of Noordvietnamese aanval te keren. Tijdens het beleg van Khe San drie jaar geleden bestond er ook aanzienlijke steun voor een dergelijke maatregel onder de militairen."

En Barnett die meedeelt lange ritten en soldaten, trucks en artillerie zich in de richting van de 17e parallel te hebben zien bewegen, eindigt met: „De oorlog in Vietnam neigt niet ten einde. Zij gaat gestaag naar haar gevaarlijkste crisis." Bij een atoomaanval op Noord-Vietnam zal het niet langet een „Vietnamese oorlog zijn" zo hadden de Noordvietnamezen herte verstaan gegeven doelend op afspraken met de Russen en de Chinezen.

AZIË

2. 2. 1970
L. J. B. van der
L. J. B. van der

Nieuwe bombardementen op Noord-Vietnam?

In de laatste verschenen nummers van twee Amerikaanse oppositie-bladen, I. F. Stone's Bi-Weekly en The New York Review of Books, wordt de mogelijkheid geopperd dat Nixon bij een komend offensief van het Bevrijdings Front zal besluiten Noord-Vietnam opnieuw te gaan bombarderen.

„Nixon", zo schrijft Stone, „heeft met enigerlei vorm van re-escalatie gedruigd (in zijn 3-november redevoering) wanneer de vijand de plannen van zijn „Vietnamisatie" in de war brengt. Troepen terug te sturen zou impopulair zijn. Gemakkelijker zou het zijn om het bombarderen van Noord-Vietnam te hervatten, ditmaal gericht op de spoorweglijnen uit China en de havens, vooral die van Haiphong. Dit werd bepleit door Goldwater in een redevoering in de Senaat op 18 december jl. na zijn terugkeer uit Vietnam. Goldwater zei dat Nixon reeds een toesprong had bereikt op de Vietnamweg, „waarbij de ene weg leidt naar een volledige terugtrekking, hetgeen hij niet zal doen", en de andere naar „een nooit-eindigende oorlog hetgeen noch de President noch het Amerikaanse volk zal toestaan". Goldwater zei dat het er op aankwam „een andere weg te vinden" en deze ziet hij in een hernieuwde en ditmaal niet beperkte bombardementscampagne.

Het is de waarheid dat een dood punt in het zicht is waar een wanhoopdaad van Nixon gevreesd

moet worden. Ik zou zelfs de mogelijkheid van het gebruik van onze „tactische" kernbommen niet willen uitsluiten, misschien om te proberen de passen uit Noord-Vietnam af te sluiten en een zone langs de Ho Chi Minh weg in Laos „weg te vagen". Vietnam is evenals Spanje voor de Tweede Wereldoorlog een proefgebied van nieuwe wapens. Alleen atoomwapens zijn nog niet uitgeprobeerd en de handen van de militairen moesten jeuken om ook die te gebruiken — hoewel natuurlijk het publiek verteld zou worden alleen op „onbevolkte gebieden".

Aldus Stone. In de New York Review of Books brengt Richard J. Barnett verslag uit van een bezoek aan Noord-Vietnam. Barnett, die meedeelt dat functionarissen van het Front hem hebben verteld dat zij een grote militair hoofdkwartier in Saigon zelf hebben, eindigt zijn analyses met:

„Stel eens dat dat er niet meer dan 150.000 man Amerikaanse troepen over zijn in goed verdedigende enclaves wanneer de Noordvietnamezen een nieuw Tet-offensief beginnen. Het is zeer waarschijnlijk dat ze het Zuidvietnamese leger onder de voet zullen lopen. De Amerikaanse commandant in Vietnam heeft dan de volgende keuze. Hij kan of zijn troepen in de enclaves verdedigen terwijl zijn bondgenoten die hij verondersteld wordt te verdedigen in de pan worden gchakt of hij kan over gaan tot een kostbare en vernederende Duinkerken-achtige evacuatie. Er

— Het Amerikaanse federale hoog-gerechtshof heeft gisteren bepaald dat de deelneming van de Verenigde Staten aan de oorlog in Vietnam niet in strijd met de wet is, ondanks het feit dat het Congres geen officiële oorlogsverklaring heeft aanvaard.

Saigon voelde paar uren voor coalitie

SAIGON (AP, Reuter, UPI) — Een woordvoerder van de Zuidvietnamese regering heeft gisteren verklaard dat de berichten over de bereidheid van president Ngoejen van Thieu om een coalitieregering te vormen met leden van het Nationale Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam niet waar zijn. 'Wij zullen nooit enige vorm van coalitie accepteren', aldus de officiële zegsman. Deze verklaring kwam spoedig nadat bekend was geworden dat de Zuidvietnamese minister van voorlichting, Ngo Khac Tinh, tijdens een toespraak tot plattelandsfunctionarissen in Bac Lieu had gezegd: 'Als de communisten om een of twee ministeries in het kabinet verzoeken, dan zijn wij bereid hen die te geven. Maar als zij daarentegen om een coalitie vragen in alle bestuursapparaten van het land, van dorpsniveau tot aan de regering, of om medezeggenschap over de strijdkrachten, dan kunnen wij dit niet aanvaarden'.

Deze woorden zorgden voor de nodige sensatie in Saigon. President Thieu heeft herhaaldelijk gezegd dat er geen plaats zal zijn voor communisten in zijn regering en heeft iedereen als verrader gebrandmerkt, die zich uitspreekt voor een coalitieregering met leden van het Nationale Bevrijdingsfront, de politieke organisatie van de Viet Cong. Bij zijn terugkeer in Saigon vond minister Tinh het niet nodig zijn woorden terug te nemen, maar een woordvoerder van zijn ministerie kwam vertellen dat hij iets anders bedoeld had, dan de journalisten dachten. Minister Tinh zou hebben willen zeggen dat de communisten meer zouden eisen als hen een of twee ministersfuncties werden aangeboden. Nhan Dan, het dagblad van de communistische partij van Noord-Vietnam, heeft zaterdag opgemerkt dat de vredesbesprekingen in Parijs geen voortgang maken, omdat president Nixon een militaire overwinning in Zuid-Vietnam hoopt te bereiken. De Vietnamisering van de oorlog, aldus Nhan Dan, is geen plan om de oorlog te beëindigen, maar is een plan om de publieke opinie te bedriegen en de bezetting van Zuid-Vietnam door Amerikaanse troepen voort te zetten. Het Noordvietnamese dagblad is van mening dat de militaire activiteiten der Amerikanen in Zuid-Vietnam zijn toegenomen sedert Nixon president is geworden. 'Het recht op zelfbeschikking, waar Nixon over spreekt, is kennelijk alleen bestemd voor Amerikaanse handlangers', zo zegt Nhan Dan, dat herhaalt dat alle Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam moeten worden teruggetrokken wil er vrede komen.

CHINA

Han Nien-joeng, vice-minister van buitenlandse zaken van China, heeft de Sowjet-Unie er op indirecte wijze van beschuldigd de relaties tussen de Chi-

nese Volksrepubliek en Noord-Vietnam te ondermijnen. De beschuldiging werd geuit tijdens een toespraak, die Han hield tijdens een diner in Peking, waarmee werd gevierd dat China en Noord-Vietnam twintig jaar gelede diplomatieke relaties aangingen. 'De samenzweerversactiviteiten van het imperialisme en het sociaal-imperialisme om de vriendschap tussen China en Vietnam te ondermijnen zijn geëindigd om in een smadelijke nederlaag te eindigen', aldus de Chinese minister. Met sociaal-imperialisme wordt de Sowjet-Unie aangeduid. Het diner in Peking werd gegeven door de Noordvietnamese ambassadeur in Peking.

Beperkte offensieven tijdens Tet verwacht

VIJANDELIJKE CONCENTRATIES IN Z.-VIETNAM

SAIGON, dinsdag (Reuter/UPI). — Meer dan 120.000 man communistische troepen bereiden zich op het ogenblik in strategische sleutelgebieden in Zuid-Vietnam voor op offensieven op grotere schaal vlak voor het in begin februari vallende Tet, het Boeddhistische nieuwjaar, aldus hebben de Amerikaanse legerwoordvoerders in Saigon bekendgemaakt.

Volgens hen zouden de Noordvietnamese strijdkrachten echter niet in staat zijn een offensief te beginnen met de omvang van de grote communistische Tet-aanvallen in begin 1968.

Volgens geallieerde militaire inlichtingendiensten trekken zich op het ogenblik in de noordelijke provincies 60.000 man communistische troepen samen die, naar men verwacht, deze week tot de aanval zullen overgaan.

Zuidvietnamese troepen rapporteerden gisteren bij diverse schermutselingen in totaal 117 man vijandelijke troepen gedood te hebben. Geallieerde verliezen werden niet bekendgemaakt.

Amerikaanse vliegtuigen bombardeerden gisteren de Chau-vallei, een belangrijke Noordvietnamese infiltratieroute uit Laos, waar eergisteren voor het eerst sinds de afgelopen zo-

mer Noordvietnamese legerwagens zijn gesignaleerd.

President Nguyen Van Thieu van Zuid-Vietnam verwierp gisteren tijdens een banket opnieuw de gedachte aan een neutraal Vietnam. Hij deed verder de suggestie de Zuidvietnamese kieswet zodanig te veranderen dat de winnaar van de volgende presidentsverkiezingen, volgend jaar september, verzekerd zou zijn van een absolute meerderheid. Thieu werd in 1967 gekozen met 37% van de stemmen.

Een militaire rechtbank in Saigon heeft een Zuidvietnamese musicus veroordeeld tot vijf jaar dwangarbeid wegens het componeren van anti-oorlogsliederen, aldus heeft het semi-officiële Vietnamese persbureau bekendgemaakt.

De veroordeelde is een 24-jarige student en musicus die zich schuldig gemaakt zou hebben aan het componeren en vertolken van liederen, die „de strijdvaardigheid van het volk en het leger ondermijnen“.

ZUIDVIETNAMESE MINISTER WEKT VERWARRING:

77 mag 1968

„Geen coalitie, wel voor Vietcong ministerposten”

Tijdens een bijeenkomst met een groep kaderleden die de informatie op het Zuidvietnamese platteland verzorgt, heeft de Zuidvietnamese minister van voorlichting, Ngo Khac Tinh, zondag gezegd dat de regering in Saigon bereid zou zijn „een of twee” ministeries aan de communisten te geven als de Vietcong daarom zou vragen.

Het effect van deze uitspraak, die voerpaginanieuws vormde voor zes Vietnamese dagbladen, werd later afgezwakt door een verklaring van het Zuidvietnamese ministerie van

voorlichting, waarin wordt gezegd dat de toespraak van de minister door de kranten „niet juist” was weergegeven.

De woorden van de minister werden echter ook niet ontkend. Volgens het ministerie had de minister zijn gehoor alleen uitgelegd dat de communisten niet slechts enkele ministersposten hadden gevraagd, maar een coalitie op alle bestuurlijke niveaus, en dat die eis door de regering van Zuid-Vietnam was verworpen.

De Amerikaanse journalist Richard Hammer heeft in een artikel in het tijdschrift Look verklaard ervan overtuigd te zijn dat de Amerikaanse militairen die in maart 1968 de massamoord in het Zuidvietnamese gehucht My Lai zouden hebben begaan, bij vergissing het verkeerde dorpje hebben aangevalen.

Volgens Hammer, die ter plaatse een onderzoek heeft ingesteld, staat het dorp dat aangevallen moest worden en waar sterke tegenstand werd verwacht op de stafkaarten aangegeven als My Lai 1. In plaats daarvan hebben de troepen My Lai 4 verwoest, dat 5 km verder ligt.

ERNSTIGESTE INCIDENT SINDS BOMBARDEMENTENSTOP

Noord-Vietnam haalt twee toestellen VS neer

30 JAN 70 N120

Het Amerikaanse opperbevel in Saigon heeft vandaag toegegeven dat een straalgevechtsschepenwerper en een reddingshelikopter deze week zijn neergeschoten boven Noord-Vietnam na een aanval op een raketbasis van dat land.

Het incident was het meest ernstige in zijn soort sinds president Johnson op 1 november 1968 opdracht gaf de bombardementen op Noord-Vietnam geheel te staken, maar Washington heeft direct ontkend dat nu de lucht-aanvallen zijn hervat. Het Witte Huis heeft tevens verklaard dat boven Noord-Vietnam de verkenningsvluchten, waarvan het incident in de Amerikaanse versie een uitvloeisel was, ondanks het verlies van de twee toestellen zullen doorgaan.

De zegsman van het commando in Saigon verklaarde dat de bommenwerper, een F-105 Thunderchief, door vuur vanaf de grond was neergehaald tijdens een aanval op een basis voor grond-luchtraketten, gelegen 19 km. noordoostelijk van de Mu-Giapas bij de grens tussen Laos en Noord-Vietnam en 60 km. ten noordwesten van

de gedemilitariseerde zone. Het vliegtuig behoorde tot het escorte van een onbewapend verkenningsvliegtuig dat vanaf de basis onder vuur was genomen.

De reddingshelikopter werd 2 uur later door een Noordvietnamese Mig-21 neergeschoten, terwijl de bemanning ervan probeerde de twee vliegers van de neergeschoten F-105 op te pikken. Zowel de bemanning van de helikopter als die van de F-105 is als vermist opgegeven.

De Amerikanen beschouwen de verkenningsvluchten als routine en benadrukken het feit dat men zich moest verweren tegen aanvallen. De F-105 is het achtste vliegtuig dat sinds de bombardementenstop is neergehaald en het 924ste dat verloren is sinds 1964.

De beschuldiging dat de VS de bombardementen op Noord-Vietnam hadden hervat is geuit op de zitting van gisteren van het vredesoverleg in Parijs. Het Noordvietnamese persbureau heeft inmiddels gemeld dat drie Amerikaanse vliegtuigen boven Noord-Vietnam waren neergeschoten en vele andere beschadigd waren. De toestellen zouden, aldus deze versie, onderweg zijn geweest om dichtbevolkte gebieden te bombarderen.

heeft gesproken van een „zeer ernstige oorlogsdaad“.

De Amerikaanse delegatieleider naar het Parijse vredesoverleg, Habib, is van mening dat de verkenningsvluchten niet in strijd zijn met het stilzwijgend akkoord dat bereikt was ten tijde van de stopzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam.

Deze vluchten hielden volgens hem geen gebruik van geweld in en vormen geen bedreiging voor de veiligheid van Noord-Vietnam; wel waren ze van essentieel belang voor de veiligheid van de verbonden strijdkrachten in Zuid-Vietnam. Zelfverdediging is bij de verkenningsvluchten toegestaan.

Vandaag komt in Parijs het Noordvietnamese Politbureaulid Le. Du Tho aan, officieel om een delegatie naar het congres van de Franse communistische partij van volgende maand te leiden. Tho, die fungeert als verbindingsman tussen de diplomaten in Parijs en de leiding in Hanoi, is evenwel vaker op kritieke momenten naar Parijs gekomen. Zijn komst heeft dan ook speculaties teweeg gebracht over mogelijke nieuwe Noordvietnamese voorstellen op de Parijse vredesconferentie.

1
1970

Nixon

waarschuwt

Hanoi

WASHINGTON, 31 jan. (AFP Reuter) — President Nixon heeft de regering in Hanoi ervoor gewaarschuwd dat de VS bereid zijn krachtiger op te treden dan in het verleden als Noord-Vietnam mocht pogen de strijd in Zuid-Vietnam te intensiveren en uit te breiden.

Nixon zei dat de infiltratie van Noord-Vietnamezen in Zuid-Vietnam in januari is toegenomen maar nog niet van die omvang is dat men rekening moet houden met de dreiging van een langdurig offensief.

De VS, aldus Nixon, zullen tot nieuwe en krachtige militaire acties overgaan als Noord-Vietnam van de terugtrekking van de Amerikaanse troepen gebruik zou maken om de strijd op te voeren.

Luchtaanval op Noord-Vietnam

WASHINGTON, 30 jan. (Reuter, AP) — Amerikaanse jachtbommenwerpers hebben een raketbasis boven Noord-Vietnam aangevallen. Het Amerikaanse ministerie van defensie heeft dit — na aanvankelijke ontkenningen — toegegeven.

De luchtaanval zou een Amerikaans antwoord zijn op de Noordvietnamese luchtdoelraketten, die eerder waren afgevuurd op een ongewapend Amerikaans verkenningsvliegtuig.

Kort voordat het Amerikaanse ministerie de bombardementen toegaf had de minister van buitenlandse zaken, William Rogers, nog ontkend dat Amerika de bombardementen op Noord-Vietnam had hervat. Deze beschuldiging was gisteren van Noordvietnamese zijde geuit op de Parijse vredesconferentie over Vietnam. Noord-Vietnam meldde eveneens dat drie Amerikaanse vliegtuigen diezelfde dag boven Noord-Vietnam waren neergeschoten en vele andere beschadigd. De toestellen zouden onderweg zijn geweest om dichtbevolkte gebieden aan te vallen in de Noordvietnamese provincies Kwang Bin en Ha Tinh.

Vermissing

Washington deelde zaterdag mee dat in het Noordvietnamese grensgebied een Amerikaans vliegtuig en een helikopter met gezamenlijk acht inzittenden worden vermist. In Saigon verluiddat een Amerikaanse jachtbommenwerper door luchtdoelgeschut was neergehaald en dat vervolgens een Noordvietnamese Mig een Amerikaans hefschroefvliegtuig had neergeschoten, dat naar de bemanning van de jachtbommenwerper zocht.

Het is vermoedelijk de eerste Amerikaanse luchtaanval op Noord-Vietnam geweest sinds in november 1968 de toenmalige president Johnson een volledige stopzetting van de bombardementen op het noorden gelastte.

Massamoord

Volgens het Noordvietnamese persbureau hebben Amerikaanse troepen in oktober vorig jaar een massamoord onder de Zuidvietnamese bevolking bedreven. De Amerikanen hebben toen bij een aanval op het dorp Ngia Thank

in de provincie Quang Ngai bijna 300 burgers gedood.

In het dorp zelf werden 104 mensen gedood, maar een groot aantal dorpeelingen werd meegenomen naar het „concentratiekamp” van Go Su, waar op 5 oktober 197 van hen werden vergast. Toen de andere ingezetenen van het kamp daartegen protesteerden, werden zij met machinegeweren neergemaaid, met als resultaat de dood van 21 gevangenen, terwijl velen gewond werden.

Vietnamoorlog nog lang niet voorbij

WASHINGTON, 2 febr. (AP) — „De oorlog in Vietnam is niet alleen nog lang niet gewonnen, maar ook nog lang niet voorbij.” Tot dit oordeel komen de Amerikaanse senatoren James G. Lowenstein en Richard M. Moose na een uitgebreid onderzoek in Vietnam naar de ontwikkeling van de strijd aldaar. Zij hebben van hun bevindingen verslag uitgebracht aan de stal van de commissie voor buitenlandse betrekkingen van de Senaat.

Hun conclusies zijn zeer pessimistisch. Volgens hen lijkt de informatie, waarop het huidige Amerikaanse beleid gebaseerd „dubbelzinnig, verward en tegenstrijdig”. Het succes van dit beleid, aldus beide senatoren, is afhankelijk van drie factoren:

- 1) De toenemende Vietnamisering van de oorlog, waarbij de Zuidvietnamese strijdkrachten gevechtsactiviteiten overnemen die nu nog door de Amerikanen verricht worden.
- De stabiliteit van de regering in Saigon onder president Thieu.
- De verwachting dat de vijand niets kan doen om deze Vietnamisering tegen te gaan of de stabiliteit van de regering-Thieu in gevaar te brengen.

„De vooruitzichten voor een succesvolle afloop van één van de drie genoemde factoren laat staan voor alle drie moeten op zijn best beschouwd worden als onzeker”, aldus Lowenstein en Moose.

„Als de Vietnamisering niet slaagt kunnen de VS niet hun troepen terugtrekken en toch blijven beweren dat zij hun expliciet geformuleerde doelstellingen bereikt hebben”, aldus de senatoren, die concluderen dat de omverwerping van Thieu „Zuid-Vietnam waarschijnlijk in een staat van politieke anarchie zou storten en tegelijkertijd het geduld van het Amerikaans publiek zwaar op de proef zou stellen.”

Maar Vietnamese oppositiegroeperingen zeggen, dat als het huidige bewind aan de macht blijft de Vietnamisering nimmer zal slagen. „Wat in de plaats moet komen van de Amerikaanse troepen is het vertrouwen van de mensen in een regering, die de vijand niet de kans zal geven op een gunstig gezinde bevolking.”

Lowenstein en Moose melden ook dat velen in Vietnam geloven, dat Thieu „de steun heeft van niet meer dan twintig procent van de bevolking” terwijl de steun voor de communisten geschat wordt op vijftien procent. Het pacificatieprogramma is verbeterd en het aantal communistische deserteurs heeft vorig jaar een nieuwe hoogte bereikt terwijl de Vietnamisering vooruitgang heeft geboekt.

„Toch wordt er in Saigon, zowat onder Vietnamezen als onder Amerikanen, rekening mee gehouden dat nog vele jaren zo'n 250.000 man Amerikaanse troepen in Vietnam gestationeerd zullen blijven.”

Laos doet voorstel om Kruikenvlakte te neutraliseren

De regering van Laos heeft Noord-Vietnam voorgesteld om de Kruikenvlakte, het toneel van een jarenlange strijd tussen Laotische en Noordvietnamese troepen, te neutraliseren als eerste stap om de vijandelijkheden op Laotisch gebied te beëindigen. Vorig jaar zomer hebben regeringstroepen de vlakte heroverd op de door Noord-Vietnam gesteunde Pathet Lao. Vorigemaand werd melding gemaakt van een herleving van de strijd.

Volgens diplomatieke kringen in Vientiane is het voorstel een opmerkelijke stap voor de regering van prins Soevanna Phoema, die eerder de eis stelde dat de Noordvietnamese troepen uit Laos zouden verdwijnen en dat deze de strijdende partijen zelf hun zaken zouden laten regelen.

Senatoren vragen snelle terugtrekking uit Vietnam

Dinsdag is in de Amerikaanse Senaat de eerste van drie openbare hoorzittingen gehouden van de Senaatscommissie van buitenlandse betrekkingen. Er worden tien resoluties behandeld over het Vietnambeleid van de regering-Nixon.

De voorzitter van de commissie, de Democratische senator Fulbright, zei dat de communisten bereid zouden zijn belangrijke concessies te doen als de Amerikaanse troepen volledig zouden worden teruggetrokken. Tegenover journalisten baseerde Fulbright zijn mening op gesprekken met de industrieel Cyrus Eaton, die een bezoek aan Hanoi heeft gebracht, en met personen die de Noordvietnamese onderhandelaars in Parijs hebben ontmoet.

De meest vergaande resolutie die, onder anderen door de Democra-

tische senator Hughes, is ingediend, vraagt de volledige terugtrekking van alle Amerikaanse troepen uit Vietnam, als de Zuidvietnamese regering niet binnen zestig dagen de censuur opheft, de politieke gevangenen vrijlaat en een kabinet samenstelt, waarin de belangrijkste niet-communistische groeperingen zijn vertegenwoordigd.

De Republikeinse senator Goodell heeft voorgesteld de troepen terug te trekken voor 1 december van dit jaar. Volgens hem zou het vaststellen van een datum voor de troepenterugtrekking een schokeffect hebben op de Zuidvietnamese regering, waardoor hervormingen, noodzakelijk voor een duurzame vrede, sneller zullen worden ingevoerd.

Zie ook de Toestand op pag. 5.

Vietnams luxe-economie loopt ten einde

Nieuwsdienst le Monde/NRC

SAIGON, febr. — Er lopen dit jaar meer kijkers dan klanten rond op de goedvoorzien Tet-markten. Aan de vooravond van het Vietnamese nieuwjaar, dat op 6 februari valt, is de stemming niet al te best. De „vloed” begint terug te trekken en de Zuidvietnamese economie begint dat te merken.

Sinds het begin van de oorlog is de economie met kunst en vliegwerk overleefd gehouden. De ontwikkeling van centra, waarvan welvaart en bestaan volkomen afhankelijk waren van de uitgaven van een buitenlands expeditieleger, en de noodzaak om in de eerste behoeften te voorzien van andere gewesten die zwaar door de oorlog getroffen waren, hebben een enorme beweging van goederen en kapitalen veroorzaakt. Er is geen enkele serieuze poging ondernomen om deze ontwikkeling, waarvan het zuiden vijf jaar geleden het centrum is geworden, onder controle te houden.

De Amerikanen en hun Zuidvietnamese bondgenoten zijn erin geslaagd de prijzen te houden binnen voor oorlogstijd „redelijk” geachte grenzen: prijsstijgingen van dertig tot 35 procent gedurende de drie afgelopen jaren.

Maar de plaatselijke bevolking is zamerhand ontmoedigd, en om de

algemene uitputting van de hulpbronnen van het land te compenseren is de import van consumptiegoederen aanzienlijk gestegen. In 1969 heeft het zuiden bijna vijftigmaal zoveel ingevoerd als het heeft uitgevoerd.

Bij gebrek aan elementaire beperkingen is er een grote massa luxe produkten op de markt gegooid, vaak op min of meer frauduleuze wijze. Met de uitgaven van meer dan 600.000 buitenlanders is er een overvloed aan geld.

Vietnamisering

Deze getolereerde anarchie (die men in ieder geval moeilijk had kunnen verminderen) hield geen rekening met de sociale omwentelingen die er het gevolg van waren en evenmin met de toekomst na de oorlog. Er is zelfs geen rekening gehouden met de consequenties van alleen maar een vertraging van het mechanisme.

Met de „vietnamisering” wordt Saigon op het ogenblik „uitgenodigd” om een grotere financiële verantwoordelijkheid te nemen en dit brengt heel wat moeilijkheden mee. Want het is niet makkelijk soberheidsmaatregelen toe te passen, zonder dat men in conflict komt met grote belangengroepen die het moeten hebben van de situatie zoals die nu is en zonder een prijsverhoging te ontketenen die vooral de één miljoen toch al niet zo goed betaalde ambtenaren zou treffen.

In oktober jl. heeft Saigon besloten

zware belastingen (tot 700 pct. op bepaalde luxeprodukten) te heffen en om selectiever te werk te gaan bij de invoer. Zelfs als men rekening houdt met de Amerikaanse hulp, vertoont de huidige begroting van Zuid-Vietnam een zeer groot tekort. De uitgaven voor 1970 (waarvan tweederden bestemd zijn voor de defensie) zijn het dubbele van de inkomsten.

Inflatiebestrijding

Volgens de minister van economische zaken zouden de nieuwe belastingen op lange termijn dit tekort kunnen halveren en de prijsstijgingen kunnen beteugelen. De monetaire crisis waarvoor men vreest zou als volgt kunnen verlopen:

Op de zwarte markt zou de prijs van de dollar snel stijgen (begin januari kostte de dollar al driemaal zoveel als zijn officiële koers); de goudprijs zou volgen, de mensen zouden proberen zich van hun Vietnamese piasters te ontdoen door alles wat zij maar konden te kopen; de ambtenaren zouden het zwaarst getroffen worden, evenals de militairen, en natuurlijk zou men hun geen salarisverhoging kunnen weigeren (als men het toch deed zouden de corruptie en de roverij nog erger worden); het gevolg zou zijn dat er steeds meer bankbiljetten zouden moeten worden gedrukt en die spiraal zou leiden tot een volledige ineenstorting van de munt met alle gevolgen vanden.

4 FEBRU 70 Ken

Dit keer weigeren de Amerikanen alles te betalen. Hoewel zij dit ontkennen oefenen zij sinds een jaar zware druk uit om te bewerken dat de piaster gedevalueerd wordt.

Een wijziging van de pariteit zou namelijk de kosten van hun economische hulp voor enige tijd verminderen, en dat zou zeer in de smaak vallen bij het Amerikaanse Congres.

Saigon wil niet devalueren. De Zuidvietnamezen betogen dat de vorige devaluatie weliswaar positieve effecten heeft gehad, maar alleen omdat op hetzelfde ogenblik de Verenigde Staten zich werkelijk in Zuid-Vietnam installeerden. De oorlogseconomie was toen in volle ontwikkeling. Thans trekken de Amerikanen een deel van hun troepen terug en zij beginnen het ter plaatse gerecruteerde personeel te ontslaan.

Tot nu toe weinig effect

Zelfs een vermomde devaluatie zou plaatsvinden in een ongunstig klimaat en zou het hierboven geschetste proces alleen maar versnellen. De zware belastingen op de import die sinds drie maanden worden geheven hebben nog niet het gewenste resultaat gehad. De mensen blijven dollars vragen en het aantal verzoeken om importvergunningen is toegenomen, terwijl de prijzen vrij snel zijn gestegen.

In Zuidvietnamese zakenkringen

trekt men zich niets aan van de oproepen tot discipline. De apathie en de corruptie van het leger en de ambtenaren maken dat de regering geen vat heeft op de economische interventiemiddelen. Zodra de Tet-feesten zijn afgelopen zullen de Vietnamezen worden opgeroepen tot soberheid, want de regering vreest dat de Amerikaanse hulp en de belastingen de hand over hand toenemende inflatie niet zullen kunnen tegenhouden.

In 1968 bijvoorbeeld kon Zuid-Vietnam dankzij de hulp en de Amerikaanse uitgaven voor 49 miljoen dollar aan motorfietsen invoeren, voor 32 miljoen aan kleren en voor 16 miljoen aan radio- en televisietoestellen. Zo'n luxe kan geen enkel onderontwikkeld land zich permitteren. De vietnamisering houdt in dat Washington steeds minder zal gaan bijdragen.

Anderzijds heeft de import van andere zeer goedkope produkten ertoe bijgedragen dat de lichte plaatselijke industrie is ondermijnd. De aanzienlijke verbetering van de landbouwproductie vorig jaar betekent nog allesbehalve dat Zuid-Vietnam zich zelf zal kunnen voeden. Dat zal nog vele jaren duren, behalve misschien voor de rijst.

Zelfs als de belastingen van oktober geld doen stromen in de schatkist blijft Saigon veroordeeld om nog lange tijd te leven van een grote Amerikaanse hulp. Maar welke opties men ook kiest, de Zuidvietnamezen zullen na de Tet-feesten een lange periode ingaan van magere jaren.

— De pro-communistische Pathet Lao heeft het voorstel van de Lao-tische regering om de Kruikenvlakte te neutraliseren verworpen. De Pathet Lao noemt het regeringsvoorstel een onderdeel van „bedrieglijk psychologische oorlogvoering“.

De Kruikenvlakte
De Kruikenvlakte is vorig jaar zomer door regeringsstrijdkrachten veroverd, maar wordt de laatste maanden weer door communistische troepen bevochten. In de verklaring zegt de guerrillaorganisatie dat zij de hele streek op de regeringstroepen wil heroveren.

Vandaag in Vietnam begin Tetbestand

Vanmorgen om zeven uur plaatselijke tijd is in Vietnam het bestand begonnen dat het Nationale Bevrijdingsfront heeft afgekondigd in verband met de viering van het boeddhistische Nieuwjaar, het Tetteest. Het bestand zal vier etmalen duren. Het 24-uursbestand dat de geallieerde strijdkrachten in acht zullen nemen is vanavond om zes uur plaatselijke tijd begonnen.

In de uren voorafgaande aan het bestand was het aan het hele Vietnamese front over het algemeen zeer rustig. De geallieerde manschappen hebben order gekregen om 's avonds in hun kampementen te blijven om een verrassingsaanval, zoals twee jaar geleden tijdens de Tetteesten door de Vietcong werd gelanceerd, hoofd te kunnen bieden.

Het afsteken van vuurwerk, dat in 1968 het geschutsvuur van de Vietcong overstemde, is dit jaar, evenals vorig jaar, verboden.

Militaire kringen in Saigon zijn overigens niet van mening dat de communistische strijdkrachten dit jaar een grootscheeps offensief zullen lanceren. Wel wordt rekening gehouden met enige verhoogde gevechtsactiviteit in de Mekongdelta, waar de laatste maand grotere concentraties van Noordvietnamese en Vietcongtroepen zijn waargenomen.

Vietcong: VS moeten terugtrekking in principe aanvaarden

6 Feb 72

Diplomatieke waarnemers in Parijs bij het Vietnamese vredesoverleg hebben een lichte verschuiving opgemerkt in het standpunt dat de vertegenwoordigers van het Nationale Bevrijdingsfront, mevrouw Nguyen Thi Binh, gisteren formuleerde in vergelijking met dat van vroeger.

Mevrouw Binh zei dat het vredesoverleg tot resultaten zou leiden „als de regering van de Verenigde Staten het principe van een algehele terugtrekking van alle troepen uit Zuid-Vietnam binnen zes maanden zouden aanvaarden. In het verleden werd niet dit principe, maar algehele en onvoorwaardelijke terugtrekking geëist.

In Parijs heeft de Amerikaanse onderhandelaar bij het vredesoverleg over Vietnam, Habib, donderdag voorgesteld serieuze besprekingen te beginnen over de vrijlating van alle zieke en gewonde krijgsgevangenen. Habib zei „nieuw, schokkend bewijsmateriaal” te hebben ontvangen over een onmenselijke behandeling door Hanoi van Amerikaanse gevangenen.

Tijdens de eerste twaalf uur van het 24-uursbestand dat de geallieerde troepen in Zuid-Vietnam in acht nemen in verband met de viering van het boeddhistische Nieuwjaar is voor Saigon melding gemaakt van 68 schendingen door de Vietcong en de Noordvietnamese strijdkrachten. Drieënveertig incidenten werden door het Amerikaanse opperbevel in Saigon van betekenis geacht omdat daarbij slachtoffers vielen of ernstige schade werd aangericht.

Donderdag heeft de Amerikaanse legerleiding bekendgemaakt dat Phantomjachtbommenwerpers maandag luchtafweerstellingen en een raketbasis in Noord-Vietnam hebben aangevallen, nadat twee ongewapende verkenningsvliegtuigen waren beschoten. Woensdag beschuldigde radio-Hanoi de Amerikanen ervan opnieuw dichtbevolkte gebieden in Noord-Vietnam te bombarderen. Amerika stelt zich op het standpunt dat de vliegtuigen die de verkenningsvluchten begeleiden het recht hebben in te grijpen wanneer ze worden beschoten.